

Pošta
Crne Gore

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O
RADU I FINANSIJSKOM
POSLOVANJU
ZA 2023. GODINU**

Podgorica, april 2024. godine

SADRŽAJ

OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA.....	3
REZIME POSLOVANJA.....	3
1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE.....	5
1.1. Opšte informacije.....	5
1.2. Djelatnost.....	5
1.3. Organizaciona struktura.....	8
1.3.1. Organi Društva.....	8
1.3.2. Unutrašnja organizacija.....	9
2. PLAN RAZVOJA.....	18
2.1. SWOT analiza.....	28
3. DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE.....	29
3.1. Filatelija.....	32
4. LJUDSKI RESURSI.....	35
5. REALIZACIJA CILJEVA PLANIRANIH POSLOVNIM PLANOM ZA 2023. GODINU.....	40
5.1. Rad Odbora direktora.....	40
5.2. Osvrt na stepen realizacije ključnih aktivnosti Poslovne politike.....	42
6. OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA.....	51
6.1. Fizički obim usluga.....	51
6.2. Investicije.....	53
7. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA.....	55
7.1. Bilans stanja.....	55
7.2. Bilans uspjeha.....	58
7.3. Iskaz o tokovima gotovine.....	61
7.4. Iskaz o promjenama na kapitalu.....	62
8. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	63
9. PRIKAZ RAZVOJA I ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA.....	72
9.1. Racio pokazatelji.....	72
9.2. Analiza boniteta.....	80
10. ANALIZA POZICIJA BILANSA USPJEHA.....	84
10.1. Prihodi.....	84
10.2. Rashodi.....	89
10.3. Rezultat poslovanja.....	97
10.4. Zarada po akciji.....	97
11. ANALIZA POZICIJA BILANSA STANJA.....	98
12. TROŠAK UNIVERZALNOG SERVISA.....	124

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA

Godišnji izvještaj o radu i finansijskom poslovanju Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2023. godinu sačinjen je u cilju cjelovite prezentacije poslovanja, da se predstavi dostignuti nivo, kao i obim i dinamika poslovnih aktivnosti, a shodno odredbama člana 98 Zakona o tržištu kapitala ("Službeni list Crne Gore", br. 001/18 od 04.01.2018) i članom 19 Zakona o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 152/22 od 30.12.2022)

Prikazani podaci proizilaze iz konačnih računovodstvenih podataka, uzimajući u obzir i podatke iz evidencija drugih procesa rada, u poređenju sa periodom januar - decembar 2022. godine.

REZIME POSLOVANJA

POZICIJA	Ostvarenje 2022.	Plan 2023.	Ostvarenje 2023.	Index 23/22.	Index 23/pl23.
I Prihodi od prodaje - neto prihod	16,272,644	16,726,800	19,830,083	121,9	118,6
II Ostali prihodi iz poslovanja	1,647,927	1,187,000	1,271,663	77,2	107,1
III Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite)	24,454	5,000	328	0	0
IV Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	1,798	0,00	526	0	0
UKUPNI PRIHODI (I+II+III+IV)	17,946,824	17,918,800	21,102,599	117,6	117,8

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

POZICIJA	Ostvarenje- 2022.	Plan 2023.	Ostvarenje 2023.	Index 23/22	Index 23/pl23
I TROSKOVI POSLOVANJA	6,039,254	6,171,700	7,046,564	116,7	114,2
II TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I LIČNI RASHODI	11,082,388	11,428,800	13,095,440	118,2	114,6
III RASHODI PO OSNOVU VRIJEDNOSNOG USKLAĐIVANJA IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	33,556	20,000	27,799	82,8	139,0
IV OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA	75,657	50,000	149,132	197,1	298,3
Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih fin. sredstava i fin. ulaganja koji su dio obrtne imovine	659,659	0,00	579,854	87,9	
V RASHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE	21,610	90,000	64,834	300	72,0
VI PORESKI RASHOD PERIODA	-12,988	70,000	12,372		
UKUPNI RASHODI	-17,912,124	17,830,500	20,975,994	117,1	117,6

REZULTAT POSLOVANJA			
	Ostvarenje 2022.	Plan 2023.	Ostvarenje 2023.
Poslovni rezultat	689,716	243,300	782,811
Finansijski rezultat	-655,016	-85,000	-643,833
Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja	34,700	158,300	138,978
Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno			
Rezultat prije oporezivanja	34,700	158,300	138,978
Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja	47,688	88,300	126,605

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE**1.1. Opšte informacije**

Naziv pravnog lica:	Pošta Crne Gore AD Podgorica
PIB:	02867940
PDV:	30/31-11056-3
Adresa:	Ul. Slobode br. 1, 81000 Podgorica
Šifra djelatnosti:	5310
Naziv djelatnosti:	poštanska

Pošta Crne Gore posluje kao samostalni poslovni subjekat od aprila 1999. godine, kada je do tada jedinstveno preduzeće JP PTT saobraćaja Crne Gore podijeljeno na Poštu Crne Gore DOO i Telekom Crne Gore AD. Odlukom Vlade Crne Gore sa sjednice održane 17.11.2011. godine Pošta Crne Gore je restrukturirana u jednočlano akcionarsko društvo sa potpunim državnim vlasništvom. Kompanija participira u međunarodnim asocijacijama:

- Svjetski poštanski savez kroz članstvo Crne Gore u Ujedinjenim nacijama
- Post Europ, kao punopravni član ove Evropske asocijacije koja okuplja poštanske operatore
- RADAR (Reactivity, Acility, Decision, Adaptability, Result) grupa koja okuplja poštanske operatore predstavnike geografski najmanjih zemalje Evrope, koje su ujedno i članice Post Europa i Svjetskog poštanskog saveza.

1.2. Djelatnost

Osnovna djelatnost Društva je poštanska aktivnost poštanskih službi koje rade pod jedinstvenim sistemom u okviru jednog ili više određenih davalaca usluga; upotreba jedinstvene infrastrukture za pružanje usluga, uključujući maloprodajna mjesta, objekte za sortiranje i obrađivanje, kao i utvrđene putanje kojima poštanski prevoznici prikupljaju i isporučuju poštu; isporuke pismonosnih pošiljki (pisma, razglednice, štampa itd.), malih paketa, roba ili dokumenta; prikupljanja pismonosnih pošiljki i paketa iz javnih poštanskih sandučića i pošti; prikupljanja, sortiranja, prevoženja i isporučivanja (domaćih i međunarodnih) pismonosnih pošiljki i paketa, koje obavljaju jedinice izvan okvira jedinstvenog uslužnog sistema. Pored navedene djelatnosti Društvo obavlja i druge djelatnosti.

Usluge koje Društvo pruža su:

- **Pismonosne usluge:**

U pismonosne usluge spadaju: pismo, tiskovina, dopisnica i sekogram.

- **Pismo** je pošiljka, koja sadrži pisano saopštenje u zatvorenom omotu. Dozvoljena masa pisma je do 2kg. Pismo može biti obično, preporučeno (R), vrijednosno (V), sudsko pismo i pismo s povratnicom (AR).
- **Tiskovina** je otvorena pošiljka, koja sadrži knjige, novine i časopise. Tiskovina može da sadrži i porudžbenicu, otpremnicu, uplatnicu, magnetni medij, kompakt disk i sl., koji se odnose na sadržinu pošiljke i čine njen sastavni dio. Tiskovina može biti mase do 2 kg i dimenzija koje odgovaraju dimenzijama predviđenim za pismo.

- **Dopisnica** je otvorena pošiljka, bez koverte, sa najvećom masom do 20gr. Dopisnicama se smatraju sve vrste razglednica koje odgovaraju dimenzijama predviđenim za dopisnice.
- **Sekogram** je otvorena pošiljka, koja sadrži tiskovine sa znacima namijenjenim slijepim licima. Na adresnoj strani sekograma, u desnom gornjem uglu, pošiljalac je dužan da stavi oznaku "sekogram". Prenos sekograma je besplatan.

▪ **Paketske usluge:**

Paketske usluge su usluge prenosa zatvorenih pošiljaka (paketa) sa označenom vrijednošću i registrovanim brojem prijema, koje, po pravilu, sadrže robu i druge predmete. Paket može biti mase do 30 kg.

▪ **Ekspres usluge:**

Express usluge predstavljaju unaprijedene poštanske usluge, u pogledu mjesta i načina preuzimanja/uručenja pošiljaka, koje omogućavaju prenos Vaših pošiljaka u propisanim i garantovanim rokovima, u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju.

- **PostExpress – brza pošta na teritoriji Crne Gore**
- **EMS – brza pošta u međunarodnom saobraćaju**

▪ **Telegrafske usluge:**

Telegram je pisano saopštenje koje korisnik može predati u pošti, saopštiti telefonom ili poslati koristeći Poštin elektronski servis web telegram.

▪ **Usluge novčanog poslovanja:**

U usluge novčanog poslovanja koje pruža Pošta Crne Gore spadaju:

- **Platni promet u Poštama**
- **Uputnički promet u poštama**
- **Elektronski prenos novca na teritoriji Crne Gore – Keš Express**
- **Međunarodni elektronski prenos novca – Post Cash**

U poslovnica Pošte Crne Gore moguće je izvršiti elektronski prenos novca putem Western Union-a, Ria Money Transfer-a i Money Gram-a.

PostPak:

PostPak, paket s otkupninom u međunarodnom saobraćaju. Usluga je rezultat razumijevanja potreba današnjeg korisnika i, posebno, trendova koje diktira razvoj E-trgovine. PostPak je razmjena otkupnih pošiljaka mase do 30 kg između poštanskih operatora koji su potpisnici Sporazuma: „Pošte Srbije“, „Hrvatske pošte“- Mostar, „Pošte Srpske“ – Banja Luka, „JP BH Pošte“ – Sarajevo i Pošte Crne Gore. Usluga podrazumijeva uručenje pošiljke na teritorijama ovih poštanskih uprava i naplatu otkupnog iznosa u korist pošiljaoca.

▪ **Direktni marketing:**

U zavisnosti od toga da li je pošiljka adresirana ili ne, usluga direktni marketing je podijeljena na :

- **DIREKTNU POŠTU** – pošiljke se dostavljaju na adrese primaoca.
- **NEADRESIRANU POŠILJKU** – pošiljke se dostavljaju u kućne kovčežice primaoca na određenom području.

▪ **Usluge hibridne pošte:**

Hibridna pošta integriše nekoliko usluga:

- prijem zahtjeva (u elektronskoj formi se dostavljaju podaci koje je potrebno odštampati i adrese na koje je potrebno uručiti odštampani materijal);

- štampa zahtijevanog materijala, njegovo pakovanje u odgovarajuću ambalažu, adresiranje;
- otprema transportno-distributivnom mrežom Pošte Crne Gore i uručenje u vidu poštanske pošiljke na adresi primaoca, naznačenoj na pošiljci.

- **Špedicija poštanskih pošiljaka:**

Pošta Crne Gore pruža mogućnost:

- da robu u međunarodnom saobraćaju primate/otpremate kao poštanske pošiljke,
- da za istu završava špedicijske poslove putem svoje specijalizovane službe – Poštanska špedicija.

- **Post shop:**

Na jednom mjestu u post shop-u, moguće je kupiti: poštanske proizvode, kancelarijski i školski pribor, knjige, dnevnu štampa, poklone i suvenire, kozmetiku, razglednice i čestitke. Post shop pruža usluge plaćanja računa, telefonskih razgovora obavijenog putem telefonske govornice.

1.3. Organizaciona struktura

Organizacionu strukturu Pošte Crne Gore karakteriše struktura organa upravljanja i struktura zaposlenih, koja je pravno definisana Statutom društva usklađenim sa važećim Zakonom o privrednim društvima i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Jednočlanog akcionarskog društva Pošte Crne Gore Podgorica.

1.3.1. Organi Društva

- **Skupština akcionara** – Osnivač ima ovlašćenja Skupštine akcionara u skladu sa zakonom.
- **Odbor direktora** – Odbor direktora ima 5 članova. Mandat članova Odbora direktora traje četiri godine. Odbor direktora mora imati najmanje dvije petine nezavisnih članova.

Tokom 2023. godine Odbor direktora imenovan od strane Vlade Crne Gore Rješenjem broj 04-1377/3 od dana 18.03.2021. godine funkcionisao je u sledećem sastavu:

- **Igor Bulatović,**
- **Stojan Sjekloća,**
- **Aleksandar Dakić,**
- **Dijana Pejović i**
- **Marko Lalević.**

- **Izvršni direktor** – Odbor direktora imenuje Izvršnog direktora. Izvršni direktor se imenuje na period od četiri godine, uz mogućnost ponovnog izbora.

Odlukom Odbora direktora broj 00010-20230612-7 od dana 14.06.2023. godine razriješen je Izvršni direktor Dragan Tufegdžić.

Odlukom Odbora direktora broj : 00010 - 20230612 - 8 od dana 14.06.2023. godine imenovan je **Izvršni direktor Josip Đurašković.**

Revizorski odbor

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja je dopisom broj: 01-13-6722/1 od 12.05.2021. godine obavijestilo predsjednika Odbora direktora da je saglasno sa izborom članova Revizorskog odbora Pošta Crne Gore AD Podgorica u sljedećem sastavu:

- **Prof. dr Ana Lalević Filipović,** predsjednica revizorskog odbora;
- **Svetomir Aković,** član Revizorskog odbora;
- **Marina Marković,** član Revizorskog odbora.

Odbor direktora je na sjednici održanoj dana 20.05.2021. godine, donio Odluku o imenovanju Revizorskog odbora Pošte Crne Gore AD Podgorica.

Revizorski odbor je na 2. sjednici, održanoj dana 09.06.2021. godine, donio Poslovnik o radu Revizorskog odbora broj: 00010-12275/2.

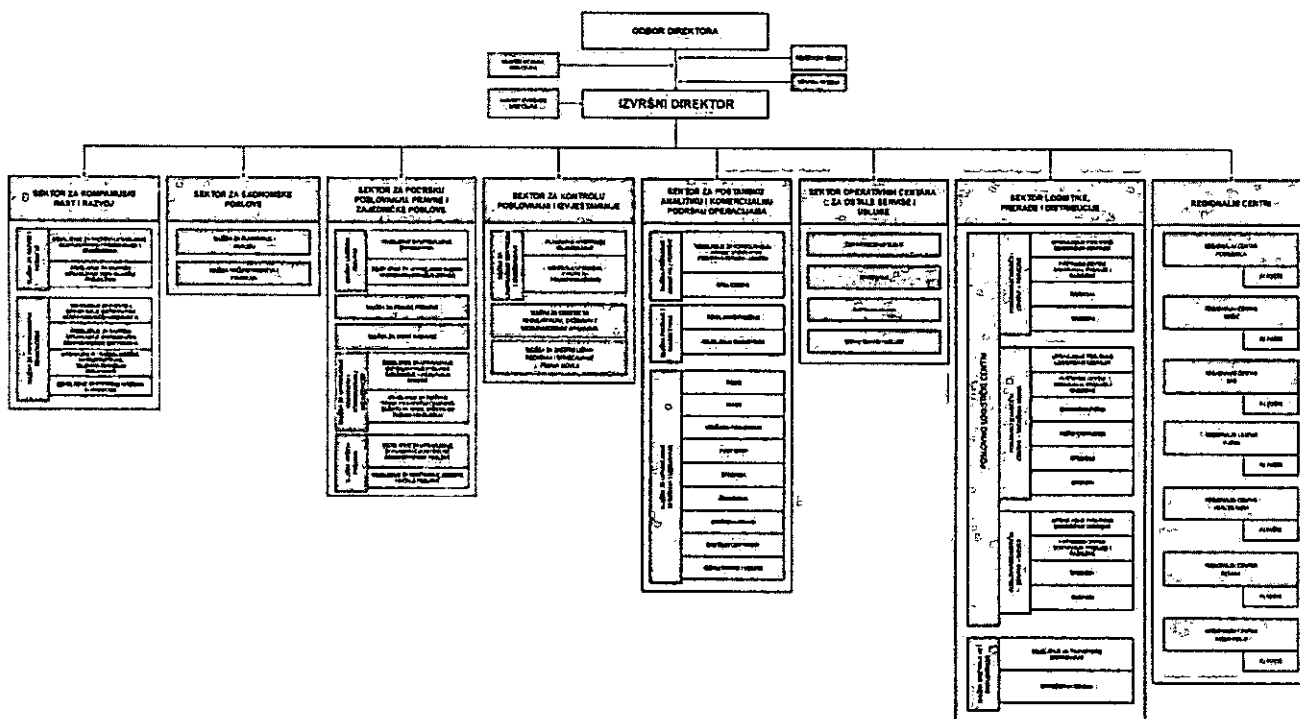
U 2023. godini Revizorski odbor je održao 6 sjednica.

1.3.2. Unutrašnja organizacija

Unutrašnja organizacija Pošte utvrđena je Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Jednočlanog akcionarskog društva Pošte Crne Gore Podgorica br. 00010-19685/3 od 15.10.2021. godine, br. 00010-20532/2-2 od 02.11.2021. godine, br. 00010-2037/3-1 od 10.02.2022. godine br. 00010-5413/18 od 30.05.2022. godine. i br. 00010-10664/17-2 od 17.06.2022. godine (prečišćen tekst).

Usvojeni organizacioni koncept će doprinijeti efikasnijoj realizaciji programa rada i razvoja Pošte i definisanih poslovnih ciljeva.

Organizaciona šema Pošte Crne Gore AD Podgorica

- Pošta Crne Gore svoju djelatnost obavlja u 160 pošta, od čega su 47 franšize.
- Dostavnu mrežu Pošte čini 337 poštara - dostavljača, koji svoju djelatnost obavljaju putem 49 dostavnih pošta. U navedenu mrežu nisu uračunate franšizne pošte.
- Jedna pošta u prosjeku opslužuje 3.975 stanovnika, a površina koju pokriva jedna pošta je 88.99 km²
- Korisnicima poštanskih usluga na raspolaganju je 195 poštanska kovčežića i 1.079 poštanskih fahova.
- Vozni park čini 86 vozila. Od tog broja teretnih i lakodostavnih vozila je bilo 66, a putničkih 20.

ORGANIZACIONE JEDINICE I RUKOVODEĆE POZICIJE**1. UPRAVA**

- a. KABINET ODBORA DIREKTORA
RM: 000 - Predsjednik odbora direktora
- b. INTERNA REVIZIJA
RM: 010 - Glavni interni revizor
- c. IZVRŠNI DIREKTOR
 - i. KABINET IZVRŠNOG DIREKTORA
RM: 100 - Izvršni direktor

2. SEKTOR ZA KOMPANIJSKI RAST I RAZVOJ

- RM: 200 - Direktor kompanijskog rasta i razvoja
- a. SLUŽBA ZA RAZVOJ I INOVACIJE
RM: 201 - Rukovodilac razvoja i inovacija
 - i. ODJELJENJE ZA RAZVOJ I UPRAVLJANJE KORPORATIVNIM PROCEDURAMA I STANDARDIMA
RM: 202 - Koordinator za razvoj i upravljanje poslovnim procedurama istandardima
 - ii. ODJELJENJE ZA RAZVOJ I UPRAVLJANJE INOVACIJAMA I PROJEKTIMA
RM: 206 - Koordinator za razvoj i upravljanje inovacijama i projektima
- b. SLUŽBA ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE
RM: 212 - Rukovodilac informacionim tehnologijama
 - i. ODJELJENJE ZA RAZVOJ I UPRAVLJANJE SISTEMSKOG I KORPORATIVNOG HARDWARE-A
RM: 213 - Koordinator za razvoj i upravljanje sistemskim i korporativnim hardware-om
 - ii. ODJELJENJE ZA RAZVOJ I UPRAVLJANJE SISTEMSKOG I KORPORATIVNOG SOFTWARE-A
RM: 217 - Koordinator za razvoj i upravljanje sistemskim i korporativnim software-om
 - iii. ODJELJENJE ZA RAZVOJ I UPRAVLJANJE MREŽNOM INFRASTRUKTUROM, TELEKOMUNIKACIJAMA I SIGURNOSTI
RM: 221 - Koordinator za razvoj i upravljanje mrežnom infrastrukturom, telekomunikacijama i sigurnosti
- iv. ODJELJENJE ZA PODRŠKU INTERNIM KORISNICIMA
RM: 224 - Koordinator podrške internim korisnicima

3. SEKTOR ZA EKONOMSKE POSLOVE

- RM: 300 - Direktor ekonomskih poslova
- a. SLUŽBA ZA PLANIRANJE I ANALIZU
RM: 301 - Rukovodilac planiranja i analize
- b. SLUŽBA RAČUNOVODSTVA I FINANSIJA
RM: 304 - Rukovodilac računovodstva i finansija

4. SEKTOR ZA PODRŠKU POSLOVANJU, PRAVNE I ZAJEDNIČKE POSLOVE

- RM: 400 - Direktor podrške poslovanju, pravnih i zajedničkih poslova
- a. SLUŽBA LJUDSKIH RESURSA
RM: 401 - Rukovodilac ljudskim resursima
 - i. ODJELJENJE ZA UPRAVLJANJE ZAPOSLENIMA
RM: 402 - Koordinator za upravljanje zaposlenima
 - ii. ODJELJENJE ZA UPRAVLJANJE RADNIM VREMENOM I OBRAČUN ZARADA
RM: 405 - Koordinator za upravljanje radnim vremenom i obračun zarada
- b. SLUŽBA ZA PRAVNE POSLOVE
RM: 408 - Rukovodilac pravnih poslova
- c. SLUŽBA ZA JAVNE NABAVKE
RM: 412 - Rukovodilac za javne nabavke
- d. SLUŽBA ZA UPRAVLJANJE IMOVINOM I KORPORATIVNU BEZBJEDNOST
RM: 415 - Rukovodilac upravljanja imovinom i korporativne bezbjednosti
 - i. ODJELJENJE ZA UPRAVLJANJE KAPITALNIM INVESTICIJAMA, ODRŽAVANJE I OSIGURANJE IMOVINE
RM: 416 - Koordinator za upravljanje kapitalnim investicijama, održavanje i osiguranje imovine
 - ii. ODJELJENJE ZA FIZIČKU I TEHNIČKU ZAŠTITU I ODBRANU, ZAŠTITU NA RADU, ZAŠTITU OD POŽARA I EKOLOGIJU
RM: 423 - Koordinator za fizičku, tehničku zaštitu i odbranu, zaštitu na radu, zaštitu od požara i ekologiju
- e. SLUŽBA OPŠTIH POSLOVA
RM: 429 - Rukovodilac opštih poslova
 - i. ODJELJENJE ZA UPRAVLJANJE DOKUMENTACIJOM I DRUGE ADMINISTRATIVNE POSLOVE
RM: 430 - Koordinator za upravljanje dokumentacijom i administraciju
 - ii. ODJELJENJE ZA ODRŽAVANJE HIGIJENE I OSTALE POSLOVE
RM: 433 - Koordinator za održavanje higijene i ostale poslove

5. SEKTOR ZA KONTROLU POSLOVANJA I IZVJEŠTAVANJE

RM: 500 - Direktor kontrole poslovanja i izvještavanja

a. SLUŽBA ZA UNUTRAŠNJU KONTROLU I IZVJEŠTAVANJE

RM: 501 - Rukovodilac unutrašnje kontrole i izvještavanja

i. ODJELJENJE ZA PLANIRANJE KONTROLE I IZVJEŠTAVANJE

RM: 502 - Koordinator za planiranje kontrole i izvještavanje

ii. ODJELJENJE ZA KONTROLU OPERACIJA, KVALITETA I TRANSPARENTNOG POSLOVANJA

RM: 505 - Koordinator za kontrolu operacija, kvaliteta i transparentnosti poslovanja

b. SLUŽBA ZA ODNOS SA REGULATOROM, DRŽAVNIM I MEĐUNARODNIM ORGANIMA

RM: 509 - Rukovodilac za odnose s regulatorom, državnim i međunarodnim organima

c. SLUŽBA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA I SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA

RM: 512 - Rukovodilac za zaštitu ličnih podataka i sprječavanje pranja novca

6. SEKTOR ZA POŠTANSKU ANALITIKU I KOMERCIJALNU PODRŠKU OPERACIJAMA

RM: 600 - Direktor poštanske analitike i komercijalne podrške operacijama

a. SLUŽBA POŠTANSKE ANALITIKE I PODRŠKE

RM: 601 - Rukovodilac poštanskom analitikom i podrškom

i. ODJELJENJE ZA KONSOLIDACIJU I OBRADU OPERATIVNIH PODATAKA SERVISA I USLUGA

RM: 602 - Koordinator konsolidacije i obrade operativnih podataka poštanskih i ostalih servisa i usluga

ii. CALL CENTAR

RM: 606 - Koordinator call centra

b. SLUŽBA PRODAJE I MARKETINGA

RM: 610 - Rukovodilac prodaje i marketinga

i. ODJELJENJE PRODAJE

RM: 611 - Koordinator prodaje

ii. ODJELJENJE MARKETINGA

RM: 619 - Koordinator marketinga

c. SLUŽBA ZA UPRAVLJANJE SERVISIMA I USLUGAMA

RM: 624 - Rukovodilac za upravljanje servisima i uslugama

i. PISMO

RM: 625 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - pismo

ii. PAKET

RM: 628 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - paket

iii. NOVČANO POSLOVANJE

RM: 631 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - novčano poslovanje

iv. POST SHOP

RM: 635 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - post shop

v. ŠPEDICIJA

RM: 637 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - špedicija

vi. ŠTAMPARIJA

RM: 639 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - štamparija

vii. DIGITALNA ARHIVA

RM: 641 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - digitalna arhiva

viii. DIGITALNI CERTIFIKATI

RM: 643 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - digitalni certifikati

ix. OSTALI SERVISI I USLUGE

RM: 645 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - ostali servisi i usluge

7. SEKTOR OPERATIVNIH CENTARA ZA OSTALE SERWISE I USLUGE

RM: 700 - Direktor operativnih centara za ostale servise i usluge

a. CERTIFIKACIONO TIJELO

RM: 701 - Rukovodilac aktivnosti operativnog centra - certifikaciono tijelo

b. ŠTAMPARIJA

RM: 704 - Rukovodilac aktivnosti operativnog centra - štamparija

c. DIGITALNA ARHIVA

RM: 708 - Rukovodilac aktivnosti operativnog centra - digitalna arhiva

d. OSTALI SERVISI I USLUGE

RM: 711 - Rukovodilac aktivnosti operativnog centra - ostali servisi i usluge

8. SEKTOR LOGISTIKE, PRERADE I DISTRIBUCIJE

RM: 800 - Direktor logistike, prerade i distribucije

a. POSLOVNO LOGISTIČKI CENTRI

RM: 801 - Rukovodilac logistike, prerade i distribucije za poslovno logističke centre

i. POSLOVNO LOGISTIČKI CENTAR – PRIMORJE

RM: 802 - Rukovodilac poslovno logističkog centra

1. UPRAVLJANJE POSLOVNO LOGISTIČKIM CENTROM

RM: 803 - Koordinator poslovnih aktivnosti logističkog centra

2. POŠTANSKI CENTAR SORTIRANJA, PRERADE I RAZMJENE

RM: 809 - Koordinator poštanskog centra

3. ŠPEDIČIJA

RM: 810 - Koordinator špedicije

4. MAGACIN

RM: 813 - Koordinator magacina

ii. POSLOVNO LOGISTIČKI CENTAR - SREDIŠNJA REGIJA

RM: 802 - Rukovodilac poslovno logističkog centra

1. UPRAVLJANJE POSLOVNO LOGISTIČKIM CENTROM

RM: 803 - Koordinator poslovnih aktivnosti logističkog centra

2. POŠTANSKI CENTAR SORTIRANJA, PRERADE I RAZMJENE

RM: 809 - Koordinator poštanskog centra

3. IZMJENIČNA POŠTA

RM: 816 - Koordinator izmjenične pošte

4. POŠTA CARINJENJA

RM: 819 - Koordinator pošte carinjenja

5. ŠPEDIČIJA

RM: 810 - Koordinator špedicije

6. MAGACIN

RM: 813 - Koordinator magacina

iii. POSLOVNO LOGISTIČKI CENTAR – SJEVER

RM: 802 - Rukovodilac poslovno logističkog centra

1. UPRAVLJANJE POSLOVNO LOGISTIČKIM CENTROM

RM: 803 - Koordinator poslovnih aktivnosti logističkog centra

2. POŠTANSKI CENTAR SORTIRANJA, PRERADE I RAZMJENE

RM: 809 - Koordinator poštanskog centra

3. ŠPEDIČIJA

RM: 810 - Koordinator špedicije

4. MAGACIN

RM: 813 - Koordinator magacina

b. SLUŽBA DISTRIBUCIJE I EKSPLOATACIJE

RM: 821 - Rukovodilac distribucije i eksploatacije

i. ODJELJENJE ZA TRANSPORT I DISTRIBUCIJU

RM: 822 - Koordinator transporta i distribucije

ii. DISPEČERSKI CENTAR

RM: 826 - Koordinator za upravljanje poštarima i dostavljačima

9. REGIONALNI CENTRI

RM: 900 - Direktor regionalnih centara

a. REGIONALNI CENTAR PODGORICA

RM: 901 - Rukovodilac regionalnog centra

b. REGIONALNI CENTAR NIKŠIĆ

RM: 901 - Rukovodilac regionalnog centra

c. REGIONALNI CENTAR BAR

RM: 901 - Rukovodilac regionalnog centra

d. REGIONALNI CENTAR BUDVA

RM: 901 - Rukovodilac regionalnog centra

e. REGIONALNI CENTAR HERCEG NOVI

RM: 901 - Rukovodilac regionalnog centra

f. REGIONALNI CENTAR BIJELO POLJE

RM: 901 - Rukovodilac regionalnog centra

g. REGIONALNI CENTAR BERANE

RM: 901 - Rukovodilac regionalnog centra

IT SISTEM

Informacioni sistem Pošte Crne Gore pruža tehničku podršku tehnološkom i poslovnom sistemu. Čini ga mreža sa preko 2.000 radnih i perifernih uređaja, distribuiranih u svim organizacionim djelovima Pošte Crne Gore. Svojom organizacijom i obimom predstavlja jednu od najrazuđenijih i najsloženijih računarsko-komunikacionih mreža u zemlji. Takve karakteristike informacionog sistema nam omogućavaju ostvarivanje konkurentne prednosti u svim segmentima uslužnog poslovanja.

Veći dio podsistema informacionog sistema Pošte je realizovan u redundantnom režimu rada, što obezbjeđuje maksimalno mogući kontinuitet poslovanja. Na kritičnim mrežnim tačkama su redundantni switch-ovi i ruteri, sigurnost mreže je realizovana redundantnim (cluster) firewall sistemima, zaštita mreže od virusa obezbijeđena je redundantnim web/mail gateway sistemima.

Kontinuitet u radu poslovnih aplikacija, u najvećoj mjeri je obezbijeđen realizacijom virtualne platforme, koja je u osnovi takođe redundantna (redundantni host-ovi i storage sistemi). Dodatno unapređenje poslovanja omogućeno je realizacijom sistema neprekidnog napajanja, backup-a podataka virtualne platforme i backup-a podataka svih virtuelnih servera.

Pregled aktuelnih aplikacija:

- ✓ Centralizovani integrisani poslovni informacioni sistem: ERP, DMS, BI, sistem za upravljanje radnim vremenom sa kontrolom pristupa i sistem za upravljanje osnovnim sredstvima
- ✓ Aplikacije za postansko poslovanje:
 - Portal, Šalter, Produkcija, Fiskalizacija gotovinskog poslovanja, Dostava, Isporuka, Track&Trace, aplikacije za dostavu i isporuku velikih klijenata (mPoštar)
- ✓ Telegrafске aplikacije:
 - Aplikacija za lokalni saobraćaj (slanje i prijem), Aplikacija za razmjenu medjunarodnih telegrama
- ✓ IPS-aplikacija za praćenje pošiljaka u međunarodnom saobraćaju
- ✓ PKI (Javno certifikaciono tijelo)
- ✓ Vmware-softver za virtuelizaciju
- ✓ Exchange Mail server, Domain controller, File server
- ✓ Log management sistem
- ✓ Web aplikacije (web-telegram, web-shop, e-adresnice, korporativni sajt i elektronska obnova certifikata)
- ✓ Aplikacija e-pismo (elektronsko dostavljanje faktura)
- ✓ Aplikacija e-adresnice
- ✓ Aplikacije u Štampanji, koje se koriste za obradu i pripremu štampe
- ✓ Ostali softveri: GPRS praćenje vozila, softver za špediciju.

Bezbjednost informacija

- Na mrežnom nivou, realizovane su odgovarajuće politike, koje obezbjeđuju pristup informacijama u skladu sa sintagmom „need to know“ (pristup poslovnoj informaciji samo onom kome je potrebna),

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

- Zaštita mreže od virusa/spam-a, obezbijedena je realizacijom redundantnih podsistema, kako na perimetar-u (gateway sistemi), tako i na samim radnim stanicama. Ovi sistemi su već više godina rangirani kao najbolji u svojoj grani IT-a,
- Kontrola saobraćaja u core-u mreže, kao i prema Internet-u, obezbijedena je realizacijom firewall cluster sistema, jednog od vodećih proizvođača,
- Zaštita prenosa informacija je obezbijedena realizacijom VPN tunela od Uprave Pošte Crne Gore, prema svim JPM, odnosno poslovnim partnerima,
- Sistem backup-a podataka virtualne platform,
- Storage sistema,
- Agregata većeg kapaciteta,
- Sistema za kontrolu ulaska u Rack salu, protivpožarni sistem, alarmni sistem i sl.
- Izvršena je zamjena CoreFirewall-a i započeto postavljenje novih firewall uredjaja u JPM
- Poboľjsana zaštita servera sa CloudOne Trend Micro sistemom

SEKTOR OPERATIVNIH CENTARA ZA OSTALE SERWISE I USLUGE

Sektor operativnih centara za ostale servise i usluge se sastoji od 4 operativna centra:

- OC CA (Certifikaciono tijelo)
- OC Štamparija
- OC Digitalna arhiva i
- OC za ostale servise i usluge

- **OC CA (Certifikaciono tijelo)**

PKI (Public Key Infrastructure) sistem - PoštaCG-CA (Certifikaciono tijelo) je infrastruktura preko koje se realizuju poslovi iz domena izdavanja digitalnih certifikata.

U toku svojih svakodnevnih aktivnosti, u periodu januar – decembar 2023. godine, OC CA je izdao **7808** različitih vrsta certifikata, što je prikazano tabelom u nastavku.

Tabelarni prikaz broja izdatih certifikata u periodu januar- decembar 2023. godine

Certifikaciono tijelo Pošte CG	Jan.	Feb	Mart	Apr	Maj	Jun.	Jul	Avg	Sep	Okt	Nov	Dec	Σ
Broj certifikata na tokenu	74	145	248	183	132	174	102	139	105	138	115	108	1663
Obnova certifikata	333	541	705	450	322	218	157	180	174	185	154	197	3616
Promjena ovlašćenog lica	14	10	16	8	7	5	0	0	0	0	0	0	60
Certifikat bez medija	8	27	83	49	65	97	42	43	21	14	13	16	478
Certifikat za fiskalizaciju-potpis	70	97	145	102	107	190	101	108	73	97	130	177	1397
Certifikat za fiskalizaciju-pečat	2	8	13	1	5	1	23	2	3	9	13	25	105
SSL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Smart Log-on	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
FIPS	4	1	6	5	3	8	1	2	20	16	3	84	153
DOM ZDRAVLJA- FIPS	11	8	11	3	0	4	2	4	3	9	17	262	334
Ukupno:	516	838	1228	801	641	697	428	478	399	468	445	869	7808

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

• OC Štamparija

OC Štamparija je sistem koji omogućava masovnu varijabilnu lasersku štampu i kovertiranje podataka. Ova usluga je posebno atraktivna u ponudi Pošte Crne Gore, zbog mogućnosti kombinovanja sa dostavom pošiljaka. Obuhvata automatsko kovertiranje, , digitalnu štampu varijabilnih podataka i automatsko pakovanje za pošiljke s povratnicom.

OC Štamparija je u posjedu sertifikata 27001, ISO 9001, ISO 45000, ISO 14001, dobijenih od renomirane kuće za sertifikovanje po sistemu kvaliteta DEKRA (Njemačka).

U cilju prilagođavanja zahtjevima tržišta, planiran je redizajn postojećih i uvođenje novih proizvoda i usluga, stoga je u prethodnom periodu odrađena zamjena dijela opreme kao i analiza za uvođene novih servisa. Svakodnevne aktivnosti OC Štamparija , u periodu januar – decembar 2023. godine, su prikazane tabelom u nastavku:

POSILJAKA	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OCT	NOV	DEC
Alter M	666	664	518	594	587	598	614	453	543	491	483	615
ANNI	1 711	1 790	1 855	1 855	1 926	1 940	2 020	1 829	1 848	1 883	1 896	1 980
Erste B	2 013	2 262	2 171	6 282	2 589	2 049	1 887	1 995	5 188	1 679	1 931	7 147
CKB	2 343	1 558	1 164	1 565	1 712	1 384	1 581	1 350	1 268	1 402	1 459	1 394
NLB	5 372	334	332	328	330	227	2 378	300	285	278	2 619	30 210
ADDIKO	1 163	1 753	2 442	2 168	2 773	2 947	2 045	2 156	2 568	2 546	3 282	23 179
TELEKOM	89 626	90 583	90 140	90 131	90 330	90 770	87 361	85 737	88 131	86 479	80 685	70 553
ONE RACUNI	47 107	46 346	46 702	46 053	46 638	47 774	48 195	49 574	49 561	49 706	50 057	50 264
MTEL	162 895	161 371	130 582	161 079	161 079	160 083	159 773	139 885	139 504	138 867	137 177	136 033
Uniga	168	555	1 159	590	958	601	125	1 182	2 058	152	2 878	3 995
VODODOD BAR	0	0	0	19 896	19 897	20 200	24 983	24 948	24 948	25 060	25 116	20 287
VODOVOD PG	57 209	53 532	55 827	55 910	56 107	56 680	56 738	56 795	56 849	56 915	56 681	56 509
Vodovd HN	24 468	24 466	24 540	24 550	24 577	24 605	24 707	24 806	24 895	25 026	25 038	25 049
Kom Lim	6 914	6 911	6 899	6 913	6 910	6 910	6 297	6 298	6 917	6 939	6 945	6 955
LO	2 194	320	1 358	963	382	1 421	2 779	314	1 592	1 576	0	1 759
ORION	1 498	1 262	1 172	1 171	1 188	1 188	1 185	1 177	1 190	1 224	1 179	1 166
INCASSO	1 443	2 753	1 236	764	2 266	1 692	885	1 421	1 744	3 294	799	677
Credit Express	343	311	350	580	319	0	479	485	406	368	374	507
Epos	3 260	16 109	3 942	8 333	9 381	16 094	9 433	5 623	9 366	11 419	7 899	13 621
OSTALO	1 489	0	690 757		0	542 468	0	0	0	0	0	125 408
Poreska rjesenja	0	0	3 709	89	55 008	147 894	137 646	359	29 114	27 099	0	10 647
Ukupno	111 686	112 850	1 066 855	429 814	484 957	1 127 525	571 111	406 687	447 975	442 403	406 498	587 955

Pored ekonomskog efekta, OC Štamparija obezbjeđuje i optimizaciju tehnoloških procesa, tako što obezbjeđuje pred-sortiranje na dostavne pošte i sortiranje na reone u okviru dostavnih pošta. Takođe vrši prijemnu fazu za preko 50% pošiljaka, što znači da znatno rasterećuje ostale tehnološke cjeline za određene poslove.

- **Digitalna arhiva**

Ušli smo u implementaciju novog sistema, gdje zaposleni moraju proći specijalističke obuke, koje su podrazumijevale puno aktivnosti vezano za edukaciju i korišćenje nove aplikacije za interni i eksterni DMS.

Na nivou OC Digitalna arhiva su u prethodnom periodu definisane osnovne tehnološke procedure, održano je više sastanaka sa timom Dobavljača koji su zaduženi za implementaciju Externog DMS-a, urađene su inicijalne analize, prepoznate eventualne usluge, razgovaralo se o brendiranju usluge i sl. Izvođaču su dostavljeni neophodni podaci.

Očekuje se adaptacija prostora za OC DA, koji treba da zadovolji određene standarde i koji treba da omogućuje optimalne uslove za rad.

Implementacija digitalne arhive (eksterni DMS) u tehničkom smislu je završena . Čeka se na kolege iz prodaje da definišu cijene pratećih usluga.

Trenutno se čeka adekvatan prostor , po ISO standardima , koji treba da ima više sistema zaštite.

- **Operativni centar - ostali servisi i usluge**

Novim Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, u okviru Sektora operativnih centara za ostale servise i usluge, formiran je Operativni centar - ostali servisi i usluge.

U navedenom periodu aktivnosti su bile usmjerene na prikupljanje podataka koji se tiču komparacije ove usluge sa uslugama koje pružaju pošte u regionu, kao i prikupljanje podataka vezanih za zakonski okvir u kojem bi Pošta Crne Gore ispunila uslove, odnosno dobila potrebne dozvole od strane Agencije za nadzor osiguranja (ANO) , kao regulatora ove oblasti na državnom nivou, a za implementiranje ove nove usluge. Iako je Pošta Crne Gore registrovana kod Centralnog registra Privrednog suda za ovu vrstu djelatnosti, zakonska regulativa koja se tiče osiguranja je striktna i ograničavajuće prirode i sve se odvija pod nadzorom ANO.

Preuzete su aktivnosti na planu uspostavljanja kontakata sa ANO i održan je sastanak sa njihovim Predsjednikom Odbora direktora, Izvršnim direktorom i stručnim saradnicima. Na sastanku je diskutovano o Predlogu izmjena i dopuna Zakona o osiguranju u dijelu koji se odnosi na zastupništvo u poslovima osiguranja i mogućnostima koje bi Pošta CG dobila njegovom budućom primjenom, kao i o smjernicama Pošte CG u primjeni ove oblasti u portfelj postojećih usluga.

Osim navedenog, otvara se mogućnost saradnje sa osiguravajućim društvima na način što bi im, uz ulogu Pošte kao zastupnika u osiguranju, ponudili i paketi naših standardnih usluga (štampa, dostava, reklama i sl.), te se na ovaj način obezbijedili dodatni prihodi za Poštu CG.

SEKTOR ZA KONTROLU POSLOVANJA I IZVJEŠTAVANJE

Shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta jednočlanog akcionarskog društva Pošte Crne Gore broj: 00010-10644/17-2 od 17.06.2022.godine (prečišćen tekst), Sektor za kontrolu poslovanja i izvještavanje nadležan je da obavlja poslove planiranja sprovođenja kontrole i izvještavanja o rezultatima sprovedene kontrole u cijeloj Pošti. Pored toga, obavlja poslove saradnje sa regulatorom, državnim i međunarodnim organima, a u cilju implementacije svih propisanih standarda poštanskog poslovanja. Takođe, ovaj sektor je zadužen za implementaciju mjera kontrole i zaštite ličnih podataka i sprovođenje plana integriteta.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

Redovne kontrole pošta su sveobuhvatne i tokom njih se vrši kontrola sledećih segmenata rada pošta:

- A- računsko i blagajničko poslovanje i rad sa novčanim sredstvima;
- B- propisno vođenje i ažuriranje neophodnih evidencija;
- C- prijem, prerada i uručenje pismonosnih i paketskih pošiljaka; i
- D- održavanje opreme, higijena, urednost objekta, zaposlenih i bezbjednost.

Programom rada za 2023. godinu, planirano je da se obave **224** kontrole pošta.

U 2023. godini obavljeno je ukupno 315 kontrola, od toga redovnih 245, djelimičnih redovnih 33 i 37 vanrednih.

Tabelarni prikaz obavljenih kontrola u 2023.godini sa uporednim podacima iz prethodne godine:

Kvartali 2022.g.	Broj kontrola 2022.g.			Kvartali 2023.g.	Broj kontrola. 2023.g.		
	red/ djel.	van.	uku.		red/ djel.	vanr.	ukupno
I	28+9	22	59	I	34+7	20	61
II	42+5	5	52	II	66+10	2	78
III	37+8	5	50	III	73+12	11	96
IV	49+9	8	66	IV	72+4	4	80
Ukupno	156+31	40	227	Ukupno	245+33	37	315

Kao što se može primijetiti iz prikazanih podataka u tabeli broj obavljenih kontrola na godišnjem nivou je **315** i veći je od planiranog broja za 2023. godinu, kao i od ostvarenih kontrola u prethodnoj godini. Nastavilo se sa praksom iz prethodne godine, da se uz redovne detaljne kontrole, obavi što veći broj djelimičnih kontrola u manjim šalterskim poštama, radi što češće kontrole poslovanja sa novčanim sredstvima.

U 2023. godini u 315 obavljenih kontrola, konstatovano je 999 nepravilnosti.

U redovnim kontrolama se kontrolišu sve aktivnosti u radu pošta.

U djelimičnim i rutinskim kontrolama, obavljaju se kontrole određenih kategorija poslovanja u zavisnosti od toga da li se kontrolišu dostavne ili šalterske pošte. U šalterskim poštama se kontrolišu računsko i blagajničko poslovanje i rad sa novčanim sredstvima (poslovi iz kategorije A), a u dostavnim poštama osim blagajničkog poslovanja i prijem, uručenje pismonosnih i paketskih pošiljaka (kategorije C).

Pregled nepravilnosti po kategorijama za 2023.g. sa uporednim podacima iz prethodne godine

Nepravilnosti	2022		2023	
	Broj	%	Broj	%
A-računsko i blag.poslovanje...	323	39%	454	45 %
B- vođenje evidencija	116	14%	78	8%
C-prijem, prerada i uručenje pis. i pak. pošiljaka	298	36%	408	41 %
D-oprema, higijena-resursi	88	11%	59	6%
UKUPNO	825	100%	999	100%

2. PLAN RAZVOJA

Pošta Crne Gore svoje strateške ambicije oslanja na nove elemente razvoja poštanske djelatnosti u skladu sa Strategijom razvoja poštanske djelatnosti u Crnoj Gori za period 2024-2028.godine. Polazeći od pomenute strategije, Pošta je definisala svoj razvojni pravac i strateške pravce djelovanja.

Strategijom razvoja definisana je Misija:

Podsticanje održivog tržišta poštanskih usluga Crne Gore u digitalnom okruženju.

Nakon misije, Strategijom razvoja definisana je Vizija:

Održivi razvoj poštanske djelatnosti u digitalnom okruženju.

Strategijom razvoja definisane Misija i Vizija, predstavljaju osnovu za pravce razvoja Pošte Crne Gore i njen položaj na tržištu.

Strategijom razvoja definisan je Strateški cilj:

Obezbijediti održivost univerzalne poštanske usluge i razvoj komercijalnih poštanskih usluga orijentisanih na korisnike u konkurentnom i digitalnom okruženju.

Operativni ciljevi Strategije razvoja su:

- **Osiguranje ekonomski, ekološki i socijalno održive univerzalne poštanske usluge u skladu sa potrebama građana/građanki i društva;**
- **Unapređenje preduslova za razvoj komercijalnih usluga u digitalnom okruženju;**
- **Unapređenje zaštite interesa korisnika poštanskih usluga;**
- **Podsticanje razvoja prekograničnih poštanskih usluga i povećanje globalne povezanosti;**
- **Podsticanje održivog poslovanja na poštanskom tržištu, u pogledu zaštite životne sredine, društvene odgovornosti i savjesnog korporativnog upravljanja;**
- **Podrška sprovođenju sveobuhvatnih mjera za osiguranje sigurnosti pošiljaka, osiguranje zaštite od krađe i zaštite od terorizma;**
- **Podsticanje razvoja znanja i vještina ljudskih potencijala učesnika na poštanskom tržištu;**

Saglasno definisanom Strateškom cilju, kao i Operativnim ciljevima Strategije razvoja, Pošta Crne Gore će nastojati održati tržišno učešće za standardne usluge Pošte, te istovremeno raditi na povećanju tržišnog učešća za nove, tek uvedene usluge.

Strateško opredjeljenje Pošte Crne Gore u budućnosti ostaje puna integracija poštanskih, finansijskih i elektronskih servisa uz održavanje postojećeg nivoa kvaliteta i rad na njegovom kontinuiranom poboljšavanju, i to:

- **Odgovornost prema funkciji javnog servisa;**
- **Odgovornost u odnosu na ulogu Pošte u međunarodnom poštanskom saobraćaju;**
- **Stalno unapređenje kvaliteta postojećih usluga, njihovo inoviranje i uvođenje novih servisa, sa akcentom na elektronsko poslovanje i usluge;**

- Aktivnu međunarodnu saradnju sa drugim poštanskim upravama i angažovanje u donošenju i sprovođenju odluka i programa međunarodnih poštanskih asocijacija;
- Podizanje kvaliteta ljudskih resursa, prvenstveno u odnosu na obrazovnu i starosnu strukturu;
- Profitno poslovanje kao pretpostavka održivosti i razvoja Pošte Crne Gore;
- Pragmatizovanje koncepta društveno odgovornog poslovanja, kao ilustracije bliskosti Pošte Crne Gore i njenog sociološkog okruženja;
- Razvoj zasnovan na optimizovanju funkcionalno-poslovnih procedura i na realizaciji investicionih i drugih projekata;
- Kontinuitet poslovne uspješnosti, na načelu aktivnog odnosa prema tržištu i okruženju u cjelini, uz punu internu racionalnost poslovanja;
- Puno angažovanje u otklanjanju eksternih ograničenja, prvenstveno po pitanju kompenzacije troškova univerzalnog servisa, harmonizacije regulatornog okvira i zakonskih pretpostavki;
- Razvijanjem kvalitetnih i pristupačnih usluga, uticati na jačanje poštanskog tržišta u Crnoj Gori;
- U skladu sa međunarodnim i nacionalnim zakonodavstvom definisati i implementirati procedure zaštite korisnika;
- Stalne marketinške aktivnosti u uslovima liberalizovanog tržišta poštanskih usluga i pojave novih poštanskih operatera;
- Osavremenjavanje načina prerade poštanskih pošiljaka uvođenjem sistema za automatsko sortiranje, odnosno kupovinom mašine za sortiranje poštanskih pošiljaka;
- U skladu sa zakonom pružati pomoć državnim organima u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma;
- Implementirati odgovarajuća software-ska rješenja za troškovno računovodstvo, GDPR, kao i za adekvatno i pouzdano praćenje aktivnosti iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma;
- Razvijati nove, komercijalne usluge koje će pratiti adekvatna marketinška kampanja;
- Definirati i realizovati brendiranje kompanije kao pouzdanog partnera na kojeg se korisnici mogu osloniti u svakom trenutku.

Kako bi udovoljila zahtjevima korisnika, Pošta Crne Gore treba da proširi svoju ponudu, kako nadogradnjom osnovnih poštanskih usluga, tako i putem novih usluga osmišljenih za ispunjavanje potreba krajnjih korisnika, posebno u domenu elektronskih usluga, Štamparije, kao i logističkih usluga, koje su u korelaciji sa poštanskim uslugama ili predstavljaju njihovo unapređenje.

U 2024. godini je potrebno raditi na tome da se postojeće elektronske usluge Pošte Crne Gore na najbolji način implementiraju u pravni i poslovni okvir Crne Gore (u prvom redu usluge E-pismo i vremenski pečat sa elektronskim potpisom), ali prvenstveno ih treba uključiti u naše poslovanje.

Kadrovska politika biće usmjerena na obezbjeđenju neophodnih kadrovskih kapaciteta uz uvažavanje profesionalnih vještina i kompetencija.

U 2024. godini je potrebno nastaviti sa podizanjem kvaliteta ljudskih resursa, prvenstveno u odnosu na obrazovnu i starosnu strukturu. S tim u vezi, a u cilju zadovoljenja operativnih i stvarnih potreba Pošte Crne Gore, te efikasnog i efektivnog poslovanja, obima poslovanja, potreban broj izvršilaca, shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Pošte Crne Gore utvrdiće se na osnovu godišnjeg kadrovske plana.

Kadrovski plan za 2024.godinu sadržaće podatke o broju izvršilaca u skladu sa važećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizaciji radnih mjesta Pošte Crne Gore, kao i podatke o planiranom broju izvršilaca na neodređeno i određeno vrijeme, broju zaposlenih koji ispunjavaju uslove za odlazak u starosnu penziju i dr.

I u 2024.godini je potrebno nastaviti u pravcu održavanja postignutog nivoa životnog standarda zaposlenih uz dalje unapređenje principa domaćinskog poslovanja, sa posebnim uvažavanjem povećanja troškova života naših zaposlenih, pa sa tim u vezi eventualnim i poželjnim povećanjem zarada u održivom procentu za sve zaposlene, uz sinergiju svih radnih procesa, kako menadžerskih, tako i operativnih, kao jednog od uslova održivog i profitabilnog poslovanja.

U Službi za odnose sa regulatorom, državnim i međunarodnim organima treba unaprijediti saradnju sa resornim Ministarstvom ekonomskog razvoja kroz bolju fluktuaciju Akata UPU, kao i direktiva EU koje se odnose na djelokrug rada Pošte Crne Gore. S tim u vezi, u 2024. godini potrebno je obezbijediti veći broj prevedenih direktiva EU i Akata Svjetskog poštanskog saveza, kako bi pravovremeno u Službi za odnose sa regulatorom, državnim i međunarodnim organima, u Sektoru za kontrolu poslovanja i izvještavanje, ali i u ostalim dijelovima Pošte Crne Gore, mogli ih implementirati u proces rada i opšta akta Pošte Crne Gore.

U cilju zaštite ličnih podataka korisnika, u 2024. godini je potrebno prilikom uvođenja novih usluga koje obuhvataju i korišćenje istih, konsultovati Službu za zaštitu ličnih podataka i sprečavanje pranja novca, kako bi se u zajedničkom djelovanju izbjegla njihova zloupotreba i postiglo obostrano zadovoljstvo. Time bi se pružio adekvatan odgovor na izazove digitalnog društva, a sve ovo doprinosi i integritetu Pošte Crne Gore i njenom boljem pozicioniranju na tržištu.

U 2024. godini nastaviti sa jačanjem kadrovskih kapaciteta u Službi za unutrašnju kontrolu i izvještavanje kroz angažovanje novih radnika, u skladu sa sistematizacijom.

Takođe, u 2024. godini je potrebno obezbijediti Službi službena vozila, čime bi se u potpunosti stvorili uslovi za rad na terenu, što bi direktno uticalo na unapređenje rada Službe.

Pored ovih faktora, do unapređenja rada Službe se mora doći i iz same Službe, kroz sinhronizovan rad svih zaposlenih u Službi, kako bi se kroz razne oblike kontrola poslovnih funkcija i ukazivanja na nepravilnosti u svim segmentima rada, došlo do kvalitetnijeg obavljanja poštanskih usluga u Pošti Crne Gore. Posebnu pažnju u kontrolama treba obratiti na podizanje nivoa kvaliteta postojećih usluga, a posebnu na novo-uvodne usluge.

Služba za unutrašnju kontrolu i izvještavanje u cilju podizanja kvaliteta usluge, u 2024. godini će povećati broj kontrola, kako redovnih tako i vanrednih.

U skladu sa zahtjevima tražnje, preferencijama korisnika, regulatornim okvirom, kao i investicionim potencijalom Pošta Crne Gore tokom narednog perioda vršiće određena prilagođavanja u strukturi uslužnog asortimana i to kroz razvoj elektronskih usluga, tako da će neophodne aktivnosti biti usmjerene kako na inoviranje postojećih usluga, tako i na plasman novih servisa.

U 2024. godini, nakon završetka I.faze očekuje se realizacija II faze revitalizacije starog PKI sistema.

U Sertifikacionom tijelu, kroz II fazu revitalizacije PKI sistema planirane su slijedeće razvojne aktivnosti:

- **Identity provider** – dobijanje uloge provajdera identiteta i eventualna nabavka pratećeg sistema;

- **ID mobile app** – mobilna verzija aplikacije za Identity provider sistem;
- **Remote signing** – daljinsko potpisivanje, odnosno potpisivanje kroz udaljeni pristup;
- **HSMs Common Criteria** - nabavka uređaja za elektronsko potpisivanje;
- **Signature and Seal validation** – potvrda, odnosno validacija elektronskog potpisa i pečata;
- **Improve certificate enrolment process on PCG operator workstation** - ubrzavanje procesa izrade digitalnih certifikata;
- **Application for reading data from personal ID card in Montenegro** – aplikacija za očitavanje podataka sa lične karte, ukoliko se ne dobije konekcija prema bazama podataka MUP-a Crne Gore.

Sve ove aktivnosti su ograničene finansijskom situacijom u Pošti Crne Gore, odnosno pokrivanjem bar dijela troškova iz raspoloživih fondova EU, na čemu će se intezivno raditi.

S obzirom da je implementacija sistema i obuka zaposlenih za externi DMS završena vjerujemo da ćemo tokom 2024. godine započeti pružanje usluge Digitalna arhiva, kojom bi Pošta Crne Gore izašla na tržište, kao provajder servisa e-arhiva za privredne subjekte i fizička lica. U tom pogledu, u saradnji sa Službom prodaje i marketinga potrebno je i započeti sa intezivnom kampanjom promocije ovog servisa.

Digitalno arhiviranje podrazumijeva korišćenje poslovne aplikacije koja korisnicima omogućava bezbjedno čuvanje podataka, laku pretragu i trenutni pristup željenim podacima, sa bilo kog uređaja i u bilo koje vrijeme.

Servis omogućava trajnost uskladištenih digitalnih dokumenata tokom cijelog perioda skladištenja, čuva upotrebljivost njihovog sadržaja, obezbjeđuje njihovu nepromjenljivost, čuva autentičnost ili dokazivost njihovog porijekla, štiti sačuvane digitalne dokumente od gubitka i obezbjeđuje njihovu urednost.

U 2024. godini je u planu i da uslužno arhiviranje dokumentacije bude usklađeno sa ISO 9001 i ISO 15489 standardima, pri čemu treba da postoji mogućnost dostave dokumenata prema zahtevu klijenata.

U OC Štamparija u 2024. godini, u cilju prilagođavanja zahtjevima tržišta, planiran je redizajn postojećih i uvođenje novih proizvoda i usluga:

- **Razvijanje on-line servisa za OC Štampariju** - Servis bi omogućio korisnicima koji nemaju potpisan ugovor s Poštom Crne Gore (OC Štamparijom) da mogu koristiti naše usluge. Manje firme ili pojedinci bi upload-ovali dokument (pdf, word, xls, txt), koji bi se nakon obrade u skladu sa zahtjevima klijenta štampao, kovertirao i slao na uručenje. Plaćanje bi se realizovalo kreditnom karticom,
- **Omogućiti velikim korisnicima OC Štamparije grupno praćenje pošiljaka** - U skladu sa postojećim zahtjevima (poreska rješenja, veće količine štampe preporučenih pošiljaka), kroz track&trace sistem omogućiti uplod spiska i praćenje statusa pošiljaka u realnom vremenu. Trenutno se ovaj dio radi u saradnji s kolegama iz Službe za informacione tehnologije,
- **Redizajn dijela sajta (ili kreiranje pod domena) koji se odnosi na OC Štampariju** - Redizajn bi uključivao kreiranje posebnog dijela sajta ili pod domena za usluge OC Štamparije, kao i kreiranje logotipa,
- **Mogućnost povezivanja usluga štampe sa postojećim i novim servisima,**
- **Modernizacija opreme, na bazi zahtjeva tržišta.**

Služba ostalih servisa i usluga, u cilju približavanja savremenih servisa građanima, kao i građenja imidža kompanije kao savremene i dostupna svima, poseban akcenat u 2024. godini će staviti na razvoj novih usluga i njihovo promovisanje.

Započeto je kreiranje servisa – Pošta osiguranje. Za ovaj servis postavljene su osnove, ali ga treba razviti i osnažiti, kako bi se na šalteru Pošte pružila kvalitetna usluga.

To podrazumijeva aktivnosti koje zavise i od spoljnih faktora, odnosno od saradnje sa resornim Ministarstvom i Agencijom za nadzor osiguranja. Saradnja je neophodna prvenstveno u pogledu formiranja zadovoljavajućeg zakonskog okvira, da bi se pristupilo daljoj realizaciji koja se očekuje u toku 2024. godine.

U 2024. godini, u saradnji sa Vladom Crne Gore i Glavnim gradom sprovede se aktivnosti na obezbjeđivanju građevinskog zemljišta za izgradnju novog Poslovno-Logističkog Centra (PLC) u Podgorici. Potreba izgradnje novog PLC-a je stratejski odgovor Pošte Crne Gore novim zahtjevima tržišta za kvalitetnijim uslugama i konkurentnijim i profitabilnijim nastupom preduzeća na slobodnom tržištu poštanskih i logističkih usluga.

Segment logističkih usluga ima značajan trend rasta i veliki potencijal u Crnoj Gori. Novi zahtjevi tržišta postavljaju nove izazove na koje je Pošta Crne Gore spremna odgovoriti izgradnjom novog PLC-a. Globalizacija je dovela do otvaranja globalnog tržišta proizvoda i usluga. To je podstaklo i razvoj savremenih logističkih mreža i usluga. Veliki broj kompanija, posebno trgovačkih preduzeća koja se bave proizvodnjom robe, ima potrebu za uspostavljenjem partnerskih odnosa sa provajderima logističkih usluga, koje podrazumijeva usluge prevoza robe, skladištenja, distribucije i dopunskih logističkih usluga.

E-trgovina je jedan od najznačajnijih generatora poštanskih pošiljaka i zbog toga razvoj logističke podrške za ovu vrstu djelatnosti predstavlja strateški interes Pošte Crne Gore. Izgradnjom novog tehnološki i funkcionalno opremljenog PLC-a, Pošta Crne Gore bi realizovala najveći logistički centar na prostoru Crne Gore, koji bi imao odgovarajuće saobraćajno-tehnološke i informaciono-komunikacione funkcije na međunarodnom, državnom i lokalnom nivou.

Ključne aktivnosti u oblasti razvoja i unapređenja logističkih usluga treba usmjeriti ka izgradnji novog automatizovanog poslovno logističkog centra, podizanju nivoa transportnih kapaciteta kroz nabavku adekvatnih vozila, informatizaciji i aplikativnoj podršci uslugama prevoza robe, daljem razvoju integrisanih servisa i procesa.

Ukoliko Poštansko Logistički Centar (PLC) nastavi sa radom u trenutnom prostoru neophodno je u 2024. godini izvršiti izgradnju novog lifta za podizanje tereta, jer je postojeći stavljen van upotrebe iz bezbjednosnih razloga.

U 2024. godini će se nastaviti proces proširenja i obnove vozila dostavnog programa, mopeda za poštare, prateće opreme za mopede (koferi), kao i zamjena i nabavka novih GPS uređaja za poštanske torbe.

U 2024. godini je, u cilju osavremenjavanja načina prerade poštanskih pošiljaka, potrebno uvesti sistem za automatsko sortiranje, odnosno izvršiti nabavku mašine za sortiranje poštanskih pošiljaka.

U 2024. godini je potrebno nastaviti sa razvojem razmjene podataka o carinskim pošiljkama sa međunarodnim poštanskim upravama i sa Upravom carina i prihoda Crne Gore na bazi EAD projekta UPU-a, putem realizacije projekta CDS.

Pre Arrival process carinjenja dolaznih pošiljaka koji podrazumijeva odabir pošiljaka koje će po prispieću biti ocarinjene na osnovu najavnih elektronskih podataka. Ovaj postupak će biti moguće realizovati kroz realizaciju projekta GIZ koji se sprovodi u saradnji sa Upravom Prihoda i Carina, a pod pokroviteljstvom Njemačke alijanse za olakšice u trgovini i ima za cilj da ubrza carinjenje u prijemu pošiljaka.

Nastavak aktivnosti oko zamjene dotrajale računarske opreme u Poštanskom centru i Izmjeničnoj pošti, uz nabavku bežičnih skenera i nekoliko lap-top računara koji će biti potrebni za carinjenje pošiljaka na osnovu najavnih podataka. Nabavkom bežičnih (ručnih) skenera bi se mogao pratiti proces dostave (mobilni poštar) kako bi se mogao u realnom vremenu pratiti proces i brzina uručenja pošiljaka kako iz domaćeg tako i iz međunarodnog saobraćaja.

Poboljšanje procedura Pošte carinjenja u odnosu na korisnike uz potrebno dodatno tehničko opremanje.

Povezivanje E-PAP aplikacije sa dostavnom aplikacijom kako bi se iznos carinskog duga, opterećenost pošiljaka istim i njegova naplata mogli sistemski pratiti.

Poboljšanje uslova radne sredine i sredstava rada u Poštanskom centru i Izmjeničnoj pošti, u skladu sa zakonskim zahtjevima i mogućnostima Pošte.

Tokom 2024. godine projekat Centralizovani integrisani poslovni informacioni sistemi će se preko modula ERP-a i BI-a integrisati i sa šalterskim sistemom.

Radiće se i na razvoju i unapređenju servisa za klijente poput agencija, turističkih organizacija i drugih privrednih subjekata koji bi koristili web sevice za uplatne naloge, predaju pošiljaka, postexpress-a i slično. Takođe u toku 2024. godine je planirana modernizacija poštara/dostavljača sa novim uređajima i softwre-om koji će biti integrisani u poštansku aplikaciju.

Za 2024. godinu je predviđeno prilagođavanje šalterskog sistema novom načinu poslovanja sa CKB-om.

Osim toga u 2024. godini je planirana nabavka novih servera za virtuelnu platformu čime bi se povećala pouzdanost informacionog sistema Pošte Crne Gore.

U 2024. godini započeće se sa I fazom Projekta PAK.

I. faza obuhvataće izradu Projekta koji će biti osnova za raspisivanje tendera za izradu software-a i alata za prikupljanje i obradu podataka, kao i izrade pilot projekta za jedan grad u Crnoj Gori.

U 2024. godini nastavlja se sa implementacijom standarda MEST EN 13850 „Poštanske usluge– Kvalitet usluge- Mjerenje tranzitnog vremena usluge s kraja na kraj usluge za pojedinačnu pošiljku prioritete pošte i pošte prve klase“ putem godišnjeg mjerenja propisanog standardom.

U 2024. godini u cilju sagledavanja kvaliteta usluga biće realizovano nezavisno mjerenje kvaliteta prenosa registrovanih pismonosnih pošiljaka, kao i mjerenje kvaliteta rada zaposlenih.

U 2024. godini očekuje se nastavak dopune „Internih pravila i procedura“, imajući u vidu da je izrada procedura tekuća, konstantna aktivnost koja zavisi od potreba definisanja pojedinačnih poslovnih procesa koji se odvijaju u organizacionim cjelinama Pošte Crne Gore.

U 2024. godini se očekuje završetak započete integracije ERP-a sa šalterskom i dostavnom aplikacijom. Nakon ovoga se očekuje napredniji i sveobuhvatniji način izvještavanja.

Potpunu utilizaciju ovog sistema očekujemo u 2024. godini, nakon uvezivanja sa sistemima koji se koriste (šalterskom, dostavnom, GPS i sl.). Power BI će nam omogućiti brzo prikupljanje velike količine podataka, iz svih sistema u upotrebi, u cilju automatskog kreiranja potrebnih predefinisanih izvještaja.

Takođe, kako ovaj sistem pruža uvid u istoriju podataka, automatski ih obrađuje i vizuelizuje, pomoći će menadžmentu da na jednostavan način pravi poslovne analize, kreira poslovne strategije, postavlja ciljeve, mijenja ih i brzo se prilagođava uočenim kretanjima i promjenama u kretanju. Krajnji rezultat i potpuno funkcionalan BI sistem očekujemo u 2024. godini.

U cilju dobijanja analitičnijih i sveobuhvatnijih izvještaja na svim nivoima, u 2024. je potrebno obezbijediti stručnu obuku zaposlenih radi unapređenja vještina prilikom uvođenja novih tehnologija i usluga u Sektoru za poštansku analitiku i komercijalnu podršku poslovanju. Pored obuke za potpuno upoznavanje mogućnosti Power BI i za efikasno korišćenje ove alatke, zaposlenima će biti potrebne interne i eksterne obuke kako da podatke koje dobijaju iskoriste za donošenje logičnih zaključaka u analiziranju poslovnih procesa, razumijevanje uzroka i posledica, identifikovanje ključnih faktora koji utiču na poslovne rezultate, detektovanju slabosti, snaga i mogućnosti. Obuka treba obuhvatiti unapređenje procesa izvještavanja i izrade prezentacija sa obrazloženjima, predlozima i smjernicama.

Kako bi udovoljila zahtjevima krajnjih korisnika, Pošta Crne Gore planira da pristupi novim uslugama Global Customer Care System-a (GCCS), proizvod International Post Corporation (IPC), u cilju brže informisanosti o statusu poslanih preporučenih pismonosnih pošiljaka u međunarodnom poštanskom saobraćaju i kvalitetnijeg i bržeg rješavanje potražnica postupaka međunarodnih pošiljaka.

U 2024. godini planiran je pristup GCCS-u za rješavanje potražnica za preporučene pošiljke, čijim pristupom bi Pošta Crne Gore bila tehnološki povezana sa svim svjetskim poštanskim upravama, u cilju kvalitetnije međusobne komunikacije o razmjeni podataka o statusima svih vrsti pošiljaka.

Razvojem e-commerce usluga i on line kupovine, u porastu su i zahtjevi korisnika za bržim povratnim informacijama o statusima pošiljaka, što će pristup navedenom sistemu i omogućiti.

Uvođenje virtuelnog asistenta Chatbot, čijom primjenom bi se omogućilo brže rješavanje upita korisnika, što bi značajno povećalo kvalitet korisničkog iskustva.

Razvojem Web servisa Web telegram imamo za cilj približavanje krajnjem korisniku i olakšan pristup uslugama Pošte Crne Gore. Prelaskom na novo rješenje biće otklonjene sve poteškoće u korišćenju ovog servisa i samim tim će se povećati pouzdanost istog, što će imati za cilj povećanje broja korisnika.

Edukacija zaposlenih u Call centru učešćem u radionicama za obuku kvalitetnije poslovne komunikacije sa korisnicima.

Jačanje zaštite korisnika – jedan je od važnijih ciljeva. Polazna vrijednost je nastavak implemetnacije standarda EN14012 „Poštanske usluge–Kvalitet usluge- Principi za rješavanje žalbi“. Praćenje realizacije ovog cilja ostvaruje se i kroz izvještaje EKIP-a o stepenu zadovoljstva individualnih korisnika poštanskih usluga.

S tim u vezi, planirana je edukacija korisnika kroz edukativni materijal u cilju kvalitetnije informisanosti korisnika o njihovim pravima i mogućnostima korišćenja poštanskih usluga.

U 2024. godini neophodno je obezbijediti fleksibilnost cijena kako bi, ne samo pridobili nove korisnike, već i zadržali postojeće.

U 2024. godini Prodajni tim Službe prodaje i marketinga će imati sastanke sa potencijalnim korisnicima pismonosnih usluga u cilju ugovaranja prodaje ovih usluga. Ciljna grupa su lokalne samouprave koje ne koriste naše usluge u ovom trenutku (Nikšić), kao i lokalna javna preduzeća, ali i privatna preduzeća koja su samostalno organizovala dostavu svojih faktura ili pismonosnih pošiljaka.

Unapređenje Mpoštar usluge u dijelu operativnih mogućnosti za povećanje broja pošiljaka za dostavu. Cilj je preuzimanje najvećeg broja Zarinih pošiljaka u Crnoj Gori nakon prilagođavanja i proširenja naših kapaciteta pa nakon toga nastavljamo sa ugovaranjem novih poslova vezanih za ovu uslugu.

U fokusu planova za 2024. godinu je aktivno promovisanje i prodaja usluge DMS-a, završetak oblikovanja usluge DMS, definisanjem paketa i cijene i postavljanjem informacija o ovoj usluzi na našoj web stranici.

Ova usluga će korisnicima pomoći u upravljanju njihovom dokumentacijom i biće od suštinskog značaja za njihovu efikasniju organizaciju i razmjenu podataka. Naziv usluge, koji smo usvojili nakon pažljivih razmatranja **PostArhiv**. Ova odluka proizilazi iz želje da korisnik ima jasnu sliku da je u pitanju usluga arhiviranja Pošte Crne Gore.

Post fiskal je usluga koju Pošta Crne Gore nudi svojim korisnicima u saradnji sa kompanijom Restart It. Nepovoljan ugovor koji Pošta Crne Gore ima sa njima ističe u martu 2024. godine. Ovaj ugovorni odnos nije dobro postavljen za Poštu Crne Gore, što se planira ispraviti, kroz ponudu drugačijih uslova Restart It-u ili izboru druge kompanije. Promjene bi se odnosile na procenat raspodjele, kao i plaćanje vlasniku software-a po naplati, a ne po fakturisanju, kako je to do sada bio slučaj.

Razvoj marketing strategije za Poštu Crne Gore obuhvata širok spektar ciljeva usmjerenih na povećanje svijesti o brendu, privlačenje novih korisnika i održavanje odnosa s postojećim:

- **Digitalni marketing** - korištenje online kanala kao što su društvene mreže, internet oglašavanja (Google Adds) i e-mail marketing kampanja kako bi se održao angažman s postojećim korisnicima, i kako bi se naši poslovni partneri upoznali sa svim uslugama Pošte Crne Gore. Digitalni marketing igra ključnu ulogu u promociji usluga i izgradnji online prisutnosti;
- **Upravljanje web stranicom** - brigu o vođenju web stranice bi trebalo prepustiti marketing odeljenju. Uz nastavak bliske saradnje sa Višim saradnikom Izvršnog direktora za odnose sa javnošću, ali sa većim fokusom na unapređenje online prisutnosti kroz optimizaciju web strane (SEO), uvezivanjem sa društvenim mrežama i digitalnim oglašavanjem;
- **Implementacija chatbot sistema** - chatbot sistem bi bio integrisan sa našom web stranicom i Facebook profilom. Ovaj tehnološki dodatak ima za cilj olakšavanje komunikacije sa korisnicima naših usluga, pružajući im efikasno rješenje za njihova pitanja i probleme. Očekujemo da će ovaj chatbot značajno rasteretiti rad Call centra, budući da je pokazao izuzetnu efikasnost u rešavanju preko 70% upita kroz svoju "bazu znanja". Ova inicijativa ne samo da poboljšava korisničko iskustvo, već i doprinosi efikasnijem upravljanju zahtjevima korisnika;
- **Saradnja s partnerima** - održavanje partnerstava s drugim kompanijama radi zajedničkih marketinških inicijativa (npr. Sport Vision kolaboracija);
- **Društvene mreže** - Stvaranje relevantnog i vrijednog sadržaja, kako bi privukli pažnju potencijalnih klijenata, ali i povećali broj klijenata;
- **Word of mouth** - Ovaj vid promocije je vjerovatno i najefikasniji, ali se temelji na kvalitetu naše usluge, kontaktu sa našim zaposlenima i zadovoljstvu tim kontaktom. Ovaj vid marketinga često i pokreću sami zaposleni, te je za word of mouth najbitnije staviti fokus na zaposlenog. Njegovu obuku i zadovoljstvo;
- **Korištenje referenci i recenzija** - objavljivanje pozitivnih referenci i recenzija zadovoljnih klijenata kako bi izgradili povjerenje potencijalnih klijenata.

Ovi ciljevi zajedno čine osnovu za sveobuhvatnu marketinšku strategiju koja može pomoći Pošti Crne Gore da efikasno komunicira sa svojom ciljanom publikom, poveća svoju online prisutnost i dodatno unaprijedi svoj imidž.

U 2024. godini u saradnji Službe za upravljanje imovinom i korporativnu bezbjednost, Službe prodaje i marketinga i Regionalnih centara, planirana je realizacija projekta otvaranja Muzeja pošte Crne Gore.

U 2024. godini odvijace se redovne aktivnosti vezane za realizaciju Programa izdavanja prigodnih poštanskih maraka za 2024.godinu, kao i usvajanje Programa izdavanja prigodnih poštanskih maraka za 2025. godinu.

Planirana je izmjena Pravilnika o poštanskim markama i vrjednosnicama kojim bi, između ostalog, bilo predviđeno smanjenje broja obaveznih elemenata poštanske marke, dodavanje novih filatelističkih proizvoda i još promjena koje bi omogućile inoviranje filatelističkih proizvoda i praćenje globalnih trendova u filateliji.

U 2024. godini Pošta Crne Gore će nastaviti sa adaptacijom i prilagođavanjem pristupa objekata za OSI.

U 2024. godini potrebno je kompanijski portal prilagoditi slijepim i slabovidim osobama.

Planirana je realizacija projekta kojim će biti uređeno pitanje pravilnog odlaganja otpada u svim poslovnicama na teritoriji Crne Gore

U 2024. godini je potrebno da segment komunikacije, odnosno odnos sa javnošću organizaciono dobije veći prostor. U fokusu tog organizacionog dijela bi bila interna i eksterna komunikacije, projekti iz segmenta društveno odgovornog poslovanja, protokolarni i aktivnosti organizovanja kompanijskih događaja.

Time bi se omogućilo stvaranje adekvatnog komunikacionog ambijenta za uvođenje novih usluga i marketinško-prodajne aktivnosti. Časopis za zaposlene, kao i viber grupe uticale bi na informisanost zaposlenih i lakše promovisanje vrijednosti koje menadžment Pošte Crne Gore želi približiti svim zaposlenima. Pojačane, strateški i planski definisane eksterne komunikacije doprinijecće korporativnom imidžu i stvaranju poželjne slike o Pošti crne Gore.

U djelokrugu rada ovog organizacionog dijela bile bi i aktivnosti u vezi sa poštovanjem prava osjetljivih društvenih grupa, sponzorstva i projekti iz oblasti zaštite životne sredine, odnosno ispunjavanja ekoloških standarda.

Istovremeno sa organizacionim uobličavanjem komunikacionog segmenta potrebno je usvojiti Komunikacionu strategiju koja definiše ključne strateške i operativne ciljeve iz oblasti odnosa sa javnosti i društveno odgovornog poslovanja.

U cilju podizanja kvaliteta i dostupnosti usluga u Sektoru za poštansku analitiku i komercijalnu podršku poslovanju u 2024. godini planirano je u vezi slijedećih usluga:

- **Pismo** - univerzalna poštanska usluga koja u cijelom svijetu bilježi pad iz opštepoznatih razloga, digitalizacije i elektronskog slanje informacija. Ovaj pad je moguće samo usporiti povećavanjem broja komitenata, a da bi do toga došlo, neophodno je unaprijediti kvalitet dostave i imati dobru cjenovnu politiku. Fleksibilnost u formiranju cijena može se postići definisanjem popusta na osnovu procentualnog učešća pojedinačnih tehnoloških faza u troškovima koji nastaju u toku procesa pružanja usluge Pismo. Ove popuste smo imali i u prethodnom cjenovniku;

- **Paket** - za unapređenje ove usluge je, kao i za unapređenje usluge Pismo, osnovno imati kvalitetna i uredna dostava. Usluga paket ima veliki razvojni potencijal dok god je e-commerce prisutan i bilježi rast. Razvoj ove usluge zahtijeva što veću automatizaciju u svim fazama pa su tako razvijena rješenja za automatski prijem pošiljaka, automatsko određivanje najboljih transportnih ruta, ruta za isporuku, automatsko preuzimanje i sl. Poštanski operatori, ali i Last mile delivery kompanije širom svijeta uveliko koriste dostavne aplikacije koje imaju uvezan real time T&T, mogućnost elektronskog potpisa korisnika prilikom preuzimanja pošiljke, POS terminale za plaćanje otkupnine ili cijene carine na dostavi, PUDO lokacije i sl. Kako bi za Poštu Crne Gore bilo najbolje da sva ova rješenja dobije kroz jedan sveobuhvatan projekat, plan Službe za upravljanje servisima i uslugama u 2024. godini će biti da u saradnji sa Sektrom za rast i razvoj istraži tržište i napravi tehničko rješenje za implementaciju ovog projekta ukoliko bude finansijskih sredstava;

- **Novčano poslovanje** - Unapređenje procesa obrade uputnica Ministarstva rada i socijalnog staranja, Fonda PIO, Ministarstva poljoprivrede nabavkom brzog i izradom odgovarajućeg software-a koji će koristiti tehnologiju Optical Character Recognition (OCR) i prepoznavanje bar code-a na uputnici.

Pad određenih usluga koje Pošta Crne Gore u ovom trenutku pruža je neminovan. To su sledeće usluge: štampa i dostava računa, štampa prepisa i plaćanje računa na šalterima. Zbog primijećenog sve većeg obima korištenja aplikacija za plaćanje računa, kakve su digitalni kiosk, ali i aplikacije koje imaju svi mobilni operatori, EPCG, ali i neka lokalna javna preduzeca (vodovod i kanalizacija Podgorica), potrebno je razviti kvalitetnu aplikaciju koja bi objedinila sve ove aplikacije i pružila mogućnost korisniku da na jednoj app ima uvid u sve svoje račune i mogućnost plaćanja istih.

U 2024. godini je potrebno ispitati mogućnosti izrade ovakve aplikacije i ukoliko se pokaze mogućim, napraviti potrebnu detaljnu specifikaciju za izradu iste. Ispitale bi mogućnost integrisanje prenosa novca na račun na istoj aplikaciji. Aplikacija bi se mogla nazvati: digitalni šalter, ePošta ili PoštaPay;

- **Post Shop** - Da bi Post shop mogao povećati svoje prihode, potrebno je na svaki Post shop gledati kao na posebno prodajno mjesto, čiji bi asortiman diktirala lokacija na kojoj se nalazi, konkurencija u blizini i tražnja. Organizaciju rada u samom Post shopu uslovljavaju prostorni kapaciteti i broj zaposlenih. Potrebno je raditi na realizaciji mogućnosti gdje je to izvodljivo, da zaposleni u Post Shop-u prodaju robu iz Post Shop-a, a uz to su i pomoćni šalteri. U 2024. godini je potrebno ispitati mogućnosti svake Post shop lokacije pojedinačno i dati ili konkretne predloge koji će oživjeti Post shop ili ih zatvoriti. Takođe, potrebno je obnoviti dozvole za rad, obnova licenci za prodaju, podrška Službe prodaje i marketinga, kao i bliska saradnja sa Regionalnim Centrima i Službom za upravljanje imovinom i korporativnu bezbjednost na poslovima adaptacije prostora Post shop-a i standardizacije njegovog izgleda.

U cilju podizanja kvaliteta i dostupnosti usluga kao i poboljšanja poslovanja Pošte Crne Gore u Sektoru Regionalni centri u 2024. godini planirane su sljedeće aktivnosti:

- Poboljšanje uslova rada i proširenje kapaciteta express pošte 80000 Podgorica i Express službi u ostalim RC;
- Izrada analize za opravdanošću uvođenja treće smjene u dostavnoj pošti 81000 Podgorica;
- Kontinuirana analiza rentabilnosti i poslovanja svih poslovnica Pošte Crne Gore i shodno tome donošenje potrebnih odluka;
- Praćenje primjene budućeg Pravilnika o radu dostave, odnosno kvaliteta rada dostave;
- Korišćenjem podataka sa informacionog sistema povećanje produktivnosti rada svih zaposlenih u regionalnim centrima a sve u cilju povećanja kvaliteta pružanja usluga Pošte Crne Gore;

- Valorizacija viška poslovnog prostora u svim RC-ima modelom davanja u zakup uz prethodnu saglasnost osnivača;
- Nastavak saradnje sa EPCG da se kroz njihov program Solari 500 na svim objektima koji za to ispunjavaju uslove postave se solarni paneli.

2.1. SWOT analiza

PREDNOSTI	SLABOSTI
▪ Razvijena mreža Pošte i otvoren pristup poštanskoj mreži, ▪ Informacioni sistem, ▪ Vozni park, ▪ Ljudski resursi, ▪ Hibridna pošta, ▪ Iskustvo i tradicija ▪ Korporativni imidž - brend ▪ Promocija usluga i servisa ▪ Pristupačne cijene	▪ Skupo održavanje ▪ Spora i komplikovana nadogradnja tehnološkog IS ▪ Brza amortizacija vozila ▪ Potreba za jačanjem svijesti zaposlenih prema Kompaniji ▪ Potreba stalne nadogradnje kapaciteta ▪ Spori povrat investicija ▪ Neadekvatna i nedovoljna edukacija ▪ Slaba motivisanost zaposlenih da prikupljaju informacije i primjenjuju tehnologije ▪ Transportno-distributivna mreža ne prati u dovoljnoj mjeri demografske promjene u Crnoj Gori ▪ Bezbjednost pošiljaka – gubici i oštećenja
MOGUĆNOSTI	OPASNOSTI
▪ Efikasna naplata potraživanja ▪ Razvoj novih servisa i usluga ▪ Razvoj poštanskih usluga u digitalnom okruženju ▪ Podsticanje razvoja prekograničnih poštanskih usluga i povećanje globalne povezanosti ▪ Podsticanje razvoja znanja i vještina ljudskih potencijala učesnika na poštanskom tržištu ▪ Marketinške aktivnosti ▪ Optimizacija poslovnih procesa	▪ Optimizacija poslovanja poslovnih subjekata kroz smanjenje tražnje za klasičnim poštanskim uslugama ▪ Konkurencija ▪ Odliv kvalitetnih kadrova ▪ Nedovoljna motivisanost zaposlenih

U skladu sa definisanom Misijom, Vizijom i Strategijom razvoja poštanske djelatnosti u Crnoj Gori za period 2024 – 2028. godine napravljena je SWOT analiza . S tim u vezi definisane su prednosti, slabosti, mogućnosti i opasnosti.

U okviru dijela koji se odnosi na prednosti prepoznato je: razvijena infrastruktura, razvijeni centralizovani integrisani poslovni informacioni sistem, modernizovan vozni park, zaposleni sa značajnim radnim iskustvom, dugogodišnje iskustvo i tradicija, širok asortiman usluga, ponuda konkurentnih cijena na tržištu.

U okviru dijela koji se odnosi na slabosti prepoznato je : skupo održavanje sistema, nadogradnja IS u skladu sa potrebama korisnika, kompleksne procedure, gubici i oštećenja pošiljaka, odsustvo određenog vida motivacije kod zaposlenih.

U okviru dijela koji se odnosi na mogućnosti prepoznato je: unapređenje novih usluga i upotpunjavanje postojećeg asortimana u skladu sa potrebama korisnika, razvoj e-trgovine, saradnja sa međunarodnim operatorima, stalna edukacija zaposlenih, smanjenje troškova, jačanje marketinških aktivnosti

U okviru dijela koji se odnosi na opasnosti prepoznato je: smanjenje tražnje za klasičnim poštanskim uslugama, fleksibilnost konkurencije, odliv kadrova usljed nedovoljne motivisanosti.

3. DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

Pošta Crne Gore društveno odgovorne prakse sprovodi podjednako u svim oblastima rada, čime doprinosi stvaranju boljeg radnog i životnog okruženja i ukupnog privrednog ambijenta s obzirom na svoju lidersku poziciju.

Opredjeljenje da se principi društveno odgovornog poslovanja poštuju u svim segmentima i na svim nivoima u skladu je sa Programom rada i razvoja Pošte.

Društveno odgovorno poslovna praksa prisutna je u svim segmentima poslovanja: obezbjeđivanju održivosti i kvaliteta univerzalne poštanske usluge kao usluge od javnog interesa, odgovoran odnos prema zaposlenima, poštovanju ekoloških i standarda iz oblasti bezbjednosti, publikovanju poštanskih maraka koje, prema izboru tema, promovišu Crnu Goru i sl.

Usluga od javnog interesa

Pošta Crne Gore, kao nacionalni poštanski operator i punopravni član svjetske poštanske mreže, ima značajnu ulogu obezbjeđivanja brze i pouzdane komunikacije među pojedincima i institucijama u zemlji i inostranstvu. Razgranata mreža sa 160 pošta, osnovni je preduslov za pružanje široko dostupnih i cjenovno pristupačnih usluga. Usluge Pošte kreirane su prema potrebama korisnika, međunarodnim standardima poštanskog saobraćaja i standardu kvaliteta.

Odgovoran odnos prema zaposlenima

Pošta važi za pouzdanog poslovnog partnera i instituciju od povjerenja, na usluzi građanima i državi, što ostvaruje zahvaljujući posvećenosti i znanju svih zaposlenih. Zaposleni u Pošti Crne Gore ostvaruju Zakonom predviđena radna prava. Redovno izmirivanje zarada, isplaćivanje stimulativnog dijela zarade, finansijske pomoći koje dodjeljuje Sindikat, obezbjeđivanje banjskih liječenja, dodjela jubilarnih nagrada, stručni razvoj i usavršavanje kadrova kroz organizaciju internih i eksternih obuka i seminara značajno doprinose našem cilju – stvaranju zadovoljnog, sigurnog i motivisanog zaposlenog. Takođe, briga o zaposlenima ogleda se u unapređenju uslova rada, zaštiti zdravlja i bezbjednosti na radu.

Zaštita životne sredine

U slučajevima nabavke novih vozila i mopeda Pošta Crne Gore poštuje ekološke standarde. Nabavke vozila koja koristi Pošta Crne Gore realizovane su u skladu sa EURO 6.2 standardom.

Prikupljanje neupotrebljivog kancelarijskog papira i elektronskog otpada realizuje se prema Sporazumu koji je potpisan sa NVO "Zeleno srce – Green heart".

Publikovanje poštanskih maraka

Organizovanje pažljivog i stručnog odabira tema koje bivaju publikovane na poštanskim markama je jedan od važnih segmenata društveno odgovornog poslovanja Pošte Crne Gore. Brižljivim odabirom tema nastoji se prenijeti prava informacija o našoj istoriji, kulturi, važnim društvenim trenucima, prirodnim ljepotama, privredi, sportu, flori, fauni.

Ostale aktivnosti društveno odgovornog poslovanja

Tokom 2023. godine korisnici Pošte Crne Gore su putem zvaničnog sajta blagovremeno obavještavani o svim aktivnostima Kompanije koje imaju značaj za javnost. Kao ključne izazove u komunikaciji u ovom periodu izdvojili bismo kontinuirana i blagovremena obavještenja o internet prevarama u kojima je upotrebljen brend Pošte Crne Gore i komunikaciju Uprave Kompanije i predstavnika određenog dijela zaposlenih koji su najavljivali štrajk, a koja je dobrim dijelom bila javna. Navedena situacija upućuje na zaključak da Pošta Crne Gore u što kraćem periodu mora izraditi precizne procedure komunikacije s javnostima, kao i pravilnike o postupanju u slučajevima kriznih i hitnih komunikacija.

Osim navedenih tzv. kriznih komunikacija, informacije koje su objavljivane na sajtu različite su tematike i odnose se na: radno vrijeme poslovnica, promjenu lokacije i otvaranje novih poslovnica, novosti iz filatelije, reklamne objave, čestitke povodom praznika, kao i glavne aktivnosti Kompanije poput sastanaka sa određenim firmama, predstavnicima drugih poštanskih uprava, razne aktivnosti iz sfere društveno odgovornog rada, izvještaja o radu pošte, sportska dešavanja, učešće Poštinih predstavnika na izložbama, takmičenjima, svečanostima, informacije o organizovanim dječjim posjetama našim poslovnicama, promotivni tekstovi, informacije od važnosti za internu javnost i slično. Na korporativnom sajtu se redovno ažurira veliki broj stranica, kao što je stranica Službeni poštanski glasnik, Cjenovnici, Informacije za korisnike. Najveći dio ovih saopštenja prenijet je i na društvene mreže Pošte Crne Gore.

Za potrebe Izvještaja izdvajamo nekoliko najvažnijih aktivnosti u navedenom periodu: *

Inspirisani idejom naše kolegice Savete Ilić iz Herceg Novog i udruženja "Čep za hendikep", Pošta Crne Gore je u svojim poslovnicama postavila kutije za sakupljanje čepova. Pošta Crne Gore bila je jedan od sponzora dječjeg turnira u malom fudbalu "Cross park 2023" koji je održan od 10. do 20. januara u Podgorici.

Pošta Crne Gore prepoznaje značaj organizovanja ovakvih turnira i važnost koju imaju za pravilan razvoj timskog i sportskog duha djece. Razumijevajući koliko sport, u vremenu ubrzanog razvoja tehnologije, doprinosi dječjem duhu, Pošta Crne Gore sa zadovoljstvom podržava događaje koji promovišu sport, sportski rezultat kao i nova poznanstva i prijateljstva među mladim sportistima.

Predstavnici Pošte Crne Gore odazvali su se pozivu Pošte Srbije i učestvovali na svečanosti povodom promocije Prigodnog izdanja poštanskih maraka „210 godina od rođenja Petra II Petrovića Njegoša“.

U junu je u Podgorici održan PostEurop Retail Forum. Tokom dvodnevnog Foruma, na kojem je prezentirana i pozicija Pošte Crne Gore i planovi za razvoj, Pošta Irske predstavila je svoj prelazak „iz starog u novi svijet“, učesnici su čuli mnogo o savremenim rješenjima poštanske mreže Francuske, maloprodajnoj transformaciji Pošte Holandije, evoluciji kripto marke u Austriji, trendovima na evropskom maloprodajnom tržištu. Pažnju učesnika su privukle i prezentacije o načinu na koje se poštanski sistem Islanda prilagođava promjenljivom okruženju, predstavljanje modela kako je poštanski sistem Estonije unaprijedio usluge dostave upotrebom softvera za unapređenje dostave. Prezentirani su uticaji paketomata na poslovanje poštanskih operatera u Estoniji, predstavljena buduća rješenja za samouslužna prodajna mjesta.

Njemačka pošta prezentovala je najnovija dostignuća iz oblasti uvođenja paketomata, dok su kolege iz Ukrajine i Turske govorili o načinima na koje poštanski sistem funkcioniše u vanrednim okolnostima.

Promovisana je saradnja Pošte Crne Gore i Uprave prihoda i carina povodom realizacije prvog dijela zajedničkog projekta „Carinjenje poštanskih pošiljaka u najavi“.

Početak maja dogovoreno je povećanje zarada zaposlenim sa najnižim zaradama, te je ova informacija posebno promovisana. Dana 08.05.2023. i 10.05.2023. godine na inicijativu reprezentativnog sindikata održani su sastanci između predstavnika „Nove Sindikalne Organizacije Pošte Crne Gore“ i predstavnika Pošte Crne Gore, radi stvaranja dodatnih pretpostavki za poboljšanje uslova rada zaposlenih u Pošti Crne Gore, sa posebnim akcentom na zaposlene sa najnižim zaradama.

U medijima, portalu i na društvenim mrežama posebno su objavljeni tekstovi koji su predstavljali razvojne projekte Pošte Crne Gore: nabavku električnih vozila i uvođenje integrisanog informacionog sistema.

Na sajtu i društvenim mrežama najavljeno je održavanje Poštanskih sportskih igara koje su održane u hotelu „Bečići“ u Bečićima i svečano otvorene u subotu, 30. Oktobra. Ovogodišnje takmičenje zaposlenih u Pošti Crne Gore okupilo je 180 učesnika iz svih gradova. Tradicionalno dvodnevno sportsko druženje organizuje Nova sindikalna organizacija uz finansijsku podršku Uprave. Naše kolege iz svih regionalnih centara takmičili su se u nekoliko individualnih i timskih sportskih disciplina: brzom hodanju, skoku u dalj, pikadu, stonom tenisu, šahu, malom fudbalu, odbojci, košarci. Poštanske sportske igre su svake godine dobra prilika za druženje i takmičenje zaposlenih u Pošti Crne Gore.

Na sajtu, mrežama i u medijima promovisan je devetomjesečni finansijski izvještaj, prema kojem je Pošta Crne Gore u prvih devet mjeseci ostvarila dobit od 733,206.00€. Javnost je informisana o promjenama cijena univerzalnih poštanskih usluga. Novi cjenovnik je u primjeni od 1. januara 2024. godine.

Detaljna analiza medijskog sadržaja i analiza medijske eksponiranosti Pošte Crne Gore su zasebni dokumenti koji mogu biti dostupni na zahtjev. Ove analize dostupne su za polugodišnji period. Analiza posjećenosti korporativnog sajta može biti predmetom posebnog dokumenta za period prema izboru.

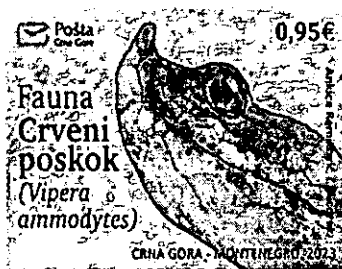
3.1. Filatelija

Izdanja prigodnih poštanskih maraka za 2023. godinu.

1. Umjetnost u Crnoj Gori kroz vjekove 2023. Miodrag Bulatović-Zdravko Velimirović

Autori: Romana Pehar, Ivana Kadić
Štampa "Blicdruk" - Sarajevo
Papir: Tullis Russell
Zupčanje: 13 1/4
Broj maraka: 2
Dimenzije: 35.00 x 29.00 mm
Šalt. tabak: 20
Nominala: 0,70 EUR
Tiraž: 60 000 serija
FDC: 2

2. Fauna Crveni poskok (Vipera ammodytes)

Autor: Ankica Remiković
Štampa: "Blicdruk" - Sarajevo
Papir: Tullis Russell
Zupčanje: 13 1/4
Broj maraka: 1
Dimenzije: 28.00 X 42.00 mm
Šalt. tabak: 8+1
Nominala: 0,95 EUR
Tiraž: 30 000 serija
FDC: 1

3. 100 god. od rođenja Draga Đurovića

Autor: Adela Zejnilović
Štampa: "Blicdruk" - Sarajevo
Papir: Tullis Russell
Zupčanje: 13 1/4
Broj maraka: 1
Dimenzije: 29.00X35.00 mm
Šalt. tabak: 20
Nominala: 0,50 EUR
Tiraž: 30 000 serija
FDC: 1

4. EVROPA MIR- najveća vrijednost čovječanstva

Autor: Lida Bos, Runa Egilsdottir
Štampa: "Blicdruk" - Sarajevo
Papir: Tullis Russell
Zupčanje: 13 1/4
Broj maraka: 1
Dimenzije: 28.00X42.00 mm
Šalt. tabak: 8+1
Nominala: 0,95EUR
Tiraž: 40 000 serija
FDC: 1 Blok: 1

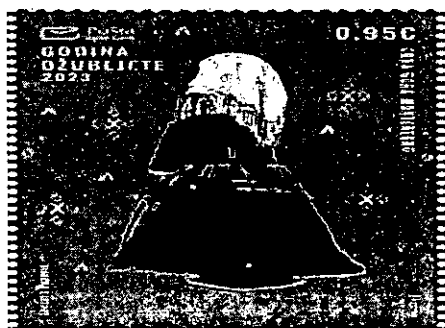
5. Zaštita prirode – Mrki medvjed(Ursus arctos)

Autor: Ivana Kadić
Štampa: "Blicdruk" - Sarajevo
Papir: Tullis Russell
Zupčanje: 13 1/4
Broj maraka: 1
Dimenzije: 29.00X35.00 mm
Šalt. tabak: 20
Nominala: 0,30 EUR
Tiraž: 30 000 serija
FDC: 1

6. 100 god. Srednje ekonomske škole „Mirko Vešović“

Autor: Romana Pehar
Štampa: "Blicdruk" - Sarajevo
Papir: Tullis Russell
Zupčanje: 13 1/4
Broj maraka: 1
Dimenzije: 29.00X35.00 mm
Šalt. tabak: 20
Nominala: 0,30EUR
Tiraž: 5 000 serija
FDC: 1

7. Godina Džubljetje

Autor: Snežana Pupović
Štampa: "Blicdruk" - Sarajevo
Papir: Tullis Russell
Župčanje: 13 ¼
Broj maraka: 1
Dimenzije: 42.00X28.00 mm
Šalt. tabak: 8+1
Nominala: 0,95 EUR
Tiraž: 10 000 serija
FDC:1

8. TURIZAM - plaže – Jaz, Mogren, Bečićka plaža

Autor: Romana Pehar
Štampa: "Blicdruk", Sarajevo
Papir: Tullis Russell
Župčanje: 13 1/4
Broj maraka: 3
Dimenzije: 28.00X42.00
Šalt. tabak: 5+1
Nominala: 1.20 EUR
Tiraž: 60 000
FDC: 3

9. EUROMED Postal Mediteranski festivali Filmski festival Herceg Novi – Montenegro Film Festival

Autor: Ivana Kadić
Štampa: "Blicdruk", Sarajevo
Papir: Tullis Russell
Župčanje: 13 1/4
Broj maraka: 1
Dimenzije: 28.00X42.00
Šalt. tabak: 8+1
Nominala: 0,95EUR
Tiraž: 30 000
FDC:1

10. Radost Evrope

Autor: Ivana Kadić
Štampa: "Blicdruk", Sarajevo
Papir: Tullis Russell
Župčanje: 13 1/4
Broj maraka: 1
Dimenzije: 29.00X35.00
Šalt. tabak: 20
Nominala: 0,95 EUR
Tiraž: 30 000
FDC: 1

11. 150 godina bolnice "Danilo I"

Autor: Ana Pejović
Štampa: Blicdruk Sarajevo
Papir: Tullis Russell
Župčanje: 13 1/4
Broj maraka: 1
Dimenzije: 20.00X35.00mm
Šalt. tabak: 20
Nominala: 0,40EUR
Tiraž: 30 000
FDC: 1

12. Istorijsko nasljeđe Đevojački institut na Cetinju; Kraljica Milena Petrović Njegoš; Polimski muzej

Autor: Ivana Kadić i Romana Pehar
Štampa: "Blicdruk", Sarajevo
Papir: Tullis Russell
Župčanje: 13 1/4
Broj maraka: 3
Dimenzije: 29.00X35.00
Šalt. tabak: 20
Nominala: 0,30; 0,40; 0,50 EUR
Tiraž: 90 000
FDC: 3

13. 150 god. od rođenja Jelene Savojske

Autor: Ana Pejović
 Štampa: "Blicdruk", Sarajevo
 Papir: Tullis Russell
 Župčanje: 13 1/4
 Broj maraka: 1
 Dimenzije: 42.00X28.00
 Šalt. tabak: 8+1
 Nominala: 1.00 EUR
 Tiraž: 15000
 FDC: 1

14. Pomorstvo Vjenčanje Crne Gore sa morem

Autor: Ivana Kadić
 Štampa: "Blicdruk", Sarajevo
 Papir: Tullis Russell
 Župčanje: 13 1/4
 Broj maraka: 1
 Dimenzije: 42.00X28.00
 Šalt. tabak: 8+1
 Nominala: 0,95 EUR
 Tiraž: 30 000
 FDC: 1

15. Dan marke – 150 godina od uspostavljanja redovne pošte

Autor: Ana Pejović
 Štampa: "Blicdruk", Sarajevo
 Papir: Tullis Russell
 Župčanje: 13 1/4
 Broj maraka: 1
 Dimenzije: 29.00X35.00
 Šalt. tabak: 20
 Nominala: 0,50EUR
 Tiraž: 30 000
 FDC: 1

16. 100 godina od rođenja Redža Mulića

Autor: Adela Zejnilović
 Štampa: "Blicdruk", Sarajevo
 Papir: Tullis Russell
 Župčanje: 13 1/4
 Broj maraka: 1
 Dimenzije: 29.00X35.00
 Šalt. tabak: 20
 Nominala: 0,30 EUR
 Tiraž: 30 000
 FDC: 1

4. LJUDSKI RESURSI

Na dan 31.12.2023. godine ukupan broj zaposlenih u Pošti Crne Gore iznosio je 1225 (na dan 31.12.2022. godine iznosio je 1126). Prema vrsti radnog odnosa u Pošti je zaposleno 981 radnika na neodređeno vrijeme (na dan 31.12.2022. godine na neodređeno vrijeme bilo je 951 radnika) i 244 radnika na određeno vrijeme angažovana posredstvom agencije za zapošljavanje (na dan 31.12.2022. godine na određeno vrijeme posredstvom agencije za zapošljavanje bilo je 175 radnika). Prosječan broj zaposlenih na dan 31.12.2023. godine je 1.189 radnika (970 radnika na neodređeno vrijeme i 219 radnik na određeno vrijeme).

Tabela br. 1 – Ukupan broj zaposlenih u Pošti Crne Gore po organizacionim jedinicama na dan 31.12.2023. godine sa uporednim podacima na dan 31.12.2022. godine

Organizacioni dio	31.12.2022.	31.12.2023.
	Na neodređeno vrijeme	Na neodređeno vrijeme
RCP Bar	46	42
RCP Budva	57	52
RCP Herceg Novi	36	34
RCP Nikšić	59	55
RCP Berane	45	42
RCP Bijelo Polje	32	30
RCP Podgorica	164	183
PLC	193	325
Direkcija	319	218
UKUPNO	951	981

Tabela br. 2 – Ukupan broj zaposlenih angažovanih posredstvom agencije za zapošljavanje u Pošti Crne Gore po organizacionim jedinicama na dan 31.12.2023. godine sa uporednim podacima na dan 31.12.2022. godine

Organizacioni dio	31.12.2022.	31.12.2023.
	Preko agencije	Preko agencije
RCP Bar	9	14
RCP Budva	13	17
RCP Herceg Novi	8	12
RCP Nikšić	8	9
RCP Berane	5	9
RCP Bijelo Polje	9	12
RCP Podgorica	41	48
PLC	24	84
Direkcija	58	39
UKUPNO	175	244

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

Do povećanja broja zaposlenih u periodu januar - decembar 2023 došlo je zbog potreba održavanja kontinuiteta poslovanja Pošte Crne Gore iz sljedećih razloga:

- Periodično povećanje obima posla zbog uvođenja novih usluga i zaključivanja novih ugovora
- Povećanje obima posla u turističkoj sezoni
- Uticaj nepovoljne starosne strukture je takođe djelimično uticao na povećanje broja zaposlenih, posebno kada se radi o novim uslugama sa novim aplikacijama i tehnologijama.

Zbog svega navedenog i dalje je prisutan problem nedostatka radne snage u osnovnoj djelatnosti Pošte.

Veoma je značajna i činjenica da je Pošta implementirala novi Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji, koji ima sasvim drugačiju postavku od prethodnih, usklađenu sa savremenim tokovima organizacije poštanskih operatora, razvojno i profitno osmišljenu, pa prema tome zahtjeva i odgovarajuće administrativne kapacitete, zbog čega je takođe moralo doći do povećanja broja zaposlenih u nekim organizacionim djelovima Pošte.

Tabela br. 3 – Ukupan broj zaposlenih u Pošti Crne Gore po raznim osnovama na dan 31.12.2023. godine.

Organizacioni dio	Ukupno (1+2)	Na neodređeno vrijeme (1)	Preko agencija (2)	Na upraznjena radna mjesta (2.1.)	Zamjena za bolovanja (2.2.)	Zamjena za godišnje odmore (2.3.)	Usljed većeg obima posla (2.4.)
RCP Bar	56	42	14	1	3	0	10
RCP Budva	69	52	17	1	2	0	14
RCP Herceg Novi	46	34	12	1	3	0	8
RCP Nikšić	64	55	9	1	1	0	7
RCP Berane	51	42	9	2	3	2	2
RCP Bijelo Polje	42	30	12	4	1	3	4
RCP Podgorica	231	183	48	0	7	0	41
PLC	409	325	84	10	9	2	63
Direkcija	257	218	39	8	5	0	26
UKUPNO	1225	981	244	28	34	7	175

Tabela br. 4 – Ukupan broj zaposlenih u Pošti Crne Gore po raznim osnovama na dan 31.12.2022. godine.

<i>Organizacioni dio</i>	Ukupno (1+2)	Na neodređeno vrijeme (1)	Preko agencija (2)	Na upražnjena radna mjesta (2.1.)	Zamjena za bolovanja (2.2.)	Zamjena za godišnje odmore (2.3.)	Usljed većeg obima posla (2.4.)
RCP Bar	55	46	9	1	1	0	7
RCP Budva	70	57	13	1	1	0	11
RCP Herceg Novi	44	36	8	0	3	0	5
RCP Nikšić	67	59	8	0	0	0	8
RCP Berane	50	45	5	0	1	0	4
RCP Bijelo Polje	41	32	9	0	2	0	7
RCP Podgorica	205	164	41	0	8	0	33
PLC	377	319	58	2	9	1	46
Direkcija	217	193	24	3	2	0	19
UKUPNO	1126	951	175	7	27	1	140

Tabela br. 5 – Kvalifikaciona struktura zaposlenih u Pošti Crne Gore na dan 31.12.2023. god.

Organizacioni dio	Broj zaposlenih prema školskoj spremi							UKUPNO
	II	III	IV1	IV2	V	VI	VII1	
RCP Bar	0	0	32	0	1	9	14	56
RCP Budva	0	1	50	0	0	8	10	69
RCP Herceg Novi	0	0	33	0	0	5	8	46
RCP Nikšić	0	2	46	0	0	6	10	64
RCP Berane	0	1	30	0	0	11	9	51
RCP Bijelo Polje	0	1	31	0	0	4	6	42
RCP Podgorica	0	7	178	0	7	13	26	231
PLC	0	125	249	0	6	11	18	409
Direkcija	14	20	79	0	3	20	121	257
UKUPNO	14	157	728	0	17	87	222	1225

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

Tabela br. 6 – Starosna i polna struktura zaposlenih u Pošti Crne Gore na dan 31.12.2023. g.

Organizacioni dio	Broj zaposlenih prema starosti					UKUPNO
	18 - 25	26 - 35	36 - 45	46 - 55	56 - 67	
RCP Bar	5	20	16	5	10	56
RCP Budva	0	19	18	18	14	69
RCP Herceg Novi	1	8	12	10	15	46
RCP Nikšić	3	10	14	18	19	64
RCP Berane	1	12	9	9	20	51
RCP Bijelo Polje	1	14	6	7	14	42
RCP Podgorica	13	50	52	59	57	231
PLC	20	75	105	113	96	409
Direkcija	6	52	69	75	55	257
UKUPNO	50	260	301	314	300	1225

Tabela br. 7 – Struktura zaposlenih po dužini radnog staža u Pošti Crne Gore na dan 31.12.2023. godine

Organizacioni dio	Broj zaposlenih po dužini radnog staža				UKUPNO
	0 - 10	11 - 20	21 - 30	31 - 40	
RCP Bar	34	11	2	9	56
RCP Budva	28	18	14	9	69
RCP Herceg Novi	14	11	11	10	46
RCP Nikšić	25	13	10	16	64
RCP Berane	21	7	7	16	51
RCP Bijelo Polje	22	1	8	11	42
RCP Podgorica	101	34	50	46	231
PLC	150	95	88	76	409
Direkcija	98	69	52	38	257
UKUPNO	493	259	242	231	1225

Tabela br. 8 – Struktura zaposlenih po polu u Pošti Crne Gore na dan 31.12.2023. godine

Organizacioni dio	Muški pol	Ženski pol	UKUPNO
RCP Bar	14	42	56
RCP Budva	6	63	69
RCP Herceg Novi	7	39	46
RCP Nikšić	18	46	64
RCP Berane	24	27	51
RCP Bijelo Polje	11	31	42
RCP Podgorica	42	189	231
PLC	387	22	409
Direkcija	95	162	257
UKUPNO	604	621	1225

Tabela br. 8 – Pregled poštara-dostavljača po Regionalnim centrima

Regionalni centar	Poštari-dostavljači
RCP Bar	39
RCP Budva	34
RCP Herceg Novi	31
RCP Nikšić	43
RCP Berane	34
RCP Bijelo Polje	24
RCP Podgorica	132
UKUPNO:	337

Tabela br. 9 – Bolovanja u periodu januar – decembar 2023. godine

2023. godina	do 60 dana	preko 60 dana	trudničko	porodiljsko	ostalo	Ukupno
Broj radnika*	92	26	13	17	0	148
Broj dana**	13.345	5.960	2.805	4.130	0	26.239

Tabela br. 10 – Bolovanja u periodu januar – decembar 2022. godine

2022. godina	do 60 dana	preko 60 dana	trudničko	bolesti	ostalo	Ukupno
Broj radnika*	235	118	25	328	0	353
Broj dana**	5.260	20.349	4.385	21.224	0	25.609

* Broj radnika koji su koristili bolovanje u zavisnosti od trajanja bolovanja

** Broj dana koliko su koristili bolovanje u zavisnosti od kategorije bolovanja

Bolovanja do 60 dana su ona za koja Pošta Crne Gore kao poslodavac nema mogućnost refundacije zarade. Za bolovanja preko 60 dana Pošta Crne Gore ostvaruje pravo na refundaciju zarade zaposlenog u iznosu od 70 % ili 100% isplaćene zarade.

Tokom 2023. godine 21 zaposleni je otišao u penziju i svima je isplaćena otpremnina u iznosu od 1.350,00€.

5. REALIZACIJA CILJEVA PLANIRANIH POSLOVNIM PLANOM ZA 2023. GODINU**5.1. Rad Odbora direktora**

Odbor direktora Pošte Crne Gore je, u skladu sa svojom zakonskom i statutarnom pozicijom, upravljao i rukovodio Poštom u 2023. godini na način koji je rezultirao pozitivnim poslovnim rezultatom.

Svi akti iz oblasti rada i poslovanja, poštanske tehnologije i javnih nabavki su planirani, pripremani i usvajani blagovremeno, kontrolisana njihova realizacija, te u skladu sa potrebama vršene odgovarajuće korekcije koje su dovele do efikasnog funkcionisanja sistema u kontinuitetu.

Tokom 2023. godine Odbor direktora je održao 21 sjednicu. Usvojeno je ukupno 119 akata, od čega je 77 odluka i 42 zaključaka. Najznačajnije su:

- Odluka o predlogu imenovanja ovlašćenog revizora za reviziju deficita univerzalnog servisa Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2022. godinu
- Odluka o visini stimulansa za zaposlene u Pošti Crne Gore i zaposlene angažovane posredstvom agencija za ustupanje zaposlenih za februar 2023. godine
- Odluka o visini stimulansa za zaposlene u Pošti Crne Gore i zaposlene angažovane posredstvom agencija za ustupanje zaposlenih za mart 2023. godine
- Odluka o usvajanju Dopunjenog izvještaja o popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2021. godine;
- Odluka o usvajanju Dopunjenog Godišnjeg izvještaja menadžmenta Pošte Crne Gore AD Podgorica na dan 31.12.2021. godine;
- Odluka o usvajanju Dopunjenog Godišnjeg izvještaja o radu i poslovanju Pošte Crne Gore AD Podgorica na dan 31.12.2021. godine sa mišljenjem nezavisnog revizora
- Odluka o prestanku mandata Izvršnog direktora Pošte Crne Gore AD Podgorica;
- Odluka o imenovanju izvršnog direktora
- Odluka o usvajanju Izvještaja o popisu imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine
- Odluka o usvajanju Godišnjeg izvještaja o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2022. godinu
- Odluke o usvajanju Izvještaja menadžmenta Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2022. godinu
- Odluke o usvajanju Izvještaj o upravljanju rizicima u Pošti Crne Gore na dan 31.12.2022. godine (prilog Registar rizika na dan 31.12.2022. godine);
- Odluka o usvajanju Godišnjeg izvještaja o radu i poslovanju Pošte Crne Gore AD Podgorica na dan 31.12.2022. godine sa mišljenjem nezavisnog revizora
- Odluka o usvajanju Izvještaja o realizaciji preporuka interne revizije na dan 30.06.2023. godine;
- Odluka o usvajanju Godišnjeg izvještaja o radu unutrašnje revizije i izvršenju godišnjeg plana unutrašnje revizije za 2022. godinu
- Odluka o usvajanju Izvještaja o poslovanju Pošte Crne Gore AD za period januar - mart 2023. Godine
- Odluka o potpisivanju Kolektivnog ugovora o izmjenama Kolektivnog ugovora Pošte Crne Gore;
- Odluka o utvrđivanju cijena komercijalnih poštanskih usluga i cijena ostalih usluga;
- Odluke o usvajanju Izvještaja o poslovanju Pošte Crne Gore AD za period januar-jun 2023. godine;
- Odluke o usvajanju Izvještaja o upravljanju rizicima na dan 30.06.2023. godine;
- Odluka o usvajanju Izvještaja o poslovanju Pošte Crne Gore AD za period januar - septembar 2023.godine;
- Odluke o predlogu imenovanja ovlašćenog revizora za reviziju finansijskih izvještaja Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2023.godinu;
- Oduke o imenovanju revizora za reviziju deficita univerzalnog servisa Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2023. godinu;

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

- Odluka o usvajanju Finansijskog plana za 2024. godinu;
- Odluka o usvajanju Programa rada i razvoja Pošte za 2024. godinu;
- Odluka o usvajanju Plana javnih nabavki za 2024. godinu

- Zaključak: Nalaže se sprovođenje ad hoc revizije nabavki vrijednosti ispod 5.000€, a koja će obuhvatiti provjeru svih segmenata postupka nabavki vrijednosti ispod 5.000€ u 2022. godini, kao što su blagovremenost pokretanja postupaka, opravdanost pokretanja postupaka, utrošak sredstava, a naročito provjeru realizacije istih. Nalaže se provjera dobavljača u cilju utvrđivanja da li su firme dobavljači registrovane za obavljanje usluga koje su ponudili u procesu javnih nabavki, odnosno pribavljanje predmeta nabavke u vezi sa kojima je sa njima potpisan ugovor.
- Zaključak: Nalaže se Službi za upravljanje imovinom i korporativnu bezbjednost da dostavi izvještaj o poslovnim prostorima raspoloživim za izdavanje u zakup, te Sektoru za ekonomske poslove da isti upotpuni informacijama o prihodima koje smo u prethodnim godinama imali po osnovu izdavanja viška slobodnih poslovnih prostora, odnosno projekcijom izgubljene dobiti zbog neizdavanja viška poslovnog prostora
- Zaključak: Odbor direktora se upoznao sa Mišljenjem Revizorskog odbora br. 00010-20230609-1 od 09.06.2023. godine, koje sadrži primjedbe na nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji izmijenjenih finansijskih iskaza za 2021. godinu. Nalaže se Izvršnom direktoru da Mišljenje Revizorskog odbora dostavi eksternom revizoru i stručnim službama Pošte, radi sagledavanja iznijetih primjedbi i sačinjavanja konačnog mišljenja nezavisnog revizora.
- Zaključak: Nalaže se Izvršnom direktoru da dostavi izvještaj o službenim putovanjima u zemlji i inostranstvu, kao i iznosu utrošenih sredstva po tom osnovu, za period od početka mandata Odbora direktora u ovom sazivu do dana sačinjavanja izvještaja.
- Zaključak: Zadužuje se Izvršni direktor da u vezi sa Zaključcima Vlade br. 07-040/23-2398/2 od 08.06.2023. godine, preko stručnih službi Odboru direktora dostavi predlog obraćanja Vladi Crne Gore sa zahtjevom da se Pošta Crne izuzme od obaveze da izvrši isplatu dobiti –dividende, koju je Pošta Crne Gore ostvarila u 2021. i 2022. godini. U zahtjevu je potrebno dati jasne razloge na kojima Pošta Crne Gore temelji svoj zahtjev posebno u pogledu neostvarivanja prava na neto trošak univerzalnog servisa za 2021. godinu, pretrpljenu štetu zbog izvršene dvije pljačke, te investiranja u informacioni sistem iz kreditnih sredstava, kao i nedobijanja saglasnosti Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost na izmjene cjenovnika univerzalnih poštanskih usluga i po potrebi i druge razloge koji bi predstavljali osnov da Pošta Crne Gore bude oslobođena ove obaveze.
- Zaključak: Odbor direktora se upoznao sa Informacijom o postupanju po Zaključku Odbora direktora Pošte Crne Gore br. 00010-20230612-6 od 14.06.2023. godine i saglasan je da se nastavi procedura koju je predložila Komisija imenovana sa zadatkom da sačini informaciju o stanju stvarnih, imovinskih i drugih prava na nepokretnosti koja se nalazi na lokaciji Đerane, ul. Majke Tereze bliže opisane u listu nepokretnosti 1659 KO Ulcinj.
- Zaključak: Utvrđuje se Predlog Odluke o utvrđivanju cijena univerzalne poštanske usluge. Predlog Odluke o utvrđivanju cijena univerzalne poštanske usluge uputiće se na saglasnost Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Sastavni dio predloga odluke čini Postupak utvrđivanja cijena univerzalne poštanske usluge sa predlogom Cjenovnika univerzalne poštanske usluge. Za realizaciju ovog zaključka i upućivanje na saglasnost Predloga Odluke o utvrđivanju cijena univerzalne poštanske usluge Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost zadužuje se Izvršni direktor.
- Zaključak: Odbor direktora se upoznao sa Zaključcima Vlade br. 07-350/23-4200/2 i br. 07-350/23-4199/2 od 14.09.2023. godine. Polazeći od Zaključaka Vlade, Odbor direktora će inicirati nastavak aktivnosti Ministarstva finansija i Zaštitnika imovinsko pravnih interesa potrebnih za rješavanje pitanja imovine.

- Zaključak: Zadužuje se Izvršni direktor da preko nadležnih službi pripremi obraćanje Ministarstvu finansija i Zaštitniku koje će im Odbor uputiti. Zaključak: Zadužuje se Izvršni direktor da preko nadležnih službi sačini kvartalni izvještaj koji će sadržati sve aktivnosti preduzete u cilju rješavanja pitanja imovine, kao i predloge da Vlada zaduži Upravu za katastar i državnu imovinu da izvrši pravilnu uknjižbu u katastar ili da zaduži Zastitnika imovinsko pravnih interesa da prizna tuzbeni zahtjev Pošte, a koji izvještaj će Odbor uputiti Vladi.
- Zaključak: Usvaja se Informacija o izgradnji glavnog poštanskog centra u Podgorici uz podršku Vlade Crne Gore br.00020-20231123-5 od dana 23.11.2023. godine. Informacija iz stava i ovih zaključaka dostaviće se Ministarstvu ekonomskog razvoja na dalje postupanje.
- Zadužuje se Izvršni direktor da Odboru direktora kvartalno dostavlja izvještaje o realizovanim javnim nabavkama.

5.2. Osvrt na stepen realizacije ključnih aktivnosti Poslovne politike

Pošta Crne Gore kontinuirano unapređuje svoju organizacionu makrostrukturu, na načelima savremenog, optimalnog i racionalnog organizacionog koncepta.

Pošta Crne Gore je u 2023. godini ostvarila pozitivan poslovni rezultat. Odgovornim djelovanjem obezbijeđeno je da nema zastoja, niti bilo kakvih smetnji u pružanju bilo koje usluge građanima i privredi. U prethodnom periodu naplata potraživanja je bila redovna, a obaveze prema zaposlenima, dobavljačima i Državi redovno izmirene.

Zaposleni kao zainteresovana strana u korporativnom upravljanju ostvaruju svoja prava u skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom, pri čemu se posvećuje posebna pažnja njihovoj motivaciji, edukaciji, razvoju vještina i stručnosti, socijalnoj zaštiti, poboljšanju uslova rada, kao i bezbjednosti i zaštite na radu. Takođe, planira se osposobljavanje određenog broja izvršilaca kroz Vladin program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem.

U toku je I faza revitalizacije starog PKI sistema koji je baziran na Entrust tehnologiji, a na koji se u potpunosti naslanjaju usluge povjerenja u OC CA. Kako bi parirali konkurenciji sa mnogo savremenijim rješenjima i zadržali postojeće klijente, sprovodi se revitalizacija sistema starog 12 godina. To je obuhvatilo obezbjeđivanje savremenije opreme i novije verzije sistemskih software-a, kao i razvoj određenih aplikativnih softverskih rješenja koja trenutno ne posjedujemo. Realizacija I faze se očekuje da bude završena do kraja 2023.godine, eventualno početkom 2024. godine.

U OC Štamparija je u toku revitalizacija opreme, koja obuhvata uklanjanje stare i dotrajale opreme, odnosno zamjena novom i savremenom. Prelazak pošta sa stare šalterske aplikacije na novu sa modulima (Šalter, Dostava, Isporuka, Produkcija i Track&Trace) je završena, sa ciljem povećanja kvaliteta šalterskog poslovanja. Prelazak na novu šaltersku aplikaciju nam je omogućio da u 2023.godinu pružimo nove usluge našim korisnicima, kao što je nov način isplate materijalnih davanja i dječjih dodataka na šalterima pošta. Takođe u 2023. godini smo u skladu sa Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma kao i u skladu sa Zakonom o restriktivnim mjerama uveli još kontrola prilikom uplate gotovina na šalterima pošta (izuzev uplata kućnih režija za koje smo oslobođeni istih kontrola).

Kontinuirano se poboljšava sigurnost i pouzdanost mreže Pošte Crne Gore u skladu sa izazovima koja nameće tržište. Izvršeno je proširenje postojećeg storage sistema, kao i nabavku novog u potpunosti kompatibilnog sa starim.

Pod pokroviteljstvom Svjetskog Poštanskog Saveza je realizovan projekat CDS koji omogućava elektronsko deklarisanje pošiljaka (carinske deklaracije). Trenutno te informacije možemo da razmjenjujemo sa našim poštanskim partnerima - Poštanskim Operatorima. Povezivanje aplikacije sa aplikacijom koju koristi Uprava carine nije realizovano u 2023.godini i nadamo se da će biti realizovano u 2024.godini.

U 2023. godini je potpisan od strane Izvršnog Direktora Pošte Crne Gore Josipa Đuraškovića i Direktora Uprave prihoda i carina Vladimira Bulajića "Sporazum o saradnji" i "Ugovor o povjeravanju poslova obrade ličnih podataka".

U 2023. godini Pošta Crne Gore je izvršila nabavku 40 električnih mopeda za potrebe poštara.

U skladu sa propisanim procedurom UPU Quality Service Fund-a (QSF), od sredstava koje je imala Pošta Crne Gore u ovom fondu je iskoristila za nabavku 5 električnih dostavnih vozila. U 2022.godini je završena tenderska procedura nabavke, kao i potpisan ugovor sa dobavljačem, Osmanagić CO doo Nikšić za 5 vozila modela Electric vehicle Opel Combo-e Van. Vozila su nam dostavljena u 2023.godini kada je i započeto sa njihovim korišćenjem. Time se Pošta Crne Gore uključuje u svjetske tokove „zelene“ agende u oblasti poštanskog saobraćaja a koja podrazumijeva smanjivanje zagađenja prirodne sredine korišćenjem dostavnih vozila koja se ne pokreću na fosilna goriva.

U 2023.godini je izvršena i nabavka 3 putnička vozila i 5 vozila teretnog programa. Vozila teretnog programa su isporučena Pošti Crne Gore u prvoj polovini decembra 2023.godine. Ista će se koristiti za potrebe prevoza poštanskih pošiljaka na linijama prevoza, s' time što će 4 nova teretna vozila biti nosivosti 3.5 tona, dok jedno električno teretno vozilo nosivosti 1.5 tona.

U 2023.godini je implementiran standard MEST EN 13850 „Poštanske usluge–Kvalitet usluge–Mjerenje tranzitnog vremena usluge s kraja na kraj usluge za pojedinačnu pošiljku prioritete pošte i pošte prve klase“.

Od početka 2023. godine se odvija redovno godišnje mjerenje, u okviru kontinuiranog mjerenja za period 2023-2025, u skladu sa zahtjevima standarda.

U toku je kreiranje Studije stvarnih tokova, analiza rezultata mjerenja, kao i priprema za godišnje mjerenje u 2024.godini. Godišnje mjerenje, drugu godinu za redom, biće realizovano u 2024. godini. Sastavna aktivnosti u vezi implementacije ovog standarda su redovni Izvještaji nezavisnog mjeritelja koji omogućavaju, konstantno praćenje i analizu rezultata mjerenja. U vezi implementacije ovog standarda neophodna je saradnja sa EKIP-om.

U toku 2023. godine implementiran je Enterprise Resource Planning (ERP), koji treba da omogućiti bržu i detaljniju analizu podataka. Uporedo sa implementacijom ERP-a, organizovane su eksterne obuke za zaposlene, za jasno razumijevanje zahtjeva za izvještavanje i regulatornih propisa. U drugoj polovini 2023. imali smo intenzivnu saradnju sa predstavnicima implementatora BI sistema – BI4Dynamics, u cilju analize potreba i dizajna rješenja. Implementatoru su dostavljeni naši zahtjevi u pogledu formi izvještaja koji se dostavljaju Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, ali i spisak dimenzija čijim ukraštanjem će biti moguće dobiti sve izvještaje potrebne donosiocima odluka.

U 2022. godini je implementiran standard MEST EN 14012 „Poštanske usluge–Kvalitet usluge-Principi za rješavanje žalbi“, koji je u 2023.godini u punoj primjeni. Implementacijom aplikacije Produkcija u Call Center-u omogućen je brži i pouzdaniji pristup zaposlenih informacijama o realizovanim poštanskim uslugama (dostavi pošiljaka i novčanih isplata), u cilju povećanja kvaliteta korisničkog iskustva. Osavremenjavanje rada Call Center-a u 2023. godini se u tehničkom dijelu ogleda i kroz snimanje i dodavanje profesionalne pozdravne i „on hold“ poruke za telefonsku centralu.

Sektor za poštansku analitiku i komercijalnu podršku poslovanju je, kroz organizaciju PostEurop Retail Network Foruma u Podgorici u junu ove godine, uspostavio kontakt i razmijenio iskustva sa kolegama uključenim u ovu inicijativu iz velikog broja poštanskih uprava.

U toku 2023. godine ostvareni su pozitivni finansijski rezultati koji se ogledaju u povećanju rasta prihoda od 17,6% u odnosu na prethodnu godinu. Na ovo povećanje uticala je prodaja i veliki broj novopotpisanih ugovora, rast i razvoj Post express usluge, ali u najvećem obimu je na rast prihoda uticala izmjena cijena u novčanom poslovanju. Konkretno, izmjene provizije za transakcije u platnom prometu (izmijenjene u oktobru 2022.godine) i izmjene cijena za slanje uputnica u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju.

Izvršena je detaljna analiza i istraživanje tržišta koje je rezultiralo predlogom za izmjenom cijena u novčanom poslovanju. Predložene i usvojene cijene su obezbijedile stabilan rast broja transakcija, dakle, fizičkog obima svake od usluga kojoj je cijena izmijenjena, uz racionalno povećanje cijena usklađenim sa situacijom na tržištu.

Preduslovi za dobre rezultate prodaje su poznavanje tržišta i njegovo segmentiranje, poznavanje proizvoda ili usluga i njegovo pozicioniranje na tržištu, razvoj usluge i promocija.

Kao dobri poznavaoči naših usluga, ali i situacije na tržištu, doprinosimo razvoju i unapređenju istih. Takođe poznajemo korisnike naših usluga, njihove želje i očekivanja. Poznajemo konkurenciju, njihove kapacitete, uslove obavljanja usluge, a često i cjenovnu politiku. Sve ovo nam je omogućilo da u toku 2023. godine napravimo odlične prodajne rezultate. U periodu od januara do septembra je potpisan veliki broj novih ugovora i to 181, od čega se 128 odnosi na pismonosne usluge, 16 na uslugu mpoštar, a 37 ugovora po osnovu poslova dobijenih u postupcima javnih nabavki. Pored ovoga, potpisano je i 131 novi ugovor o fiskalizaciji, a 270 je obnovljeno.

Fokus je bio na tenderskoj prodaji univerzalne poštanske usluge, kao i prodaji usluga post express i mpoštar. Ove aktivnosti su dovele do porasta prihoda od Post express usluge u 2023. godini za 65% u odnosu na isti period u 2022. godine. U novembru je poslije dužih pregovora, a zatim i perioda integracije sistema započela saradnja sa brendom Zara, koji ima najveći broj pošiljaka od svih brendova sa online trgovinom u Crnoj Gori. Saradnja je započeta skromno, u skladu sa našim trenutnim mogućnostima.

U 2023 .godini organizovani su parlamentarni i predsjednički izbori, te je Pošta Crne Gore dostavom obavještenja o biračkom mjestu uspjela da poveća fizički obim pismonosnih usluga i na taj način privremeno umanjiti trend pada. Druga aktivnost koju sprovodimo u cilju zadžavanja fizičkog obima pismonosnih usluga je organizovanje sastanaka sa lokalnim samoupravama, kao i lokalnim javnim preduzećima. Neki od sastanaka održanih u 2023.godini su rezultirali potpisivanjem ugovora (sa lokalnim samoupravama Zeta, Kolašin, Danilovgrad...).

U 2023 .godini unaprijeđena je saradnja sa DHL-om. Kako je u 2022.godini analizirana saradnja sa DHL-om i prepoznati njeni potencijali, u 2023.godini je rađeno na unapređenju ove saradnje i eliminisanju mogućnosti grešaka u prijemu i obračunu. Na šalterima je dodata mogućnost korištenja DHL Mybill aplikacije i inicirana je obuka šalterskih radnika za prijem DHL pošiljaka. Sprovedena je zajednička marketinška kampanja. Posljedično je došlo do rasta prihoda, koji su u ovom periodu za 2.000€ viši na mjesečnom nivou, nego što su bili ranije. Saradnja sa DHL-om ima potencijal da uz dobru marketinšku kampanju dovede do 100% rasta na mjesečnom nivou pa će se u 2024.godini nastaviti u tom smjeru.

Marketinške aktivnosti u 2023. godini su bile u funkciji promocije određenih usluga koje Pošta Crne Gore pruža, kao podrške realizaciji prodajnog plana i postizanju prodajnih ciljeva. Pored promocije usluga, odjeljenje marketinga je brendiralo veliki broj poslovnica, dalo doprinos u organizaciji i promociji svih događaja koje je Pošta Crne Gore u 2023.godini organizovala. Počev od organizacije PostEurop Retail Network Foruma, preko potpisivanja sporazuma o saradnji do organizacije svečane dodjele nagrada za izbor najljepšeg pisma.

Takođe su brendirane neke novootvorene poslovnice, kao npr. u Bijelom Polju, Budvi, Nikšiću, Ulcinju, Radanovićima - Butiqo, Gradiošnici i novi pult u Područnoj jedinici MUP-a - Podgorica, i rebrendirana Pošta 3 u Podgorici.

Pored poslovnica, brendirana su i električna vozila, električni mopedi, kao i mopedi i kacige za Poštare/Dostavljače.

Zastupljenost Pošte Crne Gore u 2023.godini na društvenim mrežama:

- **Instagram profil** - nakon gubitka Instagram profila, koji je hakovan i u potpunosti izbrisan, napravljen je novi po mnogo većim bezbjedonosnim standardima, two factor authentication. U roku od dva mjeseca je dobio isti broj pratilaca koji je imao i stari profil;
- **Facebook profil** - tokom 2023.godine, Facebook stranica Pošte Crne Gore ostvarila je izuzetno visoku interakciju (reach) sa korisnicima i posjećena je 173.000 puta. Zabilježen je rast od 18.5% u broju pratilaca u odnosu na 2022.godinu. Značajan pomak u odnosu na prethodni period ogleda se i u činjenici da je broj upita u prijemnom sandučetu putem ove stranice porastao za četvrtinu u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje reach-a direktno je povezano s povećanim brojem video sadržaja kojih je bilo znatno više nego prošle godine;
- **Web stranica** – privukla je pažnju 209.000 posjetilaca, od kojih je 199.000 bilo novih korisnika. Na vizualizaciji "Rast" jasno su prikazani i uporedni podaci u odnosu na prethodnu godinu, otkrivajući porast od 20% u broju posjeta.

U 2023. godini su preduzeti potrebni koraci kako bi se zaštitili od povrede autorskih prava, jer su autori likovnih rješenja neovlašćeno koristili materijal sa interneta tokom izrade likovnih rješenja, a Komisija se pri odabiru vodila samo estetskim vrijednostima likovnih rješenja. Promijenjeni su tekst i uslovi Konkursa za izradu likovnih rješenja po usvojenom Programu i tekst ugovora sa autorima. Formirani su filatelistički proizvodi "Pozdrav iz Crne Gore" i "Pozdrav iz Kotora", koji će se u 2024.godini prodavati u Post shop-ovima, uglavnom u turističkim mjestima.

Izvršni direktor Pošte Crne Gore Josip Đurašković i Direktor Pošte Srbije Zoran Đorđević potpisali su "Ugovor o ustupanju predmeta iz zbirke PTT muzeja". Prema ovom ugovoru, Pošti Crne Gore ustupljena je uniforma Đura Šoća. Đuro Šoć (1861-1923) bio je upravnik poštansko-telegrafske stanice na Cetinju i, za vrijeme Kraljevine Crne Gore, upravnik vojnih telegrafa. Ugovor je potpisan u trenutku kada Pošta Crne Gore intenzivira rad na objedinjavanju muzejske zbirke koja će na sveobuhvatan način predstaviti izuzetnu istoriju poštanskog saobraćaja u Crnoj Gori.

Pošta Crne Gore i Eko Fond su u 2023.godini potpisali Memorandum kojim su utvrđeni modeli saradnje u cilju realizacije zajedničkih projekata, programa i aktivnosti iz oblasti zaštite životne sredine, klimatskih promjena, energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije. Pošta Crne Gore je, shodno Javnom konkursu Eko fonda, u ovoj godini ostvarila pravo na subvenciju u iznosu od 36.000€ za četiri električna vozila i četrdeset električnih mopeda, dok je prethodno ostvarila subvencije za vozila u iznosu od 10.000€.

U nastojanju da ispoštuje zakonske propise i svim svojim korisnicima omogući nesmetan pristup uslugama, postavljene su naljepnice na Brajevom pismu na svim poslovnicama. U saradnji sa Udruženjem paraplegičara Podgorica mapirane su sve naše poslovnice i obilježene pošte kojima je moguć nesmetan pristup za osobe sa invaliditetom (OSI). U ovom trenutku 50 poslovnica, u potpunosti ili dijelom, ima pristup koji mogu koristiti osobe sa invaliditetom.

U toku 2023. godine projekat Centralizovani integrisani poslovni informacioni sistemi (ERP, DMS, BI, sistem za upravljanje radnim vremenom sa kontrolom pristupa i sistem za upravljanje osnovnim sredstvima) je krenuo u Go live fazu - produkciju. Jedan od osnovnih zadataka projekta je sve organizacione cjeline usmjeriti ka ispunjenju kompanijskih ciljeva, uz kontrolisanu i optimalnu upotrebu raspoloživih resursa s ciljem ostvarenja maksimalne produktivnosti.

U drugoj polovini 2023. godine postavljen je na web stranici novi kalkulator cijena i završena integracija sa starim i novim sistemom za praćenje pošiljki, dok će novi web telegrami, web shop i web račun biti postavljeni na produkciji do kraja 2023. godine.

U cilju održavanja i unapređenja upravljanja i unutrašnjih kontrola, kao i povećanja nivoa efikasnosti, efektivnosti i transparentnosti rada Pošta je nastavila proces identifikacije i procjene rizika, odredila način upravljanja rizikom i uspostavila kontrolne aktivnosti.

Time je stvoren uslov da se rizici na vrijeme prepoznaju i eliminišu adekvatnim aktivnostima, odnosno da se njihov efekat, ukoliko se ipak pojave, otkloni na način da ne proizvode štetu po ugled i poslovanje Pošte Crne Gore.

U odnosu na obavljanje univerzalne poštanske usluge koja stvara neto trošak, Pošta Crne Gore, kao univerzalni poštanski operator ima pravo na naknadu za neopravdano finansijsko opterećenje. U tom smislu po zahtjevu Pošte za verifikaciju obračuna neto troška, zbog neopravdanog finansijskog opterećenja za 2022.godinu je Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i na bazi izvještaja revizora koga je angažovala Agencija, odobrila nadoknadu.

u postupku verifikacije obračuna neto troška univerzalnog servisa koji je propisan Zakonom o poštanskim uslugama donijela Rješenje broj 0102-3184/25 od 30.11.2023.godine o utvrđivanju neto troška pružanja univerzalne poštanske usluge koji predstavlja neopravdano finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora Poštu Crne Gore AD Podgorica za 2022. godinu u iznosu od 344.426,71€.

KVALITET USLUGA

Mjerenje kvaliteta prenosa i uručenja običnih pošiljaka u unutrašnjem poštanskom saobraćaju

Pošta Crne Gore je 2023.god, metodom javne nabavke, organizovala i nezavisno mjerenje kvaliteta prenosa registrovanih poštanskih pošiljaka u unutrašnjem saobraćaju. Mjerenje je realizovalo preduzeće „StatPro,, doo iz Podgorice (u daljem tekstu Realizator). Specifikacijom mjerenja postavljeni su kriterijumi mjerenja za obezbjeđenje dobijanja rezultata koje zakon zahtijeva.

Od 521 običnih poštanskih pošiljkaka, u roku od 3 dana uručeno je 475 pošiljaka, ili u procentima 95,4% što je više od propisanog cilja od 95%. U odnosu na prethodnu godinu (2022) kada je ostvaren rezultat od 83,5% primjetan je rast 11,9 %. U ovom segmentu postignut je svjetski standard preko 95% uručenih pošiljaka. Uzimajući u obzir procentualnu zastupljenost dostavnih područja od ukupnog uzorka na 95,2% (496) test pisama, su primaoci sa adresama koji pripadaju užem dostavnom području, (gradska područja) dok su na 4,8 % (25) test pisama širem i najširem dostavnom području (seoska i prigradska naselja).

Dugogodišnji problemi u radu dostave (neimenovanost ulica, neoznačenost ulica i objekata, neopremljenost objekata kućnim sandučićima, odustvo podataka o stanarima novih zgrada na sandučićima tamo gdje ih ima, izgradnja čitavih novih naselja u prigradskim zonama bez naziva ulica i brojeva, što je najizraženije u Podgorici i sl.) su u velikoj mjeri i dalje aktuelni.

Pošta je sa rezultatom od 95,4% iznad propisanog nivoa od 95%, za standard kvaliteta prenosa običnih poštanskih pošiljaka D+3, kako je propisano članom 59. Zakona o poštanskim uslugama, ali se rezultat ipak može ocijeniti kao odličan imajući u vidu razloge iz prethodnog komentara.

Mjerenje kvaliteta prenosa i uručenja registrovanih pošiljaka u unutrašnjem poštanskom saobraćaju

Pošta Crne Gore je 2023. god, metodom javne nabavke, organizovala i nezavisno mjerenje kvaliteta prenosa registrovanih poštanskih pošiljaka u unutrašnjem saobraćaju. Mjerenje je realizovalo preduzeće StatPro doo iz Podgorice (u daljem tekstu Realizator). Specifikacijom mjerenja postavljeni su kriterijumi mjerenja za obezbjeđenje dobijanja rezultata koje zakon zahtijeva.

Od 521 registrovanih poštanskih pošiljaka, u roku od 3 dana uručeno je 475 pošiljaka, ili u procentima 95,4%, čime je postignut propisani cilj od 95%. Pošto se istom poštanskom mrežom vrši dostava i običnih i registrovanih pošiljaka problemi su isti kao i u slučaju prenosa običnih poštanskih pošiljaka. Ipak, ovi rezultati su bolji jer se obične pošiljke, u nedostatku kućnih sandučića, ostavljaju na često neobezbjedeđenim mjestima, što doprinosi nedovoljno urednoj dostavi, dok se registrovane pošiljke uručuju samo uz potpis primaoca, odnosno ne vrši se njihovo ostavljanje na adresi primaoca u slučajevima kada se oni ne pronađu na označenoj adresi.

Za propisani standard D+3, ostvaren je cilj kvaliteta od 95% u unutrašnjem poštanskom saobraćaju za registrovane poštanske pošiljke, koji je u skladu sa članom 59. Zakona o poštanskim uslugama.

Pravila mjerenja i rezultati mjerenja u međunarodnom poštanskom saobraćaju

Podaci o rezultatima brzine prenosa registrovanih poštanskih pošiljaka u međunarodnom saobraćaju pripremljeni su iz aplikacije Quality Control System (QCS), koju održava Svjetski Poštanski Savez (UPU). Vremenski period E2E (End to End) je vrijeme prijenosa međunarodne poštanske pošiljke od trenutka preuzimanja od pošiljaoca do trenutka uručjenja primaocu i to mjerenje obuhvata vrijeme od 01.01.2023.god. do 31.12.2023.god.

U segmentu dostave međunarodnih poštanskih pošiljaka, na osnovu podataka iz QCS-a:

- kod registrovanih pisama u uvozu prosečno vrijeme dostave je 2,14 dana, a u izvozu prosečno vrijeme preuzimanja od pošiljaoca i obrade pošiljke za izvoz iznosi 0,27 dana,
- kod paketa u uvozu prosečno vrijeme dostave je 6,04 dana, a u izvozu prosečno vrijeme preuzimanja od pošiljaoca i obrade pošiljke za izvoz iznosi 2,71 dana,
- kod EMS pošiljaka u uvozu prosečno vrijeme dostave je 3,13 dana, a u izvozu prosečno vrijeme preuzimanja od pošiljaoca i obrade pošiljke za izvoz iznosi 0,27 dana.

Kao i kod običnih pisama u međunarodnom saobraćaju, rokovi prenosa registrovanih pošiljaka, shodno članu 58 Zakona o poštanskim uslugama zavise od: udaljenosti određene države, saobraćajnih veza i standarda kvaliteta nacionalnih operatora univerzalnih poštanskih usluga.

Imajući u vidu sve to, iako E2E vrijeme ne zadovoljava standard J+5, rezultati rada Pošte u međunarodnom saobraćaju su objektivno dobri kada se posmatraju postignuta prosječna vremena dostave prispjelih pošiljaka (uvoz) i prosječna vremena preuzimanja od pošiljaoca i obrade pošiljke za otpremu (izvoz), koja direktno zavise od Pošte Crne Gore.

Pouzdanost prenosa poštanskih pošiljaka

Za obična pisma, za koja ne postoji mogućnost praćenja kroz poštanski sistem, ne može se dati konačna ocjena o pouzdanosti prenosa. Podatak koji o tome ima Pošta dobijen je iz nezavisnog mjerenja u 2023, na uzorku po kojem od 521 test pisma nije uručeno 23. tj 4,6% (što je poboljšanje u odnosu na 2022.godinu kada je taj procenat bio 16,5%).

Problemi sa kojima se Pošta Crne Gore susreće u svakodnevnom radu, i koji su uglavnom eksterne prirode na čije otklanjanje Pošta nema mnogo uticaja i dalje su zastupljeni:

- neimenovanost ulica, neoznačenost ulica i nenumerisanost objekata,
- neopremljenost objekata kućnim sandučićima, zbog čega se obične pošiljke ostavljaju na neobezbjeđenim mjestima koja su često izložena vjetru, kiši, prolaznicima,
- veliki pritisak sa ogromnim brojem računa građana u kratkom roku od svega nekoliko dana, koji se redovno dostavljaju Pošti kasno u mjesecu u odnosu na datume kada su građani obavezni da izmire račune,
- računi se Pošti ne dostavljaju odjednom već po nekoliko puta, što dodatno komplikuje posao,
- računi dolaze nesređeni po reonima, što u nekom prethodnom periodu nije bila praksa a sada jeste. To izaziva velike dodatne napore zaposlenih da u kratkom roku izvrše diobu na desetine hiljada pošiljaka, pa se radi i van radnog vremena,

Posledice ovakvog miljea u kojem Pošta radi su neminovne i odražavaju se na kvalitet dostave. Ipak, to su pitanja koja prevazilaze okvire Pošte i čije bi rešavanje u interesu građana i društva u cjelini, puno olakšalo rad Pošte i doprinelo kvalitetu dostave.

U 2023. god. u unutrašnjem saobraćaju je bilo 15.039.917 registrovanih poštanskih pošiljaka, u međunarodnom saobraćaju u polazu je bilo 221.235 registrovanih pošiljaka, a u dolazu 334.581. U odnosu na broj pošiljaka koji je prošao kroz sistem, oba rezultata su veoma dobra.

Održavanje bezbjednosti poštanskih pošiljaka i zaposlenih

Kada se radi o bezbjednosti pošiljaka, preduzimaju se sledeće propisane mjere :

- Po propisanim procedurama se vrši kontrola sadržaja pošiljki namijenjenih međunarodnom saobraćaju u fazi prijema, da bi se sprečilo slanje zakonom zabranjenih sadržaja , koji bi mogli biti opasni po ljudsko zdravlje i život. Dodatne mere provere sadržaja pošiljaka se vrše na aerodromu u Podgorici.
- Za unutrašnji saobraćaj važe isti propisi za opasne materije odn. zabranjene sadržaje (član 40. Zakona o poštanskim uslugama). O sadržaju sumnjivih pošiljki se preduzimaju propisane mere u fazi prijema, a i u kasnijim fazama prenoša, ako se posumnja da nešto nije u redu sa pošiljkom.

Sektor za kvalitet je na zahtjev Agencije za civilno vazduhoplovstvo izradio posebnu Proceduru rada sa poštanskim pošiljkama na sprečavanju slanja opasnih materija putem Pošte. Ona propisuje postupke za sve zaposlene koji dolaze u dodir sa međunarodnim pošiljkama. U skladu sa Zakonom o prevozu opasnih materija (SI CG 33/2014 i 13/2018) Procedura predviđa da izvestan broj zaposlenih u okviru Pošte prođe i posebnu obuku za postupanje sa opasnim materijama u funkciji bezbjednosti, dobije sertifikate i formalno se bavi ovom problematikom u Pošti. Ovi zaposleni će biti zaduženi da svim ostalim zaposlenima u Pošti, kada je to potrebno, daju instrukcije o postupanju u slučajevima pokušaja slanja zabranjenih i opasnih materija u poštanskim pošiljkama. Obuka je bila planirana za 2020, ali nije realizovana.

Procedura je poslata na izjašnjenje i saglasnost Agenciji za civilno vazduhoplovstvo Crne Gore.

Radnicima Pošte, kontrolno-upravljačkom osoblju, održana je interna obuka u 2020, za primjenu ove procedure.

Do okončanja ovog dijela posla, radnici Pošte se u postupanju sa zabranjenim i opasnim materijama pridržavaju određenih odredbi Zakona o poštanskim uslugama, Opštih i Posebnih uslova za obavljanje poštanskih usluga Pošte Crne Gore.

CALL CENTAR POŠTE CRNE GORE

Službi Call centra prispjevaju Upiti – zahtjevi od korisnika poštanskih usluga, koji se rješavaju bez zastoja, u kontinuitetu i najbrže koliko je moguće u odnosu na sadržinu obraćanja.¹ Pristupni kanali za potrebe korisnika poštanskih usluga su telefoni i namjenska e-mail adresa. Korisnici odgovore dobijaju :

- Pozivom na operativni telefon broj 19895 i 067/096-924 -ukupan broj primljenih poziva **31.077**.
- Prijemom e-mail poruka preko adrese oficijalnog e-mail-a Poste CG: info@postacg.me - ukupan broj primljenih e-mail poruka **14.002**

UKUPNO: broj obraćanja korisnika **45.079** kom.

Tabela: Obračanje korisnika Call centru po godinama

Godina	2021.	2022.	2023.
Broj poziva	27020	31641	45.079
Porast broja poziva u odnosu na prošlu godinu %	-7,9%	17,3%	42,5%
Opravdano nezadovoljan korisnik	0,40%	0,70%	1,75%
Neopravdano nezadovoljan korisnik	0,80%	0,30%	1,12%

Rezultat porasta broja obraćanja korisnika Call centru (42,5%) tokom 2023. godine u odnosu na 2022.godinu rezultat je uvođenja novog pristupnog kanala Call centra na broju 067/096-924, kojim je omogućeno korisnicima usluga Pošte Crne Gore da se na pristupačiji način, po cjeni lokalnog poziva, obrate Call centru za sve vrste upita; informacije, primjedbe i pohvale.

Takođe, porast broja obraćanja korisnika Call centru rezultat je i povećanje obima poslova koje je Pošta dobila tokom 2023. godine, kao što je isplata dječijeg dodatka. Porast opravdano nezadovoljnih korisnika u najvećem broju su bili korisnici, primaoci dječijeg dodatka kojima zbog nepotpunih, netačnih adresa nije mogao biti dostavljen ček na adresu.

S obzirom na prispjele žalbe korisnika koje su se odnosile na isplatu čekova dječijeg dodatka prilikom prve isplate čekova u mjesecu novembru, Pošta Crne Gore je u decembru 2022.godine otvorila još jednu dostavnu poštu u naselju Konik, Pošta 81124 Podgorica, kako bi korisnici čija adresa pripada toj dostavnoj pošti mogli da preuzimaju čekove u najbližoj poslovnicu u svom naselju. Otvaranje nove dostavne Pošte 81124 Podgorica ,rezultiralo je i rasterećenjem do tada jedine dostavne Pošte 81000 Podgorica, čime je smanjeno vrijeme čekanja korisnika, kako primalaca dječijih dodataka, tako i korisnika ostalih usluga Pošte Crne Gore. Sve reklamacije koje su se odnosile na neblagovremeno uručenje dječijeg dodatka rješavane su odmah po prijavljivanju.

Procentat opravdano nezadovoljnih korisnika je mali u odnosu na broj obraćanja, u procentu on iznosi **0,70%** ,odnosno obraćanja su se finalizovala sa krajnjim ciljem zadovoljnih korisnika u **99%** slučajeva.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

6. OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA

6.1. Fizički obim usluga

VRSTA USLUGE	Ostvarenje 2022	Plan 2023	Ostvarenje 2023	Index (23/22)	Index (23/pl23)
UNIVERZALNE USLUGE	15,126,822	15,505,500	15,301,361	101.2	98.7
Pismošne usluge	15,106,108	15,448,000	15,261,152	101.0	98.8
1 Pismo u unutrašnjem saobraćaju do 2 kg	14,460,237	14,800,000	14,669,629	101.4	99.1
2 Pismo u međunarodnom saobraćaju do 2 kg	203,003	188,000	221,235	109.0	117.7
3 Sudsko pismo	442,868	460,000	370,288	83.6	80.5
Paketske usluge	20,714	57,500	40,209	194.1	69.9
4 Paketi u unutrašnjem saobraćaju do 10kg	18,078	21,000	3,358	18.6	16.0
5 Paketi u međunarodnom saobraćaju do 10kg	2,636	2,500	2,077	78.8	83.1
6 Paketi u međunarodnom saobraćaju do 20kg	0	34,000	34,774	-	102.3
KOMERCIJALNE USLUGE	19,781,362	21,055,065	24,680,159	124.8	117.2
7 Tiskovine u unutrašnjem saobraćaju do 2 kg	106,960	110,000	81,365	76.1	74.0
8 Tiskovine u međunarodnom saobraćaju do 2 kg	1,747	2,500	1,628	93.2	65.1
9 Paketi u unutrašnjem saobraćaju 10-30kg	145	200	116	80.0	58.0
10 Paketi u međunarodnom saobraćaju 10-30kg	399	400	427	107.0	106.8
11 PostPak	0	0	1787	-	0.0
12 Post express pošiljke, dhl i ems	157,915	169,500	243,105	153.9	143.4
13 Usluge kurirske službe	547	600	3,463	633.1	577.2
14 Usluge novčanog poslovanja	6,828,834	7,553,300	9,484,861	138.9	125.6
15 Uputničke usluge UPS	339,529	345,000	313,523	92.3	90.9
16 Uputničke usluge MPS (otprema + dolaz)	270,384	269,000	285,413	105.6	106.1
17 Telegrafske usluge UPS + MPS	137,936	135,000	109,122	79.1	80.8
18 Direktna pošta i neadresirane pošiljke	86,586	46,000	553,950	639.8	1,204.2
19 Usluge hibridne pošte	11,648,824	12,210,000	13,279,801	114.0	108.8
20 Filatelija	130,195	135,000	157,390	120.9	116.6
21 Prodaja vrednosnice, obrasci i ambalaža	55,274	61,000	69,258	125.3	113.5
22 Prodaja komisione robe	65	65	6326	-	0.0
23 Ostale usluge	15,548	17,000	88,109	566.7	518.3
24 Ostali prihodi	474	500	515	108.6	103.0
UKUPNO:	34,908,184	36,560,565	39,981,520	114.5	109.4

Ostvareni fizički obim usluga u 2023. godini je veći od ostvarenja iz istog perioda prošle godine (veći za 14,5%) i planiranih veličina (veći za 9,4%).

U posmatranom periodu fizički obim univerzalnih usluga je veći za 1,2% u odnosu na prošlu godinu, a 1,3% manji u odnosu na plan.

Pisma u unutrašnjem saobraćaju su za 1,4% veća u odnosu na prošlu godinu, a 0,9% manja u odnosu na plan. Pisma u međunarodnom saobraćaju su za 9% veća u odnosu na prošlu godinu, a 17,7% u odnosu na plan. Sudska pisma bilježe pad i u odnosu na prošlu godinu i u odnosu na plan.

Manja zainteresovanost korisnika u odnosu na prošlu godinu i plan bila je i za paketskim uslugama u unutrašnjem saobraćaju, dok je nešto veći obim usluga zabilježen kod paketa u međunarodnom saobraćaju u odnosu na prošlu godinu i u odnosu na planirane veličine.

Ostvareni obim komercijalnih usluga veći je za 24,8% u odnosu na prošlogodišnji period, a za 17,2% u odnosu na plan. Najveće učešće u komercijalnim uslugama ima fizički obim usluga hibridne pošte koji je za 14% veći u odnosu na prošlu godinu, a 8,8% u odnosu na plan.

Usluge novčanog poslovanja su veće za 38,9% u odnosu na isti period prošle godine, a 25,6% u odnosu na planirane veličine. Obim usluga filatelije bilježe rast za 20,9% u odnosu na isti period prošle godine i 16,6% u odnosu na plan.

Direktna pošta i neadresirane pošiljke bilježe značajan rast u odnosu na prošlogodišnji period kao i planirane veličine usljed saradnje sa političkim partijama za vrijeme predsjedničkih i parlamentarnih izbora, kao i saradnje sa CKB i NLB bankom.

Obim tiskovina bilježi pad u odnosu na prošlogodišnji period, i u odnosu na planirane veličine. Usluge ekspres pošiljki su veće za 53,9% u odnosu na isti period prošle godine, a 43,4% u odnosu na planirane veličine.

U 2023. godini zainteresovanost korisnika za uslugom direktne pošte i neadresiranih pošiljki bila je znatno veća u odnosu na isti period prošle godine i u odnosu na plan.

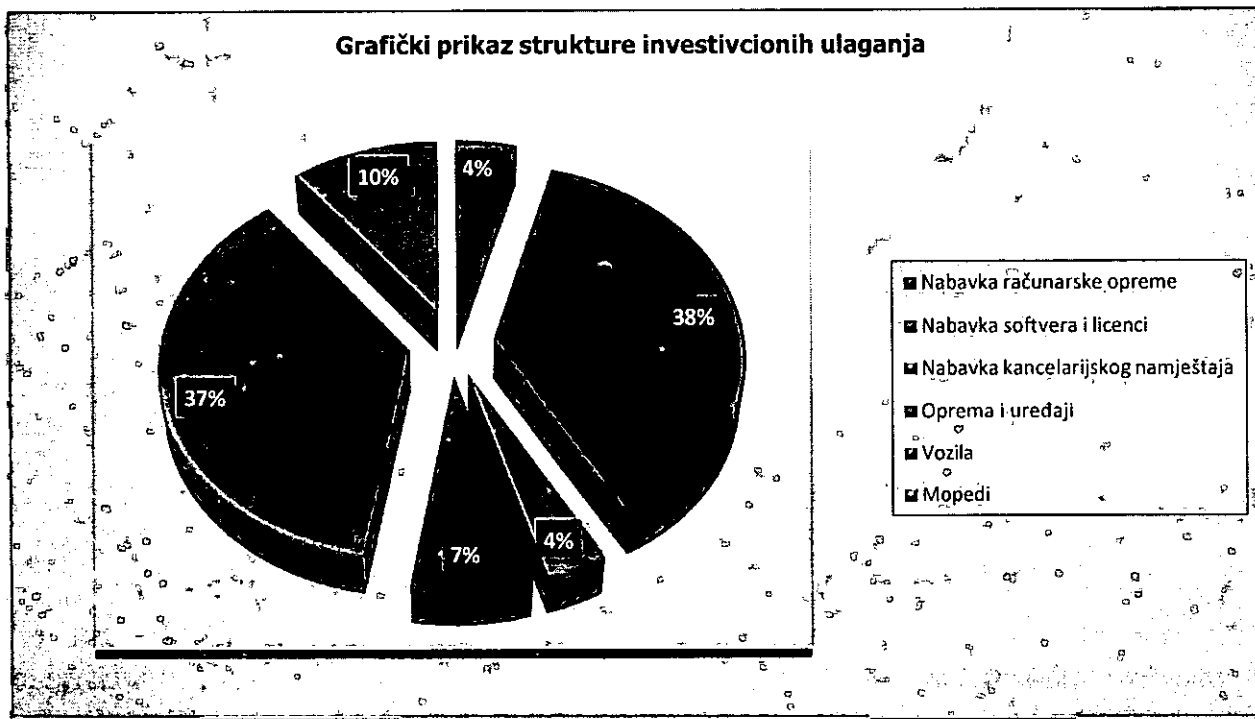
6.2. Investicije

Investicije u novu tehnološku opremu, modernizacija i proširenje kapaciteta te poslovanje u skladu sa održivim razvojem temeljne su razvojne komponente koje se prenose i u naredne periode.

Pregled investicionih ulaganja

Pošta Crne Gore	2022.	2023.
Nabavka računarske opreme	356,236	52,041
Nabavka softvera i licenci	1,122,008	452,559
Nabavka kancelarijskog namještaja	29,431	43,121
Oprema i uređaji	33,138	85,687
Vozila	0	443,757
Mopedi	277,500	126,728
UKUPNO	1,818,313	1,203,892

Grafički prikaz strukture investicionih ulaganja

Za finansiranje investicija u 2023. godini izdvojena su novčana sredstva u iznosu od 1.203.892 €. Najveći dio investicija odnosi se na:

- **nabavku softvera i licenci (38% - 452.559 €)** - Softveri u iznosu od 443.018€ (BI sistem, ERV sistem, ERP, Web poštar, Šalterska aplikacija, UOS, Telegrami, Aplikacija za prikazivanje podataka, Aplikacija za SMS obavještenja korisnicima za prispjele pošiljke, dorada aplikacije T&T) i licence u iznosu od 9.541€ (Microsoft office 2021).
- **nabavku vozila (37% - 443.757€)** - Nabavljeno ukupno 13 vozila od kojih 6 električnih lakodostavnih u iznosu od 205.022 €, 4 teretna u iznosu od 145.840€ i 3 električna putnička u iznosu od 92.895 €.
- **nabavku mopeda (10 % - 126.728 €)** - Nabavljeno 40 električnih mopeda za potrebe poštara.
- **nabavku opreme i uređaja (7% - 85.687 €)** - Nabavka alarma, video nadzora, gps uređaja, telefonske centrale, klima, sefova, vaga.
- **nabavka računarske opreme (4% - 52.041€)** - Nabavka računara, bar kod skenera i stampaća.
- **nabavka kancelarijskog namještaja (4% - 43.121€)** - Nabavka radnih stolova, stolica, polica i plakara.

Navedene investicije realizovane su u skladu sa Planom javnih nabavki za 2023. godinu i Programom rada i razvoja Pošte za 2023. godinu.

7. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

7.1. Bilans stanja

Napv: "POŠTA CRNE GORE" AD	
Sjedište: Podgorica	
Matični broj:	Šifra djelatnosti: 5310

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/
na dan: 31.12.2023. godine

Grupa računa	Pozicija	Redni broj	Napomena broj	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina: Krajnja stanje 31.12.2022 g.	Početno stanje 01.01.2022 g.
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
00	A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001				
	B. STALNA IMOVINA (002+009+018)	002		22.538.841	22.228.798	
01	I. NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	003	14	1.894.178	1.657.943	
010	1. Ulaganja u razvoj	004				
011 i 014	2. Koncepcije, patenti, licencije i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	005		1.838.158	1.584.817	
012	3. Goodwill	006				
018 i 019	4. Aumenti za neovisna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi	007		255.060	1.072.728	
	III. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA					
	I. I. BIOLOŠKA SREDSTVA	008	18	30.845.653	30.569.253	
	(008+010+011+018)					
020 i 022	1. Završene i objekti	009		28.194.421	28.583.829	
023	2. Postrojenja i oprema	010		2.248.377	1.838.887	
	3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)	011		202.857	186.537	
024	3.1. Investicione nekretnine	012				
021 i 025	3.2. Biološka sredstva	013				
	3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	014		202.857	186.537	
026 i 029	4. Aumenti za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i (ne)kretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi	015				
	III. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	016				
000, 039 (dio)	1. Učelca u kapitalu javnih pravnih lica	017				
033 (dio), 039 (dio)	2. Dugoročni krediti međunarodni i zemaljski javnim licima	018				
031 (dio), 032 (dio), 039 (dio)	3. Učelca u kapitalu kod pravnih lica (osim javnih pravnih lica)	019				
033 (dio), 039 (dio)	4. Dugoročni krediti pravim licima kod kojih postoji učelca u kapitalu (osim javnih pravnih lica)	020				
031 (dio), 032 (dio)	5. Učelca u kapitalu koje se vrednuje metodom učelca	021				
032 (dio), 034, 035, 039, 039 (dio)	6. Dugoročna finansijska ulaganja (osim krediti i hartija od vrijednosti)	022				
035, 039 (dio)	7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	023				
288	C. ODOLOŽENA POREBKA SREDSTVA	024				
	D. OBRATNA SREDSTVA (026+021+029+043+044)	025		14.818.527	12.388.029	
	I. ZALIHNE (od 027 do 030)	026	181	242.419	158.288	
10	1. Zaliha materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, stan inventar i auto gume)	027		132.341	89.018	
11	2. Nedovršena proizvodnja	028				

12.113.15	3. Gotovi proizvodi i roba	029		84.958	63.609
15	4. Dugi avansi	030		25.122	2.771
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	031		4.873.379	3.634.118
02, 203, 209 (dio)	1. Potraživanja od kupaca	032	17	4.052.347	2.398.872
200, 209 (dio)	2. Potraživanja od matičnog i zavrsnih pravnih lica	033			
201, 209 (dio)	3. Potraživanja od ostalih povezanih lica	034			
	4. Ostala potraživanja (036+037+038)	035		811.032	1.235.246
223	4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	036			
27	4.2. Potraživanja po osnovu porata na dodatu vrijednost	037		34.785	
21, 22, osti 223	4.3. Ostala nepoznatih potraživanja	038	18	778.267	1.235.246
	III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PISMANI (040 do 042)	039		30.000	30.000
236 (dio)	1. Učestva u kapitalu zavrsnih pravnih lica namijenjeno trgovačju	040			
237	2. Oduplića sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli	041			
23 osti 236 (dio) osti 237	3. Ostali kratkoročni finansijski pismani	042	19	30.000	30.000
24	IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	043	20	9.373.228	8.548.623
04	V. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	044			
28 osti 289	6. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	045	21	414.043	189.043
	P. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+028+046)	046		47.472.111	44.784.870

	PASIVA				
	A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)				
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	22	38.923.192	38.012.848
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103		35.331.033	35.331.033
320	III. EMISIONA PREMIJA	104			
	IV. REZERVE (108+107+106+109+110)	105	23	124.042	331.536
321	1. Zakonske rezerve	106			
322 (dio)	2. Statutarne rezerve	107			
322 (dio)	3. Druge rezerve	108			
330 i pod. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	4. Pozitivne revalorizacione rezerve i neretkovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	109		124.042	331.536
330 i pod. saldo rač. 331, 332, 333, 334 i 337	5. Negativne revalorizacione rezerve i neretkovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	110			
	VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113+114+115)	111	24	3.468.117	3.330.277
340	1. Nerasporedjeni dobitak ranijih godina	112		3.341.512	3.307.589
341	2. Nerasporedjeni dobitak tekuće godine	113		126.605	47.688
350	3. Gubitak ranijih godina	114			
351	4. Gubitak tekuće godine	115			

2023

	VIII. UČESĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU	116		5		
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	117			2.704.989	1.103.438
	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121)	118		25	973.185	655.220
400(dio)	1. Rezervisanja za naknade i druge benedicije pripadnika	119			778.800	656.878
404	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	120				
41	3. Ostala dugoročna rezervisanja	121			198.578	226.344
414, 415	II. DUGOROČNE OBAVEZE (123-124)	122		29	1.729.183	218.218
41 bez 414, 415	1. Dugoročni krediti	123			1.615.915	
430	2. Ostala dugoročna obaveza	124			113.268	218.218
435(dio)	C. ODLOŽENE POREŠKE OBAVEZE	125		27	408.708	394.339
439(dio)	D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIMODI I PRIMLJENE DONACIJE	126		28	129.898	
457	E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)	127			5.180.657	3.798.157
	I. KRATKOROČNA REZERVISANJA	128				
	II. KRATKOROČNE OBAVEZE (130 do 137)	129			5.180.657	3.798.157
422(dio), 423(dio)	1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditna institucija	130		29	65.412	118.518
424(dio), 425(dio) 428 429(dio)	2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	131		30	274.277	
430	3. Primljeni evansi, depoziti i kasucije	132		31	1.302.424	1.200.702
433, 434 440-449	4. Obaveze prema dobavljačima	133		32	1.511.637	1.328.749
439(dio)	5. Obaveze po mjenicama	134				
420 431	6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	135				
421 432	7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	136				
	8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	137			2.003.607	1.152.188
439(dio)	8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	138				
45 46	8.2. Ostale kratkoročne obaveze	139		33	2.000.604	1.157.414
47, 48 osim 481	8.3. Obaveze po osnovu poreza na dobit, prihodnost i ostalih javnih prihoda	140		34	2.073	14.774
481	8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	141				
427	8.5. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koja je obustavljeno	142				
430, 431, 434, 435(dio), 436 437 439	F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANČENJA	143		35	68.789	456.113
	G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	144			47.472.711	44.764.699

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu ("Sl. list CG" broj 052/18) | DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

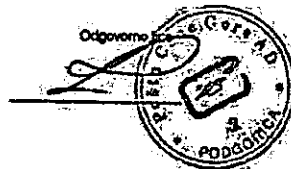
U Podgorici

Data 26.03.2024. godine

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog bilaza

Marija

Odgovorno

7.2. Bilans uspjeha

Naziv: "POŠTA CRNE GORE" AD	
Sjedište: Podgorica	
Matični broj: 02887840	Šifra djelatnosti: 5310

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU / BILANS USPJEHA/

u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

-u EUR-

Grupa račun, račun	Pozicija	Redni broj	Napomena broj	Iznos:	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
60 61	1. Prihod od prodaje-neto prihod	201	4	19.830.883	18.272.844
630 631	2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	202			
62	3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203			
64 65	4. Ostali prihodi iz poslovanja (205 do 207)	204	5	1.271.683	1.847.928
67, 601 602	a) Ostali poslovni prihodi iz redovnog poslovanja	205		1.025.620	1.018.491
68, sem 683 685	b) Ostali prihodi iz poslovanja	206		246.043	629.437
	c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine	207			
50 51	6. Troškovi poslovanja (209+210+210a)	208		7.046.664	6.038.256
53, 54 (dio) 55	a) Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala	209	6. a	1.100.694	1.183.850
540	b) Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	210	6. b	5.055.422	4.054.866
	c) Amortizacija	210a	6. a	800.148	800.420
	8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (212+213)	211		13.096.440	11.082.388
52 (dio)	a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	212	7. a	10.588.520	8.812.826
	b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	213	7. b	2.506.620	2.269.562
52 (dio)	1/ Troškovi poreza	214		244.371	165.621
52 (dio)	2/ Troškovi doprinosa za penzije	215		1.994.361	1.871.092
52 (dio)	3/ Troškovi doprinosa	216		268.188	232.849
	7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske) (218+219)	217		27.789	33.666
580, 581, 582, 589 (dio)	a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)	218			
584, 589 (dio)	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtno imovine (osim finansijske)	219	8	27.799	33.555
57, 501 502	8. Ostali rashodi iz poslovanja	220	9	149.132	75.656
	I. Poslovni rezultat (201+202+203+204-208-211-217-220)	221		782.811	689.717
	9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu (223 do 225)	222			
660 (dio)	a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	223			
681 (dio)	b) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica	224			
689 (dio)	c) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica	225			
	10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite) (227 do 229)	226		853	26.742

660 (dio)	a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica	227			
661 (dio)	b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica	228			
662 (dio), 663 (dio), 664 (dio)	c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica	229	10	853	25.742
	11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)	230			610
660 (dio)	a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	231			
661 (dio)	b) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica	232			
662 (dio), 663 (dio), 664 (dio)	c) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	233			510
	12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine (235-236)	234		(579.853)	(859.859)
663, 665	a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	235			
583, 585	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	236	11	579.853	659.659
	13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	237		64.834	21.610
560	a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	238			
561	b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima	239			
562, 563, 564, 569	c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	240	12	64.834	21.610
	II. Finansijski rezultat (222+226+230+234-237)	241		(643.834)	(855.017)
	III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241)	242		138.977	34.700
690 - 500	IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno	243			
	V. Rezultat prije oporezivanja (242+243)	244		138.977	34.700
	14. Poreski rashod perioda (246+247)	245		12.372	(12.988)
721 -	1. Tekući porez na dobit	246			
722	2. Odošeni poreski rashodi ili prihodi perioda	247		12.372	-12.988
	15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja (244-246)	248		126.605	47.688
	VI. Bruto rezultat drugih stavki rezultata /povezanih sa kapitalom / (250 do 257)	249			
330	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretna, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava	250			
331	2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	251			

332	3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala	252			
333	4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	253			
334	5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva	254			
335	6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje	255			
336	7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedginga tokova gotovine	256			
337	8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka	257			
	VII. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda u vezi sa drugim stavkama rezultata /povezanim sa kapitalom/	258			
	VIII. Neto rezultat drugih stavki rezultata /povezanih sa kapitalom/ (249+258)	259			
	IX. Neto sveobuhvatni rezultat (248-259)	260		126.605	47.688
	X. Zarada po akciji	261			
	1. Osnovna zarada po akciji	262	13	0,49	0,18
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	263			
	XI. Neto rezultat koji pripada vlasnicima matičnog pravnog lica	264			
	XII. Neto rezultat koji pripada učesćima koji ne obezbjeđuju kontrolu	265			

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu ("Sl. list CG" broj 052/18) I DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U Podgorici

Dana 26.03.2024. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog iskaza

Marija

Odgovorno lice

7.3. Iskaz o tokovima gotovine

Popunjava pravno lice : POŠTA CRNE GORE AD	
Matični broj: 02867940	Šifra djelatnosti: 5130
Popunjava	
Naziv: Pošta Crne Gore AD	
Sjedište: Podgorica	

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 01.01. do 31.12.2023. godine

POZICIJA	Redni broj	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prihodi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	24.134.864	-18.590.976
1. Prodaja i prihodi od avansi	302	23.789.915	-18.257.738
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	528	-1.737
3. Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	304	-344.427	331.501
II. Oduzvi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	22.777.924	16.115.865
1. Isplata dobavljačima i dati avansi	306	6.681.197	4.731.625
2. Zarade, neto od zarada i ostali lični rashodi	307	16.045.919	11.583.144
3. Plaćene kamate	308	50.618	1.096
4. Porezi na dobitak	309		
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310		
III. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	1.356.934	2.473.111
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prihodi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312		0
1. Prodaja akcija i udjela	313		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, opremanje i bioloških sredstava	314		
3. Ostali finansijski plasmani	315		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	316		
5. Primljene dividende	317		
II. Oduzvi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	318	1.970.108	2.009.300
1. Kupovina akcija i udjela	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, opremanje i bioloških sredstava	320	1.970.108	2.009.300
3. Ostali finansijski plasmani	321		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	322	-1.970.108	-2.009.300
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prihodi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	323	1.660.695	0
1. Uvođenje osnovnog kapitala	324		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti	325	1.660.695	
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	326		
II. Oduzvi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	327	214.259	0
1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze	329		
3. Finansiranje lično	330		
4. Isplaćene dividende	331	214.259	0
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332	1.446.376	0
D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333	831.202	463.811
E. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334	8.548.623	8.066.096
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	335	328	24.454
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	336	6.925	7.738
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337	9.373.229	8.548.623

U Podgorici: _____
Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Dana 26.03.2024. godine

M. Majić

Odgovorno lice

7.4. Iskaz o promjenama na kapitalu

Table with columns for description of items, start/end dates, and various financial metrics (beginning balance, additions, disposals, ending balance) in EUR. Rows include shares, reserves, and other equity components.

Obračun izdat na stranici 4. Tablica o rekvizitima [L. br. GP/ broj 028/24] informacijama o izdavaču emisijom parlamentarna lista.

U Poljudu

14.10.2024. godine

Obračun izdat na stranici 4. Tablica o rekvizitima [L. br. GP/ broj 028/24] informacijama o izdavaču emisijom parlamentarna lista.

8. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Crna Gora, ulica. Slobode 26, 81000 Podgorica
PIB: 02686678, PDV: 30/31-06929-6, Prva banka CG 535-9398-15
tel: +382 20 232-013, fax: +382 20 513-738, mob.tel: +382 69 070-333
e-mail: ilinka.vukovic@t-com.me, mla.vukovic96@gmail.com

AKCIONARIMA "POŠTA CRNE GORE" A.D. PODGORICA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza „Pošta Crne Gore“ AD Podgorica (u daljem tekstu Društvo). – Iskaz o finansijskoj poziciji/Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine, Iskaz o ukupnom rezultatu/Bilans uspjeha za period 01.01.2023. godine do 31.12.2023. godine, Iskaz o tokovima gotovine u periodu 01.01.2023. godine do 31.12.2023. godine, Iskaz o promjenama na kapitalu u periodu 01.01.2023. godine do 31.12.2023. godine, objelodanjenih na sajtu Poreske uprave Crne Gore dana 05.04.2024. godine pod brojem 112499/2023 kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske iskaze.

Prema našem mišljenju, zbog značaja pitanja navedenih u dijelu izvještaja "Osnov za negativno mišljenje", koja imaju značajni i prožimajući uticaj na priložene finansijske iskaze, priloženi finansijski iskazi, u svim navedenim, značajnim odrednicama prezentiranim u Osnovi za negativno mišljenje, ne prikazuju istinito i fer finansijsko stanje „Pošta Crne Gore“ AD Podgorica na dan 31.12.2023. poslovnog uspjeha, promjena na kapitalu i novčanih tokova za period 01.01.2023.-31.12.2023. godine, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i napomenama uz izmijenjene finansijske iskaze.

Osnov za negativno mišljenje

1. Kao što je objelodanjeno u Napomeni 15. uz finansijske iskaze, „zemljište i objekti bez obzira na oblik korišćenja odnosno svojine su prikazani u poslovnim knjigama Društva na dan 31.12.2023. godine“. Uvidom u pojedinačne listove nepokretnosti u kojima su evidentirane nepokretnosti koje su prikazane u poslovnim knjigama Društva, na pojedinim brojevima istih upisana je Država Crna Gora u obimu prava - svojina 1/1, Vlada Crne Gore - raspolaganje a Društvo su date nepokretnosti na upravljanje. Nepokretnosti Društva, odnosno zemljište i objekti u ukupnom iznosu 28.194.421 € – sadašnja vrijednost, predstavljaju 59,39 % od ukupne aktive Društva koja iznosi 47.472.711 €. Od navedenog iznosa nepokretnosti, koje su upisane kao svojina na Državu i na druga pravna i fizička lica ukupno iznose 18.983.987 € ili 67,33 % ukupno prikazanih nepokretnosti u poslovnim knjigama Društva (ili 40 % aktive) od kojeg iznosa se:
 - na Državu Crnu Goru odnosi 18.804.068 € – svojina 1/1, korišćenje Vlada Crne Gore a Društvo je upisano pravo na upravljanje,
 - iznos od 43.914 € Država ima pravo svojine a Društvo se ne pominje niti u jednom obimu prava raspolaganja i
 - iznos od 136.005 € koji se odnosi na nepokretnosti na kojima pravo svojine imaju druga pravna i fizička lica.

Osim navedenih nepokretnosti, Društvo je uvidom u listove nepokretnosti upisano sa sledećim opisom raspolaganja na nepokretnostima u ukupnom iznosu 9.052.388 €:

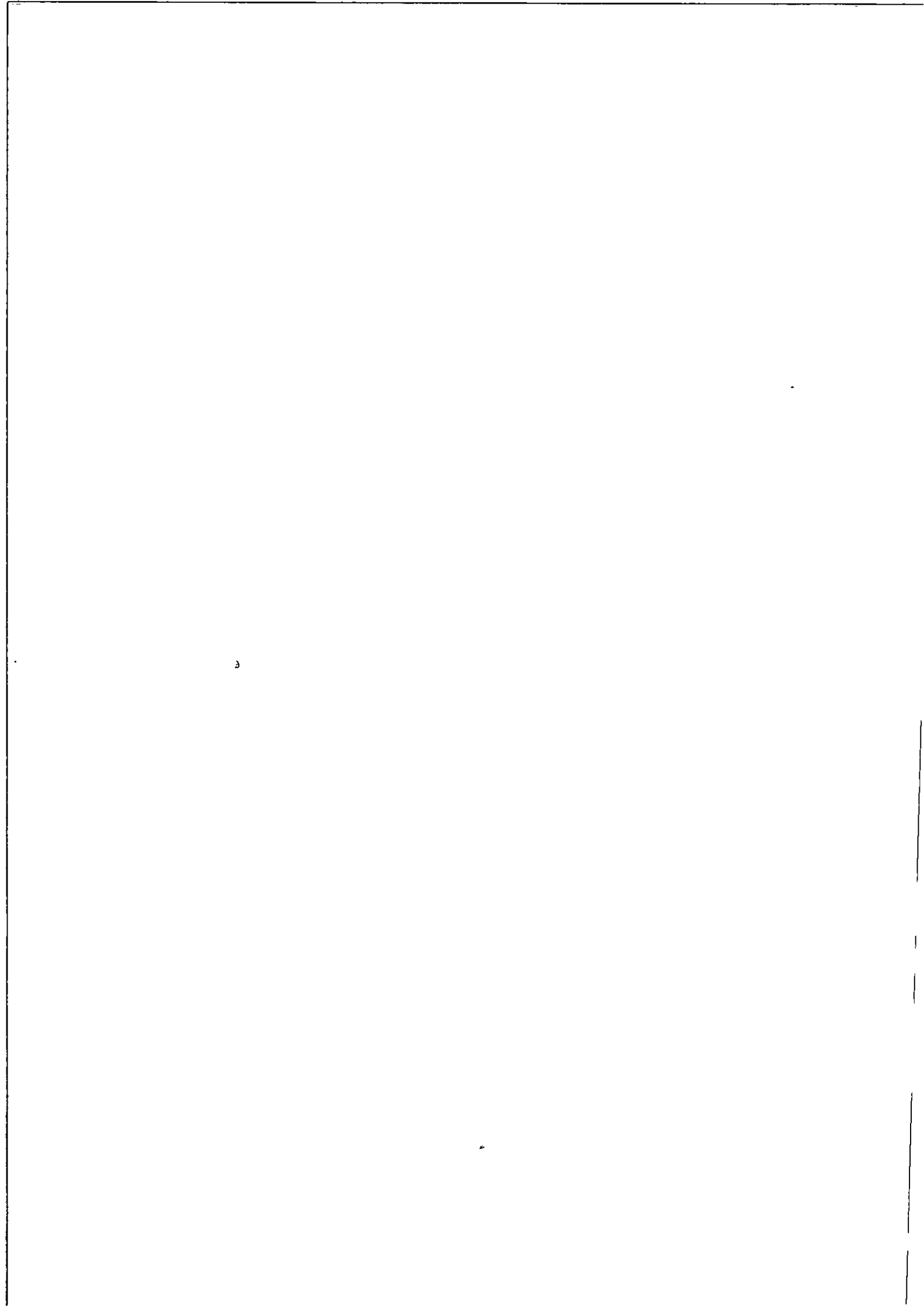
- korišćenje, sukorišćenje, pravo raspolaganja, sopstvenik-suposjednik, ukupan iznos nepokretnosti iznose 2.442.626 € odnosno 8,66 % ukupnih nepokretnosti,
- za koje ne postoje dokazi o vlasništvu u iznosu 835.495 € odnosno 2,96 % ukupnih nepokretnosti,
- na kojima je upisano pravo svojine odnosno susvojine (gdje nije izvršena etažna razrada objekata) ukupno iznose 5.774.267 € ili 20,48 % ukupno prikazanih nepokretnosti u poslovnim knjigama Društva.

Znači, Društvo ima nesporno vlasništvo, svojina ili susvojina, na nepokretnostima svega 20,48 % od ukupno iskazanih nepokretnosti. Iskazane nepokretnosti su osnov obračuna amortizacije, odloženog poreza a samim tim utiču na rezultat Društva odnosno preko istog na kapital Društva.

Ostatak do 100 % prikazanih nepokretnosti u poslovnim knjigama Društva, bilansu stanja, iznosi 158.046 € ili 0,57 % i odnosi se na MSFI 16 – lizing odnosno prikazana imovina sa pravom korišćenja.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima „Sl. List RCG“, br:65/2020, član 133 – ovlašćenja Skupštine, stavi 8 navodi „donosi odluku o raspolaganju imovinom društva (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili na drugi način raspolaganju) čija je vrijednost veća od 20 % knjigovodstvene vrijednosti imovine društva (imovina velike vrijednosti), ukoliko statutom nije utvrđeno niže učešće“. Statutom Društva nije utvrđeno niže učešće. Odluku Skupštine Društva odnosno Vlade Crne Gore, ovim povodom, nijesmo dobili na uvid i ista je nepoznata Društvu. Zakon o državnoj imovini „Sl.list CG“, br.21/2009 i 40/2011-dr.zakon, član 10, stav 12 navodi „raspolaganje je prenos svih ili nekih svojinskih ovlašćenja na treća lica otuđenje (prodaja, razmjena, poklon), davanje na upravljanje, davanje na korišćenje...“ Član 32, istog Zakona navodi da „o raspolaganju i razmjeni stvari i drugih dobara iz imovine Crne Gore, imovine opštine i javne službe zaključuje se ugovor u pisanoj formi. Ugovor iz stava 1 ovog člana zaključuje starješina državnog organa kojeg odredi Vlada...“. Na uvid nijesamo dobili ugovore o davanju na upravljanje jer isti nijesu ni zaključeni, prema informaciji iz Društva.

Ministarstvo finansija Crne Gore je dana 23.06.2009. godine objelodanilo na sajtu Primjenu Zakona o svojinsko pravnim odnosima (“Službeni List” CG br. 19/09) i Zakona o državnoj imovini (“Službeni List” CG br. 21/09), u dijelu upisa svojinskih prava u katastar nepokretnosti pod brojem 07-3938/2.

Društvo se obratilo Ministarstvu finansija Crne Gore dopisom broj 0020-7181 od 02.09.2009. godine kako bi dobili „stručno mišljenje u vezi upisa u katastar nepokretnosti imovine kojom gazduje Pošta Crne Gore“. Naime, dopisom je navedeno: „Pošta Crne Gore, od trenutka izvršene podjele JP PTT saobraćaja CG i zaključenog diobenog bilansa između njegovih pravnih sljedbenika, pravno egzistira kao posebno privredno društvo Pošta Crne Gore DOO. Statutom Pošte Crne Gore, na koji je dala saglasnost Vlada Crne Gore, u članu 22 stav 1, precizirano je: „Kapital Pošte je u cjelini imovina Republike Crne Gore i predstavlja ulog osnivača - Vlade Republike Crne Gore“. Po osnovu gazdovanja kapitalom osnivača, nepokretna imovina je upisana kod Uprave za nekretnine tako što je kao titular svojine upisana Pošta Crne Gore. Imajući u vidu odredbe navedenih zakona, postavlja se pitanje da li su učinjeni upisi nepokretnosti pravno valjani, s obzirom na to da je osnivač Vlada Crne Gore u cjelini vlasnik kapitala. Naše je mišljenje da se u konkretnom slučaju radi o vršenju svojinskih ovlašćenja na stvarima u državnoj svojini saglasno čl. 4 stav 3 Zakona o državnoj imovini. Dakle, smatramo da Pošta CG kao pravno lice mora da posjeduje imovinu te da su dosadašnji upisi kod Uprave za nekretnine, ne samo pravno valjani već i da ne uzrokuju nove obaveze po osnovu donijetih zakona, posebno ne one koje proizilaze iz čl. 66 i 67 Zakona o državnoj imovini. U vezi sa navedenim, molimo za stručno mišljenje Vašeg Ministarstva“.

Na uvid sam dobila Dopis Ministarstva finansija Crne Gore, broj 07-7650/1 od 14.09.2009. godine, u kojem se navodi: „Zakonom o državnoj imovini („Službeni list CG“, broj 21/09) učinjena su vlasnička razgraničenja u raspolaganju državnom imovinom, kao i pitanje korišćenja i upravljanja dobrima koja pripadaju Crnoj Gori. Svojinska prava Pošte Crne Gore u pogledu državne imovine kojom gazduje proizilaze iz njene pozicije predviđene članom 10 tačka 4 ovog zakona. Imovinska prava javnih službi u pogledu državne imovine koju su stekli po raznim osnovama propisana su članom 36 Zakona o državnoj imovini a u vezi člana 4 stav 3 ovog zakona. Kada je u pitanju upis državne imovine u katastar nepokretnosti Ministarstvo finansija je uradilo i Upravi za nekretnine, radi postupanja, dostavilo materijal – uputstvo broj 07-3938/1 od 23.06.2009. godine koji nosi naslov: Primjena Zakona o svojinsko pravnim odnosima („Službeni list CG, broj 21/09“) u dijelu upisa svojinskih prava u katastar nepokretnosti. Ovaj materijal može se vidjeti na veb sajtu Ministarstva finansija ili Uprave za nekretnine. Na osnovu navedenih zakonskih odredbi i shodno ovom uputstvu (tačka 3), imovina javnih službi (javnih ustanova i javnih preduzeća) čiji je osnivač Crna Gora upisaće se kao svojina Crne Gore sa navođenjem u B listu naziva javne službe koja tu imovinu koristi i njome upravlja. Dakle, imovina sa kojom gazduje Pošta Crne Gore u katastar nepokretnosti upisaće se kao:

- ☒ svojina Crne Gore
- Pošta Crne Gore DOO“.

JP PTT saobraćaja Crne Gore je podijeljeno i restrukturirano 1999 godine na Poštu Crne Gore DOO Podgorica i Telekom Crne Gore AD Podgorica.

Menadžment Društva je pokrenulo više inicijativa za rješavanje pitanja imovine Društva = nepokretnosti i povratak iste u prvobitno stanje, kao svojina Društva 1/1. Kao što je navedeno u Napomeni 15. uz finansijske iskaze (na stranama 42-47), »Pošta Crne Gore preduzela sve pravne radnje koje su joj bile na raspolaganju, odnosno iscrpila sve zakonske mogućnosti koje može preduzeti u cilju rješavanje pitanja svoje imovine i njenog adekvatnog upisa u katastarskom operatu«.

- u sledećim listovima nepokretnosti su se izmjene desile početkom 2023. godine:
 1. LN 3206 KO Novi Bar (na zemljištu Pošta iz prava svojine prešla u pravo upravljanja, dok je nad objektom zadržala pravo svojine) izmjene nastupile sa rješenjem od 30.01.2023. godine.
 2. LN 541 KO Tivat (na zemljištu Pošta zadržala pravo sukorišćenja, dok je objekat iz svojine prešao u pravo svojine država Crna Gora) izmjene nastupile sa rješenjem od 13.02.2023. godine.

Služba za pravne poslove je uputila žalbe na dobijena rješenja Uprave za katastar i državnu imovinu PJ Tivat, i PJ Bar.

Potrebno je uraditi procjenu nepokretnosti i opreme, u skladu sa MRS 16., obzirom da je ista poslednji put izvršena radi transformacije Društva 30.09.2010. godine od strane nezavisnog procjenjivača. Društvo nije posebno evidentiralo investicione nekretnine već iste prikazalo u okviru nekretnina. Nijesmo u mogućnosti da utvrdimo efekte odstupanja od MRS 16. koji se odnosi na fer vrijednost nekretnina i opreme iskazanih u bilansu stanja na dan 31.12.2023 godine kao i obezvređenje sredstava u skladu sa MRS 36.

Kao što je objelodanjeno u Napomenama 22. i 24. uz finansijske iskaze, u knjigovodstvenoj evidenciji Društva na dan 31.12.2023. godine nije iskazana revalorizaciona vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, koja je u iznosu od 14.081.025 €, utvrđena procjenom njihove vrijednosti izvršene na dan 30.09.2010. godine za potrebe restrukturiranja Pošte Crne Gore d.o.o. Podgorica u Pošta Crne Gore a.d. Podgorica. Uvidom u postupak restrukturiranja Društva, svu raspoloživu dokumentaciju dobijenu iz dosijea CRPS-a i Komisije za tržište kapitala (tada Komisije za hartije od vrijednosti) revalorizacione rezerve u iznosu 14.081.025 €, ukinute su u korist računa osnovnog, akcijskog kapitala. Prenošenjem, ukidanjem, revalorizacionih rezervi suprotno zahtjevima MRS 16, narušen je odnos sredstava i njihovih revalorizacionih rezervi, pa je njihovo ukidanje na ovaj način imalo za posljedicu nerealno iskazivanje vrijednosti akcijskog, osnovnog kapitala kako na dan restrukturiranja tako i na dan 31.12.2023. godine, kao i nerealno utvrđivanje nominalne vrijednosti akcija, odnosno njihove pojedinačne nominalne vrijednosti.

Predmetna revizija je usklađena s Međunarodnim standardima revizije (ISA) i saglasno s Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA). Naša odgovornost, saglasno Međunarodnim standardima revizije (ISA), je opisana u odeljku „Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja“. Nezavisnost i drugi etički standardi su u potpunosti zadovoljeni u odnosu na Društvo, na koji način su ispunjene zahtijevane etičke odgovornosti u ovoj reviziji.

Ključna revizorska pitanja

Ključna revizorska pitanja su pitanja koja su bila po našem profesionalnom prosuđivanju, od najvećeg značaja za reviziju finansijskih iskaza tekućeg perioda. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih iskaza u cjelini i pri formiranju mišljenja o njima. U nastavku dajemo dodatna ključna pitanja:

Ključno pitanje revizije	Kako smo adresirali ključno pitanje revizije
1. Priznavanje prihoda (tačnost evidentiranja prihoda), Napomena 4. i 5. uz finansijske iskaze Društvo u značajnom iznosu ostvaruje prihode od pružanja usluga i prodaje robe. Stoga smatramo da su prihodi od izvršenih usluga i prodaje robe kao odgovarajuća potraživanja po istim ključno pitanje u reviziji. Računovodstvene politike Društva koje se odnose na priznavanje prihoda su objelodanjene u Napomeni 3.t. i 3.u. 2. Društvo je tokom 2023. godine pokrenulo novi informacijski sistem čija je implementacija i dalje u toku za pojedine segmente poslovanja.	Obezbijedili smo razumijevanje procesa vezanih za priznavanje prihoda. Sproveli smo testove kontrola povezanih sa prihodima od prodaje kroz provjeru dizajna i efikasnosti relevantnih kontrola vezanih za prihode od prodaje. Takođe, sproveli smo suštinske analitičke procedure vezane za značajne vrste prihoda, kao i specifične procedure kako bismo se uvjerali u tačnost i kompletnost priznatih prihoda. - obavljanje cut-off procedura na uzorku transakcija prihoda na kraju godine kako bi se zaključilo da li je priznavanje obavljeno za odgovarajući vremenski period; - testiranje na bazi uzorka ispostavljenih faktura i naplate istih, te adekvatnost obuhvatanja plaćanja; - testiranje starosne strukture potraživanja i adekvatnost izvršenog otpisa - pregled objelodanjenih napomena. - izvršili smo uvid u novi cjenovnik komercijalnih poštanskih usluga i cijena ostalih usluga od 28.04.2023. godine

Skretanje pažnje

1. Kao što je objelodanjeno u Napomeni 18. = Ostala potraživanja uz finansijske iskaze u poslovnim knjigama Društva nisu evidentirani depoziti u kasama odnosno potraživanje od zaposlenih po osnovu novca u kasama. Popis na 31.12.2023. godine je obuhvatio stanje svih sredstava CKB banke po poštama u iznosu 1.327.542,55 €. U ovom iznosu su sredstva korisnika koje Banka treba da realizuje prilikom obrade podataka. Depoziti u blagajnama Društva su novac CKB. Na osnovu dobijenog IOS-a od CKB AD Podgorica na dan 31.12.2023. godine, Banka je prikazala potraživanje po ovom osnovu od Društva,
2. Kao što je objelodanjeno u Napomeni 39. – Sudski sporovi, prema Pregledu sudskih sporova po svim osnovama zaključno sa 31.12.2023. godine, od Službe za pravne poslove je navedeno da postoje evidentirani predmeti u kojima je Društvo i aktivno i pasivno legitimisano. Društvo u sudskim sporovima zastupaju lica zaposlena u Društvu kao i angažovani advokati, po potrebi. Osnov tužbi su naplata duga, imovinsko-pravni odnosi, radni sporovi, naknada štete. Sporovi se vode pred sudovima - Osnovnim, Privrednim, Upravnim kao i pred Agencijom za mirno rješavanje sporova. Pošta je izvršila rezervisanje na teret troškova po navedenim sporovima kao što zahtijeva MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina za sporove za koje smatra da može nastupiti odliv sredstava.
3. Kao što je objelodanjeno u Napomeni 18. uz finansijske iskaze, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP) je Rješenjem broj 0102-3184/24 od 30.11.2023. godine utvrdila iznos neto troška pružanja univerzalne poštanske usluge koji predstavlja neopravdano finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora Poštu Crne Gore AD Podgorica, za 2022. godinu u iznosu 344.427 €. Društvo je u decembru 2023. naplatilo neto trošak za 2022. godinu. Kako u momentu izrade finansijskih iskaza nije bio poznat obračunati iznos neto troška za 2023. godinu Društvo je prikazalo u svojim poslovnim knjigama potraživanje za nefakturisane prihode od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP) u iznosu od 400.000 €. Iznos neto troška univerzalnog poštanskog operatora za 2023. godinu je ukalkulisan na osnovu činjenice da je Agencija utvrdila i verifikovala iznos neto troška za 2022. godinu, te je na osnovu toga, kao i predviđenom stavkom u finansijskom planu za 2023. godinu iskazan je iznos od 400.000 €.

Odgovornost menadžmenta za finansijske iskaze

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih izmijenjenih finansijskih iskaza u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i računovodstvenim propisima Crne Gore kao i za one Interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi izmijenjenih finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled kriminalnih radnji ili grešaka.

Ovaj okvir se bazira na odredbama nacionalnog zakonodavstva i primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

U sastavljanju izmijenjenih finansijskih iskaza, rukovodstvo Društva je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, sa objelodanivanjem, gdje je to primjenjivo, činjenica, koje se odnose na stalnost poslovanja i korišćenja ovog načela kao osnove finansijskog izvještavanja, osim ukoliko rukovodstvo ne namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi njegovo poslovanje, ili ako nema mogućnost da poslovanje nastavi. Lica ovlaštena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih iskaza

Naš cilj je da steknemo razumnu osnovu za uverenje o tome da li izmijenjenih finansijski izveštaji u cjelini ne sadrže materijalno značajnu grešku, nastalu usled kriminalne radnje ili greške i da izdamo izveštaj revizije koji sadrži naše mišljenje. Razumna osnova za uverenje pruža značajan nivo sigurnosti, ali ne garantuje da revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije može uvijek da pronađe materijalno značajnu grešku ukoliko ona postoji. Ovakvi propusti mogu nastati usled kriminalne radnje ili greške, i smatraju se materijalno značajnim, ukoliko pojedinačno ili ukupno, mogu da utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije u skladu sa ISA standardima, mi sprovodimo profesionalno rasuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam kroz proces revizije. Mi takođe:

- identifikujemo i procjenjujemo rizike od materijalno značajne greške u izmijenjenih finansijskim izvještajima, nastale usled kriminalne radnje ili greške, pripremamo i izvodimo revizijske procedure kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbijede osnovu za naše mišljenje. Rizik od neidentifikovanja materijalno značajne greške usled kriminalne radnje je veći nego usled greške, jer kriminalna radnja može da uključuje falsifikovanje, namjerne propuste, pogrešna tumačenja i zaobilaženje internih kontrola,
- stičemo razumijevanje internih kontrola značajnih za reviziju kako bi pripremili revizijske procedure prikladne okolnostima, ali ne sa svrhom izražavanja mišljenja o sistemu internih kontrola Društva;
- procjenjujemo adekvatnost usvojenih računovodstvenih politika i ispravnost računovodstvenih procjena od strane rukovodstva i sa njima povezanih objelodanivanja,
- izvodimo zaključak o prikladnosti računovodstvenog sistema vođenog u skladu sa principom stalnosti poslovanja od strane rukovodstva. Takođe, na osnovu pribavljenih dokaza izvodimo zaključke o očuvanju načela stalnosti poslovanja i da li postoji njegova ugroženost. Ukoliko utvrdimo da postoji materijalno značajna nesigurnost u pogledu očuvanja ovog načela, obavezni smo da istaknemo u našem izvještaju pripadajuća objelodanivanja u izmijenjenim finansijskim izvještajima, ili, ako takva objelodanivanja nisu prikladna, modifikujemo naše mišljenje po tom osnovu. Naši zaključci se temelje na pribavljenim revizijskim dokazima do datuma našeg izveštaja, ali budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati nemogućnost Društva da nastavi svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti,

- ocjenjujemo sveukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj izmijenjenih finansijskih izvještaja, uključujući i pripadajuća objelodanjivanja, kao i da li izmijenjenih finansijski izvještaji predstavljaju nastale transakcije i događaje na način koji ispunjava fer prezentaciju,
- komuniciramo sa licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, o planiranom obimu i vremenu vršenja revizije, kao i o značajnim nalazima revizije, uključujući značajne propuste u sistemu interne kontrole koje utvrdimo u toku revizije,
- takođe dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite. Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorskom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u veoma rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopštiti u našem izvještaju jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopštavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog saopštavanja.

Izveštaj o ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, Društvo je obavezno da sastavi i objavi Izveštaj menadžmenta a Zakonom o reviziji je utvrđena obaveza eksternog revizora da izvještava revizorski odbor pravnog lica o ključnim pitanjima koja proizilaze iz revizije, a naročito o radu i propustima unutrašnje kontrole.

Izveštaj menadžmenta

Izvršili smo pregled Izveštaja menadžmenta. Menadžment Društva je odgovoran za pripremanje ovog izvještaja u skladu sa važećim propisima Crne Gore. Naša odgovornost je da ocijenimo da li je Izveštaj menadžmenta usklađen sa godišnjim izmijenjenim finansijskim izvještajima za istu poslovnu godinu, da li postoje značajni pogrešni iskazi u tom izvještaju, te da li je izvještaj pripremljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu.

Naše procedure u vezi Izveštaja menadžmenta bile su ograničene na procjenjivanje da li su finansijske informacije prikazane u tom izvještaju usklađene sa godišnjim izmijenjenim finansijskim izvještajima i nisu uključivale pregled ostalih informacija uključenih u Izveštaj menadžmenta koje proizilaze iz nerevidiranih finansijskih ili drugih izvještaja.

Prema našem mišljenju, finansijske informacije prikazane u Izveštaju menadžmenta, po svim materijalno značajnim aspektima usklađene su sa izmijenjenim finansijskim izvještajima na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine, uz rezervu za efekte iznešene u Osnovi za negativno mišljenje.

Na osnovu razumijevanja i poznavanja poslovanja Društva i njegovog okruženja stečenih tokom naše revizije, nismo ustanovili da postoje značajni pogrešni iskazi u Izveštaju menadžmenta.

Prema našem mišljenju, Izveštaj menadžmenta je pripremljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu, uz rezervu za efekte iznešene u Osnovu za negativno mišljenje.

Izjava o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja

Izvršili smo pregled Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu ove izjave. Naša odgovornost je da izvršimo reviziju dijelova Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja iz člana 15. Zakona o računovodstvu.

Po našem mišljenju, informacije prikazane u navedenom dijelu Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja su u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa informacijama u Izveštaju menadžmenta.

Izveštaj revizorskom odboru o ključnim pitanjima koja proizilaze iz revizije

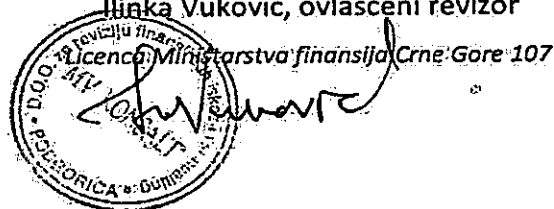
U skladu sa Zakonom o reviziji, naša odgovornost je da revizorski odbor Društva izvjestimo o ključnim pitanjima koja proizilaze iz revizije, a naročito o radu i propustima unutrašnje kontrole.

U Podgorici, 11.04.2024. godine

MV Konsalt d.o.o. Podgorica

Ulica Slobode 26, Podgorica

Ilina Vuković, ovlašćeni revizor

9. PRIKAZ RAZVOJA I ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

Finansijski položaj Pošte Crne Gore, posmatran sa aspekta predmetnih analiza a na osnovu Finansijskih iskaza Pošte Crne Gore na dan 31.12.2023. godine kvalifikuje se na jedan od sljedećih načina:

- **Dobar** je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža obezbjeđuje sigurnost u održavanju likvidnosti, ako je zaduženost takva da obezbjeđuje punu nezavisnost preduzeća i dobru sigurnost njegovih povjerilaca, ako je solventno, ako preduzeće pri stabilnoj novčanoj jedinici iz finansijskog rezultata značajnije uvećava sopstveni kapital i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava finansira prostu i dio proširene reprodukcije.
- **Prihvatljiv** je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža omogućava održavanje likvidnosti (bez sigurnosti), ako je zaduženost takva da preduzeću obezbjeđuje relativnu nezavisnost i relativnu sigurnost njegovih povjerilaca, ako je solventno, ako u uslovima stabilne novčane jedinice održava realnu vrednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava finansira prostu reprodukciju.
- **Loš** je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža ne omogućava održavanje likvidnosti, ako zaduženost ne obezbjeđuje nezavisnost preduzeća i sigurnost njegovih povjerilaca, ako je solventnost kritična, ako pri stabilnoj novčanoj jedinici ne uvećava iz finansijskog rezultata sopstveni kapital i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava ne može finansirati prostu reprodukciju.

9.1. Racio pokazatelji

Racio analiza predstavlja osnovni instrument za procjenu finansijske pozicije i potencijala preduzeća. Stavljanjem u odnos logički povezanih cjelina iz finansijskih izvještaja (Bilans stanja i Bilans uspjeha), dolazi se do rezultata uspostavljenih relacija koji za cilj imaju ocjenu stanja i aktivnosti preduzeća.

U cilju sagledavanja finansijskog položaja preduzeća a koristeći se podacima iz finansijskih izvještaja na dan 31.12.2023. godine posmatrani su sljedeći pokazatelji: ekonomičnosti, likvidnosti, zaduženosti, profitabilnosti, aktivnosti i ostali pokazatelji. Shodno dobijenim rezultatima može se reći da su posmatrani pokazatelji u skladu sa propisanim limitima. U nastavku izvještaja prikazani su dobijeni rezultati po pojedinačnim pokazateljima.

Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost ukupnog poslovanja utvrđuje se stavljanjem u odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda. Potrebno je da Društvo posluje ekonomično, odnosno da ostvaruje više prihoda nego što je utrošeno za njihovo postizanje (poželjno je da su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda). Ovaj pokazatelj bi trebao da bude veći od 1.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja	2020	2021	2022	2023
Ukupni prihodi	16,098,813	16,707,610	17,946,824	21,102,599
Ukupni rashodi	15,196,384	16,110,794	17,912,124	20.963.622
Ukupni prihodi / Ukupni rashodi	1.06	1.04	1.00	1,01

Zaključak: Dobijeni koeficijent je veći u odnosu na prošlu godinu s obzirom da se utvrđuje stavljanjem u odnos ukupnih prihoda i rashoda, odnosno jer se ostvarilo više prihoda u 2023-oj godini. Procentualno gledano, veći je rast prihoda u odnosu na rast troškova tako da i sami koeficijent je u skladu sa propisanim limitima.

Ekonomičnost poslovanja izračunava se stavljanjem u odnos prihoda od prodaje i rashoda od prodaje. Kada su prihodi od prodaje veći od rashoda od prodaje ekonomičnost poslovanja je pozitivna. Ovaj pokazatelj bi trebao da bude veći od 1.

Ekonomičnost redovnog poslovanja	2020	2021	2022	2023
Poslovni prihodi	16,066,503	16,689,872	17,920,572	21.101.746
Poslovni rashodi	14,908,540	15,823,474	17,121,644	20.142.004
Poslovni prihodi / Poslovni rashodi	1.08	1.05	1.05	1,05

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je koeficijent ekonomičnosti redovnog poslovanja u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima, i da je isti kao i prethodne dvije godine.

Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti ili svojstvo imovine ili njenih pojedinih dijelova da se mogu pretvoriti u gotovinu dovoljnu za pokriće preuzetih obaveza uslovljena je prije svega protokom kratkotrajne imovine (obrnih sredstava) kroz poslovni ciklus. Likvidnost će omogućiti preduzeću podmirivanje dospjelih obaveza i pokazatelji likvidnosti ukazuju u kojoj je mjeri preduzeće sposobno da podmiri svoje dospjele kratkoročne obaveze.

Finansijski položaj Pošte Crne Gore na dan 31.12.2023. godine obezbjeđuje dobar pokazatelj likvidnosti na osnovu navedenih pokazatelja iz bilansa stanja za tekuću i prethodnu godinu. Ilustracija ove kvalifikacije data je u narednim tabelarnim pregledima poslovanja kroz pozitivne pokazatelje likvidnosti.

Pokazatelj sadašnje (trenutne) likvidnosti pokazuje sa koliko eura gotovine i gotovinskih ekvivalenata je pokriven svaki euro dospjelih obaveza. Ovaj koeficijent treba da iznosi 1 ili više.

Koeficijent trenutne likvidnosti	2020	2021	2022	2023
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	8,628,274	8,066,096	8,548,623	9.373.229
Kratkoročne obaveze	2,433,816	2,885,591	3,798,158	5.180.657
Gotovina i gotovinski ekvivalenti / Kratkoročne obaveze	3.55	2.80	2.25	1,81

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je koeficijent trenutne likvidnosti u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima, ali i da je niži u odnosu na prethodnu godinu, budući da su nam povećane kratkoročne obaveze za dio kredita koji dospijeva do godinu dana.

Pokazatelj opšte (tekuće) likvidnosti pokazuje sa koliko eura obrtno imovine je pokriven svaki euro kratkoročnih obaveza. Ovaj koeficijent treba da iznosi 2 ili više.

Tekuća likvidnost	2020	2021	2022	2023
Angažovana obrtna sredstva	12,217,637	12,431,289	12,369,029	14.519.027
Kratkoročne obaveze	2,433,816	2,885,591	3,798,158	5.180.657
Angažovana obrtna sredstva / Kratkoročne obaveze	5.02	4.31	3.26	2,80

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je koeficijent tekuće likvidnosti u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima. Koeficijent opšte (tekuće) likvidnosti je niži u odnosu na prethodnu godinu iz istog razloga kao i koeficijent sadašnje (trenutne) likvidnosti.

Pokazatelj ubrzane likvidnosti pokazuje da bi Društvo trebalo da ima brzo unovčive imovine minimalno toliko koliko i kratkoročnih obaveza. Ovaj koeficijent treba da iznosi 1 ili više.

Koeficijent ubrzane likvidnosti	2020	2021	2022	2023
Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina	11,905,567	12,295,045	12,212,741	14.276.608
Kratkoročne obaveze	2,433,816	2,885,591	3,798,158	5.180.657
Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina / Kratkoročne obaveze	4.89	4.26	3.22	2,76

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je koeficijent ubrzane likvidnosti u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima. Koeficijent ubrzane likvidnosti je niži u odnosu na prethodnu godinu iz istog razloga kao i koeficijent sadašnje (trenutne) likvidnosti.

Koeficijentom finansijske stabilnosti se stavlja u odnos dugotrajna imovina i dugotrajni izvori. Ovim koeficijentom se ukazuje na to koliko je dugotrajnih izvora, koje čine kapital i dugotrajne obaveze, vezano za dugotrajnu imovinu. Posredno se ovim pokazateljem ukazuje na veličinu radnog kapitala koji je važan faktor očuvanja likvidnosti, jer predstavlja rezervnu likvidnost. Ovaj koeficijent bi trebalo da bude manji od 1.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

Koeficijent stabilnosti	finansijske	2020	2021	2022	2023
Stalna imovina		30,641,860	31,051,393	32,226,798	32.539.641
Kapital		39,197,698	38,965,160	39,012,848	38.923.192
Dugoročne obaveze		38,499	345,050	218,216	1.729.183
Stalna imovina / (Kapital + Dugoročne obaveze)		0.78	0.79	0.82	0,80

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je koeficijent finansijske stabilnosti u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima što ukazuje na stabilnost preduzeća za održavanjem finansijske ravnoteže.

Pokazatelji zaduženosti

Koeficijent zaduženosti pokazuje do koje mjere društvo koristi zaduživanje kao oblik finansiranja, odnosno koji je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. Što je veći odnos duga i imovine, veći je finansijski rizik, a što je manji, niži je finansijski rizik. Po pravilu bi vrijednost koeficijenta zaduženosti trebala biti 50% ili manja.

Koeficijent zaduženosti	2020	2021	2022	2023
Ukupne obaveze	3,084,103	3,864,085	4,901,594	7.885.026
Ukupna imovina	43,034,409	43,583,151	44,764,890	47.472.711
Ukupne obaveze / Ukupna imovina	0.07	0.09	0.11	0,17

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je koeficijent zaduženosti u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima što ukazuje na sposobnost preduzeća da pokrije svoje obaveze prema kreditorima i investitorima.

Koeficijent finansijskog levridža pokazuje odnos duga prema kapitalu, upoređuje ukupni dug kompanije sa ukupnim kapitalom. Manji odnos duga prema kapitalu obično podrazumijeva finansijski stabilnije poslovanje.

Koeficijent levridža	finansijskog	2020	2021	2022	2023
Ukupne obaveze		3,084,103	3,864,085	4,901,594	7.885.026
Ukupan kapital		39,197,698	38,965,160	39,012,848	38.923.192
Ukupne obaveze / Ukupan kapital		0.08	0.10	0.13	0,20

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je koeficijent finansijskog levridža u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima.

Faktor zaduženosti je indikator koji daje informaciju o tome koliko je godina potrebno da bi se iz zadržane dobiti i amortizacije pokrile ukupne obaveze. Što je ovaj pokazatelj veći, veća je i zaduženost.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

Referentna vrijednost ovog pokazatelja je 3 godine. Vrijednost pokazatelja iznad ove granice po pravilu znači pretjeranu zaduženost preduzeća.

Faktor zaduženosti	2020	2021	2022	2023
Ukupne obaveze	3,084,103	3,864,085	4,901,594	7.885.026
Neraspoređena dobit + Amortizacija	4,121,431	4,056,370	4,150,697	4.358.265
Ukupne obaveze / (Neraspoređena dobit + Amortizacija)	0,75	0.95	1.18	1,81

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je faktor zaduženosti u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima.

Pokazatelji profitabilnosti

Profitabilnost je ekonomska kategorija kojom se mjeri sposobnost preduzeća da generiše profit na temelju uloženog kapitala, tj. investirane imovine. Stepem zarađivačke moći smatra se izrazom sposobnosti preduzeća da generiše novu vrijednost, koja je cilj finansijskog upravljanja.

EBIT pokazatelj se računa tako što se na dobit prije oporezivanja dodaju rashodi kamata. Jedan je od važnijih pokazatelja finansijskih performansi kompanije. Rashodi kamata odnose se na troškove pozajmljivanja novca. Dobitak prije poreza predstavlja dobit preduzeća prije poreza na dobit.

EBIT	2020	2021	2022	2023
Rezultat prije oporezivanja	902,429	596,816	34,700	138.977
Rashodi kamata	23,761	16,275	21,610	64.834
Rezultat prije oporezivanja + Rashodi kamata	926,190	613,091	56,310	203.811

EBITDA pokazatelj se računa tako što se na dobit prije oporezivanja dodaju rashodi kamata i amortizacija.

EBITDA	2020	2021	2022	2023
Rezultat prije oporezivanja	902,429	596,816	34,700	138.977
Rashodi kamata	23,761	16,275	21,610	64.834
Amortizacija	586,304	753,781	800,420	890.148
Rezultat prije op + Kamate + Amortizacija	1,512,494	1,366,872	856,730	1.093.959

ROE pokazatelj pokazuje ostvarenu dobit po jedinici uloženog kapitala, odnosno koliko će kompanija zaraditi angažovanjem uloženih sredstava. Što je veći ovaj koeficijent kompanija uspješnije upravlja kapitalom.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

Stopa prinosa na kapital (ROE)	2020	2021	2022	2023
Neto rezultat	842,128	609,590	47,688	126.605
Kapital	39,197,698	38,965,160	39,012,848	38.923.192
Neto rezultat / Ukupan sopstveni kapital	0.021	0.015	0.001	0,003

ROA pokazatelj pokazuje koliko kompanija zarađuje na investirani kapital. Što je veći ovaj koeficijent to je bolje za kompaniju.

Stopa prinosa sredstava (ROA)	2020	2021	2022	2023
Neto rezultat	842,128	609,590	47,688	126.605
Ukupna imovina	43,034,409	43,583,151	44,764,890	47.472.711
Neto rezultat / Ukupan sopstveni kapital	0.019	0.013	0.001	0,002

Pokazatelji aktivnosti

Koeficijent obrta potraživanja pokazuje koliko na jednu novčanu jedinicu nenaplaćenog salda potraživanja od kupaca preduzeće ostvaruje ukupnog prihoda u toku godine. Koeficijent obrta potraživanja pokazuje da kompanija na 1 € nenaplaćenog prosječnog potraživanja od kupaca ostvaruje 6,14 € prihoda od prodaje.

Obrt potraživanja	2020	2021	2022	2023
Prihodi od prodaje	14,601,630	15,436,253	16,272,644	19.830.083
Prosječna potraživanja od kupaca	2,846,246	3,543,241	2,444,570	3.230.610
Prihodi od prodaje / Prosječna potraživanja od kupaca	5.13	4.36	6.66	6,14

Koeficijent dani vezivanja potraživanja pokazuje da se u prosjeku potraživanja naplaćuju istekom 59 dana.

Dani vezivanja potraživanja	2020	2021	2022	2023
365	365	365	365	365
Obrt potraživanja	5.13	4.36	6.66	6,14
365 / Obrt potraživanja	71.15	83.78	54.83	59,46

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

Koeficijent obrta zaliha pokazuje kojom brzinom preduzeće uspije da proda svoje zalihe, odnosno u konkretnom slučaju pokazuje da preduzeće ima zalihe za 6 dana.

Obrt zaliha	2020	2021	2022	2023
Trošak prodanih proizvoda	1,123,797	1,129,418	1,183,850	1.100.994
Prosječne zalihe	244,960	192,604	146,266	199.354
Trošak prodanih proizvoda / Prosječne zalihe	4.59	5.86	8.09	5,52

Koeficijent obrta vezivanja zaliha pokazuje koliko je dana potrebno da se proda prosječna vrijednost ukupnih zaliha, tj. da se zalihe pretvore u prihode. U konkretnom slučaju, potrebno je 66 dana da se prosječna vrijednost ukupnih zaliha pretvori u prihode.

Obrt vezivanja zaliha	2020	2021	2022	2023
365	365	365	365	365
Obrt zaliha	4.59	5.86	8.09	5,52
365 / Obrt zaliha	79.56	62.24	45.10	66,09

Ostali pokazatelji

Ovaj pokazatelj pokazuje da društvo na ukupno uložena sredstva ostvaruje 0,33% neto rezultata.

Rentabilnost ukupnog kapitala	2020	2021	2022	2023
Neto rezultat	842,128	609,590	47,688	126.605
Kapital	39,197,698	38,965,160	39,012,848	38.923.192
Neto rezultat / Kapital	2.15%	1.56%	0.12%	0,33%

Ovaj pokazatelj pokazuje da društvo na ukupno uložena osnovna i obrtna sredstva ostvaruje 0,27% neto rezultata.

Povrat na uložena sredstva	2020	2021	2022	2023
Neto rezultat	842,128	609,590	47,688	126.605
Osnovna sredstva	30,641,860	31,051,393	32,226,798	32.539.641
Obrtna sredstva	12,217,637	12,431,289	12,369,029	14.519.027
Neto rezultat / (Osnovna sredstva + Obrtna sredstva)	1.96%	1.40%	0.11%	0,27%

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

Ovaj pokazatelj pokazuje koliki je neto profit ostvaren od ukupno realizovanog posla na tržištu, što u konkretnom slučaju iznosi 0,64%.

Neto profitna marža (A)	2020	2021	2022	2023
Neto rezultat	842,128	609,590	47,688	126.605
Prihod od prodaje	14,601,630	15,436,253	16,272,644	19.830.083
Neto profit / Prihod od prodaje	5.77%	3.95%	0.29%	0,64%

Ovaj pokazatelj pokazuje koliki je neto rezultat ostvaren od ukupnih prihoda, što u konkretnom slučaju iznosi 0,60%.

Neto profitna marža (B)	2020	2021	2022	2023
Neto rezultat	842,128	609,590	47,688	126.605
Ukupni prihodi	16,098,813	16,707,610	17,946,824	21.102.599
Neto rezultat / Ukupni prihodi	5.23%	3.65%	0.27%	0,60%

Ovaj pokazatelj pokazuje da trošak zaposlenih čini 62,06% ostvarenog poslovnog prihoda.

Odnos troškova zaposlenih i poslovnih prihoda	2020	2021	2022	2023
Trošak zaposlenih	10,374,738	10,887,442	11,082,388	13.095.440
Poslovni prihodi	16,066,503	16,689,872	17,920,572	21.101.746
Trošak zaposlenih / Poslovni prihodi	64.57%	65.23%	61.84%	62,06%

Ovaj pokazatelj pokazuje da trošak amortizacije čini 4,49% prihoda od prodaje.

Odnos troškova amortizacije i prihoda od prodaje	2020	2021	2022	2023
Trošak amortizacije	586,304	753,781	800,420	890.148
Prihodi od prodaje	14,601,630	15,436,253	16,272,644	19.830.083
Trošak amortizacije / Prihodi od prodaje	4.02%	4.88%	4.92%	4,49%

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

Ovaj pokazatelj pokazuje da je trošak materijala po zaposlenom 925,98€.

Utrošena sredstva po zaposlenom	2020	2021	2022	2023
Trošak materijala	1,058,885	1,123,797	1.183.850	1.100.994
Prosječan broj zaposlenih	952	988	1103	1189
Trošak materijala / Prosječan broj zaposlenih	1,112.27	1,137.45	1.073,30	925,98

Ovaj pokazatelj pokazuje da trošak kamate čini 0,31% ukupnih rashoda.

Participacija kamate u rashodima	troškova u ukupnim rashodima	2020	2021	2022	2023
Trošak kamate		23,761	16,275	21,610	64.834
Ukupni rashodi		15,196,384	16,110,794	17,912,124	20.963.622
Trošak kamate / Ukupni rashodi		0.16%	0.10%	0.12%	0,31%

Ovaj pokazatelj pokazuje da trošak kamate čini 0,31% ukupnih prihoda.

Participacija kamate u prihodima	troškova u ukupnim prihodima	2020	2021	2022	2023
Trošak kamate		23,761	16,275	21,610	64.834
Ukupni prihodi		16,098,813	16,707,610	17,946,824	21.102.599
Trošak kamate / Ukupni prihodi		0.15%	0.10%	0.12%	0,31%

Navedeni pokazatelj pokazuje da su troškovi kamata niski u odnosu na poslovni rezultat.

Pokrivenost troškova kamatama - Analiza finansijske moći	2020	2021	2022	2023
Poslovni rezultat	943,019	655,538	689,717	782.811
Troškovi kamata	23,761	16,275	21,610	64.834
Poslovni dobitak / Troškovi kamata	3968.77%	4027.89%	3191.66%	1207,41%

9.2. Analiza boniteta

Postoje brojni modeli koji se u savremenim uslovima poslovanja koriste za ocjenu kreditnog boniteta i predviđanje vjerovatnoće stečaja preduzeća. Tri modela koji su danas najšire korišćeni su sljedeći:

Altmanov Z-score

Jedan od najčešće korišćenih modela jest Altmanov Z - score model. Na osnovu prilagođavanja originalnog modela predviđanja vjerovatnoće stečaja, koji je primjenljiv samo na preduzeća čijim se akcijama trguje na organizovanom tržištu, nastao je modifikovan model primenljiv na preduzeća čijim se akcijama ne trguje na organizovanom tržištu. Altmanov model je danas opšte prihvaćen model koji služi za predviđanje bankrota preduzeća. Zasniva se na analizi bilansa preduzeća.

Z-SCORE					
Redni broj	Pozicija	2020	2021	2022	2023
1	Ukupna sredstva	43,034,409	43,583,151	44,764,890	47.472.711
2	Tekuća imovina	12,217,637	12,431,289	12,369,029	14.519.027
3	Stalna imovina	30,641,860	31,051,393	32,226,798	32.539.641
4	Obrtni kapital (2-3)	-18,424,223	-18,620,104	-19,857,769	-18.020.614
45	X1 (4/1)	0.43	0.43	0.44	0.38
6	Zadržani (neraspoređeni) dobitak	3,535,127	3,302,589	3,350,277	3.468.117
7	X2 (6/1)	0.08	0.08	0.07	0.07
8	Zarada prije odbitka kamata i poreza na dobitak	926,190	613,091	56,310	203.811
9	X3 (8/1)	0.02	0.01	0.00	0.00
10	Kapital	39,197,698	38,965,160	39,012,848	38.923.192
11	Obaveze	3,084,103	3,864,085	4,901,594	7.885.026
12	X4 (10/11)	12.71	10.08	7.96	4.94
13	Prihodi od prodaje	14,601,630	15,436,253	16,272,644	19.830.083
14	X5 (13/1)	0.34	0.35	0.36	0.42
Z-SCORE		7.64	6.04	4.72	3.04

Z > 2,99	Stabilno i uspješno poslovanje
1,81 < Z < 2,99	Postoje problemi u poslovanju
Z < 1,81	Loše poslovanje

Zaključak: Altmanov Z-score model, se zasniva na analizi bilansa preduzeća i uključuje veći broj finansijskih pokazatelja. Ovo predstavlja model za predviđanje poslovnog neuspjeha, u cilju sprovođenja preventivnih mjera i sprečavanja negativnih posledica neuspjeha na nivou preduzeća i privrede u cjelini.

Pošta je po osnovu istog pokazatelja i dalje u kategoriji preduzeća koja stabilno i uspješno posluje. Stabilno i uspješno poslovanje je definisano pokazateljem većim od 2,99, dok je Pošta Crne Gore za navedni period ostvarila isti u iznosu od 3,04.

Altmanov Z-score model se primjenjuje da bi se došlo do informacije o rizičnosti poslovanja preduzeća, i najčešće koristi kreditnim institucijama kako bi na osnovu istog procijenile da li je preduzeće kreditno sposobno i da li je pred mogućim bankrotom.

BEX - Business Excellence Model

BEX (Business Excellence Model) sintetički i analitički oslikava sadašnji i djelimično buduću poslovni bonitet svakog privrednog društva.

BEX - Business Excellence Model					
Redni broj	Pozicija	2020	2021	2022	2023
1	EBIT	926.190,00 €	613.091,40 €	56.310,00 €	203.811,00
2	Ukupna aktiva	43.034.409,00 €	43.583.151,00 €	44.764.890,00 €	47.472.711,00
3	X1 (1/2)	0,02	0,01	0,001257905	0,00
4	Neto profit nakon oporez	902.429,00 €	596.816,40 €	34.700,00 €	138.977,00
5	Ukupan kapital	39.197.698,00 €	38.965.160,00 €	39.012.848,00 €	38.923.192,00
6	X2 (4/5)	0,02	0,02	0,000889451	0,00
7	Obrtna sredstva	12.217.637,00 €	12.431.289,00 €	12.369.029,00 €	14.519.027,00
8	Ukupna aktiva	43.034.409,00 €	43.583.151,00 €	44.764.890,00 €	47.472.711,00
9	X3 (7/8)	0,28	0,28	0,276310942	0,31
10	Neto rezultat	842.128,00 €	609.590,40 €	47688	126.605,00
11	Amortizacija	586.304,00 €	753.781,00 €	800.420,00 €	890.148,00
12	Ukupne obaveze	3.084.103,00 €	3.864.084,60 €	4.901.593,50 €	7.885.026,00
13	X4 (5*(10+11)/12)	2,92	1,76	0,67	0,64
BEX		0,80	0,62	0,32	0,25

BEX > 4	Odlično poslovanje
2 < BEX < 4	Veoma dobro poslovanje
1 < BEX < 2	Dobro poslovanje
0 < BEX < 1	Potrebno poboljšanje
BEX < 0	Loše poslovanje

Zaključak: Prema navedenom modelu Pošta je u 2023. godini imala poslovanje kojem je potrebno poboljšanje. Kako se BEX model sastoji od četiri pokazatelja sa određenim ponderima uticaja odnosno profitabilnosti, likvidnosti, stvaranja vrijednosti i finansijska snaga potrebno je preuzeti aktivnosti koje bi za rezultat dale povećanje nekog od navedenih pokazatelja.

Zmijewski model

Zmijewski model koristi racio analizu koja mjeri performanse, finansijski leveridž i likvidnost privrednog društva kako bi se napravio predikcioni model. Krajnja ocjena ukazuje na vjerovatnoću bankrota: što je veći rezultat to je vjerovatnoća bankrota veća.

Zmijewski SCORE					
Redni broj	Pozicija	2020	2021	2022	2023
1	Neto dobit	842,128.00 €	609,590.40 €	47,688.00 €	126.605,00 €
2	Ukupna aktiva	43,034,409.00 €	43,583,151.00 €	44,764,890.00 €	47.472.711,00 €
3	X1 (1/2)	0.02	0.01	0.00	0.00
4	Ukupne obaveze	3,084,103.00 €	3,864,084.40 €	4,901,593.50 €	7.885.026,00 €
5	Ukupna imovina	43,034,409.00 €	43,583,151.00 €	44,764,890.00 €	47.472.711,00 €
6	X2 (4/5)	0.07	0.09	0.11	0.17
7	Obrtna imovina	12,217,637.00 €	12,431,289.00 €	12,369,029.00 €	14.519.027,00 €
8	Kratkoročne obaveze	2,433,816.00 €	2,885,590.60 €	3,798,157.50 €	5.180.657,00 €
9	X3 (7/8)	5.02	4.31	3.26	2.80
Zmijewski SCORE (P)		-3.96	-3.84	-3.67	-3.35

P < 0,5	Dobro poslovanje
P ≥ 0,5	Loše poslovanje

Zaključak: Kao i kada je u pitanju Altmanov Z score model, došlo je do blagog pada score-a u odnosu na 2022. godinu što ukazuje da je prema navedenom modelu Pošta u 2023. godini imala dobro poslovanje, i može se previdjeti da nije pred bankrotom.

Napomena: Iako su pojedini Finansijski pokazatelji u izvještajnom periodu manji u odnosu na prethodnu godinu oni su u skladu sa propisanim limitima.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

10. ANALIZA POZICIJA BILANSA USPJEHA

10.1. Prihodi

POZICIJA	Ostvarenje 2022.	Plan 2023.	Ostvarenje 2023.	Index 23/22	Index 23/pl23
I Prihodi od prodaje = neto prihod (1+2)	16.272.644	16.726.800	19.830.083	121,9	118,6
1. Prihodi od prodaje robe	450.182	472.000	477.199	106,0	101,1
Prihodi od prodaje filatelije i poštanskih maraka	225.580	240.000	221.365	98,1	92,2
Prihodi od prodaje vrednosnica, obrazaca i ambalaže	29.028	32.000	26.159	90,1	81,7
Prihodi od provizije od komisione prodaje	195.574	200.000	229.675	117,4	114,8
2. Prihodi od prodaje usluga	15.822.462	16.254.800	19.352.884	122,3	119,1
Prihodi od pismonosnih usluga	6.613.241	6.710.000	7.245.773	109,6	108,0
Prihodi od pismonosnih pošiljki u unutrašnjem saobraćaju	5.116.570	5.300.000	5.239.799	102,4	98,9
Prihodi od pismonosnih pošiljki u međunarodnom saobraćaju	673.727	590.000	634.041	94,1	107,5
Prihodi od međunarodnog obračuna - pisma	320.738	320.000	954.513	297,6	298,3
Prihodi od sudskih pisama	502.205	500.000	417.421	83,1	83,5
Prihodi od paketskih usluga	279.828	279.000	352.163	125,8	126,2
Prihodi od paketa u unutrašnjem saobraćaju	24.934	28.000	8.003	32,1	28,6
Prihodi od paketa u međunarodnom saobraćaju	64.493	90.000	73.614	114,1	81,8
Prihodi od paketa mase od 10 do 30kg	19.702	1.000	53.410	271,1	5341,0
Prihodi od međunarodnog obračuna - paketi	170.700	160.000	217.136	127,2	135,7
Prihodi od tiskovina	48.549	52.000	58.485	120,5	112,5
Prihodi od tiskovina u unutrašnjem saobraćaju	29.713	32.000	40.912	137,7	127,8
Prihodi od tiskovina u međunarodnom saobraćaju	18.836	20.000	17.573	93,3	87,9
Prihodi od ekspres pošiljki i kurirskih službi	364.950	400.000	661.573	181,3	165,4
Prihodi od usluga novčanog poslovanja	6.635.415	6.900.000	8.662.106	130,5	125,5
Prihodi od telegrafskih usluga	541.945	550.000	526.341	97,1	95,7
Prihodi od direktne pošte i neadresiranih pošiljki	5.551	5.000	40.878	736,4	817,6
Prihodi od usluga hibridne pošte	472.205	490.000	514.735	109,0	105,0
Prihodi od digitalnih sertifikata	290.732	300.000	367.436	126,4	122,5
Prihodi od fiskalizacije	57.290	60.000	66.975	116,9	111,6
Prihodi od fahova	70.930	70.000	37.232	52,5	53,2
Prihodi od podnošenja pošiljki na carinski pregled	438.403	435.000	819.146	186,8	188,3
Prihodi od M vreća	3.220	3.500	0	0,0	0,0
Prihodi od kopiranja	203	300	41	20,4	13,8

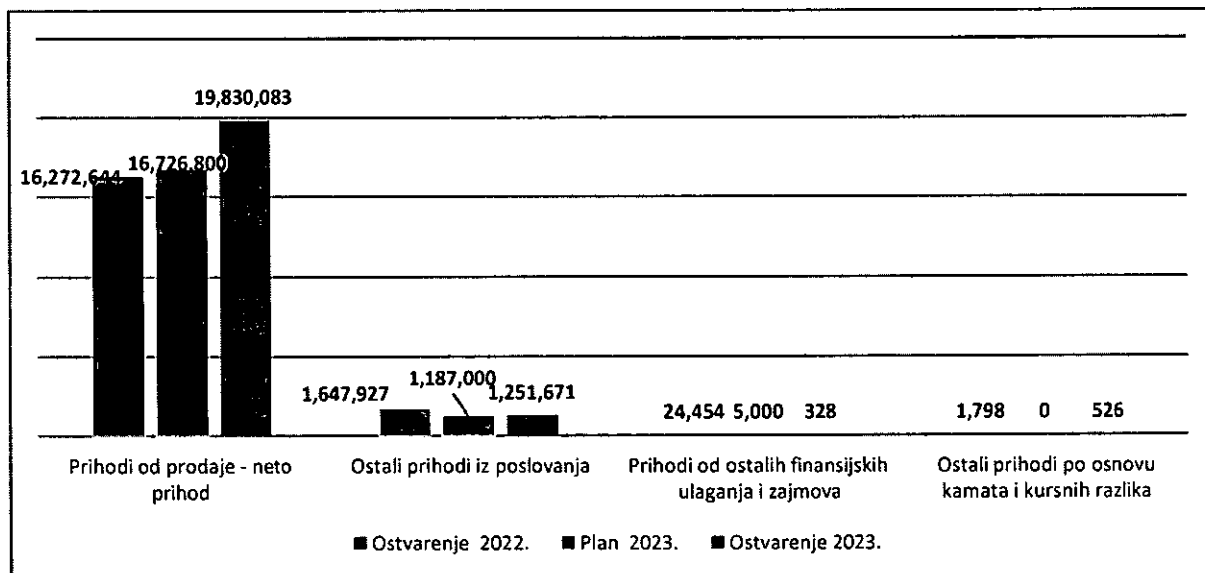
GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

POZICIJA	Ostvarenje 2022.	Plan 2023.	Ostvarenje 2023.	Index 23/22.	Index 23/pl23
II Ostali prihodi iz poslovanja (1+2)	1.647.927	1.187.000	1.271.663	77,2	107,1
1. Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	1.018.491	928.000	1.025.620	100,7	110,5
Naknada za pokriće troška univerzalnog servisa	400.000	400.000	400.000	100,0	100,0
Prihod od zakupnina	231.257	260.000	229.673	99,3	88,3
Prihodi od naknade štete	6.104	10.000	0	0,0	0,0
Prihodi od fakturisanja zajedničkih troškova sa Telekomom	74.639	80.000	19.630	26,3	24,5
Prihodi od refundacije ZZCG	76.121	0	10.425	13,7	0,0
Prihodi od refundacije bolovanja	180.338	135.000	335.678	186,1	248,7
Ostali prihodi	50.031	43.000	30.215	60,4	70,3
2. Ostali prihodi iz poslovanja	629.437	259.000	246.043	39,1	95,0
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	126.417	50.000	4.522	3,6	9,0
Prihodi od poklona	0	9.000	0	0,0	0,0
Prihodi iz ranijih godina	503.020	200.000	167.143	33,2	83,6
Prihodi od ukidanja rezervisanja	0	0	74.378	0,0	0,0
III Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite) (1+2+3)	24.454	5.000	328	0,0	0,0
1. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica					
2. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica					
3. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica	24.454	5.000	328	0,0	0,0
Pozitivne kursne razlike	24.454	5.000	328	0,0	0,0
IV Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (1+2+3)	1.798	0	526	0,0	0,0
1. Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	0		0		
2. Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih lica	0		0		
3. Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	1.798	0	526	0,0	0,0
Prihodi od kamata	1.798	0	526	0,0	0,0
UKUPNI PRIHODI (I+II+III+IV)	17.946.824	17.918.800	21.102.599	117,6	117,8

Ukupni prihodi u 2023. godini iznose 21.102.599 € i isti su za 17,6% veći u odnosu na prošlu godinu, a 17,8% u odnosu na planirane veličine.

Najveći uticaj na rast prihoda su imali: **Prihodi od pismonosnih usluga** usljed održavanja predsjedničkih i parlamentarnih izbora, kao i sklapanja ugovora sa novim klijentima, **Paketske usluge** usljed oporavka privrednih aktivnosti, normalizacije pandemije COVID 19 i povećanja on-line trgovine (ebay, ali express, amazon i sl.), **Usluge novčanog poslovanja** na šta su u najvećem djelu uticale socijalne isplate i isplate Fond-a PIO kao i povećanja cijena provizije za uplatu na žiro račun iz oktobra prošle godine, Prihodi od ekspres pošiljki usljed sklapanja ugovora sa novim klijentima, **Prihodi od direktne pošte i neadresiranih pošiljki** usljed saradnje sa političkim partijama za vrijeme predsjedničkih izbora i sa NLB i CKB bankom, Prihodi od sertifikata usljed obnova sertifikata nakon 3 godina i većeg broja web servisa izdatih od strane države kao i **Prihodi od podnošenja pošiljki na carinski pregled** usljed oporavka privrednih aktivnosti, normalizacije pandemije COVID 19 i povećanja on-line trgovine.

Uporedni prikaz ukupnih prihoda za 2023. godinu u odnosu na 2022. godinu i plan za 2023. godinu

I PRIHODI OD PRODAJE imaju učešće od 93,97% u ukupnim prihodima i veći su od prošlogodišnjih za 21,9%, a u odnosu na plan veći za 18,6%. Ovu grupu prihoda karakterišu:

- Prihodi od prodaje robe** bilježe rast od 4,6% u odnosu na prošlu godinu i na nivou su planiranih veličina. Prihod od provizije od komisione prodaje bilježi rast u odnosu na prošlu godinu 17,5%, a u odnosu na plan rast od 14,9%. U prethodnom periodu komisona prodaja iz Post Shopa je prikazivana u gotovini, a od februara 2023. se komisona provizija fakturiše komitentima pa samim tim i fakturisani prihod od komisione robe je veći.
- Prihodi od prodaje usluga** veći su u odnosu na prošlu godinu 22,3%, a u odnosu na plan za 19,1%.

Prihodi od pismonosnih usluga su 9,6% veći u odnosu na prošlu godinu, a 8% u odnosu na plan. U ovoj grupi prihoda bilježi se rast pismonosnih pošiljki u unutrašnjem saobraćaju za 2,4% u odnosu na prošlu godinu, usljed održavanja predsjedničkih i parlamentarnih izbora kao i sklapanja ugovora sa novim klijentima, a manji za 1,1% u odnosu na planirane veličine. Prihodi od međunarodnog obračuna su veći u odnosu na prošlu godinu i u odnosu na plan usljed normalizacije pandemije, povećanja on-line trgovine.

Paketske usluge bilježe rast u posmatranom periodu 25,8% u odnosu na prošlu godinu, a 26,2% u odnosu na plan usljed oporavka privrednih aktivnosti, normalizacije pandemije COVID 19 i povećanja on-line trgovine (ebay, ali express, amazon i sl.).

Usluge novčanog poslovanja su veće 30,5% u odnosu na prošlu godinu, a 25,5% u odnosu na plan na šta su u najvećem djelu uticale socijalne isplate i isplate Fond-a PIO kao i povećanja cijena provizije za uplatu na žiro račun iz oktobra prošle godine.

Prihodi od telegrafskih usluga bilježe pad u odnosu na prošlu godinu i u odnosu na plan, što je posljedica kraja epidemiološke situacije i manje potrebe korisnika za slanjem telegrama.

Prihodi od direktne pošte i neadresiranih pošiljki su znatno veći u odnosu na prošlu godinu i u odnosu na plan usljed saradnje sa političkim partijama za vrijeme predsjedničkih izbora, kao i sa NLB i CKB bankom. Prihodi od usluga hibridne pošte bilježe rast u posmatranom periodu 9% u odnosu na prošlu godinu a 5% u odnosu na plan usljed održavanja predsjedničkih i parlamentarnih izbora kao i sklapanja ugovora sa novim klijentima.

Prihodi od sertifikata su veći u odnosu na prošlu godinu i u odnosu na plan usljed obnova sertifikata nakon 3 godina i većeg broja web servisa izdatih od strane države. Prihod od fiskalizacije je za 16,9% veći u odnosu na prošlu godinu i za 11,6% od planiranog zahvaljujući boljoj organizaciji u okviru samog sektora i ubrzanom procedurom izrade sertifikata, a i zahvaljujući većem broju korisnika koji je pristupio fiskalizaciji. Prihodi od podnošenja pošiljki na carinski pregled je znatno veći u odnosu na prošlu godinu i plan usljed oporavka privrednih aktivnosti, normalizacije pandemije COVID 19 i povećanja on-line trgovine.

II OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA sa učešćem od 6,03% u ukupnim prihodima manji su u odnosu na prošlu godinu a veći za 5,4% u odnosu na plan. Ovu grupu prihoda karakterišu:

1. Ostali prihodi iz redovnog poslovanja

S obzirom da neto trošak za 2023. godinu još uvijek nije verifikovan (shodno Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora) u ovoj grupi prihoda za posmatrani period iskazan je prihod po osnovu naknade za pokriće troška univerzalnog servisa za 2022. godinu.

Prihod od zakupnina je manji od planiranog usljed neizdavanja poslovnih prostora. Služba za planiranje i analizu je napravila projekciju izgubljenih prihoda od neizdatih poslovnih prostora u iznosu od 200.713,33€. Odbor Direktora Pošte Crne Gore je donio Odluku kojom inicira da Vlada Crne Gore da saglasnost da se objekti koji se ne koriste daju u zakup i na taj način izvrši njihova valorizacija. Na smanjenje prihoda od zakupnina uticao je gubitak prihoda usljed raskida ugovora sa Notarkom Tamarom Marić kao i sa Montenegro Metropolis Media.

Prihodi od refundacije bolovanja veći su u odnosu na prošlu godinu i u odnosu na planirane veličine usljed veće potrebe angažovanja radnika za zamjenu onih koji su koristili bolovanja.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

2. Ostali prihodi iz poslovanja

Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja manji su u odnosu na prošlu godinu i u odnosu na planirane veličine iz razloga što je veoma mali procenat potraživanja bio u zoni zastarijlosti tako da su i indirektni otpisi potraživanja bili mnogo manji pa i samim tim i prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja. Prihodi od ukidanja rezervisanja iznose 74.378€. Isti su ukalkulisani na osnovu Izvještaja aktuaru za prethodnu godinu.

III PRIHODI OD OSTALIH FINANSIJSKIH ULAGANJA I ZAJMOVA u iznosu 328 € se odnose na usklađivanje kursa na dolarskom žiro računu kod CKB banke na dan 31.12.2023. godine kao i na usklađivanja obračuna potraživanja sa međunarodnim poštama.

IV OSTALI PRIHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE u iznosu od 526 € odnose se na kamate za naknadno naplaćena sumnjiva i sporna potraživanja preko javnih izvršitelja.

Univerzalne i komercijalne usluge

Pozicija	Ostvarenje 2022.	Plan 2023.	Ostvarenje 2023.	Index 23/22	Index 23/pl23
PRIHODI OD PRODAJE	16.272.644	16.726.800	19.830.083	121,9	118,6
UNIVERZALNE POŠTANSKE USLUGE	6.873.367	6.988.000	7.544.526	109,8	108,0
KOMERCIJALNE USLUGE	9.399.277	9.738.800	12.285.557	130,7	126,2
OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA	1.647.927	1.187.000	1.271.663	77,2	107,1
PRIHODI OD OSTALIH FINANSIJSKIH ULAGANJA I ZAJMOVA	24.454	5.000	328	0,0	0,0
OSTALI PRIHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE	1.798	0	526	0,0	0,0
UKUPNI PRIHODI	17.946.825	17.918.800	21.102.599	117,6	117,8

U ovoj grupi usluga bilježi se rast prihoda od univerzalnih poštanskih usluga 9,8% u odnosu na prošlu godinu, a za 8% u odnosu na plan. Prihod od komercijalnih poštanskih usluga u ovoj godini veći je za 30,7% u odnosu na isti period prošle godine, a u odnosu na plan veći za 26,2%.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

10.2. Rashodi

POZICIJA	Ostvarenje 2022.	Plan 2023.	Ostvarenje 2023.	Index 23/22	Index 23/pl23
UTROŠKOVI POSLOVANJA (1+2)	6.039.254	6.971.700	7.046.564	116,7	114,2
1. Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala	1.185.072	1.181.000	1.100.994	92,9	93,2
1.1. Nabavna vrijednost prodane robe	239.879	260.000	118.662	49,5	45,6
Nabavna vrijednost maraka, vrednosnica i filatelije	62.937	70.000	12.359	19,6	17,7
Nabavna vrijednost poklona, čestitki, vaučera i dopuna	18.495	20.000	17.799	96,2	89,0
Nabavna vrijednost tokena i papirnih omota	120.756	130.000	79.461	65,8	61,1
Nabavna vrijednost telegrafskih usluga	37.691	40.000	9.044	24,0	22,6
1.2. Troškovi materijala	945.193	921.000	982.332	103,9	106,7
Troškovi poštanskog materijala	65.716	70.000	56.205	85,5	80,3
Troškovi materijala za hibridnu poštu	141.255	126.000	124.114	87,9	98,5
Troškovi režijskog materijala	83.922	100.000	148.149	176,5	148,1
Troškovi kancelarijskog materijala	75.178	85.000	113.414	150,9	133,4
Troškovi materijala za održavanje čistoće	8.744	15.000	15.810	180,8	105,4
Troškovi ostalog materijala	0	0	18.925	0	0
Troškovi goriva i energije	654.300	625.000	653.864	99,9	104,6
Troškovi goriva	252.165	240.000	261.765	103,8	109,1
Troškovi za lož ulje	120.199	105.000	157.031	130,6	149,6
Troškovi električne energije	281.936	280.000	235.068	83,4	84,0
2. Ostali troškovi poslovanja (amortizacija, rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	4.854.182	4.990.700	5.945.570	122,5	119,1
2.1. Troškovi amortizacije	800.419	850.000	890.148	111,2	104,7
2.2. Troškovi rezervisanja	306.686	80.000	279.567	91,2	349,5
Trošak rezervisanja za naknade zaposlenih	306.686	30.000	279.567	91,2	931,9
Trošak rezervisanja: sudskih sporova	0	50.000	0	0	0
2.3. Ostali poslovni rashodi	3.747.077	4.060.700	4.775.854	127,5	117,6
Troškovi telekomunikacionih usluga	133.829	140.000	167.577	125,2	119,7
Troškovi službenih telefona	31.243	35.000	35.774	114,5	102,2
Troškovi mobilnih telefona	38.434	40.000	61.155	159,1	152,9
Troškovi mreže za prenos podataka	50.357	50.000	52.648	104,6	105,3
Troškovi interneta	13.796	15.000	18.000	130,5	120,0
Troškovi telegramske usluga	0	0	35.863	0	0
Troškovi PostFiskal ugovora sa korisnicima	0	0	49.812	0	0
Troškovi međunarodnog obračuna	6.638	50.000	249.682	3761,6	499,4
Troškovi DHL i EMS pošiljki	5.451	5.000	13.770	252,6	275,4
Troškovi usluga održavanja	630.119	588.200	637.035	101,1	108,3
Troškovi održavanja zgrada	171.523	120.000	126.250	73,6	105,2
Troškovi održavanja motornih vozila	47.628	81.200	79.041	166,0	97,3
Troškovi održavanja opreme i uređaja	136.219	190.000	156.336	114,8	82,3
Troškovi održavanja softvera	274.750	197.000	275.407	100,2	139,8
Troškovi zakupnine	29.622	57.000	20.995	70,9	36,8
Troškovi zakupa poslovnog prostora	24.260	50.000	20.785	85,7	41,6
Ostali troškovi zakupnine	5.362	7.000	211	3,9	3,0
Troškovi reklame	10.420	60.500	19.971	191,7	33,0
Troškovi reklame i propagande	4.461	56.000	14.654	328,5	26,2
Troškovi oglasa	580	500	0	0,0	0,0
Troškovi klipinga, novina i časopisa	5.379	4.000	5.318	98,9	132,9
Troškovi robne manipulacije	55.826	35.000	13.832	24,8	39,5

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

POZICIJA	Ostvarenje 2022.	Plan 2023.	Ostvarenje 2023.	Index 23/22	Index 23/pl23
Troškovi sudskih sporova	130.707	100.000	77.465	59,3	77,5
Troškovi revizije	16.502	17.000	12.000	72,7	70,6
Troškovi vode i komunalija	100.813	105.000	106.083	105,2	101,0
Troškovi agencijskog poslovanja	33.556	30.000	61.783	184,1	205,9
Troškovi registracije motornih vozila	36.575	27.500	19.127	52,3	69,6
Troškovi obezbjeđenja imovine i lica	283.050	387.000	488.159	172,5	126,1
Usluge advokata	5.791	10.000	10.587	182,8	105,9
Ostale neproizvodne usluge	3.503	10.000	7.957	227,1	79,6
Troškovi licenci do 1. godine	266.769	291.000	251.968	94,5	86,6
Troškovi licenci do 1. godine	118.862	141.000	94.980	79,9	67,4
Troškovi po osnovu licenci - Agencija	147.907	150.000	156.988	106,1	104,7
Troškovi po osnovu ugovora o franšizingu	391.202	400.000	476.839	121,9	119,2
Troškovi reprezentacije	23.538	14.000	36.396	154,6	260,0
Troškovi reprezentacije u zemlji	18.242	8.000	32.231	176,7	402,9
Troškovi reprezentacije Odbora direktora	136	1.000	0	0,0	0,0
Subvencija kamata zaposlenima	5.160	5.000	4.165	80,7	83,3
Troškovi osiguranja imovine i lica	100.976	198.000	177.761	176,0	89,8
Troškovi platnog prometa	352.772	550.000	1737.202	209,0	134,0
Troškovi članarina	19.223	18.000	17.399	90,5	96,7
Troškovi poreza	974.914	708.000	875.614	89,8	123,7
Troškovi poreza na nepokretnost	133.323	130.000	131.124	98,4	100,9
Troškovi naknada za putarinu, turističke takse	14.220	16.000	16.480	115,9	103,0
Troškovi carina	1.882	2.000	12	0,6	0,6
Trošak PDV	815.133	550.000	709.860	87,1	129,1
Troškovi članskog doprinosa turističkoj organizaciji	10.356	10.000	18.137	175,1	181,4
Troškovi naknade Agenciji za privremeno ustupanje radnika	32.748	28.000	51.198	156,3	182,9
Ostali nematerijalni troškovi	7.144	14.000	8.390	117,4	59,9
Takse	3.308	3.000	3.759	113,7	125,3
Usluge studentskih i dačkih usluga	0	0	1.250	0	0
Pokloni i dotacije	586	1.000	0	0	0
Troškovi sponzorstva - Odbor direktora	0	5.000	0	0	0
Troškovi sponzorstva i pomoći	3.250	5.000	3.380	104,0	67,6
Ostali rashodi	95.389	217.500	151.390	158,7	69,6
Troškovi posjete sajmovima i seminarima	1.478	15.000	4.457	301,5	29,7
Troškovi školovanja	7.527	15.000	15.407	204,7	102,7
Troškovi izrade stručnih planova i analiza	17.083	115.000	48.620	284,6	42,3
Troškovi stručne literature	1.505	2.000	1.651	109,7	82,6
Troškovi organizacije skupova i seminara	0	15.000	0	0,0	0,0
Troškovi umnožavanja materijala	0	2.000	594	0,0	0,0
Troškovi prevodilačkih usluga	675	1.000	822	121,9	82,2
Troškovi poštanskih igara	9.447	10.000	10.000	105,9	100,0
Troškovi prireza	26.302	35.000	31.031	118,0	88,7
Ostali poslovni rashodi	31.373	7.500	38.807	123,7	517,4

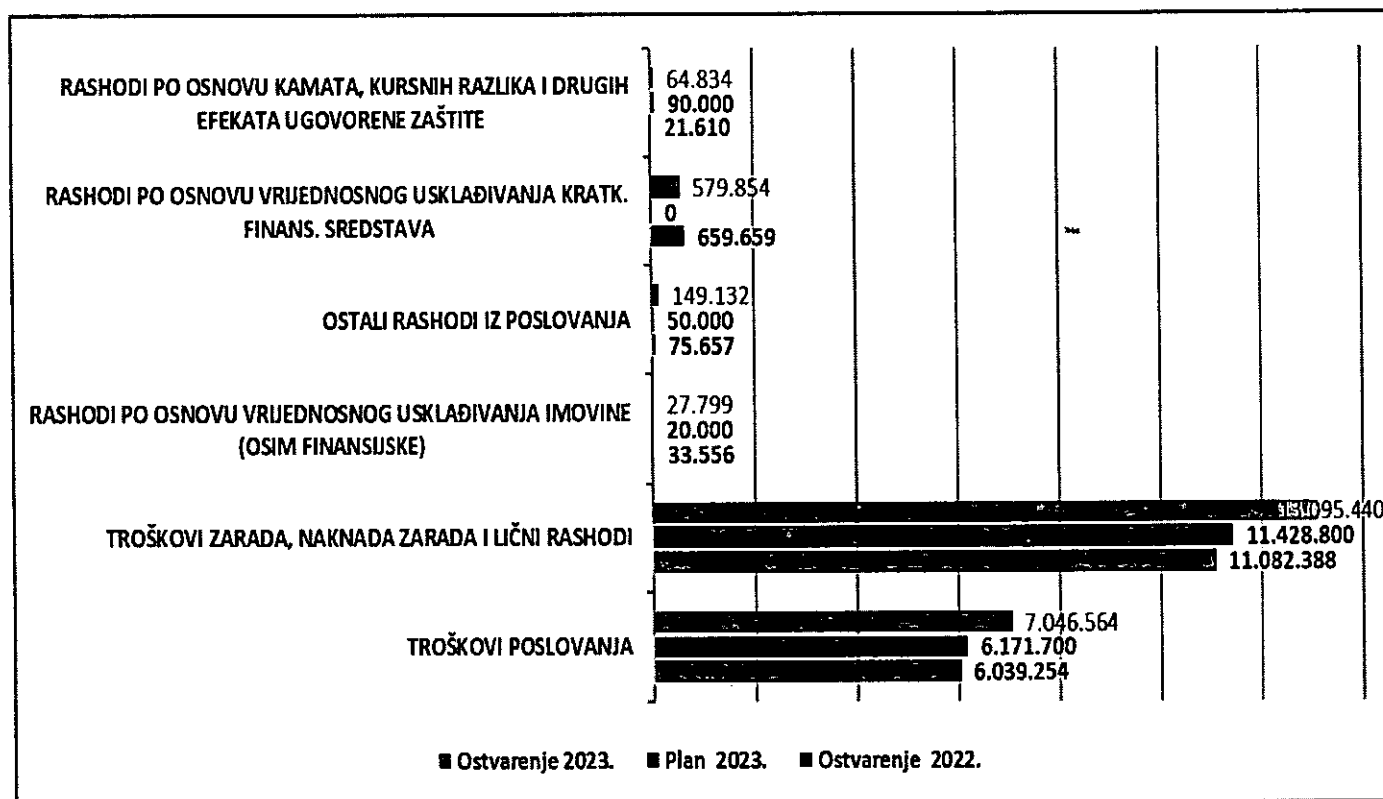
GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

POZICIJA	Ostvarenje 2022.	Plan 2023.	Ostvarenje 2023.	Index 23/22	Index 23/pl23
II. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I LIČNI RASHODI (1+2)	11.082.388	11.428.800	13.095.440	118,2	114,6
1. Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	8.812.826	9.050.600	10.588.520	120,1	117,0
Troškovi neto zarada	7.298.278	7.550.000	8.089.991	110,8	107,2
Zimnica	208.562	210.000	255.433	122,5	121,6
Naknade članovima odbora direktora	13.364	16.000	15.760	117,9	98,5
Primanja članova revizorskog odbora	9.600	9.600	9.600	100,0	100,0
Otpremnine	13.359	20.000	2.874	21,5	14,4
Ugovori o djelu i ugovori o zakupu	83.000	85.000	67.172	80,9	79,0
Trošak privremenog iznajmljivanja radnika	1.127.748	1.100.000	2.045.806	181,4	186,0
Pomoć zaposlenima	7.080	10.000	27.786	392,5	277,9
Dnevnice i putni troškovi za službena putovanja	51.834	50.000	74.097	142,9	148,2
Ostali lični rashodi	0	0	0	0	0
2. Troškovi poreza i doprinosa	2.269.562	2.378.200	2.506.921	110,5	105,4
2.1. Troškovi poreza	165.621	184.100	246.037	148,6	133,6
Troškovi poreza na neto zarade	144.406	160.000	232.596	161,1	145,4
Troškovi poreza na zimnicu	8.181	9.000	0	0	0
Troškovi poreza na naknade članovima odbora	562	700	2.060	366,8	294,3
Troškovi poreza na otpremnine	2.213	2.400	0	0	0
Troškovi poreza na ugovore o djelu i ugovore o zakupu	10.259	12.000	11.380	110,9	94,8
2.2. Troškovi doprinosa za penzije	1.871.092	1.950.100	1.994.361	106,6	102,3
Troškovi doprinosa za PIO – neto zarade	1.803.163	1.880.000	1.986.099	110,1	105,6
Troškovi doprinosa za PIO - zimnica	52.583	54.000	0	0	0
Troškovi doprinosa za PIO – odbor direktora	3.591	3.600	4.467	124,4	124,1
Troškovi doprinosa za PIO – ugovori o djelu	11.755	12.500	3.795	32,3	30,4
2.3. Troškovi doprinosa	232.849	244.000	266.523	114,5	109,2
Troškovi doprinosa za Zavod za zapošljavanje	87.911	94.000	96.796	110,1	103,0
Troškovi doprinosa za Fond rada	17.548	18.500	19.316	110,1	104,4
Troškovi doprinosa za SSS CG	18.682	18.500	19.566	104,7	105,8
Troškovi doprinosa za lica sa invaliditetom	80.410	81.000	104.671	130,2	129,2
Troškovi doprinosa Privrednoj komori CG	25.221	26.000	26.173	103,8	100,7
Troškovi ostalih doprinosa - zimnica	3.078	6.000	0	0	0
III RASHODI PO OSNOVU VRIJEDNOSNOG USKLAĐIVANJA IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	33.556	20.000	27.799	82,8	139,0
1. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)					
2. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske)	33.556	20.000	27.799	82,8	139,0
Troškovi otpisa	33.556	20.000	27.799	82,8	139,0
IV OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA	75.657	50.000	149.132	197,1	298,3
Rashodi iz ranijih godina	52.982	50.000	143.868	271,5	287,7
Ostali rashodi	22.675	0	5.265	23,2	0
Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih fin. sredstava i fin. ulaganja koji su dio obrtne imovine	659.659	0	579.854		
Troškovi potencijalnih sumnjivih i spornih potraživanja	45.688	0	537.308		
Troškovi indirektno ispravke potraživanja	613.971	0	42.546		
V RASHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZASTITE	21.610	90.000	64.834		
Rashodi kamata	21.610	90.000	57.909		
Negativne kursne razlike	0	0	6.925		
VI PORESKI RASHOD PERIODA (1+2)	-12.988	70.000	12.372		
1. Tekući porez na dobit					
2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	-12.988	70.000	12.372		
UKUPNI RASHODI	-17.912.124	17.830.500	20.975.994	117,1	117,6

Ukupni rashodi ostvareni u 2023. godini iznose 20.975.994€ i veći su u odnosu na isti period prošle godine za 17,1%, a u odnosu na plan veći za 17,6%.

Najveći uticaj na rast troškova imali su: **Troškovi materijala** (troškovi poštanskog materijala, režijskog materijala, goriva i energije) usljed konstantnog rasta tržišnih cijena, **Troškovi PDV-a** usljed nabavke softvera i licenci, nabavke vozila kao i nabavke računarske opreme i kancelarijskog namještaja, **Troškovi neproizvodnih usluga** usljed većih troškova obezbjeđenja imovine i lica nastalih usljed rasta cijena po pređenom kilometru kao i uvođenja dodatnih ruta usljed isplate dječjih dodataka, **Troškovi platnog prometa** usljed povećanja cijena provizije od strane CKB banke za usluge platnog prometa koje su stupile na snagu od 01.01.2023. godine potpisivanjem Aneksa ugovora, **Troškovi zarada** usljed povećanja zarada zaposlenima sa najnižim koeficijentima od 01.06.2023. godine i izmjene Kolektivnog ugovora u dijelu obračunske vrijednosti koeficijenta i koeficijenta složenosti za određene pozicije, počevši od 01.10.2023. godine.

Uporedni prikaz strukture ukupnih rashoda za 2023. godinu u odnosu na 2022. godinu i plan 2023. godine.

I TROŠKOVI POSLOVANJA

1. Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala

Troškovi robe i materijala za 2023. godinu iznose 1.100.944€ i u odnosu na prošlogodišnje veći su za 16,7%, a u odnosu na plan veći za 14,2%.

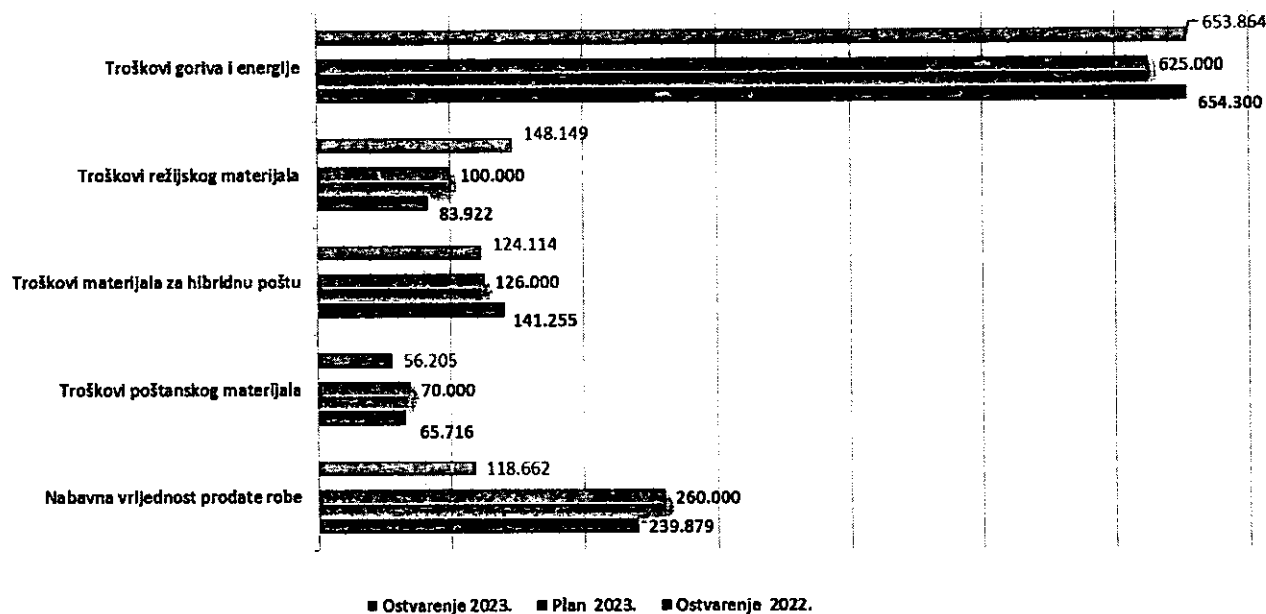
1.1. Nabavna vrijednost prodate robe

Troškovi robe u 2023. godini iznose 118.662€ i u odnosu na prošlu godinu manji su za 50,5% a u odnosu na plan za 54,5% iz razloga što je prilikom knjiženja troškova u novom softveru izvršena reklasifikacija određenih pozicija troškova (troškovi telegramskih usluga, troškovi PostFiskal ugovora), koji su knjiženi u klasi 53.

1.2. Troškovi materijala

Troškovi materijala u 2023. godini iznose 982.332€ i u odnosu na prošlu godinu veći su za 3,9%, a 6,7% u odnosu na plan. Na povećanje troškova poštanskog materijala, materijala za hibridnu poštu, režijskog materijala, goriva i energije uticala je veća tržišna cijena tj. konstantni rast cijena na tržištu.

Uporedni pregled troškova robe i troškova materijala za 2023. godinu u odnosu na 2022. godinu i plan 2023. godine

2. Ostali troškovi poslovanja

- 2.1. Troškovi amortizacije** su za 11,2% veći u odnosu na prošlu godinu, a 4,7% usljed nabavke vozila, mopeda, licenci, softvera, računarske opreme i kancelarijskog namještaja a na nivou planiranih veličina.
- 2.2. Troškovi rezervisanja** su veći u odnosu na prošlu godinu, a manji u odnosu na plan. Isti su ukalkulisani na osnovu Izvještaja aktuaru za prethodnu godinu.
- 2.3. Ostali poslovni rashodi** su za 27,5% veći u odnosu na prošlu godinu, a 17,6% veći u odnosu na plan.

U ovoj grupi troškova najveće učešće imaju sljedeći troškovi:

Troškovi poreza (18,3%) koji su manji za 10,2% u odnosu na prošlu godinu, a veći za 23,7% u odnosu na plan. U ovoj grupi troškova došlo je do većih troškova PDV-a usljed nabavke softvera i licenci, nabavke vozila kao i nabavke računarske opreme i kancelarijskog namještaja.

Troškovi neproizvodnih usluga (16,4%) koji su za 28,3% veći u odnosu na isti period prošle godine, a 14,1% veći u odnosu na plan usljed većih troškova obezbjedjenja imovine i lica nastalih usljed rasta cijena po predjenom kilometru kao i uvodjenje dodatnih ruta usljed isplate dječjih dodataka. Isto tako primjećuje se značajan rast troškova agencijskog poslovanja u odnosu na isti period prošle godine i u odnosu na plan usljed povećanja cjenovnika za novčano poslovanje samim tim doslo je i do povećanja same provizije.

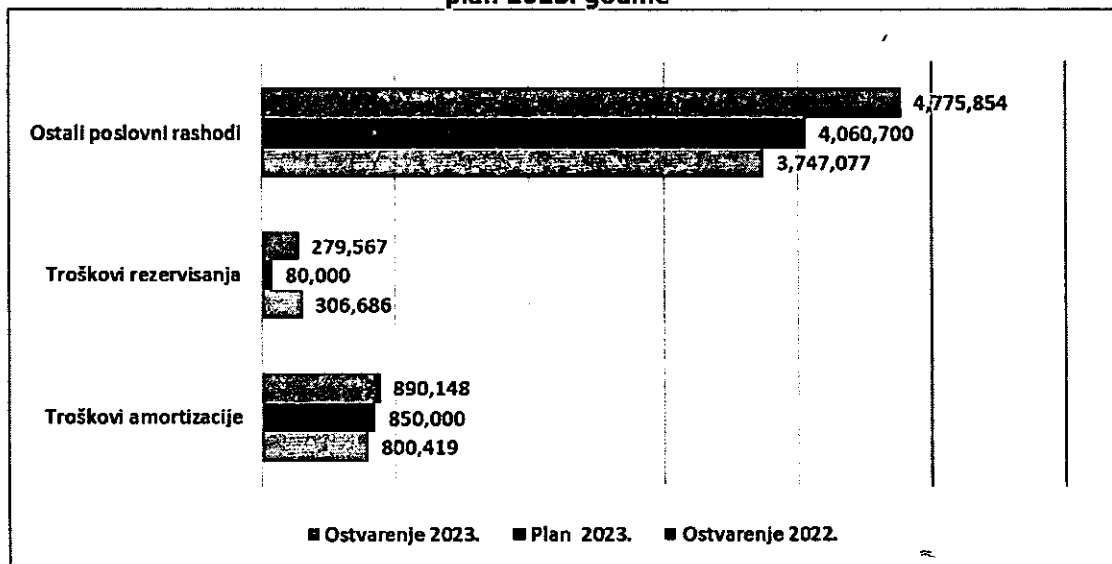
Troškovi platnog prometa (15,4%) koji su znatno veći u odnosu na isti period prošle godine, a za 34% u odnosu na plan povećanjem cijena provizije od strane CKB banke za usluge platnog prometa koje su stupile na snagu od 01.01.2023. godine potpisivanjem Aneksa ugovora.

Troškovi usluga održavanja (13,3%) su za 1% veći od prošlogodišnjih, a za 8% veći od plana.

Troškovi franšizinga (9,98%) koji su za 21,9% veći u odnosu na prošlogodišnji period, a 19,2% veći u odnosu na plan.

Troškovi međunarodnog obračuna u posmatranom periodu bilježe rast u odnosu na prošlu godinu i u odnosu na plan što je praćeno povećanjem prihoda za iste usljed oporavka privrednih aktivnosti, normalizacije pandemije COVID 19 i povećanja on-line trgovine (ebay, ali express, amazon i sl.).

Uporedni pregled ostalih troškova poslovanja za 2023. godinu u odnosu na 2022. godinu i plan 2023. godine

II TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ličnih rashoda iznose 11.082.388 € i veći su za 18,2% u odnosu na prošlu godinu, a za 14,6% veći u odnosu na plan.

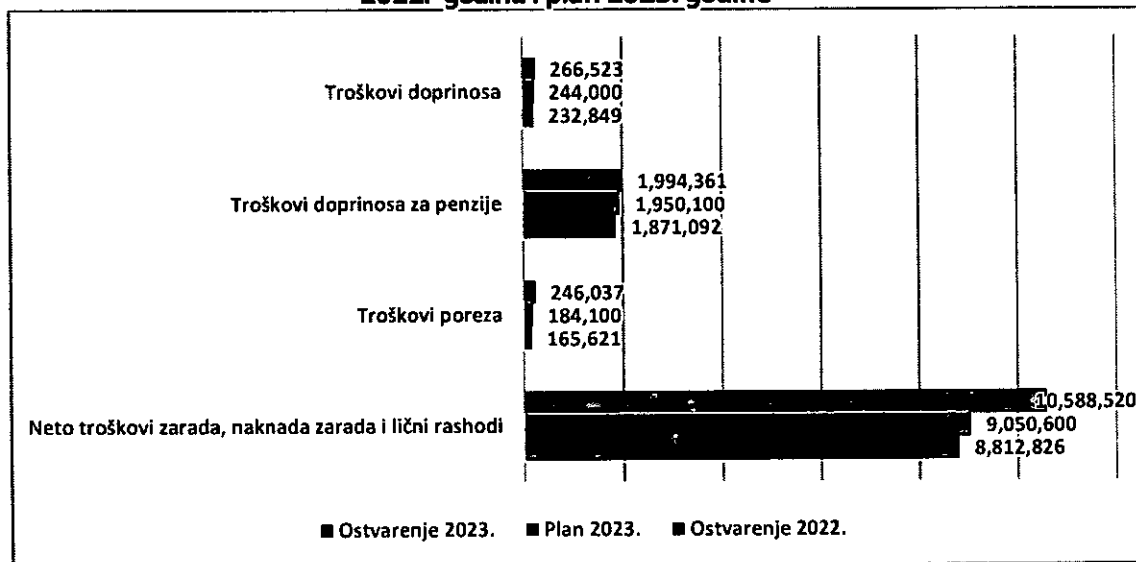
Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi iznose 10,588,520€ i veći su za 20,1% u odnosu na prošlu godinu, a 17% u odnosu na plan. Ova grupa troškova odnosi se na neto zarade i naknade zarada zaposlenima za mjesec januar, februar, mart, april, maj, jun, jul, avgust, septembar, oktobar, novembar i decembar. Povećanje neto zarada je uslijedilo u zadnjem kvartalu počev od 01.10.2023. godine usljed izmjene Kolektivnog ugovora u dijelu obračunske vrijednosti koeficijenta i koeficijenta složenosti za određene pozicije.

Trošak zarada zaposlenih angažovanih posredstvom agencija za zapošljavanje za 2023. godinu iznosi 2,045,806€. Na kraju izvještajnog perioda broj angažovanih radnika preko agencije je 244.

Troškovi ugovora o djelu bilježe značajan pad u odnosu na isti period prošle godine, kao i u odnosu na planirani nivo.

2. Troškovi poreza i doprinosa iznose 2.506.921€ koji su veći za 10,5% od prošlogodišnjih, a veći za 5,4% u odnosu na plan. Ova grupa troškova odnosi se na poreze i doprinose po osnovu obračunatih zarada za mjesec januar – decembar 2023. godine.

Uporedni pregled troškova zarada, naknada zarada i ličnih rashoda za 2023. godinu u odnosu na 2022. godinu i plan 2023. godine

III RASHODI PO OSNOVU VRIJEDNOSNOG USKLAĐIVANJA IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)

U ovoj grupi rashoda izdvaja se trošak otpisa službene odjeće kao i troškovi potencijalnih sumnjivih i spornih potraživanja koji su veći od prošlogodišnjih i od planiranih veličina.

Pošta je izvršila indirektnu ispravku potraživanja od strane osiguravajućih društava za krađe koje su se desile 16.03.2021. godine u Podgorici (148.685) i 20.10.2021. godine u Nikšiću (388.623).

IV OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA

U ovoj grupi rashoda izdvajaju se rashodi iz ranijih godina u iznosu od 143.868€. Najveći dio rashoda iz ranijih godina se odnosi na razliku između ukalkulisanog i stvarno priznatog neto troška za 2022. godinu 55.574€, ostatak se odnosi na primljene fakture i obračune međunarodnih pošta iz prethodnih perioda.

V RASHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE

U ovoj grupi izdvajaju se Rashodi kamata po finansijskim kreditima (Troškovi za kamatu na kredit kod NLB banke) u iznosu od 49.271€, troškovi kamata po osnovu IFRS 16 u iznosu od 7.091€, kao i negativne kursne razlike u iznosu 6.925€

10.3. Rezultat poslovanja

REZULTAT POSLOVANJA			
	Ostvarenje 2022.	Plan 2023.	Ostvarenje 2023.
Poslovni rezultat	689.716	243.300	782.811
Finansijski rezultat	-655.016	-85.000	-643.833
Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja	34.700	158.300	138.978
Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno			
Rezultat prije oporezivanja	34.700	158.300	138.978
Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja	47.688	88.300	126.605

Rezultat poslovanja Pošte za 2023. godinu iskazan je kroz pokazatelje o prihodima i rashodima i ostvarenu dobit u iznosu od 126.605 €.

10.4. Zarada po akciji

	31.12.2022	31.12.2023
Neto sveobuhvatni rezultat	47,688	126,605
Broj akcija	258,437	258,437
Osnovna zarada po akciji:	0.1845	0.4899

11. ANALIZA POZICIJA BILANSA STANJA

1. Nematerijalna ulaganja (koncesije, patenti, licence i slicna prava i ostala nematerijalna ulaganja)

	Licence	Softveri	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
	€	€		€
Nabavna vrijednost				
Stanje 1. januara 2023. godine	82.363	1.197.284	1.072.728	2.352.375
Nabavka	9.541	141.642	75.040	226.223
Aktiviranje nematerijalnih ulaganja	333.677	684.383	-892.728	125.332
Stanje 31.dec.2023.godine	425.581	2.023.309	255.040	2.703.930
Ispravka vrijednosti				
Stanje 1. januara 2023. godine	82.363	612.467	-	694.830
Amortizacija za 2022.godinu	17.525	97.400	-	114.925
Stanje 31.12.2023.godine	99.888	709.867	-	809.755
Sadašnja vrijednost sredstava na 31.12.2023. godine	325.693	1.313.442	255.040	1.894.175
Sadašnja vrijednost sredstava na 31.12.2022. godine	-	584.817	1.072.728	1.657.545

Tokom 2023. godine Društvo je izvršilo nabavku licenci u ukupnom iznosu 9.541 €.

U 2023. godini aktivirane su licence za sisteme ERP, DMS, ERV i UOS u okviru centralizovanog integrisanog poslovnog sistema. Nabavka se odnosi na doradu aplikacije M poštar, šalterske aplikacije. Amortizacija je obračunata u skladu sa Napomenom 3 (a).

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

2. Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva

	Zemljište	Građevinski objekti	Imovina s pravom korišćenja MSFI 16	Oprema	Ostala osnovna sredstva	Ukupno
	€	€		€	€	€
Nabavna vrijednost						
Stanje na dan 01.01.2023. godine	7.738.742	23.843.463	514.549	4.102.566	450.862	36.650.182
Nabavka	-	23.508	-	795.579	55.080	874.167
Rashod	-	-	-44.616	-38.976	-12.456	-96.048
Stanje na dan 31.12.2023. godine	7.738.742	23.866.971	469.933	4.859.168	493.486	37.428.300
Ispravka vrijednosti						
Stanje na dan 01.01.2023. godine	-	3.312.361	220.564	2.267.493	279.508	6.079.926
Amortizacija za 2023. godinu	-	256.978	118.505	379.943	21.084	776.510
Rashod	-	-	-27.184	-36.645	-9.773	-73.602
Stanje 31.12.2023. godine	-	3.569.339	311.886	2.610.791	290.819	6.782.835
Sadašnja vrijednost sredstava 31.12.2023. godine	7.738.742	20.297.632	158.047	2.248.377	202.667	30.645.465
Sadašnja vrijednost sredstava 31.12.2022. godine	7.738.742	20.825.087	293.985	1.838.887	166.537	30.569.253

Tokom 2023. godine Društvo je izvršilo nabavku u ukupnom iznosu 874.167€ i to:

- objekata - povećanje vrijednosti objekata - 23.508 €,
- nabavku opreme u iznosu 795.579 € (vozila - 443.756 €, mopeda sa kacigama i koferima - 126.728 €, računarske opreme - 52.042 € i ostale opreme - 173.053 €),
- nabavku ostalih osnovnih sredstava u iznosu 55.080 € (kancelarijski namještaj 43.120 €, ostala sredstva - 11.960 €).

Tokom 2023. godine izvršen je rashod u iznosu od 5.014€ i to:

- računarske opreme u iznosu 2.331€ (nabavne vrijednosti 38.976€ i ispravke vrijednosti 36.645€
- ostalih osnovnih sredstava u iznosu 2.683€ (nabavne vrijednosti 12.456€ i ispravke vrijednosti 9.773€

Amortizacija obračuna u skladu sa Napomenom 3 b.

Odlukom Odbora direktora broj 00010 – 20240329-1/02 od 05.04.2024. godine usvojen je Izvještaj o popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine.

U sledećim listovima nepokretnosti su se tokom 2023. godine desile promjene u stvarnim pravima nad nepokretnostima:

1. LN 3206 KO Novi Bar (na zemljištu Pošta iz prava svojine prešla u pravo upravljanja, dok je nad objektom zadržala pravo svojine) izmjene nastupile sa rješenjem od 30.01.2023. godine. Služba za pravne poslove uputila je Žalbu broj 00074-20230210-1/2 od 17.02.2023. godine na rješenje Uprave za katastar i državnu imovinu PJ Bar broj 954-1132/1-015 I954-1970/1-019 od 30.01.2023. godine. Državnu imovinu PJ Bar broj 954-1132/1-015 I954-1970/1-019 od 30.01.2023. godine.
2. LN 541 KO Tivat (na zemljištu Pošta zadržala pravo sukorišćenja, dok je objekat iz svojine prešao u pravo svojine država Crna Gora) izmjene nastupile sa rješenjem od 13.02.2023. godine. Služba za pravne poslove 00070-20230231-2/2 od 17.02.2023. godine uputila je Žalbu na rješenje Uprave za katastar i državnu imovinu PJ Tivat broj 121-919/22-3694-UPI od 13.02.2023. godine. Na dan 31.12.2023. godine objekat upisan kao pravo svojine Pošte Crne Gore.
3. Uprava za katastar i državnu imovinu PJ Rožaje donijela je Rješenje broj 655-1/2023 od 05.04.2023. godine kojim je izvršen upis nepokretnosti kao svojina Pošte Crne Gore. Riječ je o nepokretnostima koje su upisane u privremeni list nepokretnosti 655 KO Biševo prema kojem je Pošta Crne Gore AD Podgorica upisana kao nosilac prava – privatna svojina u obimu prava 1/1.

U zavisnosti od oblika stvarnog prava na nepokretnostima, u nastavku su date knjigovodstvene vrijednosti nepokretnosti (objekti i zemljište) na kojima:

1. Pošta ima pravo korišćenja,
2. Pošta ima pravo sukorišćenja
3. Pošta ima pravo raspolaganja
4. Pošta je sopstvenik – suposjednik
5. Pošta ima pravo susvojine
6. Pošta ima pravo svojine
7. Pošta ima pravo upravljanja,
8. Država Crna Gora ima pravo svojine,
9. pravo svojine imaju druga pravna i fizička lica,
10. nema dokaza o vlasništvu.

1. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA POŠTA IMA PRAVO KORIŠĆENJA NA DAN 31.12.2023. GODINE:

Nabavna vrijednost	125.678,00
Ispravka vrijednosti	6.790,60
Amortizacija	553,92
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	118.333,48

10.1. Objekti

Nabavna vrijednost	27.738,00
Ispravka vrijednosti	6.790,60
Amortizacija	553,92
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	20.393,48

10.2. Zemljište

Nabavna vrijednost	97.940,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	97.940,00

2. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA POŠTA IMA PRAVO SUKORIŠĆENJA NA DAN 31.12.2023. GODINE:

2.1. Zemljište

Nabavna vrijednost	450.125,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	450.125,00

3. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA POŠTA IMA PRAVO RASPOLAGANJA NA DAN 31.12.2023. GODINE:

Nabavna vrijednost	2.006.170,40
Ispravka vrijednosti	291.475,22
Amortizacija	23.921,16
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	1.690.774,02

3.1. Objekti

Nabavna vrijednost	1.977.625,40
Ispravka vrijednosti	291.475,22
Amortizacija	23.921,16
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	1.662.229,02

3.2. Zemljište

Nabavna vrijednost	28.545,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2022.)	28.545,00

4. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA POŠTA IMA PRAVO SOPSTVENIK - SUPOSJEDNIK NA DAN 31.12.2023. GODINE:

Nabavna vrijednost	209.853,00
Ispravka vrijednosti	24.461,33
Amortizacija	1.997,64
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	183.394,03

4.1. Objekti

Nabavna vrijednost	125.563,00
Ispravka vrijednosti	24.461,33
Amortizacija	1.997,64
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	99.104,03

4.2. Zemljište

Nabavna vrijednost	84.290,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	84.290,00

5. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA POŠTA IMA PRAVO SUSVOJINE NA DAN 31.12.2023. GODINE:

Nabavna vrijednost	397.494,00
Ispravka vrijednosti	3.396,89
Amortizacija	277,08
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	393.820,03

5.1. Objekti

Nabavna vrijednost	15.762,00
Ispravka vrijednosti	3.396,89
Amortizacija	277,08
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	12.088,03

5.2. Zemljište

Nabavna vrijednost	381.732,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	381.732,00

6. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA POŠTA IMA PRAVO SVOJINE NA DAN 31.12.2023. GODINE:

Nabavna vrijednost	6.298.255,36
Ispravka vrijednosti	847.788,92
Amortizacija	70.020,72
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	5.380.445,72

6.1. Objekti

Nabavna vrijednost	5.982.951,36
Ispravka vrijednosti	847.788,92
Amortizacija	70.020,72
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	5.065.141,72

6.2. Zemljište

Nabavna vrijednost	315.304,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	315.304,00

7. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA POŠTA IMA PRAVO UPRAVLJANJA NA DAN 31.12.2023. GODINE:

Nabavna vrijednost	20.790.682,32
Ispravka vrijednosti	1.849.537,88
Amortizacija	137.076,12
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	18.804.068,32

7.1. Objekti

Nabavna vrijednost	14.605.370,56
Ispravka vrijednosti	1.844.921,49
Amortizacija	136.881,72
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	12.623.567,35

7.2. Montažni objekti

Nabavna vrijednost	6.660,00
Ispravka vrijednosti	4.616,39
Amortizacija	194,40
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	1.849,21

7.3. Zemljište

Nabavna vrijednost	6.178.651,76
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	6.178.651,76

8. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA DRŽAVA IMA PRAVO SVOJINE NA DAN 31.12.2023. GODINE:

Nabavna vrijednost	72.920,19
Ispravka vrijednosti	26.580,90
Amortizacija	2.424,84
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	43.914,45

8.1. Objekti

Nabavna vrijednost	65.114,19
Ispravka vrijednosti	26.580,90
Amortizacija	2.424,84
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	36.108,45

8.2. Zemljište

Nabavna vrijednost	7.806,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	7.806,00

9. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA PRAVO SVOJINE IMAJU DRUGA PRAVNA I FIZIČKA LICA NA DAN 31.12.2023. GODINE:

Nabavna vrijednost	166.563,00
Ispravka vrijednosti	28.252,94
Amortizacija	2.304,96
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	136.005,10

9.1. Objekti

Nabavna vrijednost	159.563,00
Ispravka vrijednosti	28.252,94
Amortizacija	2.304,96
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	129.005,10

9.2. Zemljište

Nabavna vrijednost	7.000,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	7.000,00

10. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI ZA KOJE NEMA DOKAZA O VLASNIŠTVU NA DAN 31.12.2023. GODINE:

Nabavna vrijednost	1.087.971,33
Ispravka vrijednosti	234.076,00
Amortizacija	18.401,17
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	835.494,16

9.3. Objekti

Nabavna vrijednost	860.532,99
Ispravka vrijednosti	212.003,41
Amortizacija	17.343,48
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	631.186,10

9.4. Montažni objekti

Nabavna vrijednost	40.090,34
Ispravka vrijednosti	22.072,59
Amortizacija	1.057,69
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	16.960,06

9.5. Zemljište

Nabavna vrijednost	187.348,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	187.348,00

Društvo izdaje dio poslovnih prostora, uvidom u ugovore o zakupu i dugogodišnji zakup.

U nastavku je Informacija o preduzetim aktivnostima u pogledu rješavanja pitanja uknjižbe nepokretne imovine Pošte broj 00070 – 20240329-2 od 29.03.2024. godine:

“Pošta Crne Gore AD Podgorica je dana 24.04.2023. godine, nakon prethodno bezuspješnog sprovedjenja cijelog niza kontinuiranih aktivnosti, podnijela tužbu protiv Države Crne Gore, koju zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore i Vlade Crne Gore - Uprave za katastar i državnu imovinu, pred Osnovnim sudom u Podgorici, radi utvrđivanja prava svojine.

U odgovoru na tužbu, Zaštitnik je kao zakonski zastupnik Države prigovorio mjesnoj nadležnosti Osnovnog suda u Podgorici i osporio tužbeni zahtjev u cjelosti. Postupajući po ovom prigovoru, Osnovni sud u Podgorici je taj prigovor odbio i prihvatio stvarnu i mjesnu nadležnost.

Za ovim, Osnovni sud u Podgorici je svojim pozivom P br. 1894/2023 od 18.03.2024. godine pozvao punomoćnika Pošte Crne Gore AD Podgorica na pripremno ročište koje je zakazano za dan 18.04.2024. godine. Pored navedenog statusa predmetnog spora, u cilju pravilnog informisanja, prisupićemo hronološkom osvrtu i na sprovedene aktivnosti i radnje koje su preduzete prema ostalim državnim institucijama.

Prije svega važno je istaći, da je Vlada Crne Gore izvršila restrukturiranje JP "PTT Saobraćaj" na način što je promijenila oblik organizacije svojom odlukom broj 08-7420 od 28.10.1998. godine i isto transformisala u dva privredna društva AD "Telekomunikacije Crne Gore" Podgorica i DOO "Pošta Crne Gore" Podgorica, na način što je cjelokupna imovina unijeta kao osnivački kapital za osnivanje naprijed navedenih privrednih društava, čime su se stekli uslovi da se na osnovu zaključenog diobnog bilansa imovina upiše u katastar nepokretnosti na AD "Telekom Crne Gore" Podgorica i DOO "Pošta Crne Gore" Podgorica.

Polazeći od činjenice da je Pošta pravni sljedbenik DOO "Pošta Crne Gore" Podgorica, to ista u pogledu tretmana imovine mora biti tretirana identično kao i AD "Telekom Crne Gore" Podgorica.

Dalje, Pošta je dana 02.02.2012. godine, shodno Odluci Vlade CG, br. 03-11340/7 od 17.11.2011. godine sprovela restrukturiranje preduzeća, kojom je promjenom oblika organizovanja iz društva sa ograničenom odgovornošću transformisana u akcionarsko društvo. U tom postupku, Pošta je osnovana kao jednočlano akcionarsko društvo, sa jednodomnim načinom upravljanja na neodređeno vrijeme, u cilju obavljanja privredne djelatnosti čiji je osnivač Vlada Crne Gore.

U istom postupku ove promjene, a saglasno navedenoj odluci Vlade Crne Gore, između ostalog, definisano je da će nakon sprovedenog postupka restrukturiranja, sva imovina DOO "Pošta Crne Gore" Podgorica po popisnim listama biti upisana kod Uprave za nekretnine i njenih poslovnih jedinica i drugih nadležnih organa kao imovina Akcionarskog društva – imovina Države Crne Gore.

Nakon diobnog bilansa, sva nepokretna imovina je uknjižena na DOO "Pošta Crne Gore" Podgorica, u obliku vlasničke strukture: *korišćenje/sukorišćenje odnosno posjed/suposjed*, a ovo iz razoga što je do donošenja sada važećeg Zakona o svojinsko-pravnim odnosima najveći pokazatelj prava vlasništva bio korišćenje/sukorišćenje odnosno posjed/suposjed.

Nakon stupanja na snagu sada važećeg Zakona, pravo korišćenja/sukorišćenja odnosno posjeda/suposjeda je prešlo u pravo svojine/susvojine. Od donošenja naprijed navedene odluke Vlade, odnosno nastupanja statusne promjene Pošte, kod Uprave za katastar i državnu imovinu su sukcesivno i različito vršene promjene upisa prava vlasništva na zemljištu i objektima koji su bili u statusu svojine, susvojine, korišćenja i sukorišćenja DOO „Pošta Crne Gore“ Podgorica, na način što su u najvećem dijelu predmetna svojinska i druga prava DOO „Pošta Crne Gore“ Podgorica, prevođena na Državu Crnu Goru, sa upisanim pravom raspolaganja na Vladu Crne Gore, te pravom upravljanja na Poštu.

Ove, po mišljenju Pošte Crne Gore, nezakonite radnje dovele su do promjene vlasničke strukture na nepokretnostima i otvorile pitanje promjene vrijednosti kapitala društva – Pošte Crne Gore AD, odnosno nemogućnost utvrđivanja i razgraničavanja što je od ukupne imovine imovina Društva i njen kapital, a šta imovina Države Crne Gore.

Prethodno navedene nezakonite radnje su rezultirale da je nezavisni revizor u svom izvještaju revizije za 2021. godinu, naveo kao sporno i kao ključni osnov za uzdržano mišljenje sami prenos prava svojine na nepokretnostima sa Pošte Crne Gore na Državu Crnu Goru.

U tom izvještaju konstatovano je da nepokretnosti Pošte Crne Gore čine 66,52% ukupne aktive društva, od čega je zbog nezakonitog prenosa svojinskih prava na Državu Crnu Goru, samo 33% ukupne imovine u svojini Pošte Crne Gore, dok je preko 50% imovine Pošte Crne Gore upisano na Državu Crnu Goru.

Revizor je, takođe, u svom izvještaju ukazao da ne raspolaže podacima po kom pravnom osnovu je izvršen prenos vlasništva – svojine na Državu Crnu Goru, pravo raspolaganja na Vladu Crne Gore i pravo upravljanja na Poštu Crne Gore AD Podgorica, jer za to nedostaje pravnovaljana dokumentacija koja je podobna za pomenutu promjenu kod Vlade Crne Gore - Uprave za katastar i državnu imovinu. Sve ove okolnosti su uticale na uzdržano mišljenje revizora.

Neophodno je za ukazati da je ovakva promjena upisa prava nastala bez valjanog pravnog osnova, usljed pogrešnog tumačenja i primjene zakonskih propisa.

Naime, radnja koja je prouzrokovala ovu nezakonitu situaciju i stavila Poštu u nezavidan položaj jeste akt Ministarstva finansija br. 07-7650/1 od 14.09.2009. godine, dakle prije odluke o restrukturiranju, u kome je isto zauzelo stav da Pošta imovinska prava na nepokretnostima treba da prenese na državu Crnu Goru, br. 7-3938/2 od 23.06.2009. godine, tretirajući pogrešno tim aktom imovinu privrednog društva kao imovinu javne službe ili javnog preduzeća.

Prednje navedeni akti naveli su Poštu, odnosno tadašnje rukovodstvo istog, da bez saglasnosti Skupštine akcionara, dakle protivzakonito, podnesu zahtjev za promjenu upisa vlasništva Upravi za nekretnine, bez postojanja zakonskog, ili nekog drugog valjanog osnova, te da pomenuta Uprava po takvom zahtjevu postupi, iako za usvajanje zahtjeva nije postojao nikakav pravni osnov propisan zakonom.

Od momenta saznanja za postojanje opasnosti po opstanak Društva, Pošta Crne Gore je **preduzela sve raspoložive mjere u cilju zaštite svojih interesa i iscrpila sve pravne mogućnosti**, a istovremeno inicirala održavanje niza sastanaka i uputila niz akata na adrese državnih institucija.

U tom smislu, valja naglasiti da se Pošta Crne Gore dana 18.05.2022. godine obratila Ministarstvu ekonomskog razvoja i turizma sa zahtjevom za postupanje po nacrtu izvještaja eksterne revizije sa molbom za davanje instrukcija. Zatim par mjeseci kasnije i Ministarstvu finansija sa zahtjevom za davanje uputstava po osnovu rješavanja statusa imovine privrednih društava, čiji je osnivač Država, nadalje, Pošta se obratila i Upravi za katastar i državnu imovinu zahtjevajući ispravku greške.

Nakon toga, a što je značajno za izvještajni period (2023. godina), Pošta Crne Gore se svojim aktom broj 00070-20230110-2 od 10.01.2023. godine obratila Upravi za katastar i državnu imovinu sa zahtjevom za urgentno postupanje po Zaključcima Vlade Crne Gore broj 07-7873 od 15.12.2022. godine, kojima je ta uprava zadužena da do kraja februara 2023. godine izvrši kontrolu listova nepokretnosti u vezi sa Poštom Crne Gore AD Podgorica sa stanjem na kraj 2021. godine kao i da sagleda sve izmjene baze podataka te uprave. Do danas Pošta Crne Gore nije upoznata da su ovi zaključci izvršeni.

Dalje, aktom broj 00020-20230113-7 od 13.01.2023. godine, Pošta Crne Gore se ponovo obraća Upravi za katastar i državnu imovinu kojim se izjašnjava na dopise Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa, budući da se Zaštitnik protivi da se ispravi greška u katastru nepokretnosti na način da se ovo Društvo uknjiži kao tutilar prava svojine nad nepokretnostima koje čine osnovni kapital društva. Isto tako, aktom broj 00020-20230127-5 od 27.01.2023. godine Pošta Crne Gore se obraća Upravi za katastar i državnu imovinu kojim insistira da se ne vrši promjena upisa prava svojine sa Pošte Crne Gore na Državu Crnu Goru ukazujući da to nije zakonito.

Svojim aktom 00020-20230216-10 od 16.02.2023. godine Pošta Crne Gore se obraća Ministarstvu finansija sa zahtjevom da izvrši nadzor nad zakonitosti i cjelishodnosti rada Uprave za katastar i državnu imovinu i kojim je tražila od tog ministarstva da o problemu u vezi knjiženjem imovine u katastru nepokretnosti obavijesti Vladu Crne Gore, kao bi Vlada kao osnivač zadužila Upravu da izvrši uknjižbu na odgovarajući način.

Nakon održanog sastanka dana 01.02.2023. godine sa predstavnicima Uprave za katastar i državnu imovinu Pošta Crne Gore se dopisom broj 00020-20230220-7 od 20.02.2023. godine obraća toj upravi i dostavlja brojeve listova nepokretnosti u cilju provjere baze podataka Uprave.

Usljed pasivnosti državnih organa Pošta Crne Gore se svojim aktom broj 00020-20230317-9 od 17.03.2023. godine obratila predsjedniku Vlade sa zahtjevom za urgentno preduzimanje mjera, a na koji nije dobila odgovor.

Nadalje, dana 12.09.2023. godine, Pošti Crne Gore je uručen akt Specijalnog državnog tužilaštva Ktr-S br. 171/23 od 25.08.2023. godine kojim to tužilaštvo obavještava ovo društvo da nakon uvida i analize dostavljene dokumentacije nije našlo da postoje osnovi sumnje da je bilo koje lice izvršilo radnju koja bi predstavljala radnju izvršenja krivičnog djela iz nadležnosti ovog tužilaštva, kao ni djela za koje se preduzima gonjenje po službenoj dužnosti. Prethodno je ovo društvo svojim aktom od 28.04.2023. godine, imajući u vidu nalaz i revizorsko mišljenje, da je bez pravnog osnova izvršeno prevođenje imovine sa društva na osnivača, obavijestilo Specijalno državno tužilaštvo o tome i zahtijevalo postupanje tog tužilaštva.

Aktivnosti da se pronađe način za rješavanje ovog pitanja su nastavljene održavanjem sastanka 25.07.2023. godine u prostorijama Ministarstva finansija, nakon kojeg je Pošta Crne Gore uputila dopis broj 00020-20230807-1 od 04.08.2023. godine, Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa, Ministarstvu finansija i Ministarstvu ekonomskog razvoja i turizma, radi upoznavanja ovih institucija sa hronologijom događaja od restrukturiranja Pošte Crne Gore DOO Podgorica promjenom organizacionog oblika u akcionarsko društvo.

Ovo u cilju kako bi, nakon što Zaštitnik sagleda raspoloživu dokumentaciju i odredbe relevantnih propisa, Vladu Crne Gore informisali sa nastalim problemom, uz akcenat da je od posebnog značaja to da u informaciji bude izraženo mišljenje Zaštitnika, što bi uticalo da se Vlada na adekvatan način opredijeli po ovom pitanju. Na ovaj dopis, Pošta nije dobila povratni odgovor od institucija kojima je naslovljen isti, do dana sačinjavanja ovog izvještaja.

Sve navedeno, nije dalo nikakve rezultate.

Dalje, valja ukazati da je u skladu sa propisanom procedurom, Vlada Crne Gore Zaključkom broj 07-350/23-4200/2 od 14.09.2023. godine svojila Dopunjeni godišnji izvještaj o radu i finansijskom poslovanju Pošte Crne Gore a.d. Podgorica za 2021. godinu i Zaključkom broj 07-350/23-44199/2 od 14.09.2023. godine usvojila Godišnji izvještaj o radu i finansijskom poslovanju Pošte Crne Gore a.d. Podgorica za 2022. godinu.

U odnosu na usvojene izvještaje, Vlada je u zaključcima zadužila Odbor direktora, kako slijedi:

- Zadužuje se Odbor direktora Pošte Crne Gore AD Podgorica da u saradnji sa Ministarstvom finansija i Zaštitnikom imovinsko-pravnih interesa Crne Gore preduzme aktivnosti na rješavanju prepoznatih problema i otklanjanju nepravilnosti u vezi sa svojinom na nepokretnostima u cilju procjene imovine i kapitala, kao i da u poslovnim knjigama prikaže stvarnu vrijednost nekretnina i opreme;
- Zadužuje se Odbor direktora Pošte Crne Gore AD Podgorica, da otkloni nepravilnosti u poslovnim knjigama na koje je ukazao nezavisni revizor u svom izvještaju;
- Zadužuje se Odbor direktora Pošte Crne Gore AD Podgorica da o aktivnostima ovih zaključaka kvartalno informiše Ministarstvo razvoja i turizma.

U vezi sa zaključkom iz stava 1, Pošta Crne Gore AD Podgorica se aktom 00010-20230915-1/2 od 20.11.2023. godine, obratila dopisom Ministarstvu finansija, Ministarstvu ekonomskog razvoja, Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa Crne Gore i Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine. Istim je inicirano preduzimanje potrebnih radnji kako bi se nepokretna imovina koja čini osnovni kapital ovog Društva adekvatno uknjižila u katastar nepokretnosti. Takođe, kao i u ranijim obraćanjima iznijeta je hronologija događaja od restrukturiranja Pošte Crne Gore DOO Podgorica promjenom organizacionog oblika u akcionarsko društvo. Na predmetno obraćanje se i dalje čeka odgovor.

Svojim dopisom broj 00010-20231208-1 od 08.12.2023. godine Pošta Crne Gore je inicirala održavanje sastanka sa resorno nadležnim ministrom ekonomskog razvoja iz 44. Vlade Crne Gore, na kojem je pored ostalog bilo riječi i o potrebi rješavanja pitanja uknjižbe nepokretne imovine u katastru nepokretnosti.

Isto tako, u izvršenju Zaključaka Vlade Crne Gore, aktom broj 00020-20231213-3 od 13.12.2023. godine Pošta Crne Gore je Ministarstvu ekonomskog razvoja dostavila Informaciju o preduzetim aktivnostima u rješavanju problematike u vezi sa upisom vlasničkih prava imovine Pošte Crne Gore AD Podgorica.

Imajući u vidu sve prezentovano, jasno je da je Pošta Crne Gore preduzela sve pravne radnje koje su joj bile na raspolaganju, odnosno iscrpila sve zakonske mogućnosti koje može preduzeti u cilju rješavanje pitanja svoje imovine i njenog adekvatnog upisa u katastarskom operatu.

Kada je riječ o aktivnostima Uprave za katastar i državnu imovinu, tokom 2023. godine na promjeni prava vlasništva nad nepokretnostima (kojima se sa Pošte Crne Gore vrši prenos vlasništva na državu Crnu Goru) ukazujemo da je Uprava za katastar i državnu imovinu PJ Bar rješenjem broj 954-1132/1-015 i 954-1970/1-019 od 30.01.2023. godine izvršila u toj opštini prenos prava svojine nad nepokretnostima sa Pošte Crne Gore na državu Crnu Goru. Sto se tiče rješenja za opštinu Bar, ono je donijeto u ponovnom postupku po zahtjevu Pošte Crne Gore iz 2015. godine, nakon što je prethodno Ministarstvo finansija poništilo ranije rješenje Katastra u Baru. Tokom 2023. godine nije bilo drugih rješenja kojima se dira u pravo vlasništva Pošte Crne Gore nad nepokretnostima.

Vjerujemo da će Vlada Crne Gore u periodu koji je pred nama prepoznati značaj ovog pitanja i da će zadužiti nadležne institucije da preduzmu aktivnosti potrebne da se riješi pitanje imovine Pošte Crne Gore na jasan i konzistentan način."

3. Zalihe

Opis	2023.	2022.
I Zalihe materijala	€	€
Kancelarijski materijal	13.622	10.479
Poštanski materijal	14.873	12.225
Materijal za održavanje čistoće	7.004	3.906
Hibridna pošta – obrasci	18.962	18.393
Zaliha gps uređaja	28.875	28.875
Ispravka vrijenosti zalihe GPS uređaja	-24.030	-24.030
Zalihe lož ulja	33.904	25.748
Materijal za certifikaciono tijelo	22.754	
Službena odjeća u upotrebi	332.572	309.615
Ispravka službene odjeće	-316.195	-295.593
	132.341	89.618
II Zalihe robe	€	€
Maloprodaja – redovne markice i filatelija	2.880.488	2.775.424
RUC – redovne markice i filatelija	2.834.283	2.740.984
Ukalkulisani PDV post shop	-6.217	-6.217
Maloprodaja – vrednosnice	23.670	23.815
RUC – vrednosnice	-17.468	-20.018
LX telegrami i bajadere	169.208	156.132
RUC – LX telegrami i bajadere	-101.549	-97.443
Ukalkulisani PDV – LX telegrami i bajadere	-28.893	-26.810
	84.956	63.899
III Dati avansi	25.122	2.771
Ukupno (I+II+III)	242.419	156.288

U okviru zaliha u poslovnim knjigama Pošte Crne Gore komisiona roba se u novom sistemu vodi vanbilansno.

1. Potraživanja od kupaca

Opis	2023.	2022.
	€	€
Kupci u zemlji	3.101.911	1.991.323
Kupci u inostranstvu	1.312.509	721.598
Ispravka vrijednosti kupaca u zemlji	- 340.877	-301.852
Ispravka vrijednosti kupaca u inostranstvu	-11.196	-12.197
Ukupno:	4.062.347	2.398.872

Kupci u zemlji:

- Ministarstvo rada i socijalnog staranja u iznosu 822.776 €,
- M tel Podgorica u iznosu 230.243 €,
- Zavod za izgradnju Bara Ad Bar u iznosu 218.003 €,
- Elektroprivreda FC Snabdijevanje Nikšić u iznosu 179.280 €,
- Crnogorski Telekom a.d. Podgorica u iznosu 165.709 €,
- Vodovod i kanalizacija d.o.o. Podgorica u iznosu 145.246 €,
- Hipotekarna banka AD Podgorica u iznosu 61.986 €,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova u iznosu 50.577 €,
- NLB banka u iznosu 39.336 €,
- Opština Herceg Novi u iznosu 36.985 €,
- Ostali kupci u iznosu 1.151.770 €.

Izvršen je indirektni otpis potraživanja od kupaca u zemlji starijih od godinu dana u iznosu 42.546 € u skladu sa računovodstvenom politikom.

Na dan 31.12.2023. godine izvršeno je isknjižavanje potraživanja od kupaca u zemlji iz ranijih godina u iznosu od 6.262 € kao i odgovarajuće ispravke vrijednosti u istom iznosu. Odlukom Odbora direktora broj 00010 – 20240329-1/02 od 05.04.2024. godine usvojen je Izvještaj o popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine. Trošak po ovom osnovu je iskazan u ranijim godinama.

Potraživanja od kupaca u zemlji u najvećoj mjeri se odnose na potraživanja od Ministarstva rada i socijalnog staranja za usluge isplate novčanih davanja, zatim M tel-a za štampu i dostavu računa. Potraživanje Zavoda za izgradnju Bar je indirektno ispravljeno i odnosi se na kamatu koja je obračunata za neblagovremeno izvršenje ugovora. Potraživanja od Elektroprivrede predstvaljaju potraživanja za dostavu računa, dok se potraživanja od Crnogorskog Telekoma takođe odnose na štampu i dostavu računa (novembar i decembar 2023. godine). Potraživanja Vodovoda Podgorica se takođe odnose na štampu i dostavu računa, dok se potraživanje od Hipotekarne banke odnosi na štampu i dostavu izvoda. Sva gore pomenuta potraživanja su iz 2023. godine.

Kupci u inostranstvu:

- Pošta Litvanije u iznosu 178.363 €,
- Pošta Singapur u iznosu 109.592 €,
- Pošta Njemačke u iznosu 101.665 €,
- Pošta Velike Britanije u iznosu 72.159 €
- Pošta Holandije u iznosu 41.369 €,
- Pošta Turske u iznosu 32.117 €,
- Pošta Srbije u iznosu 31.769 €,
- Pošta Belgije u iznosu 20.471 €
- Pošta Rusije u iznosu 19.868 €
- Pošta Slovenije u iznosu 13.203 €
- Pošta Amerike u iznosu 12.234 €
- ostali ino-kupci u iznosu 88.787 €.

Potraživanja od kupaca iz inostranstva se u najvećem dijelu odnose na potraživanja po osnovu poštanskih usluga iz međunarodnog obračuna. Navedena potraživanja se smatraju specifičnim jer u skladu sa međunarodnim propisima za ista u tekućoj godini vrši usaglašavanje za prethodnu godinu i potpisuje se konačni računi i tek nakon toga se vrši plaćanje. Potraživanja se u najvećem dijelu odnose na 2023. godinu. Pomenuta potraživanja Društvo nije izvršilo indirektan otpis vrijednosti potraživanja od kupaca u inostranstvu jer ista nijesu starija od 24 mjeseca a sve u skladu sa međunarodnim propisima.

2. Ostala potraživanja

Opis	2023.	2022.
	€	€
I Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	34.765	-
II Ostala nepomenuta potraživanja	-	-
Potraživanja od osiguravajućih društava	535.539	535.539
Indirektna ispravka potraživanja od osig.društava	-535.539	
Potraživanja od dotacija-EKIP	11.927.606	11.645.137
Potraživanja od EKIP-a za nefakturisani prihod	400.000	400.000
Ispravka vrijednosti potraživanja od dotacija-EKIP	-11.927.606	-11.313.635
Ostala potraživanja	376.267	299.707
	776.267	1.235.246
Ukupno (I+II)	811.032	1.235.246

Potraživanja od osiguravajućih društava

Pošta je izvršila indirektnu ispravku potraživanja od osiguravajućih društava po osnovu dvije krađe koje su se dogodile u 2021. godini. U nastavku je dopis Službe za pravne poslove br. 00072-20240313-1/2:

"Dana 13.03.2024. godine, dostavljen Vam je Izvještaj o razbojništvima od 16.03.2021. godine, i od 20.10.2021. godine, sa pregledom sudskih postupaka, i osvrtom u kojoj se procesnoj fazi isti nalaze.

Polazeći od potrebe da se prilikom sačinjavanja finansijskih iskaza za 2023.godinu, Služba za pravne poslove što preciznije izjasni o mogućem ishodu sudskih sporova vezanih za predmetna razbojništva, sačinjena je ova dopuna, kako bi se na što jasniji i konzistentniji način, prezentovali isti.

Ovdje se neminovno mora poći od stanja u spisima predmeta i protoka vremena, pa se sada, sa već određene vremenske distance, kao i prikupljenih činjenica i podataka iz krivičnih i građanskih predmeta, možemo značajno preciznije odrediti u pogledu ocjene izgleda za uspjeh u ovinm sporovima.

Imajući u vidu činjenicu da predmetni sporovi dugo traju, te da je ishod istih neizvjestan, sa tendencijom da se isti okončaju negativno, preporučujemo da treba troškovati novčana sredstva, odnosno izvršiti indirektnu ispravku potraživanja, i to u iznosu stvarne štete koja je za Poštu Crne Gore nastala kao posljedica dva gore navedena razbojništva.

Na realnu potrebu da treba troškovati novčana sredstva, uz već navedenu činjenicu dugotrajnosti i neizvjesnosti predmetnih sporova, dodatno utiče i činjenica da "Ugovor za pružanje usluga redovnog obezbjeđenja i zaštite transporta novca", zaključen između Pošte Crne Gore i "Security Guard Montenegro" br.07020-11228 od 09.07.2020. godine, nije usklađen sa "Polisom osiguranja robe u domaćem transportu" br.POL-00131009, izdatom od strane "Sava Osiguranja" AD Podgorica.

Naime, prilikom pljačke Pošte u ulici Orahovačkoj bb, iza Pošte 81102 u Podgorici, prevoz novca i obezbjeđenje istoga je vršen od strane jednog profesionalnog vozača i jednog naourazanog pratioca, dok je po Klauzuli "Sava Osiguranja" za prenos i prevoza novca, predviđeno, da za osiguranje na sumu novca preko 40.000,00 eura, a do 500.000,00 eura, uslov, da profesionalni vozač-dostavljač, prenosi, odnosno prevozi novac u motornom vozilu kojim upravlja i ima dva naourazana pratioca. Dakle, očigledno je da postoji neusaglašenost navedenog ugovora i gornje polise osiguranja. Prednje se odnosi na spor poslovne oznake P.br.492/21, dok je i kasnija Polisa "Sava osiguranja" POL-00153433, zbog istih činjenica, takođe neusklađena i sa razbojništvom od 20.10.2021. godine, koje se desilo ispred Pošte 81402 Nikšić.

Za ukazati je na činjenicu, da i u slučaju eventualnog uspjeha Pošte Crne Gore u sporu koji se vodi protiv "Security Guard Montenegro", pred Privrednim sudom Crne Gore, pod poslovnom oznakom P.br.449/21, postoji neizvjesnost da li bi se i u slučaju da dobijemo spor, naplatili od ovog društva, jer pozitivan ishod spora ne znači nužno mogućnost prinudne naplate po osnovu pravosnažne sudske presude.

Takođe, oba spora koja se vode pred Privrednim sudom Crne Gore protiv "Lovćen osiguranja", poslovnih oznaka: P.br. 819/22 i P.br.38/23, iz osnova osiguranja profesionalne odgovornosti, po polisi profesionalne odgovornosti "Security Guard Montenegro" izdatoj od strane Lovćen osiguranja, predstavljaju dugotrajne i neizvjesne sudske postupke, u kojima treba da se utvrdi činjenica da li su osiguranikovi agenti zaštite usljed stručne greške, propusta ili kršenja dužnosti pri obavljanju zaštite, prouzrokovali štetu naručiocu (Pošti Crne Gore), te da za nju osiguranik odgovara po zakonu. Dakle, ove činjenice treba sud da utvrđuje u dokaznom postupku, što opet ukazuje na dugotrajnost i neizvjesnost ishoda istih.

Troškovanjem sredstava u ovoj poslovnoj godini, omogućiće se, da u slučaju negativnog ishoda budu maksimalno zaštićeni interesi društva, dok će, u slučaju pozitivnog ishoda ova dva sudska postupka, ista predstavljati prihod Pošte Crne Gore.

U konačnom, vezano za razbojništvo od 16.03.2021.godine, koje se desilo u ulici Orahovačkoj bb, iza Pošte 81102 u Podgorici, preporučujemo da se troškuju novčana sredstva u iznosu od 148,685,00 eura, dok za razbojništvo od 20.10.2021.godine, koje se desilo ispred Pošte 81402 Nikšić, preporučujemo da se troškuju novčana sredstva u iznosu od 388.622,78 eura, koje štete smo umanjili za iznose koji su isplaćeni od strane "Sava Osiguranja", shodno Odlukama o likvidaciji štete na koje smo se pozvali u Izvještaju od 13.03.2024.godine."

Potraživanja po osnovu naknade za pokriće neto troška univerzalne poštanske usluge - EKIP u iznosu 400.000 €:

Društvo treba u skladu sa Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora „Službeni list Crne Gore“, broj 037/17 od 14.06.2017., 008/19 od 6.02.2019., 075/20 od 26.07.2020. godine da izvrši obračun neto troška. Pravilnik navodi da:

- do 31.03. Društvo treba da dostavi Opis implementacije EKIP-u,
- do 30.04. EKIP treba da ocijeni usaglašenost dostavljenog Opisa implementacije sa odredbama Pravilnika, a
- do 30.06. Društvo treba EKIP-u da dostavi zahtjev za verifikaciju troška kao i odgovarajuću dokumentaciju i regulatorne izvještaje propisane Pravilnikom.

Društvo ima obavezu u skladu sa Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore", br. 145/21, 152/22) da do 31.03. preda finansijske iskaze Poreskoj upravi za prethodnu godinu tj. 2021. godinu.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP) je Rješenjem broj 0102-3184/24 od 30.11.2023. godine utvrdila Iznos neto troška pružanja univerzalne poštanske usluge koji predstavlja neopravdano finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora Poštu Crne Gore AD Podgorica, za 2022. godinu u iznosu 344.427 €. Društvo je u decembru 2023. godine naplatilo neto trošak za 2022. godinu.

Kako u momentu izrade finansijskih iskaza nije bio poznat obračunati iznos neto troška za 2023. godinu Društvo je prikazalo u svojim poslovnim knjigama potraživanje za nefakturisane prihode od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP u iznosu od 400.000 €. Iznos neto troška univerzalnog poštanskog operatora za 2023. godinu je ukalkulisan na osnovu činjenice da je Agencija utvrdila i verifikovala iznos neto troška za 2022. godinu, te je na osnovu toga i u finansijskom planu za 2023. godinu iskazan iznos od 400.000 €.

Ostala potraživanja u ukupnom iznosu 376.267 €:

Solidarni stambeni fond u iznosu od 192.374 €,
 Ostala potraživanja u iznosu od 35.601 € (šteta po potjernici u iznosu 20.075 €, penzije R.Srbije u iznosu 5.000 €; ostali računi u iznosu 650 €, zajednicki troskovi sa Telekomom);
 Državnih organa - bolovanja u iznosu 85.914 €,
 Potraživanja od zaposlenih 1.459 €
 Potraživanja od poslovnica za gotovinu na dan 30.12. i 31.12.2023.godine u iznosu 60.919 €.

U poslovnim knjigama Društva nisu evidentirani depoziti u kasama odnosno potraživanje od zaposlenih po osnovu novca u kasama. Popis na 31.12.2023. godine je obuhvatio navedene depozite i isti iznose 1.328.240 €. Depoziti u blagajnama Društva su novac CKB i isti se ne prate u Sektoru za ekonomske poslove odnosno u Službi računovodstva i finansija već praćenje istih vrši Služba za upravljanje servisima i uslugama odnosno Odjeljenje za novčano poslovanje. Prema dobijenom Ios-u od CKB banke za 2023. godinu pomenuta sredstva su prikazana kao potraživanja od Pošte.

5. Ostali kratkoročni finansijski plasmani

Opis	2023.	2022.
	€	€
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	30.000	30.000
Ukupno :	30.000	30.000

Kratkoročni finansijski plasmani odnose se na pozajmicu Sindikatu iz 2018. i 2019. godine.

6. Gotovina na računima i u blagajni

Opis	2023.	2022.
	€	€
Blagajna	457	539
Transakcioni računi	5.774.109	5.032.042
Devizni računi	3.597.514	3.515.597
Devizna blagajna	1.149	445
Ukupno :	9.373.229	8.548.623

"Pošta Crne Gore" a.d. Podgorica poslovanje obavlja preko NLB Montenegro banke a.d. Podgorica, Hipotekarna banka a.d. Podgorica, C.K.B. a.d. Podgorica, Prve banke Crne Gore a.d. Podgorica i Erste banke a.d. Podgorica.

7. Aktivna vremenska razgraničenja

Opis	2023.	2022.
	€	€
Aktivna vremenska razgraničenja	414.043	169.063
Ukupno :	414.043	169.063

Aktivna vremenska razgraničenja se odnose na razgraničenje unaprijed obračunatih troškova - Kamate na kredit (229.692€), polisa za osiguranje (104.791€), licenci (35.212€), troškovi sudskih sporova (35.420€) i ostalo (8.928€).

8. Osnovni kapital

Kapital Društva u knjigovodstvenoj evidenciji iznosi 35.331.033 € (2022. godine 35.331.033 €).

Kapital je evidentiran u Statutu Društva u iznosu 35.331.033 €. Kapital je registrovan u CRPS-a u Podgorici u istom iznosu.

Prema izvodu iz CDA na dan 31.12.2023. godine u sledećoj tabeli je prikazana lista vlasnika:

Redni broj	Akcionari	Broj akcija	Vrijednost	%
1.	Vlada Crne Gore	258.437	35.331.025,00	100,0000
	Ukupno:	258.437	35.331.025,00	100.0000

Prema izvodu iz CDA na dan 31.12.2023. godine u sledećoj tabeli je prikazana lista vlasnika:

Redni broj	Akcionari	Broj akcija	Vrijednost	%
1.	Vlada Crne Gore	258.437	35.331.025,00	100,0000
	Ukupno:	258.437	35.331.025,00	100.0000

Ukupan broj akcija je 258.437. Nominalna vrijednost iznosi 136,7104 €. Ukupna nominalna vrijednost kapitala iznosi 35.331.025 €. Vlada Crne Gore je jedini akcionar, sa 100% vlasništva Društva. Akcije su obične, svaka akcija jedan glas, prenos vlasništva nije ograničen, u potpunosti su otplaćene i glase na ime. Akcije Pošte se ne kotiraju na Montenegro berzi.

U knjigovodstvenoj evidenciji Društva na dan 31.12.2023. godine nije iskazana revalorizaciona vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, koja je u iznosu od 14.081.025 € utvrđena procjenom njihove vrijednosti izvršene na dan 30.09.2010. godine za potrebe restrukturiranja Pošte Crne Gore d.o.o. Podgorica u Pošta Crne Gore a.d. Podgorica. Uvidom u restrukturiranje Društva, svu raspoloživu dokumentaciju dobijenu iz dosijea CRPS-a i Komisije za tržište kapitala (tada Komisije za hartije od vrijednosti) revalorizacione rezerve u iznosu 14.081.025 €, ukinute su u korist računa osnovnog, akcijskog kapitala. Prenosjenjem, ukidanjem, revalorizacionih rezervi suprotno zahtjevima MRS 16, narušen je odnos sredstva i njihovih revalorizacionih rezervi, pa je njihovo ukidanje na ovaj način imalo za posljedicu nerealno iskazivanje vrijednosti akcijskog, osnovnog kapitala na dan 31.12.2023. godine, kao i nerealno utvrđivanje nominalne vrijednosti akcija, odnosno njihove pojedinačne nominalne vrijednosti.

Promjene na kapitalu u toku 2022. i 2023. godine prikazane su u Izvještaju o promjenama na kapitalu.

9. Rezerve

Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata u iznosu 124.042 € (2022. godine 331.538 €) su nastale procjenom opreme iz ranijih godina.

Tokom 2023. godine je izvršeno umanjjenje po osnovu prenosa u neraspoređenu dobit iz ranijih godina – za iznos amortizacije na revalorizovanu vrijednost za opremu koja je procijenjena na dan 31.12.2014. godine. u iznosu 207.496 €.

U knjigovodstvenoj evidenciji Društva na dan 31.12.2023. godine nije iskazana revalorizaciona vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, koja je u iznosu od 14.081.025 € utvrđena procjenom njihove vrijednosti izvršene na dan 30.09.2010. godine za potrebe restrukturiranja Pošte Crne Gore d.o.o. Podgorica u Pošta Crne Gore a.d. Podgorica. Revalorizaciona rezerva u navedenom iznosu (14.081.025 €), ukinuta je u korist računa osnovnog (akcijskog) kapitala.

Promjene na kapitalu u toku 2023. i 2022. godine prikazane su u Izvještaju o promjenama na kapitalu.

10. Neraspoređeni dobitak

Opis	2023.	2022.
	€	€
I Neraspoređeni dobitak ranijih godina	3.341.512	3.302.589
Ukupno	3.341.512	3.302.589
II Neraspoređeni dobitak tekuće godine	126.605	47.688
Ukupno	126.605	47.688
Ukupno (I+II)	3.468.117	3.350.277

Pošta je po odluci Vlade Crne Gore br. 07-350/23-4196/2 od 08.09.2023. godine izvršila uplatu dividende za 2021. (30% neto dobiti) u iznosu 182.877 € i 2022. godinu (70% neto dobiti) u iznosu 33.382 €. Promjene na kapitalu u toku 2023. i 2022. godine prikazane su u Izvještaju o promjenama na kapitalu.

11. Dugoročna rezervisanja

Opis	2023.	2021.
I Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	€	€
Rezervisanja za otpremnine, odlazak u penziju	412.555	390.125
Rezervisanja za jubilarne nagrade	364.053	266.751
	776.608	656.876
II Ostala dugoročna rezervisanja		
Rezervisanja za sudske sporove	198.578	228.344
	198.578	228.344
Ukupno :	975.186	885.220

Tokom 2023. godine izvršeno je umanjnje rezervisanja po osnovu isplata :

- jubilarnih nagrada u iznosu 59.981 € kao i
- otpremnina radi odlaska u penziju u iznosu 28.350 € za koje je ranije izvršeno rezervisanje.

Na dan 31.12.2023. godine, a na osnovu Izvještaja aktuaru o obračunu rezervisanja za primanja zaposlenih u Društvu – MRS 19 broj 00062-20240306-1od 06.03.2024. godine, izvršeno je ukidanje rezervisanja za jubilarne nagrade i to u iznosu 64.691 € i povećanje rezervisanja u iznosu 221.974 €. Rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju povećana su u iznosu 60.466 €, dok su ista po aktuarskom obračunu ukinuta u iznosu 9.686 €. Rezervacije za sudske sporove su umanjene za 29.766 €.

10. Dugoročne obaveze

Opis	2023.	2022.
	€	€
I Dugoročni krediti	1.615.915	-
	-	-
II Ostale dugoročne obaveze		
Dugoročne obaveze za radni spor	33.877	35.417
Dugoročne obaveze po osnovu zakupa IFRS 16	79.391	182.799
	113.268	218.216
Ukupno (I+II)	1.729.183	218.216

Dugoročni kredit se odnosi na zaduženje kod NLB banke za investiranje u nabavku Centralizovanog integrisanog poslovnog informacionog sistema: ERP, DMS, BI, sistem za upravljanje radnim vremenom sa kontrolom pristupa. Period realizacije otplate kredita je 7 godina sa grace periodom od godinu dana. U toku grace perioda Pošta je u obavezi da uplaćuje mjesečnu kamatu. Na kreditno zaduženje dobijena je saglasnost Vlade br. 04-402/13-2112/1 od 20.04. 2023. godine. Ukupni iznos zaduženja je 1.868.755€.

13. Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze na dan 31.12.2023. godine iznose 406.708 €. (2022. godine u iznosu 394.336 €). Odloženi porez je nastao kao razlika obračuna sadašnje vrijednosti nepokretnosti i opreme u računovodstvene i poreske svrhe - primjenom 9% - u računovodstvene svrhe je veći iznos. S obzirom da Društvo nema obavezu po osnovu poreza na dobit jer je ostvarilo gubitak u pd prijavi, za odloženi porez je primijenjena najmanja stopa poreza u iznosu od 9%.

14. Dugoročni odloženi prihodi i primljene donacije

Odloženi prihodi u iznosu 188.996 € odnose se na odloženi prihod po osnovu donacije QSF fonda za nabavku električnih vozila i Eko fonda za nabavku električnih motora.

15. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije

Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije na dan 31.12.2023. godine iznose 88.412 € (31.12.2022. godine u iznosu 118.518 €). Naveden obaveze se odnose na kratkoročne obaveze po osnovu zakupa koje proističu iz obaveza primjene standarda IFRS 16.

16. Obaveze po osnovu kratkoročnih kredita od kreditnih institucija

Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija na dan 31.12.2023. godine iznose 274.277 €. Navedene obaveze se odnose na obaveze koje dospijevaju do jedne godine po osnovu kamate i glavnice za kreditno zaduženje kod NLB banke. Iznos glavnice koji dospijeva u 2024. godini je 199.681 € dok je iznos kamate 74.596 €.

17. Primljeni avansi, depoziti i kaucije

Obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije na dan 31.12.2023. u ukupnom iznosu 1.302.424€ (31.12.2022. godine iznose 1.200.702 €):

- Zavod za izgradnju Bar a.d. Bar u iznosu 1.000.000 € a shodno Ugovoru o zajedničkoj izgradnji stambeno-poslovnog objekta broj 00020-4948 od 11.07.2008. godine i Anexa Ugovora broj 00021-7314 od 29.06.2011. godine,
- kupci u zemlji i inostranstvu u iznosu od 302.424 € (uplate za fahove, sertifikate i ostalo).

18. Obaveze iz poslovanja

Opis	2023.	2022.
	€	€
Dobavljači u zemlji	1.258.617	974.425
Dobavljači u inostranstvu	248.018	280.958
Dobavljači za nefakturisanu robu	-	24.076
Obaveze za prodatu komisionu robu	5.302	47.290
Ukupno:	1.511.937	1.326.749

Dobavljači u zemlji:

- Crnogorska komercijalna banka u iznosu 371.142 €
- Osmanagic co doo Nikšić u iznosu 141.537 €
- Crnogorski Telekom ad Podgorica u iznosu 114.664 €
- Elektroprivreda Crne Gore AD NIKŠIĆ u iznosu 95.871 €
- Sava osiguranje Podgorica u iznosu 56.720 €,
- Grawe neživotno osiguranje Podgorica u iznosu 45.876 €
- Glavni grad Podgorica u iznosu 45.521 €,
- Sistem security doo Podgorica u iznosu 32.154 €,
- Jugopetrol AD Podgorica u iznosu 27.208 €
- Montenegro Bonus Cetinje u iznosu 17.109 €
- ostali dobavljači u iznosu 310.814 €.

Obaveze prema Crnogorskoj komercijalnoj banci se odnose na proviziju za dotacije za period jun – decembar 2023. godine. Obaveze prema dobavljaču Osmanagic co doo Nikšić odnose se na nabavku vozila. Obaveze prema Crnogorskom Telekomu odnose se na račune za fiksnu i mobilnu telefoniju i internet za tri posljednja mjeseca i nabavku lož ulja. Obaveze prema Elektroprivredi odnose se na obaveze za električnu energiju za posljednja tri mjeseca 2023. godine. Obaveze prema dobavljaču Sava osiguranje i Grawe osiguranje odnose se na osiguranje za period januar – jun 2024. godine. Obaveze prema Glavnom gradu Podgorica predstavljaju obavezu za porez na nepokretnost za 2023. godinu. Obaveze prema dobavljačima Sistem security, Jugopetrol AD Podgorica i Montenegro bonus Cetinje odnose se na decembar 2023. godine po osnovu obezbjeđenja goriva i lož ulja.

Dobavljači u inostranstvu:

- PTT Saobraćaj Srbija Beograd u iznosu 89.756 €,
- Pošta Amerike u iznosu 49.079 €,
- Pošta Francuske u iznosu 17.953 €,
- OSA računarski inženjering d.o.o. Beograd u iznosu 15.083 €,
- Air Serbia u iznosu 10.678 €,
- Pošta Bosne I Hercegovine u iznosu 8.653 €,
- Pošta Slovenije u iznosu 7.517 €,
- Pošta Makedonije u iznosu 6.286 €,
- Dekel doo Beograd u iznosu 5.940 €
- Pošta Republike Srpske Banja Luka u iznosu 5.860 €
- ostali ino-dobavljači u iznosu 31.214 €.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu odnose se uglavnom na obaveze po osnovu poštanskih pošiljaka iz međunarodnog obračuna za 2023. godinu.

19. Ostale kratkoročne obaveze

Opis	2023.	2022.
	€	€
Obaveze za sporazumni raskid radnog odnosa	-	-
Obaveze za porez na dohodak fizičkih lica	7.050	10.962
Obaveze za doprinos solidarnom stambenom fondu	130.047	130.047
Obaveze za proviziju - CKB		102.361
Obaveze za subvencioniranu kamatu CKB	906	2.364
Obaveze za pogrešne uplate	22.637	9.965
Kratkorocne obaveze za radni spor	1.540	1.540
Obaveze za uputnički promet	1.836.314	891.137
Ostale obaveze	2.140	
Ukupno:	2.000.634	1.137.414

20. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda

Opis	2023.	2022.
	€	€
Obaveze za PDV	2.973	14.774
Ukupno:	2.973	14.774

21. Pasivna vremenska razgraničenja

Opis	2023.	2022.
	€	€
Odloženi prihodi		98.594
Ostala PVR	68.789	357.519
Ukupno:	68.789	456.113

Ostala PVR u ukupnom iznosu 68.789 € se odnose na ukalkulisane račune iz decembra, a knjiženi u januaru.

22. Prijava poreza na dobit

U skladu sa primjenom poreskih propisa vezanih za Zakon o porezu na dobit pravnih lica Društvo je sačinilo Prijavu poreza na dobit u kojoj su iskazani sledeći podaci:

Opis	Iznos (€)
Dobitak poslovne godine	138.977
Troškovi amortizacije iskazani u bilansu uspjeha	890.148
Troškovi amortizacije koji se priznaju u poreske svrhe	1.744.410
Iznos izdataka isplaćen pravnim licima za zdravstvene... uvećan za iznos isplaćen fizičkim licima	29.586
Otpisana sumnjiva potraživanja koja se ne priznaju u poreske svrhe	42.546
Obračunati troškovi primjenom transfernih cijena	1.076.385
Obračunati troškovi primjenom tržišnih cijena	1.076.385
Obračunati prihodi primjenom transfernih cijena	6.648.010
Obračunati prihodi primjenom tržišnih cijena	6.648.010
Prihod od naplaćenih sumnjivih potraživanja ostvaren u poreskom periodu	4.522
Gubitak	647.675
Iznos poreza (9%)	-

Pošta Crne Gore Ad nema obaveza po osnovu poreza na dobit na dan 31.12.2023. godine. Društvo je prikazalo efekat izrade studije transfernih cijena u PD obrazcu.

12. TROŠAK UNIVERZALNOG SERVISA

Ovdje posebno ukazujemo na probleme koje Pošta ima u vezi sa naplatom troška univerzalnog servisa koji datiraju od 2010. godine uz naznaku da je deficit univerzalnog servisa za 2009. godinu naplaćen. Ukupna potraživanja od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost po osnovu deficita univerzalnog servisa iznose **12.327.606,00 €**

Tabelarni prikaz starosne strukture potraživanja od Agencije za elektronske komunikacije i postansku djelatnost

Godina	Iznos potraživanja po godinama
2010	1,639,702.00
2011	1,814,538.00
2012	1,618,970.00
2013	985,105.00
2014	527,884.00
2015	685,290.00
2016	586,107.00
2017	2,309,991.00
2018	1,146,048.00
2021	613,971.00
2023 - Projekcija	400,000.00
Ukupno	12,327,606.00

Iznos potraživanja za 2010. godinu saglasno tada važećem Zakonu o poštanskim uslugama, Agencija je bila u obavezi da uplati iz kompenzacionog fonda, a ukoliko u njemu nema dovoljno sredstava predviđeno je da se nedostajući iznos nadoknađuje iz sredstava Državnog budžeta. Iznos novca u kompenzacionom fondu, kako nas je obavjestila Agencija bio je nedovoljan i ostala je obaveza da se nedostajuća sredstva nadoknade iz sredstava Državnog budžeta. Kako se navedeno nije naplatilo Pošta je bila prinuđena da pokrene odgovarajuće postupke sudskim putem.

Navedeni problem je uvećan kada je Agencija rješenjima od 25.07.2013. godine odbila zahtjev Pošte za verifikaciju obračuna za 2011. i 2012. godinu sada već saglasno novom Zakonu o poštanskim uslugama prema kojem se gubici u obavljanju poštanske usluge pokrivaju iz kompenzacionog fonda Agencije i iz sredstava Agencije. Takođe, Agencija je odbila zahtjev Pošte za verifikaciju obračuna neto troška univerzalnog servisa za 2013., 2014. i 2015. godinu.

Zbog navedenih okolnosti Pošta je bila prinuđena da pokrene postupke za naplatu potraživanja sudskim putem. O kompletnoj problematici u više navrata su obavještavani resorno Ministarstvo i Ministarstvo finansija i dati su određeni predlozi za razrješenje ovog problema.

Upravni sud je za 2012. godinu donio tri presude kojima je poništavao Rješenja Agencije vezano za verifikaciju neto troška univerzalnog servisa. Međutim, 30.10.2016. godine Upravni sud, u ponovnom postupku, donosi presudu kojom se tužba Pošte Crne Gore vezana za trošak univerzalnog servisa za 2012. godinu odbija kao neosnovana. Pošta podnosi zahtjev Vrhovnom sudu za vanredno preispitivanje sudske odluke. Vrhovni sud odbija pomenuti zahtjev, nakon čega Pošta Crne Gore podnosi žalbu Ustavnom sudu.

Upravni sud je za 2013. godinu nakon dvije presude u korist Pošte Crne Gore donio presudu kojom se odbija tužba Pošte Crne Gore. Dalje postupanje se ogleda u podnošenju zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke.

Potraživanje po osnovu obračuna troška univerzalnog servisa za 2017. godinu u iznosu od 2.309.991€ odnosi se na potraživanje od Agencije za neto trošak univerzalnog servisa za 2017. godinu, koji je urađen je primjenom Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora i isti je dostavljen Agenciji na verifikaciju. Kako je Agencija odbila verifikaciju obračuna neto troška univerzalnog servisa bez obrazloženja stavki koje su poslužile kao osnov za odbijanje Pošta je u julu 2018. godine pokrenula upravni spor pred nadležnim sudom.

Pošta Crne Gore je Agenciji za elektronske komunikacije dostavila zahtjev za verifikaciju neto troška za 2019. godinu. Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP) je Rješenjem broj 0102-2694/19 od 19.11.2020. godine utvrdila neto trošak pružanja univerzalne poštanske usluge koji predstavlja neopravdano finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora Poštu Crne Gore AD Podgorica, za 2019. godinu u iznosu 301.596,54€.

Pošta Crne Gore je Agenciji za elektronske komunikacije dostavila zahtjev za verifikaciju neto troška za 2020. godinu. Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP) je Rješenjem broj 0102-2876/23 od 25.11.2021. godine utvrdila neto trošak pružanja univerzalne poštanske usluge koji predstavlja neopravdano finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora Poštu Crne Gore AD Podgorica, za 2020. godinu u iznosu 400.126,95€.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP) je Rješenjem broj 0102-3246/14 od 30.11.2022. godine odbila zahtjev za verifikaciju neto troška pružanja univerzalne poštanske usluge za 2021. godinu koji predstavlja neopravdano finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora Poštu Crne Gore AD Podgorica, za 2021. godinu u iznosu 613.971 €. Društvo je u decembru 2022. godine pokrenulo sudski postupak protiv EKIP-a zbog odbijanja zahtjeva za verifikaciju neto troška za 2021. godinu, te je shodno tome u 2022. godini izvršilo indirektnu ispravku potraživanja od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Kako u momentu izrade finansijskih iskaza nije bio poznat obračunati iznos neto troška za 2023. godinu Društvo je prikazalo u svojim poslovnim knjigama potraživanje za nefakturisane prihode od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP u iznosu od 400.000 €. Iznos neto troška univerzalnog poštanskog operatora za 2023. godinu je ukalkulisan na osnovu činjenice da je Agencija utvrdila i verifikovala iznos neto troška za 2022. godinu u iznosu 344.426,71 € te je na osnovu toga i u finansijskom planu za 2023. godinu iskazan iznos od 400.000 €.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU | 2023.

Društvo treba u skladu sa Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora „Službeni list Crne Gore“, broj 037/17 od 14.06.2017., 008/19 od 6.02.2019., 075/20 od 26.07.2020. godine da izvrši obračun neto troška. Pravilnik

navodi da:

- do 31.03. Društvo treba da dostavi Opis implementacije EKIP-u,
- do 30.04. EKIP treba da ocijeni usaglašenost dostavljenog Opisa implementacije sa odredbama Pravilnika, a
- do 30.06. Društvo treba EKIP-u da dostavi zahtjev za verifikaciju troška kao i odgovarajuću dokumentaciju i regulatorne izvještaje propisane Pravilnikom.

Društvo ima obavezu u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 052/16) da do 31.03. preda finansijske iskaze Poreskoj upravi za prethodnu godinu tj. 2023. godinu.

Obradio:

Rukovodilac planiranja i analize
Lindon Dukaj

Lindon Dukaj

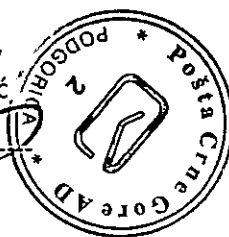
Odobрила:

Direktor sektora za ekonomske poslove
Slađana Maras

Slađana Maras

Izvršni direktor,
Josip Đurašković

Josip Đurašković

MV Konsalt d.o.o.

Revizija finansijskih iskaza i konsalting

Pošta Crne Gore AD Podgorica

Broj 0020-2040412-17/2

Podgorica, 18. 04. 2024 god.

“POŠTA CRNE GORE” A.D. PODGORICA

**Finansijski izvještaji na dan
31. decembar 2023. godine
i Izvještaj nezavisnog revizora**

U Podgorici, 11.04.2024. godine

"POŠTA CRNE GORE" A.D. PODGORICA

**IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2023. GODINU**

SADRŽAJ	Strana
Izjava o odgovornosti rukovodstva	3
Izvještaj revizora	4-12
Izmijenjeni finansijski iskazi:	
Iskaz o ukupnom rezultatu/Bilans uspjeha u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine	
Iskaz o finansijskoj poziciji/Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine	
Iskaz o tokovima gotovine u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine	
Iskaz o promjenama na kapitalu u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine	
Napomene uz finansijske iskaze	
Izvještaj menadžmenta	

„MV Konsalt“ d.o.o. Podgorica

Ova izjava se daje u vezi sa revizijom finansijskih iskaza "Pošta Crne Gore" a.d. Podgorica na dan 31.12.2023. godine za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li finansijski iskazi realno i objektivno, po svim bitnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje "Pošta Crne Gore" a.d. Podgorica na dan 31. decembra 2023. godine, rezultate poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima/Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i propisima Crne Gore.

Prihvatamo našu odgovornost za istinit i objektivan prikaz finansijskih iskaza u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima/Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i računovodstvenim propisima Crne Gore.

Prema našem najboljem znanju i uvjerenju, ovim potvrđujemo sledeće:

1. Rukovodstvo i lica koja imaju značajnu ulogu u internom sistemu kontrole ili lica koja mogu imati materijalno značajan uticaj na računovodstvene izvještaje nijesu bila uključena u nezakonite radnje.
2. Stavili smo vam na raspolaganje sve poslovne knjige i potkrepljujuću dokumentaciju i sve zapisnike sa sjednica Organa upravljanja i rukovođenja odbora direktora za kalendarsku 2023. godinu i period do završetka revizije.
3. Potvrđujemo sveobuhvatnost informacija datih u pogledu identifikovanja povezanih subjekata.
4. U finansijskim iskazima nema materijalno značajnih pogrešnih iskazivanja ili propusta.
5. Društvo je postupalo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora koji bi, u slučaju nepridržavanja, mogli imati materijalno značajne efekte na finansijske iskaze. Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima zakonodavnih i izvršnih organa koji bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na izmijenjene finansijske iskaze.
6. Prikazali smo sve nastale, kao i potencijalne obaveze.
7. Nemamo planove niti namjere koje bi mogle da materijalno značajno izmijene knjigovodstvenu vrijednost ili klasifikaciju sredstava i obaveza prikazanih u finansijskim iskazima.
8. Društvo ima nesporno vlasništvo nad imovinom koja je prikazana u finansijskim iskazima i nema zaloga niti drugih tereta nad bilo kojim sredstvima Društva, osim prezentovanih. Ova konstatacija proizilazi iz procjene kapitala društva prilikom restrukturiranja, rješenja Komsije za tržište kapitala i rješenja CRPS-a.
9. Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanjanja u izmijenjenim finansijskim iskazima ili u napomenama uz njih.
10. U sastavljanju finansijskih izvještaja, odgovorni smo za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem u narednoj godini. Akcionari su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

U ime rukovodstva Društva,
Josip Đurašković, izvršni direktor

Podgorica, 11. aprila 2024. godine

AKCIONARIMA "POŠTA CRNE GORE" A.D. PODGORICA***Negativno mišljenje***

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza „Pošta Crne Gore“ AD Podgorica (u daljem tekstu Društvo) – Iskaz o finansijskoj poziciji/Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine, Iskaz o ukupnom rezultatu/Bilans uspjeha za period 01.01.2023. godine do 31.12.2023. godine, Iskaz o tokovima gotovine u periodu 01.01.2023. godine do 31.12.2023. godine, Iskaz o promjenama na kapitalu u periodu 01.01.2023. godine do 31.12.2023. godine, objelodanjenih na sajtu Poreske uprave Crne Gore dana 05.04.2024. godine pod brojem 112499/2023 kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske iskaze.

Prema našem mišljenju, zbog značaja pitanja navedenih u dijelu izvještaja "Osnov za negativno mišljenje", koja imaju značajni i prožimajući uticaj na priložene finansijske iskaze, priloženi finansijski iskazi, u svim navedenim, značajnim odrednicama prezentiranim u Osnovi za negativno mišljenje, ne prikazuju istinito i fer finansijsko stanje „Pošta Crne Gore“ AD Podgorica na dan 31.12.2023. poslovnog uspjeha, promjena na kapitalu i novčanih tokova za period 01.01.2023.-31.12.2023. godine, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i napomenama uz izmijenjene finansijske iskaze.

Osnov za negativno mišljenje

1. Kao što je objelodanjeno u Napomeni 15. uz finansijske iskaze, „zemljište i objekti bez obzira na oblik korišćenja odnosno svojine su prikazani u poslovnim knjigama Društva na dan 31.12.2023. godine“. Uvidom u pojedinačne listove nepokretnosti u kojima su evidentirane nepokretnosti koje su prikazane u poslovnim knjigama Društva, na pojedinim brojevima istih upisana je Država Crna Gora u obimu prava - svojina 1/1, Vlada Crne Gore - raspolaganje a Društvu su date nepokretnosti na upravljanje. Nepokretnosti Društva, odnosno zemljište i objekti u ukupnom iznosu 28.194.421 € - sadašnja vrijednost, predstavljaju 59,39 % od ukupne aktive Društva koja iznosi 47.472.711 €. Od navedenog iznosa nepokretnosti, koje su upisane kao svojina - na Državu i na druga pravna i fizička lica ukupno iznose 18.983.987 € ili 67,33 % ukupno prikazanih nepokretnosti u poslovnim knjigama Društva (ili 40 % aktive) od kojeg iznosa se:
 - na Državu Crnu Goru odnosi 18.804.068 € – svojina 1/1, korišćenje Vlada Crne Gore a Društvu je upisano pravo na upravljanje,
 - iznos od 43.914 € Država ima pravo svojine a Društvo se ne pominje niti u jednom obimu prava raspolaganja i
 - iznos od 136.005 € koji se odnosi na nepokretnosti na kojima pravo svojine imaju druga pravna i fizička lica.

Osim navedenih nepokretnosti, Društvo je uvidom u listove nepokretnosti upisano sa sledećim opisom raspolaganja na nepokretnostima u ukupnom iznosu 9.052.388 €:

- korišćenje, sukorišćenje, pravo raspolaganja, sopstvenik-suposjednik, ukupan iznos nepokretnosti iznose 2.442.626 € odnosno 8,66 % ukupnih nepokretnosti,
- za koje ne postoje dokazi o vlasništvu u iznosu 835.495 € odnosno 2,96 % ukupnih nepokretnosti,
- na kojima je upisano pravo svojine odnosno susvojine (gdje nije izvršena etažna razrada objekata) ukupno iznose 5.774.267 € ili 20,48 % ukupno prikazanih nepokretnosti u poslovnim knjigama Društva.

Znači, Društvo ima nesporno vlasništvo, svojina ili susvojina, na nepokretnostima svega 20,48 % od ukupno iskazanih nepokretnosti. Iskazane nepokretnosti su osnov obračuna amortizacije, odloženog poreza a samim tim utiču na rezultat Društva odnosno preko istog na kapital Društva.

Ostatak do 100 % prikazanih nepokretnosti u poslovnim knjigama Društva, bilansu stanja, iznosi 158.046 € ili 0,57 % i odnosi se na MSFI 16 – lizing odnosno prikazana imovina sa pravom korišćenja.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima „Sl. List RCG“, br.65/2020, član 133 – ovlašćenja Skupštine, stav 8 navodi „donosi odluku o raspolaganju imovinom društva (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili na drugi način raspolaganju) čija je vrijednost veća od 20 % knjigovodstvene vrijednosti imovine društva (imovina velike vrijednosti), ukoliko statutom nije utvrđeno niže učešće“. Statutom Društva nije utvrđeno niže učešće. Odluku Skupštine Društva odnosno Vlade Crne Gore, ovim povodom, nijesmo dobili na uvid i ista je nepoznata Društvu. Zakon o državnoj imovini „Sl.list CG“, br.21/2009 i 40/2011-dr.zakon, član 10, stav 12 navodi „raspolaganje je prenos svih ili nekih svojinskih ovlašćenja na treća lica otuđenje (prodaja, razmjena, poklon), davanje na upravljanje, davanje na korišćenje...“ Član 32, istog Zakona navodi da „o raspolaganju i razmjeni stvari i drugih dobara iz imovine Crne Gore, imovine opštine i javne službe zaključuje se ugovor u pisanoj formi. Ugovor iz stava 1 ovog člana zaključuje starješina državnog organa kojeg odredi Vlada...“. Na uvid nijesamo dobili ugovore o davanju na upravljanje jer isti nijesu ni zaključeni, prema informaciji iz Društva.

Ministarstvo finansija Crne Gore je dana 23.06.2009. godine objelodanilo na sajtu Primjenu Zakona o svojinsko pravnim odnosima (“Službeni List” CG br. 19/09) i Zakona o državnoj imovini (“Službeni List” CG br. 21/09), u dijelu upisa svojinskih prava u katastar nepokretnosti pod brojem 07-3938/2.

Društvo se obratilo Ministarstvu finansija Crne Gore dopisom broj 0020-7181 od 02.09.2009. godine kako bi dobili „stručno mišljenje u vezi upisa u katastar nepokretnosti imovine kojom gazduje Pošta Crne Gore“. Naime, dopisom je navedeno: „Pošta Crne Gore, od trenutka izvršene podjele JP PTT saobraćaja CG i zaključenog diobenog bilansa između njegovih pravnih sljedbenika, pravno egzistira kao posebno privredno društvo Pošta Crne Gore DOO. Statutom Pošte Crne Gore, na koji je dala saglasnost Vlada Crne Gore, u članu 22 stav 1, precizirano je: „Kapital Pošte je u cjelini imovina Republike Crne Gore i predstavlja ulog osnivača - Vlade Republike Crne Gore“. Po osnovu gazdovanja kapitalom osnivača, nepokretna imovina je upisana kod Uprave za nekretnine tako što je kao titular svojine upisana Pošta Crne Gore. Imajući u vidu odredbe navedenih zakona, postavlja se pitanje da li su učinjeni upisi nepokretnosti pravno valjani, s obzirom na to da je osnivač Vlada Crne Gore u cjelini vlasnik kapitala. Naše je mišljenje da se u konkretnom slučaju radi o vršenju svojinskih ovlašćenja na stvarima u državnoj svojini saglasno čl. 4 stav 3 Zakona o državnoj imovini. Dakle, smatramo da Pošta CG kao pravno lice mora da posjeduje imovinu te da su dosadašnji upisi kod Uprave za nekretnine, ne samo pravno valjani već i da ne uzrokuju nove obaveze po osnovu donijetih zakona, posebno ne one koje proizilaze iz čl. 66 i 67 Zakona o državnoj imovini. U vezi sa navedenim, molimo za stručno mišljenje Vašeg Ministarstva“.

Na uvid sam dobila Dopis Ministarstva finansija Crne Gore, broj 07-7650/1 od 14.09.2009. godine, u kojem se navodi: „Zakonom o državnoj imovini („Službeni list CG“, broj 21/09) učinjena su vlasnička razgraničenja u raspolaganju državnom imovinom, kao i pitanje korišćenja i upravljanja dobrima koja pripadaju Crnoj Gori. Svojinska prava Pošte Crne Gore u pogledu državne imovine kojom gazduje proizilaze iz njene pozicije predviđene članom 10 tačka 4 ovog zakona. Imovinska prava javnih službi u pogledu državne imovine koju su stekli po raznim osnovama propisana su članom 36 Zakona o državnoj imovini a u vezi člana 4 stav 3 ovog zakona. Kada je u pitanju upis državne imovine u katastar nepokretnosti Ministarstvo finansija je uradilo i Upravi za nekretnine, radi postupanja, dostavilo materijal – uputstvo broj 07-3938/1 od 23.06.2009. godine koji nosi naslov: Primjena Zakona o svojinsko pravnim odnosima (“Službeni list CG, broj 21/09”) u dijelu upisa svojinskih prava u katastar nepokretnosti. Ovaj materijal može se vidjeti na veb sajtu Ministarstva finansija ili Uprave za nekretnine. Na osnovu navedenih zakonskih odredbi i shodno ovom uputstvu (tačka 3), imovina javnih službi (javnih ustanova i javnih preduzeća) čiji je osnivač Crna Gora upisaće se kao svojina Crne Gore sa navođenjem u B listu naziva javne službe koja tu imovinu koristi i njome upravlja. Dakle, imovina sa kojom gazduje Pošta Crne Gore u katastar nepokretnosti upisaće se kao:

- svojina Crne Gore
- Pošta Crne Gore DOO“.

JP PTT saobraćaja Crne Gore je podijeljeno - restrukturirano 1999 godine na Poštu Crne Gore DOO Podgorica i Telekom Crne Gore AD Podgorica.

Menadžment Društva je pokrenulo više inicijativa za rješavanje pitanja imovine Društva - nepokretnosti i povratak iste u prvobitno stanje, kao svojina Društva 1/1. Kao što je navedeno u Napomeni 15. uz finansijske iskaze (na stranama 42-47), »Pošta Crne Gore preduzela sve pravne radnje koje su joj bile na raspolaganju, odnosno iscrpila sve zakonske mogućnosti koje može preduzeti u cilju rješavanje pitanja svoje imovine i njenog adekvatnog upisa u katastarskom operatu“.

- u sledećim listovima nepokretnosti su se izmjene desile početkom 2023. godine:

1. LN 3206 KO Novi Bar (na zemljištu Pošta iz prava svojine prešla u pravo upravljanja, dok je nad objektom zadržala pravo svojine) izmjene nastupile sa rješenjem od 30.01.2023. godine.
2. LN 541 KO Tivat (na zemljištu Pošta zadržala pravo sukorišćenja, dok je objekat iz svojine prešao u pravo svojine država Crna Gora) izmjene nastupile sa rješenjem od 13.02.2023. godine.

Služba za pravne poslove je uputila Žalbe na dobijena rješenje Uprave za katastar i državnu imovinu PJ Tivat i PJ Bar.

2. Potrebno je uraditi procjenu nepokretnosti i opreme, u skladu sa MRS 16., obzirom da je ista poslednji put izvršena radi transformacije Društva 30.09.2010. godine od strane nezavisnog procjenjivača. Društvo nije posebno evidentiralo investicione nekretnine već iste prikazalo u okviru nekretnina. Nijesmo u mogućnosti da utvrdimo efekte odstupanja od MRS 16. koji se odnosi na fer vrijednost nekretnina i opreme iskazanih u bilansu stanja na dan 31.12.2023 godine kao i obezvređenje sredstava u skladu sa MRS 36.
3. Kao što je objelodanjeno u Napomenama 22. i 24. uz finansijske iskaze, u knjigovodstvenoj evidenciji Društva na dan 31.12.2023. godine nije iskazana revalorizaciona vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, koja je u iznosu od 14.081.025 €, utvrđena procjenom njihove vrijednosti izvršene na dan 30.09.2010. godine za potrebe restrukturiranja Pošte Crne Gore d.o.o. Podgorica u Pošta Crne Gore a.d. Podgorica. Uvidom u postupak restrukturiranja Društva, svu raspoloživu dokumentaciju dobijenu iz dosijea CRPS-a i Komisije za tržište kapitala (tada Komisije za hartije od vrijednosti) revalorizacione rezerve u iznosu 14.081.025 €, ukinute su u korist računa osnovnog, akcijskog kapitala. Prenošanjem, ukidanjem, revalorizacionih rezervi suprotno zahtjevima MRS 16, narušen je odnos sredstava i njihovih revalorizacionih rezervi, pa je njihovo ukidanje na ovaj način imalo za posljedicu nerealno iskazivanje vrijednosti akcijskog, osnovnog kapitala kako na dan restrukturiranja tako i na dan 31.12.2023. godine, kao i nerealno utvrđivanje nominalne vrijednosti akcija, odnosno njihove pojedinačne nominalne vrijednosti.

Predmetna revizija je usklađena s Međunarodnim standardima revizije (ISA) i saglasno s Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA). Naša odgovornost, saglasno Međunarodnim standardima revizije (ISA), je opisana u odeljku „Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja“. Nezavisnost i drugi etički standardi su u potpunosti zadovoljeni u odnosu na Društvo, na koji način su ispunjene zahtijevane etičke odgovornosti u ovoj reviziji.

Ključna revizorska pitanja

Ključna revizorska pitanja su pitanja koja su bila po našem profesionalnom prosuđivanju, od najvećeg značaja za reviziju finansijskih iskaza tekućeg perioda. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih iskaza u cjelini i pri formiranju mišljenja o njima U nastavku dajemo dodatna ključna pitanja:

Ključno pitanja revizije	Kako smo adresirali ključno pitanja revizije
1. Priznavanje prihoda (tačnost evidentiranja prihoda), Napomena 4. i 5. uz finansijske iskaze	
Društvo u značajnom iznosu ostvaruje prihode od pružanja usluga i prodaje robe. Stoga smatramo da su prihodi od izvršenih usluga i prodaje robe kao i odgovarajuća potraživanja po istim ključno pitanje u reviziji. Računovodstvene politike Društva koje se odnose na priznavanje prihoda su objelodanjene u Napomeni 3.t. i 3.u. 2. Društvo je tokom 2023. godine pokrenulo novi informacioni sistem čija je implementacija i dalje u toku za pojedine segmente poslovanja.	Obezbijedili smo razumijevanje procesa vezanih za priznavanje prihoda. Sproveli smo testove kontrola povezanih sa prihodima od prodaje kroz provjeru dizajna i efikasnosti relevantnih kontrola vezanih za prihode od prodaje. Takođe, sproveli smo suštinske analitičke procedure vezane za značajne vrste prihoda, kao i specifične procedure kako bismo se uvjerali u tačnost i kompletnost priznatih prihoda. - obavljanje cut-off procedura na uzorku transakcija prihoda na kraju godine kako bi se zaključilo da li je priznavanje obavljeno za odgovarajući vremenski period; - testiranje na bazi uzorka ispostavljenih faktura i naplate istih, te adekvatnost obuhvatanja plaćanja; - testiranje starosne strukture potraživanja i adekvatnost izvršenog otpisa - pregled objelodanjenih napomena. - izvršili smo uvid u novi cjenovnik komercijalnih poštanskih usluga i cijena ostalih usluga od 28.04.2023. godine

Skretanje pažnje

1. Kao što je objelodanjeno u Napomeni 18. – Ostala potraživanja uz finansijske iskaze u poslovnim knjigama Društva nisu evidentirani depoziti u kasama odnosno potraživanje od zaposlenih po osnovu novca u kasama. Popis na 31.12.2023. godine je obuhvatio stanje svih sredstava CKB banke po poštama u iznosu 1.327.542,55 €. U ovom iznosu su sredstva korisnika koje Banka treba da realizuje prilikom obrade podataka. Depoziti u blagajnama Društva su novac CKB. Na osnovu dobijenog IOS-a od CKB AD Podgorica na dan 31.12.2023. godine, Banka je prikazala potraživanje po ovom osnovu od Društva,
2. Kao što je objelodanjeno u Napomeni 39. – Sudski sporovi, prema Pregledu sudskih sporova po svim osnovama zaključno sa 31.12.2023. godine, od Službe za pravne poslove je navedeno da postoje evidentirani predmeti u kojima je Društvo i aktivno i pasivno legitimisano. Društvo u sudskim sporovima zastupaju lica zaposlena u Društvu kao i angažovani advokati, po potrebi. Osnov tužbi su naplata duga, imovinsko-pravni odnosi, radni sporovi, naknada štete. Sporovi se vode pred sudovima - Osnovnim, Privrednim, Upravnim kao i pred Agencijom za mirno rješavanje sporova. Pošta je izvršila rezervisanje na teret troškova po navedenim sporovima kao što zahtijeva MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina za sporove za koje smatra da može nastupiti odliv sredstava.
3. Kao što je objelodanjeno u Napomeni 18. uz finansijske iskaze, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP) je Rješenjem broj 0102-3184/24 od 30.11.2023. godine utvrdila iznos neto troška pružanja univerzalne poštanske usluge koji predstavlja neopravdano finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora Poštu Crne Gore AD Podgorica, za 2022. godinu u iznosu 344.427 €. Društvo je u decembru 2023. naplatilo neto trošak za 2022. godinu. Kako u momentu izrade finansijskih iskaza nije bio poznat obračunati iznos neto troška za 2023. godinu Društvo je prikazalo u svojim poslovnim knjigama potraživanje za nefakturisane prihode od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP u iznosu od 400.000 €. Iznos neto troška univerzalnog poštanskog operatora za 2023. godinu je ukalkulisan na osnovu činjenice da je Agencija utvrdila i verifikovala iznos neto troška za 2022. godinu, te je na osnovu toga, kao i predviđenom stavkom u finansijskom planu za 2023. godinu iskazan je iznos od 400.000 €.

Odgovornost menadžmenta za finansijske iskaze

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih izmijenjenih finansijskih iskaza u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i računovodstvenim propisima Crne Gore kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi izmijenjenih finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled kriminalnih radnji ili grešaka.

Ovaj okvir se bazira na odredbama nacionalnog zakonodavstva i primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

U sastavljanju izmijenjenih finansijskih iskaza, rukovodstvo Društva je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, sa objelodanjivanjem, gdje je to primjenjivo, činjenica, koje se odnose na stalnost poslovanja i korišćenja ovog načela kao osnove finansijskog izvještavanja, osim ukoliko rukovodstvo ne namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi njegovo poslovanje, ili ako nema mogućnost da poslovanje nastavi. Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih iskaza

Naš cilj je da steknemo razumnu osnovu za uverenje o tome da li izmijenjenih finansijski izveštaji u cjelini ne sadrže materijalno značajnu grešku, nastalu usled kriminalne radnje ili greške i da izdamo izveštaj revizije koji sadrži naše mišljenje. Razumna osnova za uvjerenje pruža značajan nivo sigurnosti, ali ne garantuje da revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije može uvijek da pronađe materijalno značajnu grešku ukoliko ona postoji. Ovakvi propusti mogu nastati usled kriminalne radnje ili greške, i smatraju se materijalno značajnim, ukoliko pojedinačno ili ukupno, mogu da utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije u skladu sa ISA standardima, mi sprovodimo profesionalno rasuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam kroz proces revizije. Mi takođe:

- identifikujemo i procjenjujemo rizike od materijalno značajne greške u izmijenjenih finansijskim izvještajima, nastale usled kriminalne radnje ili greške, pripremamo i izvodimo revizijske procedure kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbijede osnovu za naše mišljenje. Rizik od neidentifikovanja materijalno značajne greške usled kriminalne radnje je veći nego usled greške, jer kriminalna radnja može da uključuje falsifikovanje, namjerne propuste, pogrešna tumačenja i zaobilaženje internih kontrola,
- stičemo razumijevanje internih kontrola značajnih za reviziju kako bi pripremili revizijske procedure prikladne okolnostima, ali ne sa svrhom izražavanja mišljenja o sistemu internih kontrola Društva,
- procjenjujemo adekvatnost usvojenih računovodstvenih politika i ispravnost računovodstvenih procjena od strane rukovodstva i sa njima povezanih obelodanjivanja,
- izvodimo zaključak o prikladnosti računovodstvenog sistema vođenog u skladu sa principom stalnosti poslovanja od strane rukovodstva. Takođe, na osnovu pribavljenih dokaza izvodimo zaključke o očuvanju načela stalnosti poslovanja i da li postoji njegova ugroženost. Ukoliko utvrdimo da postoji materijalno značajna nesigurnost u pogledu očuvanja ovog načela, obavezni smo da istaknemo u našem izvještaju pripadajuća objelodanjivanja u izmijenjenim finansijskim izvještajima, ili, ako takva objelodanjivanja nisu prikladna, modifikujemo naše mišljenje po tom osnovu. Naši zaključci se temelje na pribavljenim revizijskim dokazima do datuma našeg izveštaja, ali budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati nemogućnost Društva da nastavi svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti,

- ocjenjujemo sveukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj izmijenjenih finansijskih izvještaja, uključujući i pripadajuća objelodanjivanja, kao i da li izmijenjenih finansijski izvještaji predstavljaju nastale transakcije i događaje na način koji ispunjava fer prezentaciju,
- komuniciramo sa licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, o planiranom obimu i vremenu vršenja revizije, kao i o značajnim nalazima revizije, uključujući značajne propuste u sistemu interne kontrole koje utvrdimo u toku revizije,
- takođe dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite. Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorskom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u veoma rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopštiti u našem izvještaju jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopštavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog saopštavanja.

Izvještaj o ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, Društvo je obavezno da sastavi i objavi Izvještaj menadžmenta a Zakonom o reviziji je utvrđena obaveza eksternog revizora da izvještava revizorski odbor pravnog lica o ključnim pitanjima koja proizilaze iz revizije, a naročito o radu i propustima unutrašnje kontrole.

Izvještaj menadžmenta

Izvršili smo pregled Izvještaja menadžmenta. Menadžment Društva je odgovoran za pripremanje ovog izvještaja u skladu sa važećim propisima Crne Gore. Naša odgovornost je da ocijenimo da li je Izvještaj menadžmenta usklađen sa godišnjim izmijenjenim finansijskim izvještajima za istu poslovnu godinu, da li postoje značajni pogrešni iskazi u tom izvještaju, te da li je izvještaj pripremljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu.

Naše procedure u vezi Izvještaja menadžmenta bile su ograničene na procjenjivanje da li su finansijske informacije prikazane u tom izvještaju usklađene sa godišnjim izmijenjenim finansijskim izvještajima i nisu uključivale pregled ostalih informacija uključenih u Izvještaj menadžmenta koje proizilaze iz nerevidiranih finansijskih ili drugih izvještaja.

Prema našem mišljenju, finansijske informacije prikazane u Izvještaju menadžmenta, po svim materijalno značajnim aspektima usklađene su sa izmijenjenim finansijskim izvještajima na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine, uz rezervu za efekte iznešene u Osnovi za negativno mišljenje.

Na osnovu razumijevanja i poznavanja poslovanja Društva i njegovog okruženja stečenih tokom naše revizije, nismo ustanovili da postoje značajni pogrešni iskazi u Izvještaju menadžmenta.

Prema našem mišljenju, Izveštaj menadžmenta je pripremljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu, uz rezervu za efekte iznešene u Osnovu za negativno mišljenje.

Izjava o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja

Izvršili smo pregled Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu ove izjave. Naša odgovornost je da izvršimo reviziju dijelova Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja iz člana 15. Zakona o računovodstvu.

Po našem mišljenju, informacije prikazane u navedenom dijelu Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja su u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa informacijama u Izveštaju menadžmenta.

Izveštaj revizorskom odboru o ključnim pitanjima koja proizilaze iz revizije

U skladu sa Zakonom o reviziji, naša odgovornost je da revizorski odbor Društva izvijestimo o ključnim pitanjima koja proizilaze iz revizije, a naročito o radu i propustima unutrašnje kontrole.

U Podgorici, 11.04.2024. godine

MV Konsalt d.o.o. Podgorica
Ulica Slobode 26, Podgorica

Ilinka Vuković, ovlašćeni revizor

Licenca Ministarstva finansija Crne Gore 107

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/
u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

Broj iskaza
112499/2023

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02867940	Šifra djelatnosti: 5310
Popunjava: Vanja Milošević	
Naziv: POŠTA CRNE GORE AKCIONARSKO DRUŠTVO PODGORICA	
Sjedište: SLOBODE I , PODGORICA, CRNA GORA	

Grupa	Pozicija	Red. broj	Napomena	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
60 i 61	1. Prihodi od prodaje - neto prihod	201	4	19830083	16272644
630 i 631	2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	202			
62	3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203			
	4. Ostali prihodi iz poslovanja (205 do 207)	204	5	1271663	1647928
64 i 65	a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	205		1025620	1018491
67, 691 i 692	b) Ostali prihodi iz poslovanja	206		246043	629437
68, sem 683 i 685	c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine	207			
	5. Troškovi poslovanja (209+210+210a)	208		7046564	6039256
50 i 51	a) Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala	209	6.a	1100994	1183850
53, 54 (dio) i 55	b) Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	210	6.b	5055422	4054986
540	c) Amortizacija	210 a	6.c	890148	800420
	6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (212+213)	211		13095440	11082388
52 (dio)	a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	212	7.a	10588520	8812826
	b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	213	7.b	2506920	2269562
52 (dio)	1/ Troškovi poreza	214		244371	165621
52 (dio)	2/ Troškovi doprinosa za penzije	215		1994361	1871092
52 (dio)	3/ Troškovi doprinosa	216		268188	232849
	7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske) (218+219)	217		27799	33555

580, 581, 582, 589(dio)	a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)	218			
584, 589(dio)	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske)	219	8	27799	33555
57, 591 i 592	8. Ostali rashodi iz poslovanja	220	9	149132	75656
	I. Poslovni rezultat (201+202+203+204-208-211-217-220)	221		782811	689717
	9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu (223 do 225)	222			
660 (dio)	a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	223			
661 (dio)	b) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica	224			
669 (dio)	c) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica	225			
	10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite) (227 do 229)	226		853	25742
660 (dio)	a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica	227			
661 (dio)	b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica	228			
662 (dio),663 (dio),664 (dio),669 (dio)	c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica	229	10	853	25742
	11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)	230			510
660 (dio)	a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	231			
661 (dio)	b) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica	232			
662 (dio),663 (dio),664 (dio),669 (dio)	c) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	233			510
	12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine (235 -236)	234		-579853	-659659

683, 685	a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	235			
583, 585	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	236	11	579853	659659
	13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	237		64834	21610
560	a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	238			
561	b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima	239			
562, 563, 564, 569	c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	240	12	64834	21610
	II. Finansijski rezultat (222+226+230+234-237)	241		-643834	-655017
	III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241)	242		138977	34700
690 – 590	IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno	243			
	V. Rezultat prije oporezivanja (242+243)	244		138977	34700
	14. Poreski rashod perioda (246+247)	245		12372	-12988
721	1. Tekući porez na dobit	246			
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	247		12372	-12988
	15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja (244-245)	248		126605	47688
	VI. Bruto rezultat drugih stavki rezultata /povezanih sa kapitalom / (250 do 257)	249			
330	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava	250			
331	2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	251			

332	3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala	252			
333	4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	253			
334	5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva	254			
335	6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje	255			
336	7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	256			
337	8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka	257			
	VII. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda u vezi sa drugim stavkama rezultata /povezanim sa kapitalom/	258			
	VIII. Neto rezultat drugih stavki rezultata povezanih sa kapitalom/ (249-258)	259			
	IX. Neto sveobuhvatni rezultat (248+259)	260		126605	47688
	X. Zarada po akciji	261			
	1. Osnovna zarada po akciji	262	13		
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	263			
	XI. Neto rezultat koji pripada vlasnicima matičnog pravnog lica	264			
	XII. Neto rezultat koji pripada učešćima koji ne obezbjeđuju kontrolu	265			

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG" broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____

Datum prijema 05.04.2024.

Datum obrade 05.04.2024.

Datum štampe 05.04.2024.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

Vanja Milošević

Odgovorno lice

Josip Đurašković

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/

na dan 31.12.2023. godine

Broj iskaza

112499/2023

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02867940	Šifra djelatnosti: 5310
Popunjava: Vanja Milošević	
Naziv: POŠTA CRNE GORE AKCIONARSKO DRUŠTVO PODGORICA	
Sjedište: SLOBODE I, PODGORICA, CRNA GORA	

Grupa	Pozicija	Red. broj	Napomena	Tekuca godina	Prethodna godina - krajnje stanje	Prethodna godina - početno stanje
1	2	3	4	5	6	7
	A K T I V A					
00	A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001				
	B. STALNA IMOVINA (003+008+016)	002		32539641	32226798	
01	I. NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	003	14	1894176	1657545	
010	1. Ulaganja u razvoj	004				
011 i 014	2. Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	005		1639136	584817	
012	3. Goodwill	006				
016 i 015	4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi	007		255040	1072728	
	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)	008	15	30645465	30569253	
020 i 022	1. Zemljište i objekti	009		28194421	28563829	
023	2. Postrojenja i oprema	010		2248377	1838887	
	3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)	011		202667	166537	
024	3.1. Investicione nekretnine	012				
021 i 025	3.2. Biološka sredstva	013				
026 i 029	3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	014		202667	166537	
028 i 027	4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi	015				
	III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	016				

030, 039 (dio)	1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	017				
033 (dio ,039 (dio)	2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima	018				
031 (dio ,032 (dio ,039 (dio)	3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)	019				
033 (dio ,039 (dio)	4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)	020				
031 (dio ,032 (dio)	5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	021				
032 (dio ,034,0 35,036, 039 (dio)	6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrijednosti)	022				
038,03 9(dio)	7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	023				
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	024				
	D. OBRĆNA SREDSTVA (026+031+039+043+044)	025		14519027	12369029	
	I. ZALIHE (027 do 030)	026	16	242419	156288	
10	1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume)	027		132341	89618	
11	2. Nedovršena proizvodnja	028				
12 i 13	3. Gotovi proizvodi i roba	029		84956	63899	
15	4. Dati avansi	030		25122	2771	
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	031		4873379	3634118	
202,20 3,209 (dio)	1. Potraživanja od kupaca	032	17	4062347	2398872	
200,20 9(dio)	2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	033				
201,20 9(dio)	3. Potraživanja od ostalih povezanih lica	034				
	4. Ostala potraživanja (036+037+038)	035		811032	1235246	
223	4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	036				

27	4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	037		34765		
21, 22 ,osim 223	4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	038	18	776267	1235246	
	III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	039		30000	30000	
236 (dio)	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namijenjeno trgovanju	040				
237	2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli	041				
23 osim 236 (dio) i osim 237	3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	042	19	30000	30000	
24	IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	043	20	9373229	8548623	
04	V. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	044				
28 osim 288	E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	045	21	414043	169063	
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	046		47472711	44764890	
	PASIVA					
	A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	101		38923192	39012848	
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	22	35331033	35331033	
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103				
320	III. EMISIONA PREMIJA	104				
	IV. REZERVE (106+107+108+109-110)	105	23	124042	331538	
321	1. Zakonske rezerve	106				
322 (dio)	2.. Statutarne rezerve	107				
322 (dio)	3. Druge rezerve	108				

330 i potr. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	4. Pozitivne revalorizacije rezerve i nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	109		124042	331538	
dugov. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	5. Negativne revalorizacije rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	110				
	VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	111	24	3468117	3350277	
340	1. Nerasporedjeni dobitak ranijih godina	112		3341512	3302589	
341	2. Nerasporedjeni dobitak tekuće godine	113		126605	47688	
350	3. Gubitak ranijih godina	114				
351	4. Gubitak tekuće godine	115				
	VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU	116				
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	117		2704369	1103436	
	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121)	118	25	975186	885220	
404 (dio)	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	119		776608	656876	
400 (dio)	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	120				
40, sem 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	121		198578	228344	
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (123+124)	122	26	1729183	218216	
414, 415	1. Dugoročni krediti	123		1615915		
41 bez 414, 415	2. Ostale dugoročne obaveze	124		113268	218216	
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	125	27	406708	394336	

495 (dio)	D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	126	28	188996		
	E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)	127		5180657	3798157	
467	I KRATKOROČNA REZERVISANJA	128				
	II KRATKOROČNE OBAVEZE (130 do 137)	129		5180657	3798157	
422 (dio), 423 (dio), 424 (dio), 425 (dio) ,426 i 429 (dio)	1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	130	29	88412	118518	
422 (dio), 423 (dio), 424 (dio), 425 (dio) i 429 (dio)	2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	131	30	274277		
430	3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	132	31	1302424	1200702	
433, 434, 440- 449	4. Obaveze prema dobavljačima	133	32	1511937	1326749	
439 (dio)	5. Obaveze po mjenicama	134				
420 i 431	6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	135				
421 i 432	7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	136				
	8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	137		2003607	1152188	
439 (dio)	8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	138				
45 i 46	8.2. Ostale kratkoročne obaveze	139	33	2000634	1137414	
47,48 osim 481	8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	140	34	2973	14774	
481	8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	141				

427	8.5. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	142				
490, 491, 494, 495 (dio), 496, 497 i 499	F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	143	35	68789	456113	
	G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	144		47472711	44764890	

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG" broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____

Datum prijema 05.04.2024.
Datum obrade 05.04.2024.
Datum štampe 05.04.2024.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

Vanja Milošević

Odgovorno lice

Josip Đurašković

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU
u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

Broj iskaza
112499/2023

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02867940	Šifra djelatnosti: 5310
Popunjava: Vanja Milošević	
Naziv: POŠTA CRNE GORE AKCIONARSKO DRUŠTVO PODGORICA	
Sjedište: SLOBODE I, PODGORICA, CRNA GORA	

Pozicija	Opis	Red broj	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Red broj	Ostali kapital	Red broj	Neplaćeni upisani kapital (grupa 31)	Red broj	Emisiona premija (rn 320)	Red broj	Rezerve (rn 321, 322)	Red broj	Revalorizacije rezerve (grupa 33)	Red broj	Neraspoređena dobit (grupa 34)	Red broj	Gubitak (grupa 35)	Red broj	Otkupljene sopstvene akcije udjeli (rn 237)	Red broj	Ukupno (kol. 2+3+4+5+6 +7+8-9-10)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1.	Stanje na dan 01.01. godine	401	35331033	410		419	428	437	446	455	464	473	482	491	500	509	518	527	536	545	554	563
2.	Efektivi retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	402		411		420	429	438	447	456	465	474	483	492	501	510	519	528	537	546	555	564
3.	Korigovano početno stanje na dan 01.01. godine (r.br. 1+2)	403	35331033	412		421	430	439	448	457	466	475	484	493	502	511	520	529	538	547	556	565
4.	Neto promjene u godini	404		413		422	431	440	449	458	467	476	485	494	503	512	521	530	539	548	557	566
5.	Stanje na dan 31.12. godine (r.br. 3+4)	405	35331033	414		423	432	441	450	459	468	477	486	495	504	513	522	531	540	549	558	567
6.	Efektivi retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	406		415		424	433	442	451	460	469	478	487	496	505	514	523	532	541	550	559	568
7.	Korigovano početno stanje na dan godine (r.br. 5+6)	407	35331033	416		425	434	443	452	461	470	479	488	497	506	515	524	533	542	551	560	569

8.	Neto promjene u godini	408	417	426	435	444	453	-207496	462	117840	471	480	489	-89656
9.	Stanje na dan 31.12. (r.br. 7+8)	409	35331033	418	436	445	454	124042	463	3468117	472	481	490	38923192

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____

Datum prijema 05.04.2024.
 Datum obrade 05.04.2024.
 Datum štampe 05.04.2024.

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Vanja Milošević

Odgovorno lice

Josip Đurašković

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE - direktna metoda
u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

Broj iskaza
112499/2023

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02867940	Šifra djelatnosti: 5310
Popunjava: Vanja Milošević	
Naziv: POŠTA CRNE GORE AKCIONARSKO DRUŠTVO PODGORICA	
Sjedište: SLOBODE 1 , PODGORICA, CRNA GORA	

Pozicija	Red. br	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	24134869	18590976
1. Prodaja i primljeni avansi	302	23789916	18257738
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	526	1737
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	344427	331501
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	22777934	16115865
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	6681197	4731625
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	307	16045919	11383144
3. Plaćene kamate	308	50818	1096
4. Porez na dobitak	309		
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310		
III. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	1356935	2475111
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312		
1. Prodaja akcija i udjela (neto prilivi)	313		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	314		
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	315		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	316		
5. Primljene dividende	317		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	318	1970108	2009300
1. Kupovina akcija i udjela (neto odlivi)	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	320	1970108	2009300
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	321		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I -II)	322	-1970108	-2009300
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	323	1660635	
1. Uvećanje osnovnog kapitala	324		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	325	1660635	
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	326		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	327	216259	

1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	329		
3. Finansijski lizing	330		
4. Isplaćene dividende	331	216259	
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332	1444376	
D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333	831203	465811
E. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334	8548623	8066096
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	335	328	24454
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	336	6925	7738
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337	9373229	8548623

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG" broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____

Datum prijema 05.04.2024.

Datum obrade 05.04.2024.

Datum štampe 05.04.2024.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

Vanja Milošević

Vanja Milošević

Odgovorno lice

M.P. Josip Đurašković

Josip Đurašković

Napomene uz finansijske izvještaje na dan 31.12.2023. godine

U Podgorici, mart 2024. godine

1. Djelatnost i organizacija

Pošta Crne Gore a.d. Podgorica (u daljem tekstu: Društvo) samostalna je organizaciona, ekonomska i poslovna cjelina, koja vrši svoju funkciju na cijeloj teritoriji Crne Gore. Osnovana je 31.12.1998. godine Odlukom Vlade Crne Gore, po posebnom programu transformacije Javnog preduzeća PTT Saobraćaja Crne Gore i Odlukom upravnog odbora JP PTT Saobraćaja Crne Gore o podjeli Preduzeća na Društvo sa ograničenom odgovornošću „Pošta Crne Gore“ i Akcionarsko društvo „Telekom Crne Gore“.

Podjela imovine, obaveza i kapitala izvršena je Diobenim bilansom JP PTT Saobraćaja Crne Gore, sa stanjem na dan 31.12.1998. godine.

Društvo „Pošta Crne Gore“ je registrovano kod Privrednog suda u Podgorici dana 31.12.1998. godine, što je upisano u Centralni registar ovog suda pod registarskim brojem Fi 5489/98. Usklađivanje sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. list RCG“, br. 6/02) upisano je u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici pod brojem 00731164/001.

Vlada Crne Gore, na sjednici od 17.11.2011. godine, donijela je Odluku o restrukturiranju Pošte Crne Gore d.o.o., („Sl. list Crne Gore“, br. 58/2011), promjenom organizacionog oblika u akcionarsko društvo. Navedenom odlukom predviđeno je da Pošta Crne Gore kao akcionarsko društvo, danom registracije kod CRPS-a, preuzme cjelokupnu imovinu, prava i obaveze utvrđene Odlukom o usvajanju Izvještaja o poslovanju Pošte Crne Gore d.o.o. u periodu januar - septembar 2011. godine.

U skladu sa navedenom odlukom Vlade Crne Gore, te u skladu sa Odlukom o osnivanju jednočlanog akcionarskog društva Pošta Crne Gore Podgorica („Sl. list Crne Gore“, br. 60/11), Rješenjem Privrednog suda u Podgorici od 02.02.2012. godine, Pošta Crne Gore d.o.o. Podgorica, nakon sprovedenog postupka restrukturiranja, promjenom oblika organizovanja iz društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo, brisana je iz evidencije Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici, što je upisano u CRPS pod Registarskim brojem 5-0073164/16 od 02.02.2012. godine.

Rješenjem o restrukturiranju, donijetim od strane Privrednog suda u Podgorici 02.02.2012. godine, izvršena je registracija osnivanja Pošte Crne Gore a.d. Podgorica, što je evidentirano u Centralni registar ovog suda pod Registarskim brojem 4-000938/001.

Društvo obavlja djelatnost u skladu sa Odlukom o osnivanju i Statutom (koji je usvojen 17. novembra 2011. godine na sjednici Vlade Crne Gore), odnosno u skladu sa odredbama Zakona o poštanskim uslugama („Sl. list CG“, br.57/2011), koji je u primjeni od 09.11.2011. godine.

Osnovna djelatnost Društva je djelatnost pošta - šifra 5310.

1. Djelatnost i organizacija - nastavak

Pošta Crne Gore posluje kao samostalni poslovni subjekat od aprila 1999. godine, kada je do tada jedinstveno preduzeće JP PTT saobraćaja Crne Gore podijeljeno na Poštu Crne Gore d.o.o. i Telekom Crne Gore a.d. Odlukom Vlade Crne Gore sa sjednice održane 17.11.2011. godine Pošta Crne Gore je restruktuirana u jednočlano akcionarsko društvo sa potpunim Državnim vlasništvom.

Rješenjem broj 02/3-1/2-12 od 08.02.2012. godine izvršen je upis Društva u Registar emitenata hartija od vrijednosti kod Komisije za hartije od vrijednosti, pod Registarskim brojem 523. Rješenjem Poreske uprave, Područna jedinica Podgorica, broj 30/31-11056-3 od 06.02.2012. godine, Društvo je upisano u Registar obveznika za PDV. Poreski identifikacioni broj Društva je 02867940.

Ukupan kapital Društva iznosi 35.331.033 €, podijeljene na 258.437 akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti 136,71042 €. Akcije su obične (redovne), akcije sa pravom glasa i glase na ime. Jedini akcionar Društva sa 100% vlasništva ukupnog broja akcija je Vlada Crne Gore.

Vlada Crne Gore kao osnivač ima ovlaštenja Skupštine akcionara.

Organi Društva su Odbor direktora i izvršni direktor. Odbor se sastoji od pet članova, koje imenuje i razrješava Vlada Crne Gore. Funkcija predsjednika Odbora direktora obavlja se profesionalno, dok članovi Odbora svoju funkciju obavljaju bez radnog angažovanja (honorarno). Odluke Odbora direktora izvršavaju sekretar i izvršni direktor Društva. Izvršnog direktora imenuje Odbor direktora na period od četiri godine.

Društvo kao svoj dan slavi „15. decembar“, dan kada je 1913. godine Pošta Crne Gore izdala prvu poštansku marku. Sjedište Društva je u Podgorici, ulica Slobode br.1.

Tokom 2023. godine izvršene su sledeće promjene u CRPS:

- dana 28.02.2023. godine registrovana je promjena podataka i to: upis Sekretara Društva. Promjena je registrovana pod brojem 4-0009338/040,
- dana 08.05.2023. godine registrovana je promjena podataka i to: upis revizora Društva. Promjena je registrovana pod brojem 4-0009338/041,
- dana 21.06.2023. godine registrovana je promjena podataka i to: brisanje i upis Izvršnog direktora Društva. Promjena je registrovana pod brojem 4-0009338/042.

Djelatnost Društva:

- Pismo nosne usluge
- Paketske usluge
- Tiskovine
- Ekspres usluge
- Usluge kurirske službe
- Unutrašnji uputnički promet
- Međunarodni uputnički promet
- Usluge novčanog poslovanja
- Telegrafске usluge
- Telefonske usluge
- Direktna pošta
- Neadresirane pošiljke
- Web račun
- Usluge hibridne pošte
- Filatelija
- Post shop kao i
- Ostale usluge.

Društvo svoju djelatnost obavlja kroz organizacione cjeline i to: 8 sektora, Poslovno - logistički centar (PLC) i 7 Regionalnih centara, i to:

- Regionalni centar Bar - za pošte na teritoriji opština Bar i Ulcinj;
- Regionalni centar Budva - za pošte na teritoriji opština Budva i Kotor;
- Regionalni centar Herceg Novi - za pošte na teritoriji opština Herceg Novi i Tivat;
- Regionalni centar Podgorica - za pošte na teritoriji opština Podgorica, Tuzi, Danilovgrad i Cetinje;
- Regionalni Centar Nikšić - za pošte na teritoriji opština Nikšić, Plužine, Šavnik, Žabljak i Pljevlja;
- Regionalni centar Berane - za pošte na teritoriji opština Berane, Rožaje, Andrijevica, Petnjica, Plav i Gusinje;
- Regionalni centar Bijelo Polje - za pošte na teritoriji opština Bijelo Polje, Mojkovac i Kolašin.

Pošta Crne Gore svoju djelatnost obavlja u 160 pošta, od čega su 47 franšize.

Dostavnu mrežu Pošte čini 337 poštara - dostavljača, koji svoju djelatnost obavljaju putem 49 dostavnih pošta. U navedenu mrežu nisu uračunate franšizne pošte.

Jedna pošta u prosjeku opslužuje 3.975 stanovnika, a površina koju pokriva jedna pošta je 88,99 km²

Korisnicima poštanskih usluga na raspolaganju je 195 poštanskih kovčežića i 1.079 poštanskih fahova.

□ Vozni park čini 86 vozila. Od tog broja teretnih i lakodostavnih vozila je bilo 66, a putničkih 20.

Vlada Crne Gore je donijela Odluku broj 07-150 od 27.01.2017. godine o naknadama članovima Odbora direktora. Naknada za predsjednika Odbora direktora iznosi jednu prosječnu zaradu zaposlenih u Pošti u prethodnoj godini a naknada za članove iznosi 70 % prosječne zarade zaposlenih u Društvu u prethodnoj godini.

Odlukom Odbora direktora br. 00010-14709/5 od 28.11.2018. godine utvrđena je mjesečna zarada predsjednika Odbora direktora u visini od 3 prosječne neto zarade zaposlenih ostvarene u Pošti Crne Gore Ad.

Vlada Crne Gore je Rješenjem broj 04-1377/3 od dana 18.03.2021. godine imenovala članove Odbora direktora:

- Igor Bulatović,
- Stojan Sjekloća,
- Aleksandar Dakić,
- Dijana Pejović i
- Marko Lalević.

Odlukom Odbora direktora broj 00010-20230612-7 od dana 14.06.2023. godine razriješen je Izvršni direktor Dragan Tufegdžić.

Odlukom Odbora direktora broj : 00010 - 20230612 - 8 od dana 14.06.2023. godine imenovan je Izvršni direktor Josip Đurašković.

Nova sindikalna organizacija Društva je upisana u Registar reprezentativnih sindikata 20.12.2010. godine u knjigu broj I, na strani 152, pod rednim brojem 152 kao interesna organizacija zaposlenih – članova sindikata. Ovlašćeni predsjednik je Milovan Gvozdenović.

Rješenjem broj 00020-20230815-6 od 14.08.2023. godine utvrđena je reprezentativnost Jedinstvenog sindikata zaposlenih u Pošti Crne Gore.

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja je dopisom broj: 01-13-6722/1 od 12.05.2021. godine obavijestilo predsjednika Odbora direktora da je saglasno sa izborom članova Revizorskog odbora Pošta Crne Gore AD Podgorica u sljedećem sastavu:

- Prof. dr Ana Lalević Filipović, predsjednica revizorskog odbora;

- Svetomir Aković, član Revizorskog odbora;
- Marina Marković, član Revizorskog odbora.

Odbor direktora je na sjednici održanoj dana 20.05.2021. godine, donio Odluku o imenovanju Revizorskog odbora Pošte Crne Gore AD Podgorica.

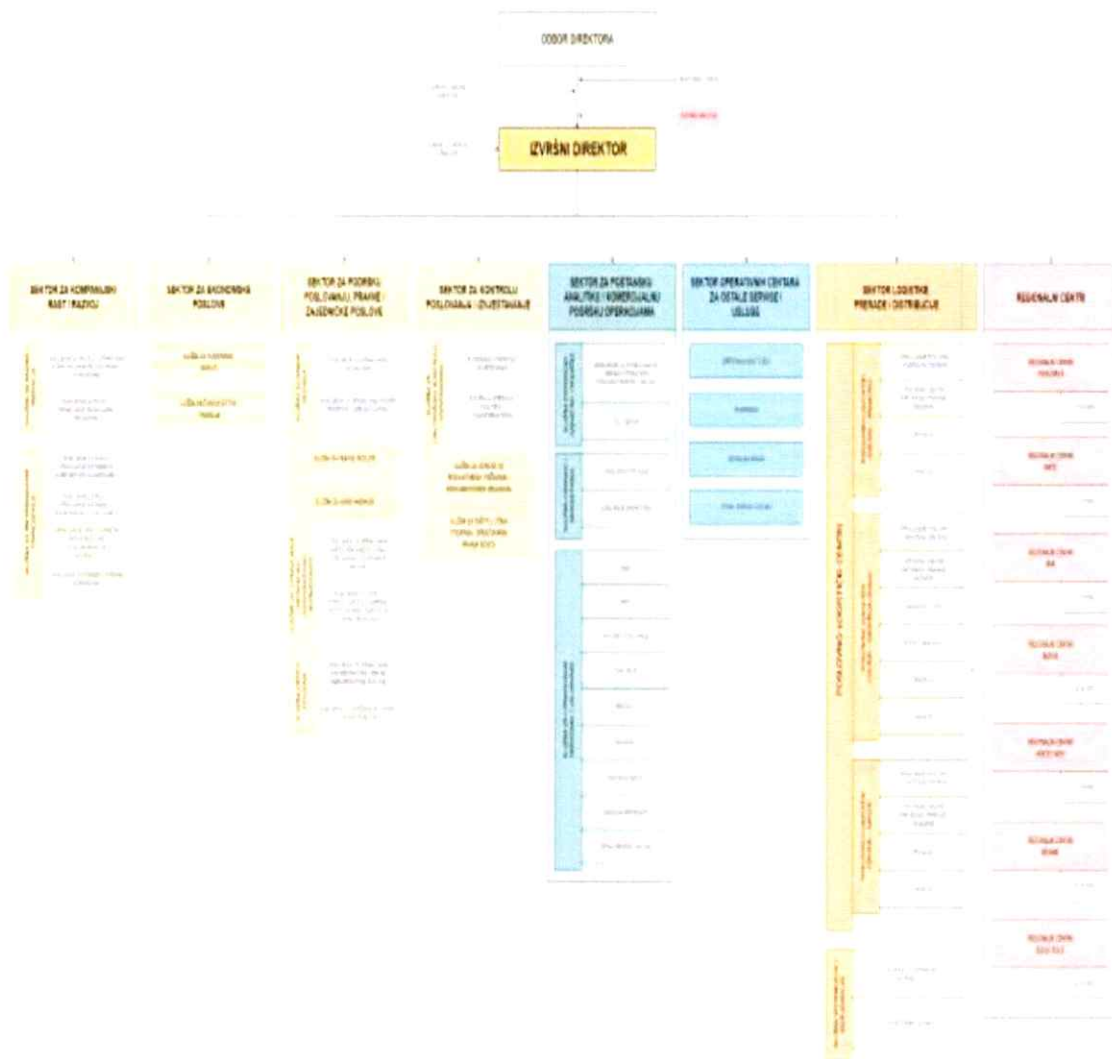
Društvo upošljava 981 zaposlenih na dan 31.12.2023. godine i to na neodređeno vrijeme, a 244 zaposlenih je angažovano na određeno vrijeme preko agencija za zapošljavanje (na dan 31.12.2022. godine broj zaposlenih je 951 i 175 angažovanih preko Agencije).

Finansijski iskazi su odobreni od strane izvršnog direktora dana 28.03.2024. godine.

Za obavljanje platnog prometa u zemlji Društvo ima sledeće transakcione račune:

- Prva banka CG a.d. Podgorica 535-5360-04,
- Crnogorska Komercijalna banka a.d. Podgorica 510-109-04,
- NLB Montenegro banka 530-7105-38,
- Hipotekarna banka a.d. Podgorica 520000000087210059,
- Erste banka 540-3163-65,
- kao i devizne račune kod istih banaka.

Organizaciona struktura Društva data je u grafikonu koji slijedi:

Odbor direktora je donio Odluku broj 00010-20532/3-2 od 02.11.2021. godine o usvajanju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Jednočlanog akcionarskog društva Pošte Crne Gore Podgorica. Ukupan broj izvršilaca je 1.290.

Predsjednik Odbora direktora, Izvršni direktor, predsjednik Nove sindikalne organizacije i predsjednik Jedinštenog sindikata Pošte su potpisali Kolektivni ugovor o izmjenama Kolektivnog ugovora Društva broj 00010-20231013-1/6 od 18.10.2023. godine. Izmjenama se mijenja obračunska vrijednost koeficijenta i koeficijenti složenosti.

Odluka odbora direktora broj 00010-23413/4 od 29.12.2022. godine o usvajanju Plana javnih nabavki.

Plan javnih nabavki za 2023. godinu objavljen je 12.01.2023. godine na CEJN-u, a predviđa ukupnu vrijednost javne nabavke 5.590.980,95 € (ukupna vrijednost PDV-a 1.174.105,99 €).

2. Osnova za sastavljanje finansijskih izvještaja

a) Osnova za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza

Finansijski iskazi zasnovani su na godišnjem računu sastavljenom u skladu sa važećim propisima Crne Gore i Međunarodnim računovodstvenim standardima, Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore", br. 145/21, 152/22), Zakonom o reviziji RCG („Sl. list Crne Gore“, broj 001/17), Zakon o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list Republike Crne Gore", br. 065/01, 012/02, 080/04, "Sl. list Crne Gore", br. 040/08, 086/09, 040/11, 014/12, 061/13, 055/16, 146/21, 152/22) i Zakon o PDV-u ("Sl. list Republike Crne Gore", br. 065/01, 012/02, 038/02, 072/02, 021/03, 076/05, 004/06, "Sl. list Crne Gore", br. 016/07, 073/10, 040/11, 029/13, 009/15, 053/16, 001/17, 050/17, 046/19, 073/19, 080/20, 008/21, 059/21, 146/21, 049/22, 065/22, 140/22)

Društvo vodi poslovne knjige u skladu sa zakonskim propisima u Crnoj Gori važećim do 31.12.2023. godine.

Tokom 2020. godine donešen je novi Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica, kao i Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica („Sl.list Crne Gore“, broj 11/2020).

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sledeći standardi i izmjene postojećih standarda su u primjeni:

Standardi	Datum primjene za finansijske izvještaje koji počinju na ili nakon
Izmjene MRS 32 (Prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza)	01.01.2014.
Izmjene MSFI 10, MSFI 12 i MRS 27 (Investicioni entiteti)	01.01.2014.
Izmjene MRS 36 (Objavlivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu)	01.01.2014.
Izmjene MRS 39 (Novacije derivata i nastavak računovodstva zaštite)	01.01.2014.
zmjene MRS 39 (Definisani planovi primanja: Naknade zaposlenih)	01.07.2014.
Godišnja unapređenja Standarda – Ciklus 2010-2012	01.07.2014.
Godišnja unapređenja Standarda – Ciklus 2011-2013	01.07.2014.
IFRIC 21 – Dažbine	01.01.2014.
Izmjene MSFI 11 (Računovodstveni tretman pavanja ulaganja u zajedničke operacije)	01.01.2016.
Izmjene MRS 16 i MRS 38 (Razjašnjenje prihvatljive metode amortizacije i depresijacije)	01.01.2016.
Izmjene MRS 16 (Poljoprivreda; Plodonosne biljke)	01.01.2016.
Izmjene MRS 27 (Equity metoda u pojedinačnim finansijskim izvještajima)	01.01.2016.
Godišnja unapređenja Standarda – Ciklus 2012-2014	01.01.2016.
Izmjene MRS 1 – Podsticanje objelodanjivanja	01.01.2016.

Izmjene MSFI 10, MSFI 12 i MRS 28 (Zavisni entitet: Primjena izuzeća od konsolidacije)	01.01.2016.
MSFI 14 – Regulisana vremenska razgraničenja	01.01.2016.
Izmjena MRS 12 (Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke)	01.01.2017.
Izmjene MRS 7 (Podsticanje objelodanivanja)	01.01.2017.
Godišnja unapređenja Standarda – Ciklus 2014-2016	01.01.2017.
MSFI 9 – Finansijski instrumenti	01.01.2018.
MSFI 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima	01.01.2018.
Izmjene MRS 40 – Investicione nekretnine (Prenos investicionih nekretnina)	01.01.2018.
Izmjene MSFI 2 – Plaćanje akcijama (Klasifikacija i mjerenje transakcija plaćanja akcijama)	01.01.2018.
Izmjene MSFI 4 – Ugovori o osiguranju (primjena MSFI 9)	01.01.2018.
Izmjene MSFI 9 – Finansijski instrumenti (Karakteritike plaćanja unaprijed sa negativnom kompenzacijom)	01.01.2018.
IFRIC 22 – Transakcije u stranim valutama i razmatranje pretplata	01.01.2018.

Godišnje unapređenje Standarda – Ciklus 2014-2016	01.01.2018.
MSFI 16 – Lizing	01.01.2019.
IFRIC 23 – Neizvjesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobit	01.01.2019.
Godišnje unapređenje – Ciklus 2015-2017	01.01.2019.
Izmjene MSFI 9 – Finansijski instrumenti (Mogućnosti plaćanja unaprijed sa negativnom kompenzacijom)	01.01.2019.
Izmjene MRS 19 – Primanje zaposlenih (Plan izmjena, ograničenja i poravnanja)	01.01.2019.
Izmjene MRS 28 – Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate (Dugoročni interesi u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima)	01.01.2019.

Novi Standardi i izmjene postojećih standarda koji su izdati:

Novi i izmijenjeni standardi	Datum stupanja na snagu
MSFI 17 – Ugovor o osiguranju	01.01.2021.
Izmjene MSFI 9, MRS 9 i MSFI 7 (Reforma uporedive kamatne stope)	01.01.2020.
Izmjene MSFI 3 – Poslovne kombinacije (Definicija poslovanja)	01.01.2020.
Izmjene MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške (Definicija materijalnosti)	01.01.2020.
Konceptualni okvir u MFSI	01.01.2020.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Finansijski iskazi sastavljeni su po načelu istorijskog troška, odnosno nabavne vrijednosti i cijene koštanja, modifikovanog po osnovu revalorizacije zemljišta i građevinskih objekata.

b) Koncept nastavka poslovanja

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, što podrazumijeva da će Društvo nastaviti svoje poslovanje i u budućnosti.

Podaci u Izvještaju za 2023. i 2022. godinu iskazani su u eurima.

3. Osnovne računovodstvene politike

Osnovne računovodstvene politike primijenjene prilikom sastavljanja godišnjeg računa za 2023. godinu su sljedeće:

(a) Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su sredstva koja se mogu identifikovati kao nemonetarna i bez materijalnog obilježja.

Kao nematerijalna ulaganja priznaju se i podliježu amortizaciji nematerijalna ulaganja koja ispunjavaju uslove propisane MRS 38 Nematerijalna ulaganja, imaju korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke je veća od 300 €.

Ukoliko nematerijalno ulaganje ne ispunjava uslove iz stava 2 ovog člana priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo.

Početno mjerenje nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja.

Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja nematerijalnih ulaganja vrši se po troškovnom modelu iz MRS 38 Nematerijalna ulaganja, odnosno po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja, umanjenoj za ispravke vrijednosti po osnovu kumulirane amortizacije i obezvrijeđenja.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja koja podliježu amortizaciji vrši se primjenom proporcionalnog metoda u roku od pet godina osim ulaganja čije je vrijeme utvrđeno ugovorom, kada se otpisivanje vrši u rokovima koji proističu iz ugovora.

Za nematerijalna ulaganja sa neograničenim vijekom trajanja ne obračunava se amortizacija.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja vrši se od početka narednog mjeseca u odnosu na mjesec kada je nematerijalno ulaganje stavljeno u upotrebu.

Osnovicu za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja čini nabavna vrijednost ili cijena koštanja, umanjena za preostalu vrijednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na nematerijalno ulaganje nakon njegove nabavke ili završetka, uvećava vrijednost nematerijalnog ulaganja ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, tj. ako je vijek trajanja duži od godinu dana i ako je vrijednost naknadnog izdatka veća od 300 €. Naknadni izdatak koji ne zadovoljava navedene uslove iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kome je nastao.

Za naknadni izdatak koji uvećava vrijednost nematerijalnog ulaganja koriguje se nabavna vrijednost.

(b) Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se i podliježu amortizaciji materijalna sredstva koja ispunjavaju uslove propisane MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema, čiji korisni vijek trajanja je duži od godinu dana.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

Ukoliko materijalno sredstvo ne ispunjava uslove is stava 1 ovog člana priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo.

Početno mjerenje nekretnina, postrojenja i opreme koji ispunjavaju uslove za priznanje kao stalno sredstvo, vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja.

U nabavnu vrijednost, odnosno cijenu koštanja nekretnina, postrojenja i opreme uključuju se i troškovi kamata koji su nastali po osnovu izgradnje ili nabavke tih sredstava ako su ispunjeni uslovi za primjenu dopuštenog alternativnog postupka iz MRS 23 Troškovi pozajmljivanja i člana 41 ovog Pravilnika.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po modelu revalorizacije.

Nekretnine, postrojenja i opremu treba iskazati po procijenjenoj vrijednosti izvršenoj od strane nezavisnih ovlašćenih procjenjivača sa licencom a u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Učestalost revalorizacije zavisi od kretanja fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i vrši se u slučajevima kada njihova neto sadašnja vrijednost materijalno značajno odstupa od fer vrijednosti sredstva na dan bilansa stanja.

Prilikom revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme revalorizuju se sve nekretnine, postrojenja i oprema koja pripadaju istoj grupi.

Efekti revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme po poštenoj vrijednosti knjiže se srazmjerno i na nabavnoj i na ispravci vrijednosti (Alternativa: Efekti revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme po poštenoj vrijednosti knjiže se tako da se ispravka vrijednosti eliminiše, odnosno svede na nulu, i time se nabavna vrijednost svede na poštenu vrijednost).

Revalorizacija nekretnina, postrojenja i opreme se vrši onoliko redovno koliko je dovoljno da se iskazana knjigovodstvena vrijednost ne razlikuje značajno od vrijednosti koja bi se utvrdila da je primijenjen postupak iskazivanja po poštenoj (fer) vrijednosti na dan bilansa stanja. Učestalost revalorizovanja zavisi od promjena fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme koje se revalorizuju. Kada se fer vrijednosti revalorizovanog sredstva bitno razlikuje od njegove knjigovodstvene vrijednosti, potrebna je dalja revalorizacija. Kod onih nekretnina, postrojenja i opreme kod kojih su kretanja fer vrijednosti neznatna i materijalno neznčajna, nije potrebno vršiti često revalorizovanje. Umjesto toga, dovoljno je da se stavke nekretnina, postrojenja i opreme revalorizuju na svakih pet godina.

Prilikom revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme revalorizuju se sve nekretnine, postrojenja i oprema koja pripadaju istoj grupi. Efekti revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme po poštenoj vrijednosti knjiže se srazmjerno i na nabavnoj i na ispravci vrijednosti. (Alternativa: efekti revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme po poštenoj vrijednosti knjiže se tako da se ispravka vrijednosti eliminiše, odnosno svede na nulu, i time se nabavna vrijednost svede na poštenu vrijednost).

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

Revalorizaciona rezerva stvorena po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme prenosi se na neraspoređenu dobit najkasnije na dan otuđenja sredstva. U toku vijeka upotrebe sredstva, sa njegove revalorizacione rezerve prenosi se na neraspoređenu dobit ranijih godina iznos koji odgovara razlici između obračunate godišnje amortizacije i amortizacije koja bi bila obračunata da je za to sredstvo primijenjen troškovni model. Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme vrši se primjenom proporcionalnog (linearnog) metoda.

Nakon početnog priznavanja nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjenja vrednosti, u skladu sa MRS 16 "Nekretnine, postrojenja i oprema".

Vrijednost novog dijela stavke nekretnina, postrojenja i opreme uključuje se u nabavnu vrijednost nakon isknjižavanja zamijenjenog dijela. Odstranjeni dio se rashoduje po procijenjenoj vrijednosti ako nije moguće utvrditi njegovu knjigovodstvenu vrijednost. Naknadni troškovi, troškovi zamjene dijelova postrojenja i opreme (ugradnja novih rezervnih dijelova), troškovi značajnih adaptacija, remonta i generalnih popravki priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti postrojenja i opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti. Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina, postrojenja i opreme: zamjena i ugradnja sitnih rezervnih dijelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme i postrojenja, smatraju se rashodom perioda u kome su nastali.

Ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima radi obavljanja djelatnosti priznaju se i iskazuju se na posebnom računu kao osnovna sredstva pod uslovom da su ispunjeni uslovi za priznavanje iz stava 1 ovog člana. Amortizacija ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima vrši se na osnovu procijenjenog vijeka korišćenja koji je utvrđen ugovorom sa vlasnikom tih sredstava.

Prilikom prodaje ili rashodovanja revalorizovanih nekretnina, postrojenja i opreme pozitivan efekat revalorizacije koji ostaje kao revalorizaciona rezerva datog sredstva se prenosi direktno na neraspoređenu dobit odnosno akumulirani gubitak. Prenos sa revalorizacionih rezervi vrši se i u slučaju kada se sredstvo rashoduje. U skladu sa mišljenjem Poreske uprave, revalorizacija nekretnina i opreme ne iziskuje usklađivanje poreske osnovice sredstva u prijavi poreza na dobit.

Nekretnine, postrojenja i oprema nabavljene nakon procjene treba iskazati po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini faktorna vrijednost sredstava, uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Pozitivna razlika nastala prilikom prodaje nekretnina, postrojenja i opreme knjiži se u korist ostalih prihoda. Neotpisana vrijednost otuđenih i rashodovanih osnovnih sredstava se knjiži na teret ostalih rashoda.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se na nabavnu, odnosno procijenjenu vrijednost umanjenu za procijenjeni iznos rezidualne vrijednosti, proporcionalnim metodom, primjenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

Amortizacija se obračunava počevši od narednog mjeseca za novonabavljene nekretnine, postrojenja i opremu, odnosno obračunom na vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, utvrđenu krajem prethodne godine, za ostale nekretnine i opremu.

Stope amortizacije koje su u primjeni su:

Sredstva	Stopa amortizacije (u %)
Građevinski objekti od betona	1 - 12
Montažni objekti	1,90 - 20
Transportna sredstva	5-20
Oprema (računari, štampači,...)	4 - 20
Alati i sredstva za rad	10
Kancelarijski namještaj	6,66 - 10
Protivpožarna sredstva	20
Inventar	20

U skladu sa članom 13. Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list Republike Crne Gore", br. 065/01, 012/02, 080/04, "Sl. list Crne Gore", br. 040/08, 086/09, 040/11, 014/12, 061/13, 055/16, 146/21, 152/22) obračun amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Amortizacija građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za sva ostala osnovna sredstva primjenom degresivnog metoda za cijelu godinu bez obzira na datum aktiviranja.

(b) 1 Obezvrijeđenje vrijednosti imovine

Društvo na dan bilansa stanja procjenjuje da li postoje bilo kakve indicije da je vrijednost nekog sredstva umanjena. U slučaju da postoje takve indicije, procjenjuje se nadoknativa vrijedost imovine za takvo sredstvo, kako bi se utvrdio iznos obezvrijeđenja. Gubitak zbog umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknativne vrijednosti. Nadoknativa vrijednost je fer vrijednost umanjena za troškove prodaje ili upotrebna vrijednost, zavisno od toga koja je od te dvije vrijednosti veća.

Obezvrijeđenje se priznaje kao rashod tekućeg perioda, osim kada se sredstvo vodi po revalorizovanoj vrijednosti, kada se umanjenje vrijednosti tretira kao smanjenje revalorizacije rezerve.

Ako se kasnije poništi obezvrijeđenje, knjigovodstvena vrijednost sredstva se povećava do promijenjene procjene nadoknativog iznosa, ali ne iznad knjigovodstvenog iznosa koji bi bio utvrđen da gubitak od umanjenja vrijednosti nije bio priznat u ranijim godinama.

Poništenje obezvrijeđenja se prikazuje kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvrijeđenja tretira kao povećanje revalorizacije rezerve.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

(c) Alat i sitan inventar

Kao stalno sredstvo priznaju se i podliježu amortizaciji sredstva alata i sitnog inventara, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana.

Sredstva alata i inventara koja ne zadovoljavaju uslove iz stava 1. ovog člana iskazuju se kao obrtna sredstva (zalihe).

(d) Rezervni djelovi

Kao stalno sredstvo priznaju se rezervni djelovi, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana i ima značajnu vrijednost sredstva u koje se ugrađuje.

Sredstva alata i sitnog inventara, za koje ovim pravilnikom nije propisana stopa amortizacije, iskazuju se kao oprema na posebnom analitičkom kontu (alat i inventar za potrebe sektora tehnike).

Rezervni djelovi koji ne zadovoljavaju uslove iz stava 1 ovog člana, prilikom ugradnje, iskazuju se kao obrtna sredstva (zalihe).

(e) Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina društva je nekretnina (zemljište ili zgrada - ili dio zgrade) koja se drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja ili radi uvećanja kapitala, ili radi i jednog i drugog.

Početno mjerenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja. Nabavna vrijednost kupljene investicione nekretnine čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo.

Naknadni izdatak koji ne zadovoljava uslove iz stava 3. ovog člana iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kom je nastao.

Nakon početnog priznavanja investiciona nekretnina se iskazuje po poštenoj (fer) vrijednosti.

Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promjene fer vrijednosti investicione nekretnine priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao.

Investicione nekretnine ne podliježu obračunu amortizacije.

(f) Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao sredstvo namijenjeno prodaji u skladu sa MSFI 5 Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju ako se njegova knjigovodstvena vrijednost može prvenstveno povratiti kroz prodajnu transakciju, a ne kroz nastavak korišćenja.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

Da bi sredstvo bilo priznato kao stalno sredstvo namijenjeno prodaji, pored uslova iz stava 1. ovog člana koji proističe iz definicije tog sredstva, potrebno je da budu ispunjeni još i sledeći uslovi:

- sredstvo mora biti dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju,
- prodaja sredstva mora biti jako vjerovatna u roku od jedne godine od dana priznavanja kao sredstva namijenjenog prodaji. Ovaj uslov podrazumijeva da se sačini plan prodaje ili donese odluka o prodaji sredstva i da se započne sa traženjem kupaca (javna prodaja, neposredni pregovori sa potencijalnim kupcima...)

Stalno sredstvo koje je priznato kao stalno sredstvo namijenjeno prodaji mjeri se (iskazuje) po nižem iznosu od: knjigovodstvene vrijednosti i fer (poštene) vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrijednost je sadašnja vrijednost iskazana u poslovnim knjigama.

Fer (poštena) vrijednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmijenjeno, tj. tržišna vrijednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva i koji ne obuhvataju finansijske troškove i troškove poreza na prihod. Odmjeravaju se prema sadašnjoj visini, a ne prema visini koja se očekuje u momentu buduće prodaje.

(g) Dugoročni finansijski plasmani

U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, učešća u kapitalu povezanih pravnih lica i učešća u kapitalu drugih pravnih lica i dugoročne hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju. Takođe, u okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se dugoročni krediti, hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja i ostali i dugoročni plasmani.

Navedeni plasmani predstavljaju finansijska sredstva koja se prilikom početnog priznavanja mjere po njihovoj nabavnoj vrijednosti, koja predstavlja poštenu vrijednost nadoknade koja je data za njih. Transakcioni troškovi uključuju se u početno mjerenje svih finansijskih sredstava.

Dugoročne hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se početno odmjeravaju po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. U nabavnu vrijednost se uključuju transakcioni troškovi nabavke. Nakon početnog priznavanja, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se na dan bilansa stanja odmjeravaju po fer vrijednosti. Nerealizovani dobiti i gubici koji proisteknu iz promjena u fer vrijednosti hartija od vrijednosti koje su klasifikovane kao hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju iskazuju se u okviru kapitala. Fer vrijednost ulaganja se zasniva na važećim cijenama ponude. Kada se hartije od vrijednosti raspoložive

3. Osnovne računovodstvene politike – nastavak

za prodaju otuđe, kumulirane korekcije poštene vrijednosti priznate u okviru kapitala knjiže se u bilansu uspjeha kao dobiti ili gubici od ulaganja u hartije od vrijednosti.

Društvo na svaki datum bilansiranja procjenjuje da li postoji objektivni dokaz da je došlo do obezvrijeđenja nekog finansijskog ulaganja. U tom slučaju kumulirani gubitak koji je bio priznat u okviru kapitala, knjiži se u okviru bilansa uspjeha, bez obzira što se dati finansijski plasman ne isknižava iz bilansa stanja.

(h) Zalihe

Zalihe su sredstva koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namijenjena su za prodaju ili u obliku materijala ili pomoćnih sredstava koja se troše u procesu proizvodnje ili prilikom pružanja usluga. Zalihe obuhvataju osnovni i pomoćni materijal, koji će biti iskorišćen u procesu proizvodnje. Zalihe se računovodstveno obuhvataju u skladu sa MRS 2 Zalihe.

Zalihe poštanskih maraka i vrijednosnica u Depou maraka i vrijednosnica se u poslovnim knjigama evidentiraju po prodajnoj vrijednosti uz istovremeno iskazivanje razlike u cijeni, a bilansiraju se po nabavnoj cijeni.

(i) Zalihe materijala

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mjere se po nabavnoj vrijednosti ili po neto prodajnoj vrijednosti, ako je niža.

Zalihe materijala koji je proizveden kao sopstveni učinak Društva mjere se po cijeni koštanja ili po neto prodajnoj vrijednosti ako je niža. Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Troškovi nabavke materijala obuhvataju nabavnu cijenu, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje preduzeće može naknadno da povрати od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Procjenu neto prodajne vrijednosti materijala vrši posebna komisija koju obrazuje Izvršni direktor. Obračun izlaza zaliha materijala vrši se po metodi prosječne ponderisane cijene. Utvrđivanje prosječne ponderisane cijene vrši se posle svakog novog ulaza materijala.

(j) Zalihe robe

Zalihe robe mjere se po nabavnoj vrijednosti ili po neto prodajnoj vrijednosti, ako je niža. Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje preduzeće može

3. Osnovne računovodstvene politike – nastavak

naknadno da povrati od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Neto prodajna vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu vrijednost umanjenu za procijenjene troškove prodaje.

Utvrđivanje neto prodajne vrijednosti vrši se za svaku stavku zaliha robe posebno. Obračun izlaza zaliha robe vrši se po metodi prosječne ponderisane cijene.

(k) Finansijski instrumenti I odmjeravanja

Društvo zaključno sa 31.12. klasifikuje, priznaje, prestaje da priznaje i vrednuje svoja finansijska sredstva u skladu sa MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i odmjeravanje u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha, krediti i potraživanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospeljeća. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih sredstava u momentu inicijalnog priznavanja i to na tekuća sredstva (rok dospeljeća do 12 mjeseci) i na dugoročna sredstva (rok dospeljeća duži od 12 mjeseci).

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Društvo od datuma 01.01.2019. godine, klasifikuje, priznaje, prestaje da priznaje i vrednuje finansijska sredstva u skladu sa smjericama MSFI 9 Finansijski instrumenti.

(l) Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od kupaca po osnovu prodaje robe i usluga.

Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrijednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospeljeća, odnosno prodaje do godinu dana od dana sastavljanja finansijskih iskaza.

Kratkoročna potraživanja od kupaca mjere se po vrijednosti iz originalne fakture. Kratkoročna potraživanja se sastoje od potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu i ostalih potraživanja. Potraživanja od kupaca su iskazana po faktumoj vrijednosti umanjenoj za odobrene popuste, kao i za ispravku vrijednosti koja je zasnovana na procjeni naplativosti pojedinačnog potraživanja.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

Sva potraživanja koja su u kašnjenju, kao i za sva ostala potraživanja za koja se procijeni da su nenaplativa, formira se ispravka vrijednosti. Indirektan otpis, odnosno ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda preko računa ispravke vrijednosti vrši se u iznosu od 100% kod potraživanja od kupaca kod kojih je od roka za naplatu prošlo najmanje 12 mjeseci, izuzev za potraživanja po specifičnim osnovama (potraživanja iz inostranstva), u roku 24 mjeseca.

Obezvređivanje tj. ispravka vrijednosti potraživanja koja su u kašnjenju a kod kojih je od roka za naplatu prošlo manje od 12 mjeseci i potraživanja po specifičnim osnovama (univerzalni servis i drugo) vrši se na osnovu analiza i procjena naplativosti potraživanja sprovedenih od strane stručne komisije Preduzeća, primjenom principa opreznosti. Posebno se vrše analize i procjene naplativosti ovih potraživanja za:

- Potraživanja od komercijalnih kupaca u zemlji i inostranstvu,
- Potraživanja od kupaca koji su državni organi i budžetski korisnici,
- Posebna potraživanja tj. potraživanja po specifičnim osnovama.

Stručna komisija Društva, na dan izvještavanja, na osnovu objektivnog dokaza obezvređenja potraživanja i ranijeg iskustva sa naplatama utvrđuje procenat umanjena vrijednosti potraživanja kod kojih je od roka za naplatu prošlo manje od 12 mjeseci i potraživanja po specifičnim osnovama. Knjigovodstvena vrijednost potraživanja se umanjuje preko računa ispravke vrijednosti. Kada se za potraživanje, za koje je prethodno priznat trošak (gubitak) po osnovu umanjena vrijednosti, ustanovi da je nenaplativo, vrši se direktan otpis. Naknadna naplata prethodno otpisanih potraživanja se evidentira kao prihod u korist bilansa uspjeha u periodu naplate.

Direktan otpis potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda vrši se ukoliko je nenaplativost izvjesna i dokumentovana, tj. ako preduzeće nije uspjelo sudskim putem da izvrši njihovu naplatu ili je iznos potraživanja manji od troškova koji bi nastali kao posljedica sudskog procesa, a potraživanje je prethodno bilo uključeno u prihode preduzeća. Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca na predlog Komisije za popis donosi Odbor direktora preduzeća. Efekti promjene vrijednosti finansijskih plasmana i hartija od vrijednosti se iskazuju u skladu sa smjernicama MRS/MSFI.

(m) 1. Potraživanja iz inostranstva

Period naplate kod potraživanja iz inostranstva je utvrđen međunarodnim protokolom koji podrazumijeva redovnu valutu od 24 mjeseca, odnosno navedena valuta se tretira kao redovna naplata u istoj kategoriji u kojoj se tretira dospijeće do 12 mjeseci. Potraživanja iz inostranstva se u navedenom smislu tretiraju kao specifična kategorija čija se naplata po unaprijed definisanoj utvrđenoj proceduri sprovodi i verifikuje kao redovna naplata u definisanom roku.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

(n) Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani i hartije od vrijednosti kojima se trguje iskazuju se po amortizovanoj vrijednosti, ne uzimajući u obzir namjeru preduzeća da ih drži do roka dospjeća. Ti plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrijednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospjeća.

Hartije od vrijednosti kojima se trguje, odnosno koje su kupljene radi dalje prodaje iskazuju se po fer (tržišnoj) vrijednosti. Efekti promjene fer (tržišne) vrijednosti obuhvataju se kao rashodi i prihodi perioda.

(o) Obaveze

Obavezama se smatraju dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospijevaju u roku od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja.

Obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovorenu obavezu:

- a) predaje gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom društvu, ili
- b) razmjene finansijskih instrumenata sa drugim preduzećem pod potencijalno nepovoljnim uslovima.

Dugoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospijevaju za plaćanje u periodu dužem od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja.

Dio dugoročnih obaveza koji dospijeva za plaćanje u periodu kraćem od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja iskazuju se kao kratkoročne obaveze.

Prilikom početnog priznavanja Društvo mjeri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrijednosti koja predstavlja poštenu vrijednost nadoknade koja je primljena za nju. Transakcioni troškovi se uključuju u početno mjerenje svih finansijskih obaveza.

Nakon početnog priznavanja Društvo mjeri sve finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti, osim obaveze koje se drže radi trgovanja i derivata koji predstavljaju obaveze koje mjeri po poštenoj vrijednosti.

Obaveze u stranoj valuti, kao i obaveze sa valutnom klauzulom procjenjuju se na dan sastavljanja finansijskih izvještaja po srednjem kursu strane valute na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Razlike koje se tom prilikom obračunaju obuhvataju se kao rashodi perioda.

Smanjenje obaveza po osnovu zakona, vanparničnog poravnjanja i sl. vrši se direktnim otpisivanjem.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

(p) Državna pomoć

Prema standardu MRS 20, računovodstvo državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći, postoje dva pristupa računovodstvenog obuhvatanja državnih davanja:

- kapitalni pristup, po kome se davanje direktno knjiži u korist kapitala,
- prihodni pristup, prema kom se davanje knjiži u korist prihoda u toku jednog ili više perioda.

Državna davanja koja su primljena za pokriće rashoda ili gubitaka koji su već nastali, ili radi pružanja direktne finansijske podrške preduzeću nezavisno od eventualnih rashoda se u skladu sa standardom MRS 20, priznaju kao prihod u periodu u kome su državna davanja primljena.

Državna davanja koja su primljena u vidu novčanih sredstava za pokriće rashoda koji će tek nastati u narednom periodu, evidentiraju se kao odloženi prihod (pasivna vremenska razgraničenja).

Zavisno od toga da li je državna pomoć definisana kao povratna ili nepovratna, preduzeće se odlučuje koji će od dva gore pomenuta modela koristiti, a u napomenama uz finansijske iskaze objelodanjuju se sve informacije u skladu sa MRS 20.

(r) Porez na dobit i odloženo oporezivanje

Obaveza poreza na dobit računovodstveno se evidentira kao zbir tekućeg i odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obračunatog poreza na dobit za plaćanje, koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobit, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode obaveza za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Odloženi porez na dobit se utvrđuje primjenom poreskih stopa koje su na snazi na dan bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primijenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

U finansijskim izvještajima obavezno se vrši prebijanje odloženih poreskih sredstava i obaveza

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

(s) Dugoročna rezervisanja

Dugoročno rezervisanje priznaje se kada:

- a) Društvo ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja,
- b) postoji izvjesnost odliva resursa koji će uslijediti povodom izmirenja obaveze, i
- c) iznos obaveza može pouzdano da se procijeni.

Ukoliko nijesu ispunjeni ovi uslovi rezervisanje se ne priznaje.

Dugoročna rezervisanja obuhvataju rezervisanja za troškove u garantnom roku, rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, rezervisanja za zadržane kaucije i depozite, rezervisanja za troškove restrukturiranja preduzeća, rezervisanja za penzije u skladu sa MRS 19 i ostala dugoročna rezervisanja za pokriće obaveza (pravnih ili stvarnih), nastalih kao rezultat prošlih događaja, za koje je vjerovatno da će izazvati odliv resursa koji sadrži ekonomske koristi, radi njihovog izmirenja i koji se mogu pouzdano procijeniti (npr. sporovi u toku), kao i rezervisanje za izdate garancije i druga jemstva.

Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike prate se po vrstama, a njihovo smanjenje, odnosno ukidanje vrši se u korist prihoda. Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke. Mjerenje rezervisanja vrši se u iznosu koji je priznat kao rezervisanje i on predstavlja najbolju procjenu izdatka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja.

Rezervisanja se ispituju na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveze, rezervisanje se ukida.

Tamo gdje je učinak vremenske vrijednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrijednost izdataka za koje se očekuje da će biti potreban za izmirenje obaveze. Zbog vremenske vrijednosti novca, rezervisanja u vezi sa odlivima koji nastaju odmah poslije dana bilansa stanja štetnija su od onih gdje odlivi gotovine u istom iznosu nastaju kasnije. Rezervisanja se, dakle, diskontuju, tamo gdje je učinak značajan.

Diskontna stopa je stopa prije oporezivanja koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i rizika specifičnih za obavezu. Diskontna stopa ne odražava rizike za koje su procjene budućih tokova gotovine korigovane.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

(t) Prihodi

Društvo prihode zaključno sa 31.12. priznaje u skladu sa MRS 18 Prihodi.

Prihodi od prodaje i pružanja usluga

Prihodi od prodaje proizvoda/usluga i robe se priznaju u momentu kada se značajni rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad proizvodima/uslugama i robom prenesu na kupca. Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrijednost.

Prihodi od pružanja usluga se priznaju u obračunskom periodu u kome je usluga pružena i iskazuju po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrijednost.

Prihodi po osnovu međunarodnog poštanskog saobraćaja se evidentiraju na obračunskoj osnovi. Potraživanja i obaveze iz međunarodnog obračuna čija se realizacija odvija preko kliringa se ne evidentiraju u poslovnim knjigama Pošte, već se samo evidentira neto efekat priliva/odliva po osnovu kliringa po osnovu međunarodnog poštanskog saobraćaja. Potraživanja i obaveze čija se realizacija odvija van kliringa se evidentiraju u poslovnim knjigama Pošte na osnovu specifikacija Sektora za poštansku eksploataciju i prodaju.

Prihodi od aktiviranja učinaka:

U okviru prihoda od aktiviranja učinaka i robe, iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe robe, proizvoda i usluga za nematerijalna ulaganja, za osnovna sredstva i za materijal.

(u) Finansijski i ostali prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, kursnih razlika, dividendi i ostali finansijski prihodi. Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspjeha perioda na koji se odnose.

U okviru ostalih prihoda iskazuju se prihodi od dotacija, subvencija i ostalih izvora i dobici po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine, kao i ostali prihodi.

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

(v) Rashodi (poslovni, finansijski i ostali)

Rashodi se priznaju u bilansu uspjeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi:

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrijednost prodane robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi:

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode. Rashodi kamate obuhvataju kamatu obračunatu na primljene kredite i ostale kamatonosne obaveze, koja se evidentira u bilansu uspjeha perioda na koji se odnose, a u skladu sa načelom uzročnosti.

Ostali rashodi:

U okviru ostalih rashoda iskazani su gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu prodaje hartija od vrijednosti i učešća u kapitalu pravnih lica, gubici od prodaje materijala, manjkovi, rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja, rashodi po osnovu obezvređenja imovine, negativni efekti vrijednosnih usklađivanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, zaliha, hartija od vrijednosti i potraživanja u skladu sa računovodstvenim politikama Pošte i ostali razni rashodi.

(w) Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja

Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja u skladu sa MRS¹23 "Troškovi pozajmljivanja", priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali, osim u mjeri u kojoj su kapitalizovani. Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja direktno pripisani sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojim je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za upotrebu), kapitalizuju se kao dio nabavne vrijednosti ili cijene koštanja tog sredstva.

Kapitalizacija kamate i drugih troškova pozajmljivanja vrši se u skladu sa MRS 23 Troškovi pozajmljivanja. Samo troškovi pozajmljivanja koji su nastali u periodu od početka ulaganja u sredstvo koje se kvalifikuje do završetka svih aktivnosti potrebnih za njegovu upotrebu ili prodaju, mogu da se uključe u nabavn

3. Osnovne računovodstvene politike - nastavak

vrijednost tog sredstva. Troškovi pozajmljivanja nastali prije i poslije perioda kapitalizacije priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

(x) Naknadno ustanovljene greške

Ispravka naknadno ustanovljenih materijalno značajnih grešaka vrši se preko računa neraspoređene dobiti iz ranijih godina, odnosno nepokrivenog gubitka ranijih godina, na način utvrđen MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.

MRS 8 izričito zahtijeva da se materijalne (značajne) greške koje se otkriju tek nakon objavljivanja finansijskih izvještaja, ispravljaju u finansijskim izvještajima godine u kojoj je otkrivena greška i to tako što se koriguju uporedni podaci (podaci za prethodnu, odnosno prethodne godine).

„Materijalna (značajna) greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na ranije periode, ne može uticati na poslovni rezultat tekućeg perioda. Takva greška se u knjigovodstvu ispravlja u početnom stanju godine u kojoj je otkrivena, i to tako što se knjiži na teret ili u korist neraspoređene dobiti (ili gubitka) ranijih godina“, a u napomenama uz finansijske izvještaje opisuje se priroda greške.

Ako je greška nastala u periodu prije perioda na koji se odnose uporedni podaci, onda se koriguju početna stanja u uporednim podacima.

Naknadno ustanovljene greške koje nijesu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kome su identifikovane.

Materijalno značajnom greškom smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama veća od 1,5% ukupnih prihoda. Naknadno ustanovljene greške koje nijesu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kome su identifikovane.

(y) Događaji nakon datuma Bilansa stanja

Za materijalno značajne efekte poslovnih događaja koji nastaju u periodu od datuma bilansa stanja do datuma objelodanjivanja finansijskih izvještaja, a koji su u direktnoj vezi sa stanjem bilansnih pozicija koje postoje na datum bilansa stanja, vrši se korekcija prethodno priznatih iznosa u finansijskim izvještajima na dan bilansa.

Za efekte poslovnih događaja koji nastaju u periodu od datuma bilansa stanja do datuma objelodanjivanja finansijskih izvještaja, koji se odnose na okolnosti koje nijesu postojale na datum bilansa stanja, ne vrši se prilagođavanje iznosa priznatih na datum bilansa stanja, već se u napomenama uz finansijske izvještaje vrši objelodanjivanje prirode događaja i procjene njihovih finansijskih efekata.

Društvo vrši objelodanjivanje i prilagođavanje godišnjeg finansijskog izvještaja događajima koji nastaju u periodu od datuma Bilansa stanja do datuma odobrava-

3. Osnovne računovodstvene politike – nastavak

nja objelodanjenog finasijskog izvještaja. Događaji se odnose na:

- pravosnažna sudska rješenja prema potraživanjima i obavezama;
- greške otkrivene kod priznatih iznosa u finasijskim izvještajima i sl.

Objelodanjivanje se vrši u finasijskim izvještajima koji se usvajaju od strane Odbora direktora, a u skladu sa Statutom.

(z) Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja

Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja preduzeća u skladu sa MRS 21, Efekti promjena deviznih kurseva, je EURO.

Poslovne promjene iskazane u stranoj valuti preračunavaju se u euro po srednjem kursu Centralne banke Crne Gore, na dan poslovne promjene.

Prihodi i rashodi od realizovanih kursnih razlika prikazuju se kao posebna stavka u bilansu uspjeha.

(q) Porez na dobit

Porez na dobitak obračunava se i plaća u skladu sa propisima Crne Gore:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list Republike Crne Gore", br. 065/01, 012/02, 080/04, "Sl. list Crne Gore", br. 040/08, 086/09, 040/11, 014/12, 061/13, 055/16, 146/21, 152/22)
- Pravilnik o obliku i sadržini poreske prijave za utvrđivanje poreza na dobit pravnih lica («Sl. list CG», br. 08/09 do 78/17);
- Pravilnik o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije («Sl. list CG», br. 28/02).

Porez na dobitak plaća se po progresivnim stopama koje iznose:

- 1) do 100.000,00 eura 9%;
- 2) od 100.000,01 eura do 1.500.000,00 eura: 9.000,00 eura +12% na iznos preko 100.000,01 eura;
- 3) preko 1.500.000,01 eura: 177.000,00 eura +15% na iznos preko 1.500.000,01 eura.

Gubitak iz tekućeg perioda može se koristiti za smanjenje oporezive dobiti iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina. Odložene poreske obaveze (odložena poreska sredstva) predstavljaju poreske efekte koji nastaju usljed različitog načina utvrđivanja računovodstvene i oporezive dobiti. Odloženi porez utvrđuje se primjenom važeće ili očekivane poreske stope na oporezive privremene razlike.

(xx) Zarada po akciji

Pošta izračunava i objelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se dijeljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima ponderisanim prosječnim brojem izdatih običnih akcija.

(xy) Objelodanjivanje povezanih strana/lica

Pošta transakcije sa povezanim licima objelodanjuje u skladu sa MRS 24 "Transakcije sa povezanim licima".

(xz) Izvještavanje o poslovnim segmentima

Segment je dio Pošte koji se može izdvojiti kao dio angažovan u pružanju usluga (poslovni segment) ili kao dio angažovan u pružanju usluga određenog ekonomskog okruženja, koji je podložan rizicima i koristima koje se razlikuju od onih drugog segmenta.

Pošta utvrđuje poslovne segmente prema internim izvještajima o sastavnim djelovima Pošte u skladu sa MSFI 8 "Segmenti poslovanja" kako bi se na segmente rasporedili resursi i ocijenila uspješnost njihovog poslovanja. Određene informacije o poslovnim segmentima objavljuju se u izvještajima vezanim za obračun neto troška univerzalnog servisa.

4. Prihodi od prodaje – neto prihod

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
I Prihodi od prodaje robe		
Prihodi od prodaje filatelije i poštanskih maraka	221.365	225.580
Prihodi od prodaje vrednosnica, obrazaca i ambalaže	26.159	33.238
Prihodi od provizije od komisione prodaje	229.675	191.364
	<u>477.199</u>	<u>450.182</u>
II Prihodi od prodaje usluga		
Prihodi od pismonosnih pošiljki u UPS	5.239.799	5.116.570
Prihodi od sudskih pisama	417.421	502.205
Prihodi od paketa	352.163	279.828
Prihodi od tiskovina	58.485	48.549
Prihodi od ekspres pošiljki i kurirskih službi	661.573	351.634
Prihodi od usluga novčanog poslovanja	8.662.106	6.635.415
Prihodi od telegrafskih i telefonskih usluga	526.341	541.945
Prihodi od pismonosnih pošiljki u MPS	1.588.554	994.466
Prihodi od direktne pošte i neadresiranih pošiljki	40.878	18.867
Prihodi od usluga hibridne pošte	514.735	472.205
Prihodi od ostalih usluga	1.290.830	860.778
	<u>19.352.884</u>	<u>15.822.462</u>
Ukupno (I+II)	<u>19.830.083</u>	<u>16.272.644</u>

5. Ostali prihodi iz poslovanja

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
I Ostali prihodi iz redovnog poslovanja		
Prihodi od zakupnina	229.673	231.257
Prihodi od refundacije bolovanja	335.678	180.338
Dotacije - Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica, US	400.000	400.000
Prihodi od naknade štete osiguravajućih društava	-	3.085
Prihodi od zajedničkih troškova sa Telekomom	19.630	74.639
Ostali prihodi	40.640	129.172
	<u>1.025.620</u>	<u>1.018.492</u>
II Ostali prihodi iz poslovanja		
Prihodi od ukidanja rezervisanja	74.378	-
Naplaćena ranije otpisana potraživanja	4.522	126.417
Prihodi od poklona	-	-
Prihodi iz ranijih godina	167.143	503.020
	<u>246.043</u>	<u>629.437</u>
Ukupno (I+II)	<u>1.271.663</u>	<u>1.647.929</u>

6. Troškovi poslovanja

a) Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
I Nabavna vrijednost prodane robe		
Nabavna vrijednost prodane robe na malo (marke i vrednosnice)	12.359	62.937
Nabavna vrijednost poklona, cvijeća i ostalo	17.799	18.495
Nabavna vrijednost tokena i papirnih omota	79.461	120.756
Nabavna vrijednost telegramskih usluga	9.044	37.691
	<u>118.662</u>	<u>239.879</u>
II Troškovi materijala		
Troškovi materijala za izradu	199.244	205.748
Troškovi kancelarijskog materijala	113.414	75.178
Troškovi materijala za održavanje	15.810	8.744
Troškovi goriva, lož ulja i ogrijevnog drveta	418.796	372.365
Troškovi električne energije	235.068	281.936
	<u>982.332</u>	<u>943.971</u>
Ukupno (I+II)	<u>1.100.994</u>	<u>1.183.850</u>

b) Ostali troškovi poslovanja

	2023.	2022.
I Rezervisanja		
Troškovi rezervisanja za beneficije zaposlenih	279.567	306.686
Troškovi rezervisanja sudskih sporova		-
	<u>279.567</u>	<u>306.686</u>
II Ostali poslovni rashodi		
Troškovi telekomunikacionih usluga	167.577	133.829
Troškovi usluga održavanja	637.035	630.119
Troškovi zakupa	20.995	29.622
Troškovi međunarodnog obračuna	249.682	6.637
Troškovi DHL i EMS pošiljki	13.770	5.451
Troškovi licenci	251.968	266.769
Troškovi reklame i propagande	19.971	10.420
Troškovi po osnovu ugovora o franšizingu	476.839	391.202
Troškovi premije osiguranja	177.761	111.582
Troškovi ostalih neproizvodnih usluga	783.161	600.477
Troškovi reprezentacije	36.396	23.538
Troškovi platnog prometa i bankarskih provizija	737.202	352.772
Troškovi članarina	17.399	19.223
Troškovi poreza	875.614	974.914
Troškovi robne manipulacije	13.832	55.827
Trošak provizije agenciji za zapošljavanje	51.198	32.748
Ostali nematerijalni troškovi	8.390	6.558
Ostali poslovni rashodi	151.390	96.612
	<u>4.775.854</u>	<u>3.748.300</u>
Ukupno (I+II)	<u>5.055.422</u>	<u>4.054.986</u>

Troškovi ostalih neproizvodnih usluga u ukupnom iznosu 783.761 € se odnose na: troškove sudskih sporova 77.465 €, troškove revizije 12.000 €, troškove komunalija 106.083 €, troškove agencijskog poslovanja 61.783 €, troškove registracije motornih vozila 19.127 €, troškovi obezbjeđenja imovine i lica 488.159 €, usluge advokata 10.587 € i ostalo 7.957 €.

Ostali nematerijalni troškovi u ukupnom iznosu 8.390 € se odnose na: troškove taksa u iznosu 3.759 €, troškovi sponzorstva i pomoći 3.380 € i troškove studentskih i đačkih usluga 1.250 €.

Ostali poslovni rashodi u ukupnom iznosu 151.390 € odnose se troškove prireza na porez na zarade i naknade zarada u iznosu od 31.031 €, troškove izrade stručnih planova i analiza u iznosu 48.620 €, troškovi poštanskih igara 10.000 €, troškovi skolovanja 15.407 €, troškovi posjete sajmovima i seminarima 4.457 € i ostali troškovi u iznosu 41.874 €.

C) Amortizacija

Troškovi amortizacije na dan 31.12.2023. godine iznose 890.148 € (2022. godine u iznosu 800.420 €).

7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i ični rashodi

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
Troškovi neto zarada	8.089.991	7.298.278
Zimnica	255.433	208.562
Naknade članovima odbora direktora	15.760	13.364
Naknade članovima Revizorskog odbora	9.600	9.600
Otpremnine	2.874	13.359
Ugovori o djelu	67.172	83.000
Trošak privremenog iznajmljivanja radnika	2.045.806	1.127.748
Pomoć zaposlenima	27.786	7.080
Dnevnice i putni troškovi za službena putovanja	74.097	51.834
Ukupno	<u>10.588.520</u>	<u>8.812.826</u>

b) Troškovi poreza i doprinosa

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
I Troškovi poreza		
Troškovi poreza na neto zarade	232.596	144.406
Troškovi poreza na zimnicu	-	8.181
Troškovi poreza na naknade članovima odbora	2.060	562
Troškovi poreza na otpremnine	-	2.213
Troškovi poreza na ugovore o djelu	11.380	10.259
	<u>246.037</u>	<u>165.621</u>
II Troškovi doprinosa za za penzije		
Troškovi doprinosa za PIO – neto zarade	1.986.099	1.803.164
Troškovi doprinosa za PIO - zimnica		52.582
Troškovi doprinosa za PIO – odbor direktora	4.467	3.591
Troškovi doprinosa za PIO – ugovori o djelu	3.795	11.755
	<u>1.994.361</u>	<u>1.871.092</u>
III Troškovi ostalih doprinosa		
Troškovi ostalih doprinosa – neto zarade	266.523	229.771
Troškovi ostalih doprinosa - zimnica	-	3.078
	<u>266.523</u>	<u>232.849</u>
Ukupno (I+II+III)	<u>2.506.921</u>	<u>2.269.562</u>

Društvo upošljava 981 zaposlenih na dan 31.12.2023. godine i to na neodređeno vrijeme, a 244 zaposlenih je angažovano na određeno vrijeme preko agencija za zapošljavanje (na dan 31.12.2022. godine broj zaposlenih 951 i 175 angažovanih preko Agencije).

Tokom godine obračunati i isplaćeni regres i topli obrok prikazani su u okviru troškova zarada.

Tokom 2023. godine nisu isplaćivane otpremnine po osnovu sporazumnog prestanka radnog odnosa.

Odluka o isplati zimnice broj 00020-20230921-9 od 21.09.2023. godine.

U 2023. godini sve neto zarade su ukalkulisane i uredno isplaćene.

8. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske)

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske)		
Troškovi otpisa službene odjeće	27.799	31.233
Troškovi otpisa materijala		2.322
	<u>27.799</u>	<u>33.555</u>
Ukupno	<u>27.799</u>	<u>35.555</u>

9. Ostali rashodi iz poslovanja

Ostali rashodi iz poslovanja na dan 31.12.2023. godine iznose 149.132 € (2022. godine u iznosu 75.656 €), a odnose se na rashode iz ranijih godina u iznosu 143.868 €, gubitke po osnovu prodaje i rashodovanja osnovnih sredstava 5.265 €.

10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
Prihodi od kamata (banke)	525	1.288
Pozitivne kursne razlike	328	24.454
Ukupno:	<u>853</u>	<u>25.742</u>

11. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
Troškovi potencijalnih sumnjivih i spornih potraživanja	579.854	659.659
Ukupno:	<u>579.854</u>	<u>659.659</u>

Troškovi potencijalnih sumnjivih i spornih potraživanja odnose se na potraživanja starija od godinu dana. Indirektna ispravka je izvršena u skladu sa računovodstvenom politikom i napomenom 3 I. Osim indirektno ispravke potraživanja od kupaca izvršena je indirektna ispravka potraživanja od osiguravajućih društava za krađe koje su se desile u Podgorici i Nikšiću 2021. godine (detaljnije napomena br.18).

12. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
Rashodi kamata po IFRS 16	7.091	11.209
Rashodi kamata	50.818	2.663
Negativne kursne razlike	6.924	7.738
Ukupno:	<u>64.833</u>	<u>21.610</u>

Rashodi kamata se odnose na isplaćene kamate u 2023. godini po osnovu kredita kod NLB banke.

13. Zarada po akciji

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
Neto sveobuhvatni rezultat	126.605	47.688
Broj akcija	258.437	258.437
Osnovna zarada po akciji:	<u>0,49</u>	<u>0,18</u>

14. Nematerijalna ulaganja (koncesije, patenti, licence i slicna prava i ostala nematerijalna ulaganja)

	Licence	Softveri	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
	€	€		€
Nabavna vrijednost				
Stanje 1. januara 2023. godine	82.363	1.197.284	1.072.728	2.352.375
Nabavka	9.541	141.642	75.040	226.223
Aktiviranje nematerijalnih ulaganja	333.677	684.383	-892.728	125.332
Stanje 31.dec.2023.godine	425.581	2.023.309	255.040	2.703.930
Ispravka vrijednosti				
Stanje 1. januara 2023. godine	82.363	612.467	-	694.830
Amortizacija za 2022.godinu	17.525	97.400	-	114.925
Stanje 31.12.2023.godine	99.888	709.867	-	809.755
Sadašnja vrijednost sredstava na 31.12.2023. godine	325.693	1.313.442	255.040	1.894.175
Sadašnja vrijednost sredstava na 31.12.2022. godine	-	584.817	1.072.728	1.657.545

Tokom 2023. godine Društvo je izvršilo nabavku licenci u ukupnom iznosu 9.541 €. U 2023. godini aktivirane su licence za sisteme ERP, DMS, ERV i UOS u okviru centralizovanog integrisanog poslovnog sistema. Nabavka se odnosi na doradu aplikacije M poštar, šalterske aplikacije.

Amortizacija je obračunata u skladu sa Napomenom 3 (a).

15. Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva

	Zemljište	Građevinski objekti	Imovina s pravom korišćenja MSFI 16	Oprema	Ostala osnovna sredstva	Ukupno
	€	€		€	€	€
Nabavna vrijednost						
Stanje na dan 01.01.2023. godine	7.738.742	23.843.463	514.549	4.102.566	450.862	36.650.182
Nabavka	-	23.508	-	795.579	55.080	874.167
Rashod	-	-	-44.616	-38.976	-12.456	-96.048
Stanje na dan 31.12.2023. godine	7.738.742	23.866.971	469.933	4.859.168	493.486	37.428.300
Ispravka vrijednosti						
Stanje na dan 01.01.2023. godine	-	3.312.361	220.564	2.267.493	279.508	6.079.926
Amortizacija za 2023. godinu	-	256.978	118.505	379.943	21.084	776.510
Rashod	-	-	-27.184	-36.645	-9.773	-73.602
Stanje 31.12.2023.godine	-	3.569.339	311.886	2.610.791	290.819	6.782.835
Sadašnja vrijednost sredstava 31.12.2023. godine	7.738.742	20.297.632	158.047	2.248.377	202.667	30.645.465
Sadašnja vrijednost sredstava 31.12.2022. godine	7.738.742	20.825.087	293.985	1.838.887	166.537	30.569.253

Tokom 2023. godine Društvo je izvršilo nabavku u ukupnom iznosu 874.167 € i to:

- objekata - povećanje vrijednosti objekata - 23.508 €,
- nabavku opreme u iznosu 795.579 € (vozila - 443.756 €, mopeda sa kacigama i koferima - 126.728 €, računarske opreme – 52.042 € i ostale opreme – 173.053 €),
- nabavku ostalih osnovnih sredstava u iznosu 55.080 € (kancelarijski namještaj 43.120 €, ostala sredstva - 11.960 €).

Tokom 2023. godine izvršen je rashod u iznosu 5.014 € i to:

- računarske opreme u iznosu 2.331 € (nabavne vrijednosti 38.976 € i ispravke vrijednosti 36.645 €),
- ostalih osnovnih sredstava u iznosu 2.683 € (nabavne vrijednosti 12.456 € i ispravke vrijednosti 9.773 €),

Amortizacija obračuna u skladu sa Napomenom 3 b.

Odlukom Odbora direktora broj 00010 – 20240329-1/2 od 05.04.2024. godine usvojen je Izvještaj o popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine.

U sledećim listovima nepokretnosti su se tokom 2023. godine desile promjene u stvarnim pravima nad nepokretnostima:

1. LN 3206 KO Novi Bar (na zemljištu Pošta iz prava svojine prešla u pravo upravljanja, dok je nad objektom zadržala pravo svojine) izmjene nastupile sa rješenjem od 30.01.2023. godine. Služba za pravne poslove uputila je Žalbu broj 00074-20230210-1/2 od 17.02.2023. godine na rješenje Uprave za katastar i državnu imovinu PJ Bar broj 954-1132/1-015 1954-1970/1-019 od 30.01.2023. godine.
2. LN 541 KO Tivat (na zemljištu Pošta zadržala pravo sukorišćenja, dok je objekat iz svojine prešao u pravo svojine država Crna Gora) izmjene nastupile sa rješenjem od 13.02.2023. godine. Služba za pravne poslove 00070-20230231-2/2 od 17.02.2023. godine uputila je Žalbu na rješenje Uprave za katastar i državnu imovinu PJ Tivat broj 121-919/22-3694-UPI od 13.02.2023. godine. Na dan 31.12.2023. objekat upisan kao parvo svojine Pošte Crne Gore.
3. Uprava za katastar i državnu imovinu PJ Rožaje donijela je rješenje broj 655-1/2023 od 05.04.2023. godine kojim je izvršen upis nepokretnosti kao svojina Pošte Crne Gore. Riječ je o nepokretnostima koje su upisane u privremeni list nepokretnosti 655 KO Biševo prema kojem je Pošta Crne Gore AD Podgorica upisana kao nosilac prava – privatna svojina u obimu prava 1/1.

U zavisnosti od oblika stvarnog prava na nepokretnostima, u nastavku su date knjigovodstvene vrijednosti nepokretnosti (objekti i zemljište) na kojima:

1. Pošta ima pravo korišćenja,
2. Pošta ima pravo sukorišćenja
3. Pošta ima pravo raspolaganja
4. Pošta je sopstvenik – suposjednik
5. Pošta ima pravo susvojine
6. Pošta ima pravo svojine
7. Pošta ima pravo upravljanja,
8. Država Crna Gora ima pravo svojine,
9. pravo svojine imaju druga pravna i fizička lica,
10. nema dokaza o vlasništvu.

Društvo izdaje dio poslovnih prostora, uvidom u ugovore o zakupu i dugogodišnji zakup.

1. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA POŠTA IMA PRAVO KORIŠĆENJA NA DAN 31.12.2023. GODINE:

Nabavna vrijednost	125.678,00
Ispravka vrijednosti	6.790,60
Amortizacija	553,92
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	118.333,48

1.1. Objekti

Nabavna vrijednost	27.738,00
Ispravka vrijednosti	6.790,60
Amortizacija	553,92
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	20.393,48

1.2. Zemljište

Nabavna vrijednost	97.940,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	97.940,00

2. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA POŠTA IMA PRAVO SUKORIŠĆENJA NA DAN 31.12.2023. GODINE:

2.1. Zemljište

Nabavna vrijednost	450.125,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	450.125,00

3. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA POŠTA IMA PRAVO RASPOLAGANJA NA DAN 31.12.2023. GODINE:

Nabavna vrijednost	2.006.170,40
Ispravka vrijednosti	291.475,22
Amortizacija	23.921,16
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	1.690.774,02

3.1. Objekti

Nabavna vrijednost	1.977.625,40
Ispravka vrijednosti	291.475,22
Amortizacija	23.921,16
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	1.662.229,02

3.2. Zemljište

Nabavna vrijednost	28.545,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	28.545,00

4. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA POŠTA IMA PRAVO SOPSTVENIK - SUPOSJEDNIK NA DAN 31.12.2023. GODINE:

Nabavna vrijednost	209.853,00
Ispravka vrijednosti	24.461,33
Amortizacija	1.997,64
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	183.394,03

4.1. Objekti

Nabavna vrijednost	125.563,00
Ispravka vrijednosti	24.461,33
Amortizacija	1.997,64
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	99.104,03

4.2. Zemljište

Nabavna vrijednost	84.290,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	84.290,00

5. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA POŠTA IMA PRAVO SUSVOJINE NA DAN 31.12.2023. GODINE:

Nabavna vrijednost	397.494,00
Ispravka vrijednosti	3.396,89
Amortizacija	277,08
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	393.820,03

5.1. Objekti

Nabavna vrijednost	15.762,00
Ispravka vrijednosti	3.396,89
Amortizacija	277,08
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	12.088,03

5.2. Zemljište

Nabavna vrijednost	381.732,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	381.732,00

**6. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA POŠTA IMA PRAVO SVOJINE
NA DAN 31.12.2023. GODINE:**

Nabavna vrijednost	6.298.255,36
Ispravka vrijednosti	847.788,92
Amortizacija	70.020,72
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	5.380.445,72

6.1. Objekti

Nabavna vrijednost	5.982.951,36
Ispravka vrijednosti	847.788,92
Amortizacija	70.020,72
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	5.065.141,72

6.2. Zemljište

Nabavna vrijednost	315.304,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	315.304,00

**7. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA POŠTA IMA PRAVO
UPRAVLJANJA NA DAN 31.12.2023. GODINE:**

Nabavna vrijednost	20.790.682,32
Ispravka vrijednosti	1.849.537,88
Amortizacija	137.076,12
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	18.804.068,32

7.1. Objekti

Nabavna vrijednost	14.605.370,56
Ispravka vrijednosti	1.844.921,49
Amortizacija	136.881,72
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	12.623.567,35

7.2. Montažni objekti

Nabavna vrijednost	6.660,00
Ispravka vrijednosti	4.616,39
Amortizacija	194,40
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	1.849,21

7.3. Zemljište

Nabavna vrijednost	6.178.651,76
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	6.178.651,76

8. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA DRŽAVA IMA PRAVO SVOJINE NA DAN 31.12.2023. GODINE:

Nabavna vrijednost	72.920,19
Ispravka vrijednosti	26.580,90
Amortizacija	2.424,84
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	43.914,45

8.1. Objekti

Nabavna vrijednost	65.114,19
Ispravka vrijednosti	26.580,90
Amortizacija	2.424,84
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	36.108,45

8.2. Zemljište

Nabavna vrijednost	7.806,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	7.806,00

9. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI NA KOJIMA PRAVO SVOJINE IMAJU DRUGA PRAVNA I FIZIČKA LICA NA DAN 31.12.2023. GODINE:

Nabavna vrijednost	166.563,00
Ispravka vrijednosti	28.252,94
Amortizacija	2.304,96
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	136.005,10

9.1. Objekti

Nabavna vrijednost	159.563,00
Ispravka vrijednosti	28.252,94
Amortizacija	2.304,96
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	129.005,10

9.2. Zemljište

Nabavna vrijednost	7.000,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	7.000,00

**10. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NEPOKRETNOSTI ZA KOJE NEMA DOKAZA O VLASNIŠTVU
NA DAN 31.12.2023. GODINE:**

Nabavna vrijednost	1.087.971,33
Ispravka vrijednosti	234.076,00
Amortizacija	18.401,17
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	835.494,16

10.1. Objekti

Nabavna vrijednost	860.532,99
Ispravka vrijednosti	212.003,41
Amortizacija	17.343,48
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	631.186,10

10.2. Montažni objekti

Nabavna vrijednost	40.090,34
Ispravka vrijednosti	22.072,59
Amortizacija	1.057,69
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	16.960,06

10.3. Zemljište

Nabavna vrijednost	187.348,00
Ispravka vrijednosti	0,00
Amortizacija	0,00
Sadašnja vrijednost (31.12.2023.)	187.348,00

U nastavku je Informacija o preduzetim aktivnostima u pogledu rješavanja pitanja uknjižbe nepokretne imovine Pošte broj 00070 – 20240329-2 od 29.03.2024. godine:

„Pošta Crne Gore AD Podgorica je dana 24.04.2023. godine, nakon prethodno bezuspješnog sprovedjenja cijelog niza kontinuiranih aktivnosti, podnijela tužbu protiv Države Crne Gore, koju zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore i Vlade Crne Gore - Uprave za katastar i državnu imovinu, pred Osnovnim sudom u Podgorici, radi utvrđivanja prava svojine.

U odgovoru na tužbu, Zaštitnik je kao zakonski zastupnik Države prigovorio mjesnoj nadležnosti Osnovnog suda u Podgorici i osporio tužbeni zahtjev u cjelosti. Postupajući po ovom prigovoru, Osnovni sud u Podgorici je taj prigovor odbio i prihvatio stvarnu i mjesnu nadležnost.

Za ovim, Osnovni sud u Podgorici je svojim pozivom P br. 1894/2023 od 18.03.2024. godine pozvao punomoćnika Pošte Crne Gore AD Podgorica na pripremno ročište koje je zakazano za dan 18.04.2024. godine.

Pored navedenog statusa predmetnog spora, u cilju pravilnog informisanja, prisupićemo hronološkom osvrtu i na sprovedene aktivnosti i radnje koje su preduzete prema ostalim državnim institucijama.

Prije svega važno je istaći, da je Vlada Crne Gore izvršila restrukturiranje JP "PTT Saobraćaj" na način što je promijenila oblik organizacije svojom odlukom broj 08-7420 od 28.10.1998. godine i isto transformisala u dva privredna društva AD "Telekomunikacije Crne Gore" Podgorica i DOO "Pošta Crne Gore" Podgorica, na način što je cjelokupna imovina unijeta kao osnivački kapital za osnivanje naprijed navedenih privrednih društava, čime su se stekli uslovi da se na osnovu zaključenog diobnog bilansa imovina upiše u katastar nepokretnosti na AD "Telekom Crne Gore" Podgorica i DOO "Pošta Crne Gore" Podgorica.

Polazeći od činjenice da je Pošta pravni sljedbenik DOO "Pošta Crne Gore" Podgorica, to ista u pogledu tretmana imovine mora biti tretirana identično kao i AD "Telekom Crne Gore" Podgorica.

Dalje, Pošta je dana 02.02.2012. godine, shodno Odluci Vlade CG, br. 03-11340/7 od 17.11.2011. godine sprovedla restrukturiranje preduzeća, kojom je promjenom oblika organizovanja iz društva sa ograničenom odgovornošću transformisana u akcionarsko društvo. U tom postupku, Pošta je osnovana kao jednočlano akcionarsko društvo, sa jednodomnim načinom upravljanja na neodređeno vrijeme, u cilju obavljanja privredne djelatnosti čiji je osnivač Vlada Crne Gore.

U istom postupku ove promjene, a saglasno navedenoj odluci Vlade Crne Gore, između ostalog, definisano je da će nakon sprovedenog postupka restrukturiranja, sva imovina DOO "Pošta Crne Gore" Podgorica po popisnim listama biti upisana kod Uprave za nekretnine i njenih poslovnih jedinica i drugih nadležnih organa kao imovina Akcionarskog društva – imovina Države Crne Gore.

Nakon diobnog bilansa, sva nepokretna imovina je uknjižena na DOO "Pošta Crne Gore" Podgorica, u obliku vlasničke strukture: *korišćenje/sukorišćenje odnosno posjed/suposjed*, a ovo iz razoga što je do donošenja sada važećeg Zakona o svojinsko-pravnim odnosima najveći pokazatelj prava vlasništva bio korišćenje/sukorišćenje odnosno posjed/suposjed.

Nakon stupanja na snagu sada važećeg Zakona, pravo korišćenja/sukorišćenja odnosno posjeda/suposjeda je prešlo u pravo svojine/susvojine. Od donošenja naprijed navedene odluke Vlade, odnosno nastupanja statusne promjene Pošte, kod Uprave za katastar i državnu imovinu su sukcesivno i različito vršene promjene upisa prava vlasništva na zemljištu i objektima koji su bili u statusu svojine, susvojine, korišćenja i sukorišćenja DOO „Pošta Crne Gore“ Podgorica, na način što su u najvećem dijelu predmetna svojinska i druga prava DOO „Pošta Crne Gore“ Podgorica, prevođena na Državu Crnu Goru, sa upisanim pravom raspolaganja na Vladu Crne Gore, te pravom upravljanja na Poštu.

Ove, po mišljenju Pošte Crne Gore, nezakonite radnje dovele su do promjene vlasničke strukture na nepokretnostima i otvorile pitanje promjene vrijednosti kapitala društva – Pošte Crne Gore AD, odnosno nemogućnost utvrđivanja i razgraničavanja što je od ukupne imovine imovina Društva i njen kapital, a šta imovina Države Crne Gore.

Prethodno navedene nezakonite radnje su rezultirale da je nezavisni revizor u svom izvještaju revizije za 2021. godinu, naveo kao sporno i kao ključni osnov za uzdržano mišljenje sami prenos prava svojine na nepokretnostima sa Pošte Crne Gore na Državu Crnu Goru.

U tom izvještaju konstatovano je da nepokretnosti Pošte Crne Gore čine 66,52% ukupne aktive društva, od čega je zbog nezakonitog prenosa svojinskih prava na

Državu Crnu Goru, samo 33% ukupne imovine u svojini Pošte Crne Gore, dok je preko 50% imovine Pošte Crne Gore upisano na Državu Crnu Goru.

Revizor je, takođe, u svom izvještaju ukazao da ne raspolaže podacima po kom pravnom osnovu je izvršen prenos vlasništva – svojine na Državu Crnu Goru, pravo raspolaganja na Vladu Crne Gore i pravo upravljanja na Poštu Crne Gore AD Podgorica, jer za to nedostaje pravnovaljana dokumentacija koja je podobna za pomenutu promjenu kod Vlade Crne Gore - Uprave za katastar i državnu imovinu. Sve ove okolnosti su uticale na uzdržano mišljenje revizora.

Neophodno je za ukazati da je ovakva promjena upisa prava nastala bez valjanog pravnog osnova, usljed pogrešnog tumačenja i primjene zakonskih propisa.

Naime, radnja koja je prouzrokovala ovu nezakonitu situaciju i stavila Poštu u nezavidan položaj jeste akt Ministarstva finansija br. 07-7650/1 od 14.09.2009. godine, dakle prije odluke o restrukturiranju, u kome je isto zauzelo stav da Pošta imovinska prava na nepokretnostima treba da prenese na državu Crnu Goru, br. 7-3938/2 od 23.06.2009. godine, tretirajući pogrešno tim aktom imovinu privrednog društva kao imovinu javne službe ili javnog preduzeća.

Prednje navedeni akti naveli su Poštu, odnosno tadašnje rukovodstvo istog, da bez saglasnosti Skupštine akcionara, dakle protivzakonito, podnesu zahtjev za promjenu upisa vlasništva Upravi za nekretnine, bez postojanja zakonskog, ili nekog drugog valjanog osnova, te da pomenuta Uprava po takvom zahtjevu postupi, iako za usvajanje zahtjeva nije postojao nikakav pravni osnov propisan zakonom.

Od momenta sazanja za postojanje opasnosti po opstanak Društva, Pošta Crne Gore je preduzela sve raspoložive mjere u cilju zaštite svojih interesa i iscrpila sve pravne mogućnosti, a istovremeno inicirala održavanje niza sastanaka i uputila niz akata na adrese državnih institucija.

U tom smislu, valja naglasiti da se Pošta Crne Gore dana 18.05.2022. godine obratila Ministarstvu ekonomskog razvoja i turizma sa zahtjevom za postupanje po nacrtu izvještaja eksterne revizije sa molbom za davanje instrukcija. Zatim par mjeseci kasnije i Ministarstvu finansija sa zahtjevom za davanje uputstava po osnovu rješavanja statusa imovine privrednih društava, čiji je osnivač Država, nadalje, Pošta se obratila i Upravi za katastar i državnu imovinu zahtjevajući ispravku greške.

Nakon toga, a što je značajno za izvještajni period (2023. godina), Pošta Crne Gore se svojim aktom broj 00070-20230110-2 od 10.01.2023. godine obratila Upravi za katarasar i državnu imovinu sa zahtjevom za ugrentno postupanje po Zaključcima Vlade Crne Gore broj 07-7873 od 15.12.2022. godine, kojima je ta uprava zadužena da do kraja februara 2023. godine izvrši kontrolu listova nepokretnosti u vezi sa Poštom Crne Gore AD Podgorica sa stanjem na kraj 2021. godine kao i da sagleda sve izmjene bate podataka te uprave. Do dans Pošta Crne Gore nije upoznata da su ovi zaključci izvršeni.

Dalje, aktom broj 00020-20230113-7 od 13.01.2023. godine, Pošta Crne Gore se ponovo obraća Upravi za katarasar i državnu imovinu kojim se izjašnjava na dopise Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa, budući da se Zaštitnik protivi da se ispravi greška u katastaru nepokretnosti na način da se ovo Društvo uknjiži kao tutilar prava svojine nad nepokretnostima koje čine osnovni kapital društva. Isto tako, aktom broj 00020-20230127-5 od 27.01.2023. godine Pošta Crne Gore se obraća Upravi za katarasar i državnu imovinu kojim insistira da se ne vrši promjena upisa prava svojine sa Pošte Crne Gore na Državu Crnu Goru ukazujući da to nije zakonito.

Svojim aktom 00020-20230216-10 od 16.02.2023. godine Pošta Crne Gore se obraća Ministarstvu finansija sa zahtjevom da izvrši nadzor nad zakonitosti i cjelishodnosti rada Uprave za katastar i državnu imovinu i kojim je tražila od tog ministarstva da o problemu u vezi knjiženjem imovine u katastru nepokretnosti obavijesti Vladu Crne Gore, kao bi Vlada kao osnivač zadužila upravu da izvrši uknjižbu na odgovarajući način.

Nakon održanog sastanka dana 01.02.2023. godine sa predstavnicima Uprave za katastar i državnu imovinu Pošta Crne Gore se dopisom broj 00020-20230220-7 od 20.02.2023. godine obraća toj upravi i dostavlja brojeve listova nepokretnosti u cilju provjere baze podataka Uprave.

Usljed pasivnosti državnih organa Pošta Crne Gore se svojim aktom broj 00020-20230317-9 od 17.03.2023. godine obratila predsjedniku Vlade sa zahtjevom za urgentno preduzimanje mjera, a na koji nije dobila odgovor.

Nadalje, dana 12.09.2023. godine, Pošti Crne Gore je uručen akt Specijalnog državnog tužilaštva Ktr-S br. 171/23 od 25.08.2023. godine kojim to tužilaštvo obavještava ovo društvo da nakon uvida i analize dostavljene dokumentacije nije našlo da postoje osnovi sumnje da je bilo koje lice izvršilo radnju koja bi predstavljala radnju izvršenja krivičnog djela iz nadležnosti ovog tužilaštva, kao ni djela za koje se preduzima gonjenje po službenoj dužnosti. Prethodno je ovo društvo svojim aktom od 28.04.2023. godine, imajući u vidu nalaz i revizorsko mišljenje, da je bez pravnog osnova izvršeno prevođenje imovine sa društva na osnivača, obavijestilo Specijalno državno tužilaštvo o tome i zahtijevalo postupanje tog tužilaštva.

Aktivnosti da se pronađe način za rješavanje ovog pitanja su nastavljene održavanjem sastanka 25.07.2023. godine u prostorijama Ministarstva finansija, nakon kojeg je Pošta Crne Gore uputila dopis broj 00020-20230807-1 od 04.08.2023. godine, Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa, Ministarstvu finansija i Ministarstvu ekonomskog razvoja i turizma, radi upoznavanja ovih institucija sa hronologijom događaja od restrukturiranja Pošte Crne Gore DOO Podgorica promjenom organizacionog oblika u akcionarsko društvo. Ovo u cilju kako bi, nakon što Zaštitnik sagleda raspoloživu dokumentaciju i odredbe relevantnih propisa, Vladu Crne Gore informisali sa nastalim problemom, uz akcenat da je od posebnog značaja to da u informaciji bude izraženo mišljenje Zaštitnika, što bi uticalo da se Vlada na adekvatan način opredijeli po ovom pitanju. Na ovaj dopis, Pošta nije dobila povratni odgovor od institucija kojima je naslovljen isti, do dana sačinjavanja ovog izvještaja.

Sve navedeno, nije dalo nikakve rezultate.

Dalje, valja ukazati da je u skladu sa propisanom procedurom, Vlada Crne Gore Zaključkom broj 07-350/23-4200/2 od 14.09.2023. godine svojila Dopunjeni godišnji izvještaj o radu i finansijskom poslovanju Pošte Crne Gore a.d. Podgorica za 2021. godinu i Zaključkom broj 07-350/23-44199/2 od 14.09.2023. godine usvojila Godišnji izvještaj o radu i finansijskom poslovanju Pošte Crne Gore a.d. Podgorica za 2022. godinu.

U odnosu na usvojene izvještaje, Vlada je u zaključcima zadužila Odbor direktora, kako slijedi:

- Zadužuje se Odbor direktora Pošte Crne Gore AD Podgorica da u saradnji sa Ministarstvom finansija i Zaštitnikom imovinsko-pravnih interesa Crne Gore preduzme aktivnosti na rješavanju prepoznatih problema i otklanjanju nepravilnosti u vezi sa svojinom na nepokretnostima u cilju procjene imovine i kapitala, kao i da u poslovnim knjigama prikaže stvarnu vrijednost nekretnina i opreme;
- Zadužuje se Odbor direktora Pošte Crne Gore AD Podgorica, da otkloni nepravilnosti u poslovnim knjigama na koje je ukazao nezavisni revizor u svom izvještaju;
- Zadužuje se Odbor direktora Pošte Crne Gore AD Podgorica da o aktivnostima ovih zaključaka kvartalno informiše Ministarstvo razvoja i turizma.

U vezi sa zaključkom iz stava 1, Pošta Crne Gore AD Podgorica se aktom 00010-20230915-1/2 od 20.11.2023. godine, obratila dopisom Ministarstvu finansija, Ministarstvu ekonomskog razvoja, Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa Crne Gore i Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine. Istim je inicirano preduzimanje potrebnih radnji kako bi se nepokretna imovina koja čini osnovni kapital ovog Društva adekvatno uknjižila u katastar nepokretnosti. Takođe, kao i u ranijim obraćanjima iznijeta je hronologija događaja od restrukturiranja Pošte Crne Gore DOO Podgorica promjenom organizacionog oblika u akcionarsko društvo. Na predmetno obraćanje se i dalje čeka odgovor.

Svojim dopisom broj 00010-20231208-1 od 08.12.2023. godine Pošta Crne Gore je inicirala održavanje sastanka sa resorno nadležnim ministrom ekonomskog razvoja iz 44. Vlade Crne Gore, na kojem je pored ostalog bilo riječi i o potrebi rješavanja pitanja uknjižbe nepokretne imovine u katastru nepokretnosti.

Isto tako, u izvršenju Zaključaka Vlade Crne Gore, aktom broj 00020-20231213-3 od 13.12.2023. godine Pošta Crne Gore je Ministarstvu ekonomskog razvoja dostavila Informaciju o preduzetim aktivnostima u rješavanju problematike u vezi sa upisom vlasničkih prava imovine Pošte Crne Gore AD Podgorica.

Imajući u vidu sve prezentovano, jasno je da je Pošta Crne Gore preduzela sve pravne radnje koje su joj bile na raspolaganju, odnosno iscrpila sve zakonske mogućnosti koje može preduzeti u cilju rješavanje pitanja svoje imovine i njenog adekvatnog upisa u katastarskom operatu.

Kada je riječ o aktivnostima Uprave za katastar i državnu imovinu, tokom 2023. godine na promjeni prava vlasništva nad nepokretnostima (kojima se sa Pošte Crne Gore vrši prenos vlasništva na državu Crnu Goru) ukazujemo da je Uprava za katastar i državnu imovinu PJ Bar rješenjem broj 954-1132/1-015 i 954-1970/1-019 od 30.01.2023. godine izvršila u toj opštini prenos prava svojine nad nepokretnostima sa Pošte Crne Gore na državu Crnu Goru. Što se tiče rješenja za opštinu Bar, ono je donijeto u ponovnom postupku po zahtjevu Pošte Crne Gore iz 2015. godine, nakon što je prethodno Ministarstvo finansija poništilo ranije rješenje Katastra u Baru. Tokom 2023.

godine nije bilo drugih rješenja kojima se dira u pravo vlasništva Pošte Crne Gore nad nepokretnostima.

Vjerujemo da će Vlada Crne Gore u periodu koji je pred nama prepoznati značaj ovog pitanja i da će zadužiti nadležne institucije da preuzmu aktivnosti potrebne da se riješi pitanje imovine Pošte Crne Gore na jasan i konzistentan način.“

16. Zalihe

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
I Zalihe materijala		
Kancelarijski materijal	13.622	10.479
Poštanski materijal	14.873	12.225
Materijal za održavanje čistoće	7.004	3.906
Hibridna pošta – obrasci	18.962	18.393
Zaliha gps uređaja	28.875	28.875
Ispravka vrijenosti zalihe GPS uređaja	-24.030	-24.030
Zalihe lož ulja	33.904	25.748
Materijal za certifikaciono tijelo	22.754	-
Službena odjeća u upotrebi	332.572	309.615
Ispravka službene odjeće	-316.195	-295.593
	<u>132.341</u>	<u>89.618</u>
II Zalihe robe		
Maloprodaja – redovne markice i filatelija	2.880.488	2.775.424
RUC – redovne markice i filatelija	-2.834.283	-2.740.984
Ukalkulisani PDV post shop	-6.217	-6.217
Maloprodaja – vrednosnice	23.670	23.815
RUC – vrednosnice	-17.468	-20.018
LX telegrami i bajadere	169.208	156.132
RUC – LX telegrami i bajadere	-101.549	-97.443
Ukalkulisani PDV – LX telegrami i bajadere	-28.893	-26.810
	<u>84.956</u>	<u>63.899</u>
III Dati avansi	<u>25.122</u>	<u>2.771</u>
Ukupno (I+II+III)	<u>242.419</u>	<u>156.288</u>

17. Potraživanja od kupaca

	2023.	2022.
	€	€
Kupci u zemlji	3.101.911	1.991.323
Kupci u inostranstvu	1.312.509	721.598
Ispravka vrijednosti kupaca u zemlji	- 340.877	-301.852
Ispravka vrijednosti kupaca u inostranstvu	-11.196	-12.197
Ukupno:	4.062.347	2.398.872

Kupci u zemlji:

- Ministarstvo rada i socijalnog staranja u iznosu 822.776 €,
- M tel Podgorica u iznosu 230.243 €,
- Zavod za izgradnju Bara Ad Bar u iznosu 218.003 €,
- Elektroprivreda FC Snabdijevanje Nikšić u iznosu 179.280 €,
- Crnogorski Telekom a.d. Podgorica u iznosu 165.709 €,
- Vodovod i kanalizacija d.o.o. Podgorica u iznosu 145.246 €,
- Hipotekarna banka AD Podgorica u iznosu 61.986 €,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova u iznosu 50.577 €,
- NLB banka u iznosu 39.336 €,
- Opština Herceg Novi u iznosu 36.985 €,
- Ostali kupci u iznosu 1.151.770 €.

Izvršen je indirektni otpis potraživanja od kupaca u zemlji starijih od godinu dana u iznosu 42.546 € u skladu sa računovodstvenom politikom i napomenom 31 (vidi napomenu.12).

Na dan 31.12.2023. godine izvršeno je isknjižavanje potraživanja od kupaca u zemlji iz ranijih godina u iznosu od 6.262 €, kao i odgovarajuće ispravke vrijednosti u istom iznosu. Odlukom Odbora direktora broj 00010 – 20240329-1/2 od 05.04.2024. godine usvojen je Izvještaj o popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine. Trošak po ovom osnovu je iskazan u ranijim godinama.

Kupci u inostranstvu:

- Pošta Singapur u iznosu 491.555 €,
- Pošta Litvanije u iznosu 245.858 €,
- Pošta Njemačke u iznosu 105.544 €,
- Pošta Rusije u iznosu 96.997 €
- Pošta Mađarske u iznosu 71.894 €,
- Pošta Holandije u iznosu 62.002 €,
- Pošta Belgije u iznosu 39.014 €
- Pošta Velike Britanije u iznosu 22.785 €
- Pošta Francuske u iznosu 22.166 €,
- Pošta Ukrajine u iznosu 18.762 €,
- ostali ino-kupci u iznosu 135.932 €.

Društvo nije izvršilo indirektan otpis vrijednosti potraživanja od kupaca u inostranstvu jer ista nijesu starija od 24 mjeseca a sve u skladu sa međunarodnim propisima i napomenom (I) 1.

18. Ostala potraživanja

	2023.	2022.
	€	€
I Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	34.765	-
II Ostala nepomenuta potraživanja		
Potraživanja od osiguravajućih društava	535.539	535.539
Indirektna ispravka potraživanja od osig. društava	-535.539	-
Potraživanja od dotacija-EKIP	11.927.606	11.927.606
Potraživanja od EKIP-a za nefakturisani prihod	400.000	400.000
Ispravka vrijednosti potraživanja od dotacija-EKIP	-11.927.606	-11.927.606
Ostala potraživanja	376.267	299.707
	776.267	1.235.246
Ukupno (I+II)	811.032	1.235.246

Potraživanja od osiguravajućih društava

Pošta je izvršila indirektnu ispravku potraživanja od osiguravajućih društava po osnovu dvije krađe koje su se dogodile u 2021. godini. U nastavku je dopis Službe za pravne poslove br. 00072-20240313-1/2:

“Dana 13.03.2024. godine, dostavljen Vam je Izvještaj o razbojništvima od 16.03.2021. godine, i od 20.10.2021. godine, sa pregledom sudskih postupaka, i osvrtom u kojoj se procesnoj fazi isti nalaze.

Polazeći od potrebe da se prilikom sačinjavanja finansijskih iskaza za 2023.godinu, Služba za pravne poslove što preciznije izjasni o mogućem ishodu sudskih sporova vezanih za predmetna razbojništva, sačinjena je ova dopuna, kako bi se na što jasniji i konzistentniji način, prezentovali isti.

Ovdje se neminovno mora poći od stanja u spisima predmeta i protoka vremena, pa se sada, sa već određene vremenske distance, kao i prikupljenih činjenica i podataka iz krivičnih i građanskih predmeta, možemo značajno preciznije odrediti u pogledu ocjene izgleda za uspjeh u ovinm sporovima.

Imajući u vidu činjenicu da predmetni sporovi dugo traju, te da je ishod istih neizvjestan, sa tendencijom da se isti okončaju negativno, preporučujemo da treba troškovati novčana sredstva, odnosno izvršiti indirektnu ispravku potraživanja, i to u iznosu stvarne štete koja je za Poštu Crne Gore nastala kao posljedica dva gore navedena razbojništva.

Na realnu potrebu da treba troškovati novčana sredstva, uz već navedenu činjenicu dugotrajnosti i neizvjesnosti predmetnih sporova, dodatno utiče i činjenica da “Ugovor za pružanje usluga redovnog obezbjeđenja i zaštite transporta novca”, zaključen između Pošte Crne Gore i “Security Guard Montenegro” br.07020-11228 od

09.07.2020. godine, nije usklađen sa “Polisom osiguranja robe u domaćem transportu” br.POL-00131009, izdatom od strane “Sava Osiguranja” AD Podgorica.

Naime, prilikom pljačke Pošte u ulici Orahovačkoj bb, iza Pošte 81102 u Podgorici, prevoz novca i obezbjeđenje istoga je vršen od strane jednog profesionalnog vozača i jednog naourazanog pratioca, dok je po Klauzuli “Sava Osiguranja” za prenos i prevoza novca, predviđeno, da za osiguranje na sumu novca preko 40.000,00 eura, a do 500.000,00 eura, uslov, da profesionalni vozač-dostavljač, prenosi, odnosno prevozi novac u motornom vozilu kojim upravlja i ima dva naourazana pratioca. Dakle, očigledno je da postoji neusaglašenost navedenog ugovora i gornje polise osiguranja. Prednje se odnosi na spor poslovne oznake P.br.492/21, dok je i kasnija Polisa “Sava osiguranja” POL-00153433, zbog istih činjenica, takođe neusklađena i sa razbojništvom od 20.10.2021. godine, koje se desilo ispred Pošte 81402 Nikšić.

Za ukazati je na činjenicu, da i u slučaju eventualnog uspjeha Pošte Crne Gore u sporu koji se vodi protiv “Security Guard Montenegro”, pred Privrednim sudom Crne Gore, pod poslovnom oznakom P.br.449/21, postoji neizvjesnost da li bi se i u slučaju da dobijemo spor, naplatili od ovog društva, jer pozitivan ishod spora ne znači nužno mogućnost prinudne naplate po osnovu pravosnažne sudske presude.

Takođe, oba spora koja se vode pred Privrednim sudom Crne Gore protiv “Lovćen osiguranja”, poslovnih oznaka: P.br. 819/22 i P.br.38/23, iz osnova osiguranja profesionalne odgovornosti, po polisi profesionalne odgovornosti “Security Guard Montenegro” izdatoj od strane Lovćen osiguranja, predstavljaju dugotrajne i neizvjesne sudske postupke, u kojima treba da se utvrdi činjenica da li su osiguranikovi agenti zaštite usljed stručne greške, propusta ili kršenja dužnosti pri obavljanju zaštite, prouzrokovali štetu naručiocu (Pošti Crne Gore), te da za nju osiguranik odgovara po zakonu. Dakle, ove činjenice treba sud da utvrđuje u dokaznom postupku, što opet ukazuje na dugotrajnost i neizvjesnost ishoda istih.

Troškovanjem sredstava u ovoj poslovnoj godini, omogućiće se, da u slučaju negativnog ishoda budu maksimalno zaštićeni interesi društva, dok će, u slučaju pozitivnog ishoda ova dva sudska postupka, ista predstavljati prihod Pošte Crne Gore. U konačnom, vezano za razbojništvo od 16.03.2021.godine, koje se desilo u ulici Orahovačkoj bb, iza Pošte 81102 u Podgorici, preporučujemo da se troškuju novčana sredstva u iznosu od 148,685,00 eura, dok za razbojništvo od 20.10.2021.godine, koje se desilo ispred Pošte 81402 Nikšić, preporučujemo da se troškuju novčana sredstva u iznosu od 388.622,78 eura, koje štete smo umanjili za iznose koji su isplaćeni od strane “Sava Osiguranja”, shodno Odlukama o likvidaciji štete na koje smo se pozvali u Izvještaju od 13.03.2024.godine.”

Potraživanja po osnovu naknade za pokriće neto troška univerzalne poštanske usluge - EKIP u iznosu 400.000 €:

Društvo treba u skladu sa Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora „Službeni list Crne Gore“, broj 037/17 od 14.06.2017., 008/19 od 6.02.2019., 075/20 od 26.07.2020. godine da izvrši obračun neto troška. Pravilnik navodi da:

- do 31.03. Društvo treba da dostavi Opis implementacije EKIP-u,
- do 30.04. EKIP treba da ocijeni usaglašenost dostavljenog Opisa implementacije sa odredbama Pravilnika, a

- do 30.06. Društvo treba EKIP-u da dostavi zahtjev za verifikaciju troška kao i odgovarajuću dokumentaciju i regulatorne izvještaje propisane Pravilnikom.

Društvo ima obavezu u skladu sa Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore", br. 145/21, 152/22) da do 31.03. preda finansijske iskaze Poreskoj upravi za prethodnu godinu tj. 2021. godinu.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP) je Rješenjem broj 0102-3184/24 od 30.11.2023. godine utvrdila iznos neto troška pružanja univerzalne poštanske usluge koji predstavlja neopravdano finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora Poštu Crne Gore AD Podgorica, za 2022. godinu u iznosu 344.427 €. Društvo je u decembru 2022. godine naplatilo neto trošak za 2022. godinu. Kako u momentu izrade finansijskih iskaza nije bio poznat obračunati iznos neto troška za 2023. godinu Društvo je prikazalo u svojim poslovnim knjigama potraživanje za nefakturisane prihode od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP u iznosu od 400.000 €. Iznos neto troška univerzalnog poštanskog operatora za 2023. godinu je ukalkulisan na osnovu činjenice da je Agencija utvrdila i verifikovala iznos neto troška za 2022. godinu, te je na osnovu toga i u finansijskom planu za 2023. godinu iskazan iznos od 400.000 €.

Ostala potraživanja u ukupnom iznosu 376.267 €:

- Solidarni stambeni fond u iznosu od 192.374 €,
- Ostala potraživanja u iznosu od 35.601 € (šteta po potjernici u iznosu 20.075 €, penzije R.Srbije u iznosu 5.000 €; ostali računi u iznosu 650 €, zajednicki troškovi sa Telekomom);
- Državnih organa - bolovanja u iznosu 85.914 €,
- Potraživanja od zaposlenih 1.459 €
- Potraživanja od poslovnica za gotovinu na dan 30.12. i 31.12.2022. godine u iznosu 60.919 €.

U poslovnim knjigama Društva nisu evidentirani depoziti u kasama odnosno potraživanje od zaposlenih po osnovu novca u kasama. Popis na 31.12.2023. godine je obuhvatio navedene depozite i isti iznose 1.328.240 €. Depoziti u blagajnama Društva su novac CKB i isti se ne prate u Sektoru za ekonomske poslove odnosno u Službi računovodstva i finansija već praćenje istih vrši Služba za upravljanje servisima i uslugama odnosno Odjeljenje za novčano poslovanje. Prema dobijenom los-u od CKB banke za 2023. godinu pomenuta sredstva su prikazana kao potraživanja od Pošte.

19. Ostali kratkoročni finansijski plasmani

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	30.000	30.000
Ukupno :	<u>30.000</u>	<u>30.000</u>

Kratkoročni finansijski plasmani odnose se na pozajmicu sindikatu iz 2018. i 2019. godine.

20. Gotovina na računima i u blagajni

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
Blagajna	457	539
Transakcioni računi	5.774.109	5.032.042
Devizni računi	3.597.514	3.515.597
Devizna blagajna	1.149	445
Ukupno :	<u>9.373.229</u>	<u>8.548.623</u>

„Pošta Crne Gore“ a.d. Podgorica poslovanje obavlja preko NLB Montenegro banke a.d. Podgorica, Hipotekarna banka a.d. Podgorica, C.K.B. a.d. Podgorica, Prve banke Crne Gore a.d. Podgorica i Erste banke a.d. Podgorica.

21. Aktivna vremenska razgraničenja

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
Aktivna vremenska razgraničenja	414.043	169.063
Ukupno :	<u>414.043</u>	<u>169.063</u>

Aktivna vremenska razgraničenja se odnose na razgraničenje unaprijed obračunatih troškova - kamate na kredit (229.692 €), polisa za osiguranje (104.791 €), licenci (35.212 €), troškovi sudskih sporova (35.420 €) i ostalo (8.928 €).

22. Osnovni kapital

Kapital Društva u knjigovodstvenoj evidenciji iznosi 35.331.033 € (2022. godine 35.331.033 €).

Kapital je evidentiran u Statutu Društva u iznosu 35.331.033 €. Kapital je registrovan u CRPS-a u Podgorici u istom iznosu.

Prema izvodu iz CDA na dan 31.12.2022. godine u sledećoj tabeli je prikazana lista vlasnika:

Redni broj	Akcionari	Broj akcija	Vrijednost	%
1.	Vlada Crne Gore	258.437	35.331.025,00	100,0000
	Ukupno:	258.437	35.331.025,00	100.0000

Prema izvodu iz CDA na dan 31.12.2023. godine u sledećoj tabeli je prikazana lista vlasnika:

Redni broj	Akcionari	Broj akcija	Vrijednost	%
1.	Vlada Crne Gore	258.437	35.331.025,00	100,0000
	Ukupno:	258.437	35.331.025,00	100.0000

Ukupan broj akcija je 258.437. Nominalna vrijednost iznosi 136,7104 €. Ukupna nominalna vrijednost kapitala iznosi 35.331.025 €. Vlada Crne Gore je jedini akcionar, sa 100% vlasništva Društva. Akcije su obične, svaka akcija jedan glas, prenos vlasništva nije ograničen, u potpunosti su otplaćene i glase na ime. Akcije Pošte se ne kotiraju na Montenegro berzi.

U knjigovodstvenoj evidenciji Društva na dan 31.12.2023. godine nije iskazana revalorizaciona vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, koja je u iznosu od 14.081.025 € utvrđena procjenom njihove vrijednosti izvršene na dan 30.09.2010. godine za potrebe restrukturiranja Pošte Crne Gore d.o.o. Podgorica u Pošta Crne Gore a.d. Podgorica. Uvidom u restrukturiranje Društva, svu raspoloživu dokumentaciju dobijenu iz dosijea CRPS-a i Komisije za tržište kapitala (tada Komisije za hartije od vrijednosti) revalorizacione rezerve u iznosu 14.081.025 €, ukinute su u korist računa osnovnog, akcijskog kapitala.

Promjene na kapitalu u toku 2023. i 2022. godine prikazane su u Izvještaju o promjenama na kapitalu.

23. Rezerve

Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata u iznosu 124.042 € (2022. godine 331.538 €) su nastale procjenom opreme iz ranijih godina.

Tokom 2023. godine je izvršeno umanjeње po osnovu prenosa u neraspoređenu dobit iz ranijih godina – za iznos amortizacije na revalorizovanu vrijednost za opremu koja je procijenjena na dan 31.12.2014. godine u iznosu 207.496 €.

U knjigovodstvenoj evidenciji Društva na dan 31.12.2023. godine nije iskazana revalorizaciona vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, koja je u iznosu od 14.081.025 € utvrđena procjenom njihove vrijednosti izvršene na dan 30.09.2010. godine za potrebe restrukturiranja Pošte Crne Gore d.o.o. Podgorica u Pošta Crne Gore a.d. Podgorica. Revalorizaciona rezerva u navedenom iznosu (14.081.025 €), ukinuta je u korist računa osnovnog (akcijskog) kapitala.

Promjene na kapitalu u toku 2023. i 2022. godine prikazane su u Izvještaju o promjenama na kapitalu.

24. Neraspoređeni dobitak

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
I Neraspoređeni dobitak ranijih godina	3.341.512	3.302.589
	<u>3.341.512</u>	<u>3.302.589</u>
II Neraspoređeni dobitak tekuće godine	126.605	47.688
	<u>126.605</u>	<u>47.688</u>
Ukupno (I+II)	<u>3.468.117</u>	<u>3.350.277</u>

Pošta je po odluci Vlade Crne Gore br. 07-350/23-4196/2 od 08.09.2023. godine izvršila uplatu dividende za 2021. (30% neto dobiti) u iznosu 182.877 € i 2022. godinu (70% neto dobiti) u iznosu 33.382 €.

Promjene na kapitalu u toku 2023. i 2022. godine prikazane su u Izvještaju o promjenama na kapitalu.

25. Dugoročna rezervisanja

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
I Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih		
Rezervisanja za otpremnine, odlazak u penziju	412.555	390.125
Rezervisanja za jubilarne nagrade	364.053	266.751
	<u>776.608</u>	<u>656.876</u>
II Ostala dugoročna rezervisanja		
Rezervisanja za sudske sporove	198.578	228.344
	<u>198.578</u>	<u>228.344</u>
Ukupno :	<u>975.186</u>	<u>885.220</u>

Tokom 2023. godine izvršeno je umanjeње rezervisanja po osnovu isplata :

- jubilarnih nagrada u iznosu 59.981 € kao i
- otpremnina radi odlaska u penziju u iznosu 28.350 € a za koje je ranije izvršeno rezervisanje.

Na dan 31.12.2023. godine, a na osnovu Izvještaja aktuaru o obračunu rezervisanja za primanja zaposlenih u Društvu – MRS 19 broj 00062-20240306-1 od 06.03.2024. godine, izvršeno je ukidanje rezervisanja za jubilarne nagrade i to u iznosu 64.691 € i povećanje rezervisanja u iznosu 221.974 €. Rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju povećana su u iznosu 60.466 €, dok su ista po aktuarskom obračunu ukinuta u iznosu 9.686 €.

Rezervacije za sudske sporove su umanjene za 29.766 €.

26. Dugoročne obaveze

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
I Dugoročni krediti	1.615.915	-
	<u>1.615.915</u>	<u>-</u>
II Ostale dugoročne obaveze		
Dugoročne obaveze za radni spor	33.877	35.417
Dugoročne obaveze po osnovu zakupa IFRS 16	79.391	182.799
	<u>113.268</u>	<u>218.216</u>
Ukupno (I+II)	<u>1.729.183</u>	<u>218.216</u>

Dugoročni kredit se odnosi na zaduženje kod NLB banke za investiranje u nabavku Centralizovanog integrisanog poslovnog informacionog sistema: ERP, DMS, BI, sistem za upravljanje radnim vremenom sa kontrolom pristupa. Period realizacije otplate kredita je sedam godina sa grace periodom od godinu dana. U toku grace perioda Pošta je u obavezi da uplaćuje mjesečnu kamatu. Na kreditno zaduženje dobijena je saglasnost Vlade br. 04-402/13-2112/1 od 20.04.2023. godine. Ukupan iznos zaduženja je 1.868.755 €.

27. Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze na dan 31.12.2023. godine iznose 406.708 €. (2022. godine u iznosu 394.336 €). Odloženi porez je nastao kao razlika obračuna sadašnje vrijednosti nepokretnosti i opreme u računovodstvene i poreske svrhe - primjenom 9% - u računovodstvene svrhe je veći iznos. Obzirom da Društvo nema obavezu po osnovu poreza na dobit, jer je ostvarilo gubitak u pd prijavi, za odloženi porez je primijenjena najmanja stopa poreza u iznosu 9 %.

28. Dugoročni odloženi prihodi i primljene donacije

Odloženi prihodi u iznosu 188.996 € odnose se na odloženi prihod po osnovu donacije QSF fonda za nabavku električnih vozila i Eko fonda za nabavku električnih motora.

29. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije

Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije na dan 31.12.2023. godine iznose 88.412 € (31.12.2022. godine u iznosu 118.518 €). Navedene obaveze se odnose na kratkoročne obaveze po osnovu zakupa koje proističu iz obaveza primjene standarda IFRS 16.

30. Obaveze po osnovu kratkoročnih kredita od kreditnih institucija

Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija na dan 31.12.2023. godine iznose 274.277 €. Navedene obaveze se odnose na obaveze koje dospijevaju do jedne godine po osnovu kamate i glavnice za kreditno zaduženje kod NLB banke. Iznos glavnice koji dospijeva u 2024. godini je 199.681 € dok je iznos kamate 74.596 €.

31. Primljeni avansi, depoziti i kaucije

Obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije na dan 31.12.2023. u ukupnom iznosu 1.302.424 € (31.12.2022. godine iznose 1.200.702 €):

- Zavod za izgradnju Bar a.d. Bar u iznosu 1.000.000 € a shodno Ugovoru o zajedničkoj izgradnji stambeno-poslovnog objekta broj 00020-4948 od 11.07.2008. godine i Anexa Ugovora broj 00021-7314 od 29.06.2011. godine,
- kupci u zemlji i inostranstvu u iznosu od 302.424 € (uplate za fakove, sertifikate i ostalo).

32. Obaveze iz poslovanja

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
Dobavljači u zemlji	1.258.617	974.425
Dobavljači u inostranstvu	248.018	280.958
Dobavljači za nefakturisanu robu	-	24.076
Obaveze za prodatu komisionu robu	5.302	47.290
Ukupno:	<u>1.511.937</u>	<u>1.326.749</u>

Dobavljači u zemlji:

- Crnogorska komercijalna banka u iznosu 371.142 €
- Osmanagic co doo Nikšić u iznosu 141.537 €
- Crnogorski Telekom ad Podgorica u iznosu 114.664 €
- Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić u iznosu 95.871 €
- Sava osiguranje Podgorica u iznosu 56.720 €,
- Grawe neživotno osiguranje Podgorica u iznosu 45.876 €
- Glavni grad Podgorica u iznosu 45.521 €,
- Sistem security doo Podgorica u iznosu 32.154 €,
- Jugopetrol AD Podgorica u iznosu 27.208 €
- Montenegro Bonus Cetinje u iznosu 17.109 €
- ostali dobavljači u iznosu 310.814 €.

Dobavljači u inostranstvu:

- PTT Saobraćaj Srbija Beograd u iznosu 89.756 €,
- Pošta Amerike u iznosu 49.079 €,
- Pošta Francuske u iznosu 17.953 €,

- OSA računarski inženjering d.o.o. Beograd u iznosu 15.083 €,
- Air Serbia u iznosu 10.678 €,
- Pošta Bosne I Hercegovine u iznosu 8.653 €,
- Pošta Slovenije u iznosu 7.517 €,
- Pošta Makedonije u iznosu 6.286 €,
- Dekel doo Beograd u iznosu 5.940 €
- Pošta Republike Srpske Banja Luka u iznosu 5.860 €
- ostali ino-dobavljači u iznosu 31.214 €.

33. Ostale kratkoročne obaveze

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
Obaveze za porez na dohodak fizičkih lica	7.050	-
Obaveze za doprinos solidarnom stambenom fondu	130.047	130.047
Obaveze za proviziju - CKB	-	102.361
Obaveze za subvencioniranu kamatu CKB	906	2.364
Obaveze za pogrešne uplate	22.637	9.965
Kratkoročne obaveze za radni spor	1.540	1.540
Obaveze za uputnički promet	1.836.314	891.137
Ostale obaveze	2.140	-
Ukupno:	<u>2.000.634</u>	<u>1.137.414</u>

34. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost I ostalih javnih prihoda

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost I ostalih javnih prihoda	2.973	14.774
Ukupno:	<u>2.973</u>	<u>14.774</u>

35. Pasivna vremenska razgraničenja

	2023.	2022.
	€	€
Odloženi prihodi	-	98.594
Ostala PVR	68.789	357.519
Ukupno:	68.789	456.113

Ostala PVR u ukupnom iznosu 68.789 € se odnose na ukalkulisane račune iz decembra, a knjiženi su u januaru.

36. Prijava poreza na dobit

U skladu sa primjenom poreskih propisa vezanih za Zakon o porezu na dobit pravnih lica Društvo je sačinilo Prijavu poreza na dobit u kojoj su iskazani sledeći podaci:

Opis	Iznos (€)
Dobitak poslovne godine	138.977
Troškovi amortizacije iskazani u bilansu uspeha	890.148
Troškovi amortizacije koji se priznaju u poreske svrhe	1.744.410
Iznos izdataka isplaćen pravnim licima za zdravstvene... uvećan za iznos isplaćen fizičkim licima	29.586
Otpisana sumnjiva potraživanja koja se ne priznaju u poreske svrhe	42.546
Obračunati troškovi primjenom transfernih cijena	1.076.385
Obračunati troškovi primjenom tržišnih cijena	1.076.385
Obračunati prihodi primjenom transfernih cijena	6.648.010
Obračunati prihodi primjenom tržišnih cijena	6.648.010
Prihod od naplaćenih sumnjivih potraživanja ostvaren u poreskom periodu	4.522
Gubitak	647.675
Iznos poreza (9%)	-

Pošta Crne Gore Ad nema obaveza po osnovu poreza na dobit na dan 31.12.2023. godine. Društvo je prikazalo efekat izrade studije transfernih cijena u PD obrazcu.

37. Izvještaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Pravila korporativnog upravljanja u Pošti Crne Gore temelje se na odredbama ("Sl. list RCG", br. 65/2020 od 03.07.2020) i Zakona o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 152/22 od 30.12.2022), a bliže su definisana Statutom Pošte Crne Gore i drugim podzakonskim aktima kojima je uređena nadležnost Odbora direktora i Izvršnog direktora.

Osnovni cilj dobrog sistema korporativnog upravljanja jeste obezbjeđenje efikasnog poslovanja Pošte, na način da se dizajniranjem sistema korporativnog upravljanja definiše prije svega uloga menadžmenta, i odnos između menadžmenta i Odbora direktora. Definisanjem navedenog stvaraju se uslovi da Odbor direktora na najbolji način upravlja i rukovodi kompanijom sa svrhom postizanja planiranih ciljeva i zadataka. Odbor direktora je u obavezi da o svojim aktivnostima redovno obaveštava Osnivača – Vladu Crne Gore.

U primjeni pravila korporativnog upravljanja implementirana su navedena akta, kao i druga interna akta Pošte i u samoj primjeni istih ne postoje odstupanja.

38. Lična primanja Odbora direktora i Izvršnog direktora Pošte

Ukupna bruto lična primanja članova odbora direktora i izvršnog direktora u 2023. godini iznose 88.692 €.

39. Sudski sporovi

Prema Izvještajima Službe za pravne poslove na dan 31.12.2023. godine, Poštu osim zaposlenih u Službi za pravne poslove zastupaju i Advokatsko ortačko društvo "Iustitia", Advokatska kancelarija Zorica Đukanović i Advokatska kancelarija "Miljanić Law Firm".

Osnov tužbi su naplata duga, imovinsko-pravni odnosi, radni sporovi, naknada štete.

Sporovi se vode pred Osnovnim, Privrednim, Upravnim sudovima, Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova.

40. Odnosi sa povezanim pravnim licima

Ne postoje evidentirani dužničko povjerilački odnosi Društva i Vlade Crne Gore.

41. Potencijalne obaveze

Ne postoje potencijalne obaveze na dan 31.12.2023. godine.

42. Izvještaj interne revizije

Rad interne revizije je usaglašen sa zakonskom i pozakonskom regulativom, Međunarodnim standardima profesionalne prakse interne revizije i Etičkim kodeksom.

Interna akta kojima je regulisan rad interne revizije su: Povelja interne revizije i Procedure i Priručnik za internu reviziju u Pošti Crne Gore AD Podgorica.

U skladu sa Godišnjim planom interne revizije za 2023. godinu u izvještajnom periodu izvršene su tri revizije. Angažmanima su ocjenjeni adekvatnosti i efektivnosti sistema unutrašnjih kontrola, usaglašenost poslovanja sa zakonskim propisima i internim aktima i to za proces obračuna zarada, jednostavnih nabavki do 5.000,00 eura i magacinskog poslovanja. Preporuke internog revizora su prihvaćene i Konačni izvještaji sprovedenih revizija Odbor direktora je usvojio.

U skladu sa standardima periodično se vrši provjera implementacije preporuka (follow up) i izvještava Odbor direktora.

Realizovane revizije tokom 2023. godine:

1. Revizija obračuna zarada
2. Revizija jednostavnih nabavki do 5.000,00 eura
3. Revizija magacinskog poslovanja.

1. Revizija obračuna zarada

Revizijom obračuna zarada date su sledeće preporuke:

- ✓ Preporučuje se identifikacija rizika i usklađivanje Interne procedure sa organizacionim promjenama za proces obračuna zarada u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.
- ✓ Potrebno je inicirati izmjenu Kolektivnog ugovora Pošte kako bi svi koeficijenti složenosti poslova odnosno parametri za obračun osnovne zarade zaposlenih bili u skladu sa propisima.
- ✓ Preporučuje se obavezan unos tačnih podataka o dužini radnog staža iz radnih knjižica, u softverski modul za obračun zarada.
- ✓ Potrebno je inicirati izmjenu Kolektivnog ugovora Pošte u dijelu isplate jubilarnih nagrada kako bi kriterijumi za njihovu isplatu bili u skladu sa Zakonom o radu.

2. Revizija jednostavnih nabavki do 5.000,00 eura

Revizijom jednostavnih nabavki do 5.000,00 eura date su sledeće preporuke:

- ✓ Preporučuje se identifikacija operativnih rizika za proces jednostavnih nabavki roba, usluga i radova do 5.000,00 eura, u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.
- ✓ Preporučuje se blagovremeno upućivanje zahtjeva za nabavku Izvršnom direktoru na odobrenje, sa obrazloženjem potrebe za nabavkom, na koji organizacioni dio se odnosi, za koji vremenski period se usluga nabavlja, koja je vrsta nabavke (član 26 Zakona o JN), da li postoje raspoloživa sredstva za pokretanje iste i nakon dobijanja odobrenja pokrenuti postupak nabavke.
- ✓ Preporučuje se adekvatno planiranje nabavki u Planu javnih nabavki za 2024. godinu, a na osnovu sagledavanja tržišta i realnih potreba.
- ✓ Preporučuje se potpuna automatizacija formiranja izvještaja o realizovanim nabavkama za 2023. godinu kroz novi poslovno – informacioni sistem ERP, beleženje svih informacija o stanju i promenama na sistemu, u funkcionalnom i bezbednosnom smislu.

3. Revizija magacinskog poslovanja

Revizijom magacinskog poslovanja date su sledeće preporuke:

- ✓ Preporučuje se izmjena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta jednočlanog akcionarskog društva Pošte Crne Gore Podgorica tako da zaposleni na poslovima magacinskog poslovanja ne budu zaduženi za vršenje redovnog i vanrednog popisa robe, maraka i vrijednosnica, već za sravnjenje stanja zaliha sa evidencijama koju vode.
- ✓ Preporučuje se ažuriranje i uspostavljanje jasnih smjernica i procedura koje odražavaju stvarne potrebe i procese organizacije u vezi sa upravljanjem poštanskim markama i vrijednosnicama.
- ✓ U cilju prevencije štete i obezbjeđenja adekvatne zaštite resursa preporučuje se sanacija prostora za skladištenje potrošnog materijala ili izmještanje na drugo adekvatno mjesto.

- ✓ Preporučuje se poštovanje procedura za izdavanje robe iz magacina kako bi se osiguralo tačno praćenje svih izdataka iz magacina putem dokumentovanih trebovanja i zahtjeva.

Odlukom Odbora direktora broj 00010 – 20231225-1/7 od 28.12.2023. godine usvojen je dokument Strateški plan interne revizije za period 2024. do 2026. godine u Pošti Crne Gore AD Podgorica.

Odlukom Odbora direktora broj 00010 – 20231225-1/6 od 28.12.2023. godine usvojen je dokument Godišnji plan interne revizije za 2024. godinu u Pošti Crne Gore AD Podgorica.

43. Eksterna kontrola

Društvo je tokom 2023. godine bilo predmet eksterne kontrole i to Inspekcije za javne nabavke (Zapisnik broj: UP IN0207-724/123 – 38508/4, zaveden u Pošti pod brojem 00020-20231123) i Inspekcije rada (Zapisnik br.0203-717/23-40314/2 zaveden u Pošti pod brojem 00020-20231107-12 dana 07.11.2023. godine; Zapisnik br.0203-717/23-44204/2 zaveden u Pošti pod brojem 00020-20231107-13 dana 02.11.2023. godine; Zapisnik br. UP IN - 0203-717/23-47852/2 od dana 05.12.2023. godine; Zapisnik br. UP IN - 0203-717/23-33181/2 od dana 06.09.2023. godine; Zapisnik br. UP IN - 0203-717/23-32372/3 od dana 11.09.2023. godine; Zapisnik br.0203-717/23-45947/2 zaveden u Pošti pod brojem 00020-20231121-7 dana 21.11.2023. godine).

44. Događaji nakon datuma bilansa stanja

Nije bilo bitnih događaja nakon datuma bilansa stanja.

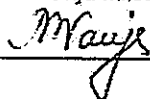
Podgorica, 26.03.2024. godine

Pošta Crne Gore AD

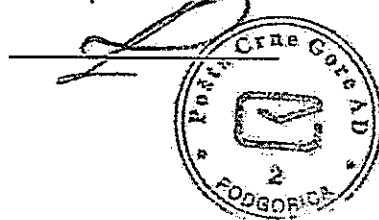
Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Izvršni direktor

Vanja Milošević

Josip Đurašković

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

**Godišnji izvještaj menadžmenta
Pošte Crne Gore AD Podgorica
na dan 31.12.2023. godine.**

Mart 2024. godine.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

SADRŽAJ:

1.	KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE	3
1.1.	Organi Društva.....	4
2.	PRIKAZ RAZVOJA I ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA.....	6
2.1.	Racio pokazatelji.....	12
2.2.	Nefinansijski pokazatelji.....	20
2.3.	Analiza boniteta.....	22
2.4.	Analiza potraživanja.....	25
3.	MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE.....	29
3.1.	Društveno - korporativna odgovornost.....	30
4.	PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ.....	31
5.	PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA.....	37
5.1.	Istraživanje i razvoj.....	37
-	5.2. Ulaganje u obrazovanje zaposlenih.....	38
6.	INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA.....	38
7.	POSLOVNE JEDINICE.....	38
8.	PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA.....	43
9.	SOCIJALNA I KADROVSKA PITANJA, POŠTOVANJE LJUDSKIH PRAVA.....	43
10.	SPRJEČAVANJE I UPRAVLJANJE MITOM I KORUPCIJOM.....	43
11.	IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA.....	46

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE

- Osnovne informacije

Naziv pravnog lica:	Pošta Crne Gore AD Podgorica
PIB:	02867940
PDV:	30/31-11056-3
Adresa:	ul. Slobode br. 1, 81000 Podgorica
Šifra djelatnosti:	5310
Naziv djelatnosti:	poštanska

- Istorijat i razvoj kompanije

Pošta Crne Gore posluje kao samostalni poslovni subjekat od aprila 1999. godine, kada je do tada jedinstveno preduzeće JP PTT saobraćaja Crne Gore podijeljeno na Poštu Crne Gore DOO i Telekom Crne Gore AD. Odlukom Vlade Crne Gore sa sjednice održane 17.11.2011. godine Pošta Crne Gore je restrukturirana u jednočlano akcionarsko društvo sa potpunim Državnim vlasništvom.

Kompanija participira u međunarodnim asocijacijama:

- Svjetski poštanski savez kroz članstvo Crne Gore u Ujedinjenim nacijama
- Post Europ, kao punopravni član ove Evropske asocijacije koja okuplja poštanske operatore
- RADAR (Reactivity, Acility, Decision, Adaptability, Result) grupa koja okuplja poštanske operatore predstavnike geografski najmanjih zemalja Evrope, koje su ujedno i članice Post Europa i Svjetskog poštanskog saveza.

- Osnovna/pretežna i pomoćne djelatnosti poslovanja

Osnovna djelatnost Društva je poštanska aktivnost poštanskih službi koje rade pod jedinstvenim sistemom u okviru jednog ili više određenih davalaca usluga; upotreba jedinstvene infrastrukture za pružanje usluga, uključujući maloprodajna mjesta, objekte za sortiranje i obrađivanje, kao i utvrđene putanje kojima poštanski prevoznici prikupljaju i isporučuju poštu; isporuke pismonosnih pošiljki (pisma, razglednice, štampa itd.), malih paketa, roba ili dokumenta; prikupljanja pismonosnih pošiljki i paketa iz javnih poštanskih sandučića i pošti; prikupljanja, sortiranja, prevoženja i isporučivanja (domaćih i međunarodnih) pismonosnih pošiljki i paketa, koje obavljaju jedinice izvan okvira jedinstvenog uslužnog sistema. Pored navedene djelatnosti Društvo obavlja i druge djelatnosti.

- Osnovni proizvodi i usluge koje kompanija nudi

- Pismonosne usluge
- Paketske usluge
- Tiskovine
- Ekspres usluge
- Usluge kurirske službe
- Unutrašnji uputnički promet
- Međunarodni uputnički promet

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

- Usluge novčanog poslovanja
- Telegrafske usluge
- Direktna pošta
- Neadresirane pošiljke
- Web računi
- Usluge hibridne pošte
- Filatelija
- Post shop
- Ostale usluge

- **Organizaciona struktura**

Organizacionu strukturu Pošte Crne Gore karakteriše struktura organa upravljanja i struktura zaposlenih, koja je pravno definisana Statutom društva usklađenim sa važećim Zakonom o privrednim društvima i Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji.

1.1. Organi Društva

- ✚ **Skupština akcionara** – Osnivač ima ovlašćenja Skupštine akcionara u skladu sa zakonom.
- ✚ **Odbor direktora** – Odbor direktora ima 5 članova. Mandat članova Odbora direktora traje četiri godine. Odbor direktora mora imati najmanje dvije petine nezavisnih članova.
- ✚ **Izvršni direktor** – Odbor direktora imenuje Izvršnog direktora. Izvršni direktor se imenuje na period od četiri godine, uz mogućnost ponovnog izbora.

Skupština

- Vlada je 15.10.2020. godine donijela **Statut jednočlanog akcionarskog društva Pošte Crne Gore Podgorica** („Službeni list Crne Gore”, br. 105/20 od 29.10.2020.)

Odbor direktora

Tokom 2023. godine Odbor direktora imenovan od strane Vlade Crne Gore Rješenjem broj 04-1377/3 od dana 18.03.2021. godine funkcionisao je u sledećem sastavu:

- **Igor Bulatović,**
- **Stojan Sjekloća,**
- **Aleksandar Dakić,**
- **Dijana Pejović i**
- **Marko Lalević.**

Odbor direktora Pošte Crne Gore je, u skladu sa svojom zakonskom i statutarnom pozicijom, upravljao i rukovodio Poštom u 2023. godini na način koji je rezultirao pozitivnim poslovnim rezultatom. Svi akti iz oblasti rada i poslovanja, poštanske tehnologije i javnih nabavki su planirani, pripremani i usvajani blagovremeno, kontrolisana njihova realizacija, te u skladu sa potrebama vršene odgovarajuće korekcije koje su dovele do efikasnog funkcionisanja sistema u kontinuitetu.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Tokom 2023. godine Odbor direktora je održao 21 sjednicu. Usvojeno je ukupno 119 akata, od čega je 77 odluka i 42 zaključaka.

Odbor direktora Pošte je na sjednici održanoj dana 05.11.2020. godine, donio **Poslovník o radu Odbora direktora Pošte Crne Gore AD Podgorica, br:00010-16754/3-1**. Poslovníkom o radu Odbora -direktora Pošte Crne Gore AD Podgorica bliže se uređuju organizacija i način rada Odbora direktora u ostvarivanju prava i dužnosti utvrđenih pozitivnim zakonskim propisima.

Izvršni direktor

Odlukom Odbora direktora broj 00010-20230612-7 od dana 14.06.2023. godine razriješen je Izvršni direktor Dragan Tufegdžić.

Odlukom Odbora direktora broj : 00010 - 20230612 - 8 od dana 14.06.2023. godine imenovan je Izvršni direktor Josip Đurašković.

Revizorski odbor

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja je dopisom broj: 01-13-6722/1 od 12.05.2021. godine obavijestilo predsjednika Odbora direktora da je saglasno sa izborom članova Revizorskog odbora Pošta Crne Gore AD Podgorica u sljedećem sastavu:

- **Prof. dr Ana Lalević Filipović**, predsjednica revizorskog odbora;
- **Svetomir Aković**, član Revizorskog odbora;
- **Marina Marković**, član Revizorskog odbora.

Odbor direktora je na sjednici održanoj dana 20.05.2021. godine, donio Odluku o imenovanju Revizorskog odbora Pošte Crne Gore AD Podgorica. Revizorski odbor je na 2. sjednici, održanoj dana 09.06.2021. godine, donio **Poslovník o radu Revizorskog odbora** broj: 00010-12275/2.

U 2023. godini Revizorski odbor je održao 6 sjednica.

- Vlasništvo i struktura kapitala

Kapital Društva čini svojina nad pokretnim i nepokretnim stvarim (nenovčani ulozi), novčana sredstva, hartije od vrijednosti i druga imovinska prava. Osnovni kapital Društva iznosi 35.331.033,00€, podijeljen na 258.437 akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti 136,71042€.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

2. PRIKAZ RAZVOJA, ANALIZE FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

Finansijski položaj Pošte Crne Gore, posmatran sa aspekta predmetnih analiza kvalifikuje se na jedan od sljedećih načina:

- **Dobar** je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža obezbjeđuje sigurnost u održavanju likvidnosti, ako je zaduženost takva da obezbjeđuje punu nezavisnost preduzeća i dobru sigurnost njegovih povjerilaca, ako je solventno, ako preduzeće pri stabilnoj novčanoj jedinici iz finansijskog rezultata značajnije uvećava sopstveni kapital, a u uslovima inflacije iz efekta revalorizacije i finansijskog rezultata uvećava realnu vrijednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava finansira prostu i dio proširene reprodukcije.
- **Prihvatljiv** je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža omogućava održavanje likvidnosti (bez sigurnosti), ako je zaduženost takva da preduzeću obezbjeđuje relativnu nezavisnost i relativnu sigurnost njegovih povjerilaca, ako je solventno, ako u uslovima stabilne novčane jedinice umjereno uvećava sopstveni kapital, a u uslovima inflacije iz efekta revalorizacije i finansijskog rezultata održava realnu vrijednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava finansira prostu reprodukciju.
- **Loš** je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža ne omogućava održavanje likvidnosti, ako zaduženost ne obezbjeđuje nezavisnost preduzeća i sigurnost njegovih povjerilaca, ako je solventnost kritična, ako pri stabilnoj novčanoj jedinici ne uvećava iz finansijskog rezultata sopstveni kapital, a u uslovima inflacije iz efekta revalorizacije i finansijskog rezultata ne održava realnu vrijednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava ne može finansirati prostu reprodukciju.

Analiza finansijskog položaja obuhvata sljedeće elemente:

- Najznačajnije pozicije bilansa stanja i bilansa uspjeha
- Osnovni finansijski i nefinansijski pokazatelji
- Racio analiza
- Analiza potraživanja.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI/BILANS STANJA				
	2020	2021	2022	2023
AKTIVA				
A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL				
B. STALNA IMOVINA (003+008+016)	30,641,860	31,051,393	32,226,798	32.539.641
I NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	378,212	424,819	1,657,545	1.894.176
1. Ulaganja u razvoj				
2. Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	378,212	424,819	584,817	1.639.136
3. Goodwill				
4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi			1,072,728	255.040
II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)	30,263,648	30,626,574	30,569,253	30.645.465
1. Zemljište i objekti	27,802,220	28,988,611	28,563,829	28.194.421
2. Postrojenja i oprema	1,330,812	1,483,404	1,838,887	2.248.377
3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)	160,455	154,559	166,537	202.667
3.1. Investicione nekretnine				
3.2. Biološka sredstva				
3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	160,455	154,559	166,537	202.667
4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi	970,161			
III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	0	0	0	
1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica				
2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima				
3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)				
4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)				
5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća				
6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrednosti)				
7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja				
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA				
D. OBRтна SREDSTVA (026+031+039+043+044)	12,217,637	12,431,289	12,369,029	14.519.027
I. ZALIHE (027 do 030)	312,070	136,244	156,288	242.419
1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume)	123,807	76,104	89,618	132.341
2. Nedovršena proizvodnja				
3. Gotovi proizvodi i roba	65,716	56,097	63,899	84.956
4. Dati avansi	122,547	4,043	2,771	25.122
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	3,277,293	4,198,949	3,634,118	4.873.379
1. Potraživanja od kupaca	2,518,972	2,490,268	2,398,872	4.062.347
2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica				
3. Potraživanja od ostalih povezanih lica				
4. Ostala potraživanja (036+037+038)	758,318	1,708,681	1,235,246	811.032
4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit				
4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	5917			34.765

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	752401	1,708,681	1,235,246	776.267
III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	0	30,000	30,000	30.000
1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namenjeno trgovanju				
2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli				
3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani		30,000	30,000	30.000
IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	8,628,274	8,066,096	8,548,623	9.373.229
V. STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO				
E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	174,912	100,469	169,063	414.043
F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	43,034,409	43,583,151	44,764,890	47.472.711
PASIVA				
A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	39,197,698	38,965,160	39,012,848	38.923.192
I. OSNOVNI KAPITAL	35,331,033	35,331,033	35,331,033	35.331.033
II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL				
III. EMISIONA PREMIJA				
IV. REZERVE (106+107+108+109-110)	331,538	331,538	331,538	124.042
1. Zakonske rezerve				
2. Statutarne rezerve				
3. Druge rezerve				
4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobitci po osn. fin. sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	331,538	331,538	331,538	124.042
5. Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osn. fin. sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata				
VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	3,535,127	3,302,589	3,350,277	3.468.117
1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	2,692,999	2,692,999	3,302,589	3.341.512
2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	842,128	609,590	47,688	126.605
3. Gubitak ranijih godina				
4. Gubitak tekuće godine				
VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU				
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	650,287	978,494	1,103,436	2.704.369
I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121)	611,788	633,444	885,220	975.186
1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	409,854	397,154	656,876	776.608
2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku				
3. Ostala dugoročna rezervisanja	201,934	236,290	228,344	198.578
II. DUGOROČNE OBAVEZE (123+124)	38,499	345,050	218,216	1.729.183
1. Dugoročni krediti				1.615.915
2. Ostale dugoročne obaveze	38,499	345,050	218,216	113.268
C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	420,098	407,324	394,336	406.708
D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE				188.996
E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)	2,433,816	2,885,591	3,798,158	5.180.657
I KRATKOROČNA REZERVISANJA				
II KRATKOROČNE OBAVEZE 130 do 137)	2,433,816	2,885,591	3,798,158	5.180.657
1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije		116,839	118,518	88.412
2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	13,962			274.277

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	1,189,050	1,182,454	1,200,702	1.302.424
4. Obaveze prema dobavljačima	535,607	827,904	1,326,749	1.511.937
5. Obaveze po menicama				
6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima				
7. Obaveze prema ostalim povezanim licima				
8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	695,197	758,394	1,152,189	2.003.607
8.1. Ostale obaveze iz poslovanja				
8.2. Ostale kratkoročne obaveze	695,197	748,999	1,137,414	2.000.634
8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda		9,394	14,774	2.973
8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit				
8.5. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno				
F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	332,510	346,583	456,113	68.789
G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	43,034,409	43,583,151	44,764,890	47.472.711

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU/BILANS USPIJEHA				
	2020	2021	2022	2023
1. Prihodi od prodaje - neto prihod	14,601,630	15,436,253	16,272,644	19.830.083
2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje				
3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe				
4. Ostali prihodi iz poslovanja (205 do 207)	1,464,873	1,253,619	1,647,928	1.271.663
a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	855,730	892,921	1,018,491	1.025.620
b) Ostali prihodi iz poslovanja	609,143	360,698	629,437	246.043
c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine				
5. Troškovi poslovanja (209+210)	4,533,802	4,936,032	6,039,256	7.046.564
a) Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala	1,123,797	1,129,418	1,183,850	1.100.994
b) Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	2,823,701	3,052,832	4,054,986	5.055.422
c) Amortizacija	586,304	753,781	800,420	890.148
6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (212+213)	10,374,738	10,887,442	11,082,388	13.095.440
a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	6,697,328	7,054,359	8,812,826	10.588.520
b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	3,677,410	3,833,083	2,269,562	2.506.920
1/ Troškovi poreza	753,738	818,321	165,621	244.371
2/ Troškovi doprinosa za penzije	1,705,414	1,827,626	1,871,092	1.994.361
3/ Troškovi doprinosa	1,218,258	1,187,136	232,849	268.188
7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske) (218+219)	76,230	45,240	33,555	27.799
a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)				
b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtno imovine (osim finansijske)	76,230	45,240	33,555	27.799
8. Ostali rashodi iz poslovanja	138,714	165,620	75,656	149.132
I. Poslovni rezultat (201+202+203+204-208-211-217-220)	943,019	655,538	689,717	782.811
9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu (223 do 225)	0	0	0	0
a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica				
b) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica				
c) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica				
10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne raz. i efekti ugovor. zaštite) (227 do 229)	7,569	8,547	25,742	853
a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica				
b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica				
c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica	7,569	8,547	25,742	853
11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)	24,741	9,191	510	0
a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica				
b) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica				
c) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	24,741	9,191	510	

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih fin. sredstava i fin. ulaganja koji su dio obrtne imovine (235-236)	-49,139	-60,185	-659,659	-579.853
a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih fin. sredstava i fin. ulaganja koji su dio obrtne imovine				
b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih fin. sredstava i fin. ulaganja koji su dio obrtne imovine	49,139	60,185	659,659	579.853
13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	23,761	16,275	21,610	64.834
a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima				
b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima				
c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	23,761	16,275	21,610	64.834
II. Finansijski rezultat (222+226+230+234-237)	-40,590	-58,722	-655,017	-643.834
III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241)	902,429	596,816	34,700	138.977
IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno				
V. Rezultat prije oporezivanja (242+243)	902,429	596,816	34,700	138.977
14. Poreski rashod perioda (246+247)	60,301	-12,774	-12,988	12.372
1. Tekući porez na dobit				
2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	60,301	-12,774	-12,988	12.372
15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja (244-245)	842,128	609,590	47,688	126.605
VI. BRUTO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/ (250 do 257)	0	0	0	0
1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava				
2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja				
3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala				
4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova def. naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa def. planovima penz. naknada				
5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva				
6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje				
7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine				
8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka				
VII. ODLOŽENI PORESKI RASHODI ILI PRIHODI PERIODA U VEZI SA DRUGIM STAVKAMA REZULTATA /POVEZANIM SA KAPITALOM/				
VIII. NETO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/ (249-258)	0	0	0	0
IX. NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT (248-259)	842,128	609,590	47,688	126.605
X. ZARADA PO AKCIJI	3.2585	2.3600	0.1800	
1. Osnovna zarada po akciji	3.2585	2.3600	0.1800	0,4900
2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji				
XI. NETO REZULTAT KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRAVNOG LICA				
XII. NETO REZULTAT KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA KOJI NE OBEZBJEĐUJU KONTROLU				

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

2.1. Racio pokazatelji

Racio analiza predstavlja osnovni instrument za procjenu finasijske pozicije i potencijala preduzeća. Stavljanjem u odnos logički povezanih cjelina iz finasijskih izvještaja (Bilans stanja i Bilans uspjeha), dolazi se do rezultata uspostavljenih relacija koji za cilj imaju ocjenu stanja i aktivnosti preduzeća.

U cilju sagledavanja finasijskog položaja preduzeća a koristeći se podacima iz finasijskih izvještaja na dan 31.12.2023. godine posmatrani su sljedeći pokazatelji: ekonomičnosti, likvidnosti, zaduženosti, profitabilnosti, aktivnosti i ostali pokazatelji. Shodno dobijenim rezultatima može se reći da su posmatrani pokazatelji u skladu sa propisanim limitima. U nastavku izvještaja prikazani su dobijeni rezultati po pojedinačnim pokazateljima.

Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost ukupnog poslovanja utvrđuje se stavljanjem u odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda. Potrebno je da Društvo posluje ekonomično, odnosno da ostvaruje više prihoda nego što je utrošeno za njihovo postizanje (poželjno je da su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda). Ovaj pokazatelj bi trebao da bude veći od 1.

<i>Ekonomičnost ukupnog poslovanja</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
<i>Ukupni prihodi</i>	16,098,813	16,707,610	17,946,824	21,102,599
<i>Ukupni rashodi</i>	15,196,384	16,110,794	17,912,124	20.963.622
<i>Ukupni prihodi / Ukupni rashodi</i>	<i>1.06</i>	<i>1.04</i>	<i>1.00</i>	<i>1,01</i>

Zaključak: Dobijeni koeficijent je veći u odnosu na prošlu godinu s obzirom da se utvrđuje stavljanjem u odnos ukupnih prihoda i rashoda, odnosno jer se ostvarilo više prihoda u 2023-oj godini. Procentualno gledano, veći je rast prihoda u odnosu na rast troškova tako da i sami koeficijent je u skladu sa propisanim limitima.

Ekonomičnost poslovanja izračunava se stavljanjem u odnos prihoda od prodaje i rashoda od prodaje. Kada su prihodi od prodaje veći od rashoda od prodaje ekonomičnost poslovanja je pozitivna. Ovaj pokazatelj bi trebao da bude veći od 1.

<i>Ekonomičnost redovnog poslovanja</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
<i>Poslovni prihodi</i>	16,066,503	16,689,872	17,920,572	21.101.746
<i>Poslovni rashodi</i>	14,908,540	15,823,474	17,121,644	20.142.004
<i>Poslovni prihodi / Poslovni rashodi</i>	<i>1.08</i>	<i>1.05</i>	<i>1.05</i>	<i>1,05</i>

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je koeficijent ekonomičnosti redovnog poslovanja u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima, i da je isti kao i prethodne dvije godine.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti ili svojstvo imovine ili njenih pojedinih dijelova da se mogu pretvoriti u gotovinu dovoljnu za pokriće preuzetih obaveza uslovljena je prije svega protokom kratkotrajne imovine (obrnih sredstava) kroz poslovni ciklus. Likvidnost će omogućiti preduzeću podmirivanje dospjelih obaveza i pokazatelji likvidnosti ukazuju u kojoj je mjeri preduzeće sposobno da podmiri svoje dospjele kratkoročne obaveze.

Finansijski položaj Pošte Crne Gore na dan 31.12.2023. godine obezbjeđuje dobar pokazatelj likvidnosti na osnovu navedenih pokazatelja iz bilansa stanja za tekuću i prethodnu godinu. Ilustracija ove kvalifikacije data je u narednim tabelarnim pregledima poslovanja kroz pozitivne pokazatelje likvidnosti.

Pokazatelj sadašnje (trenutne) likvidnosti pokazuje sa koliko eura gotovine i gotovinskih ekvivalenata je pokriven svaki euro dospjelih obaveza. Ovaj koeficijent treba da iznosi 1 ili više.

Koeficijent trenutne likvidnosti	2020	2021	2022	2023
<i>Gotovina i gotovinski ekvivalenti</i>	<i>8,628,274</i>	<i>8,066,096</i>	<i>8,548,623</i>	<i>9.373.229</i>
<i>Kratkoročne obaveze</i>	<i>2,433,816</i>	<i>2,885,591</i>	<i>3,798,158</i>	<i>5.180.657</i>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti / Kratkoročne obaveze	3.55	2.80	2.25	1,81

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je koeficijent trenutne likvidnosti u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima, ali i da je niži u odnosu na prethodnu godinu, budući da su nam povećane kratkoročne obaveze za dio kredita koji dospijeva do godinu dana.

Pokazatelj opšte (tekuće) likvidnosti pokazuje sa koliko eura obrtne imovine je pokriven svaki euro kratkoročnih obaveza. Ovaj koeficijent treba da iznosi 2 ili više.

Tekuća likvidnost	2020	2021	2022	2023
<i>Angažovana obrtna sredstva</i>	<i>12,217,637</i>	<i>12,431,289</i>	<i>12,369,029</i>	<i>14.519.027</i>
<i>Kratkoročne obaveze</i>	<i>2,433,816</i>	<i>2,885,591</i>	<i>3,798,158</i>	<i>5.180.657</i>
Angažovana obrtna sredstva / Kratkoročne obaveze	5.02	4.31	3.26	2,80

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je koeficijent tekuće likvidnosti u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima. Koeficijent opšte (tekuće) likvidnosti je niži u odnosu na prethodnu godinu, budući da su nam povećane kratkoročne obaveze za dio kredita koji dospijeva do godinu dana.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Pokazatelj ubrzane likvidnosti pokazuje da bi Društvo trebalo da ima brzo unovčive imovine minimalno toliko koliko i kratkoročnih obaveza. Ovaj koeficijent treba da iznosi 1 ili više.

Koeficijent ubrzane likvidnosti	2020	2021	2022	2023
<i>Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina</i>	11,905,567	12,295,045	12,212,741	14.276.608
<i>Kratkoročne obaveze</i>	2,433,816	2,885,591	3,798,158	5.180.657
Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina / Kratkoročne obaveze	4.89	4.26	3.22	2,76

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je koeficijent ubrzane likvidnosti u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima. Koeficijent ubrzane likvidnosti je niži u odnosu na prethodnu godinu, budući da su nam povećane kratkoročne obaveze za dio kredita koji dopijeva do godinu dana.

Koeficijentom finansijske stabilnosti se stavlja u odnos dugotrajna imovina i dugotrajni izvori. Ovim koeficijentom se ukazuje na to koliko je dugotrajnih izvora, koje čine kapital i dugotrajne obaveze, vezano za dugotrajnu imovinu. Posredno se ovim pokazateljem ukazuje na veličinu radnog kapitala koji je važan faktor očuvanja likvidnosti, jer predstavlja rezervnu likvidnost. Ovaj koeficijent bi trebalo da bude manji od 1.

Koeficijent stabilnosti	finansijske	2020	2021	2022	2023
<i>Stalna imovina</i>		30,641,860	31,051,393	32,226,798	32.539.641
<i>Kapital</i>		39,197,698	38,965,160	39,012,848	38.923.192
<i>Dugoročne obaveze</i>		38,499	345,050	218,216	1.729.183
Stalna imovina / (Kapital + Dugoročne obaveze)		0.78	0.79	0.82	0,80

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je koeficijent finansijske stabilnosti u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima što ukazuje na stabilnost preduzeća za održavanjem finansijske ravnoteže.

Pokazatelji zaduženosti

Koeficijent zaduženosti pokazuje do koje mjere društvo koristi zaduživanje kao oblik finansiranja, odnosno koji je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. Što je veći odnos duga i imovine, veći je finansijski rizik, a što je manji, niži je finansijski rizik. Po pravilu bi vrijednost koeficijenta zaduženosti trebala biti 50% ili manja.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Koeficijent zaduženosti	2020	2021	2022	2023
<i>Ukupne obaveze</i>	3,084,103	3,864,085	4,901,594	7.885.026
<i>Ukupna imovina</i>	43,034,409	43,583,151	44,764,890	47.472.711
Ukupne obaveze / Ukupna imovina	0.07	0.09	0.11	0,17

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je koeficijent zaduženosti u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima što ukazuje na sposobnost preduzeća da pokrije svoje obaveze prema kreditorima i investitorima.

Koeficijent finansijskog levriridža pokazuje odnos duga prema kapitalu, upoređuje ukupni dug kompanije sa ukupnim kapitalom. Manji odnos duga prema kapitalu obično podrazumijeva finansijski stabilnije poslovanje.

Koeficijent finansijskog levriridža	2020	2021	2022	2023
<i>Ukupne obaveze</i>	3,084,103	3,864,085	4,901,594	7.885.026
<i>Ukupan kapital</i>	39,197,698	38,965,160	39,012,848	38.923.192
Ukupne obaveze / Ukupan kapital	0.08	0.10	0.13	0,20

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je koeficijent finansijskog levriridža u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima.

Faktor zaduženosti je indikator koji daje informaciju o tome koliko je godina potrebno da bi se iz zadržane dobiti i amortizacije pokrile ukupne obaveze. Što je ovaj pokazatelj veći, veća je i zaduženost. Referentna vrijednost ovog pokazatelja je 3 godine. Vrijednost pokazatelja iznad ove granice po pravilu znači pretjeranu zaduženost preduzeća.

Faktor zaduženosti	2020	2021	2022	2023
<i>Ukupne obaveze</i>	3,084,103	3,864,085	4,901,594	7.885.026
<i>Neraspoređena dobit + Amortizacija</i>	4,121,431	4,056,370	4,150,697	4.358.265
Ukupne obaveze / (Neraspoređena dobit + Amortizacija)	0,75	0.95	1.18	1,81

Zaključak: Na osnovu dobijenog koeficijenta može se zaključiti da je faktor zaduženosti u Pošti Crne Gore u skladu sa propisanim limitima.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Pokazatelji profitabilnosti

Profitabilnost je ekonomska kategorija kojom se mjeri sposobnost preduzeća da generiše profit na temelju uloženog kapitala, tj. investirane imovine. Stepenn zarađivačke moći smatra se izrazom sposobnosti preduzeća da generiše novu vrijednost, koja je cilj finansijskog upravljanja.

EBIT pokazatelj se računa tako što se na dobit prije oporezivanja dodaju rashodi kamata. Jedan je od važnijih pokazatelja finansijskih performansi kompanije. Rashodi kamata odnose se na troškove pozajmljivanja novca. Dobitak prije poreza predstavlja dobit preduzeća prije poreza na dobit.

EBIT	2020	2021	2022	2023
<i>Rezultat prije oporezivanja</i>	902,429	596,816	34,700	138.977
<i>Rashodi kamata</i>	23,761	16,275	21,610	64.834
Rezultat prije oporezivanja + Rashodi kamata	926,190	613,091	56,310	203.811

EBITDA pokazatelj se računa tako što se na dobit prije oporezivanja dodaju rashodi kamata i amortizacija.

EBITDA	2020	2021	2022	2023
<i>Rezultat prije oporezivanja</i>	902,429	596,816	34,700	138.977
<i>Rashodi kamata</i>	23,761	16,275	21,610	64.834
<i>Amortizacija</i>	586,304	753,781	800,420	890.148
Rezultat prije op + Kamate + Amortizacija	1,512,494	1,366,872	856,730	1.093.959

ROE pokazatelj pokazuje ostvarenu dobit po jedinici uloženog kapitala, odnosno koliko će kompanija zaraditi angažovanjem uloženi sredstava. Što je veći ovaj koeficijent kompanija uspješnije upravlja kapitalom.

Stopa prinosa na kapital (ROE)	2020	2021	2022	2023
<i>Neto rezultat</i>	842,128	609,590	47,688	126.605
<i>Kapital</i>	39,197,698	38,965,160	39,012,848	38.923.192
Neto rezultat / Ukupan sopstveni kapital	0.02	0.02	0.00	0,00

ROA pokazatelj pokazuje koliko kompanija zarađuje na investirani kapital. Što je veći ovaj koeficijent to je bolje za kompaniju.

Stopa prinosa sredstava (ROA)	2020	2021	2022	2023
<i>Neto rezultat</i>	842,128	609,590	47,688	126.605
<i>Ukupna imovina</i>	43,034,409	43,583,151	44,764,890	47.472.711
Neto rezultat / Ukupan sopstveni kapital	0.02	0.01	0.00	0,00

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Pokazatelji aktivnosti

Koeficijent obrta potraživanja pokazuje koliko na jednu novčanu jedinicu nenaplaćenog salda potraživanja od kupaca preduzeće ostvaruje ukupnog prihoda u toku godine. Koeficijent obrta potraživanja pokazuje da kompanija na 1 € nenaplaćenog prosječnog potraživanja od kupaca ostvaruje 6,14 € prihoda od prodaje.

Obrt potraživanja	2020	2021	2022	2023
<i>Prihodi od prodaje</i>	14,601,630	15,436,253	16,272,644	19.830.083
<i>Prosječna potraživanja od kupaca</i>	2,846,246	3,543,241	2,444,570	3.230.610
Prihodi od prodaje / Prosječna potraživanja od kupaca	5.13	4.36	6.66	6,14

Koeficijent dani vezivanja potraživanja pokazuje da se u prosjeku potraživanja naplaćuju istekom 59 dana.

Dani potraživanja vezivanja	2020	2021	2022	2023
365	365	365	365	365
<i>Obrt potraživanja</i>	5.13	4.36	6.66	6,14
365 / Obrt potraživanja	71.15	83.78	54.83	59,46

Koeficijent obrta zaliha pokazuje kojom brzinom preduzeće uspije da proda svoje zalihe, odnosno u konkretnom slučaju pokazuje da preduzeće ima zalihe za 6 dana.

Obrt zaliha	2020	2021	2022	2023
<i>Trošak prodatih proizvoda</i>	1,123,797	1,129,418	1,183,850	1.100.994
<i>Prosječne zalihe</i>	244,960	192,604	146,266	199.354
Trošak prodatih proizvoda / Prosječne zalihe	4.59	5.86	8.09	5,52

Koeficijent obrta vezivanja zaliha pokazuje koliko je dana potrebno da se proda prosječna vrijednost ukupnih zaliha, tj. da se zalihe pretvore u prihode. U konkretnom slučaju, potrebno je 66 dana da se prosječna vrijednost ukupnih zaliha pretvori u prihode.

Obrt vezivanja zaliha	2020	2021	2022	2023
365	365	365	365	365
<i>Obrt zaliha</i>	4.59	5.86	8.09	5,52
365 / Obrt zaliha	79.56	62.24	45.10	66,09

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Ostali pokazatelji

Ovaj pokazatelj pokazuje da društvo na ukupno uložena sredstva ostvaruje 0,33% neto rezultata.

Rentabilnost ukupnog kapitala	2020	2021	2022	2023
<i>Neto rezultat</i>	842,128	609,590	47,688	126.605
<i>Kapital</i>	39,197,698	38,965,160	39,012,848	38.923.192
Neto rezultat / Kapital	2.15%	1.56%	0.12%	0,33%

Ovaj pokazatelj pokazuje da društvo na ukupno uložena osnovna i obrtna sredstva ostvaruje 0,27% neto rezultata.

Povrat na uložena sredstva	2020	2021	2022	2023
<i>Neto rezultat</i>	842,128	609,590	47,688	126.605
<i>Osnovna sredstva</i>	30,641,860	31,051,393	32,226,798	32.539.641
<i>Obrtna sredstva</i>	12,217,637	12,431,289	12,369,029	14.519.027
Neto rezultat / (Osnovna sredstva + Obrtna sredstva)	1.96%	1.40%	0.11%	0,27%

Ovaj pokazatelj pokazuje koliki je neto profit ostvaren od ukupno realizovanog posla na tržištu, što u konkretnom slučaju iznosi 0,64%.

Neto profitna marža (A)	2020	2021	2022	2023
<i>Neto rezultat</i>	842,128	609,590	47,688	126.605
<i>Prihod od prodaje</i>	14,601,630	15,436,253	16,272,644	19.830.083
Neto profit / Prihod od prodaje	5.77%	3.95%	0.29%	0,64%

Ovaj pokazatelj pokazuje koliki je neto rezultat ostvaren od ukupnih prihoda, što u konkretnom slučaju iznosi 0,60%.

Neto profitna marža (B)	2020	2021	2022	2023
<i>Neto rezultat</i>	842,128	609,590	47,688	126.605
<i>Ukupni prihodi</i>	16,098,813	16,707,610	17,946,824	21.102.599
Neto rezultat / Ukupni prihodi	5.23%	3.65%	0.27%	0,60%

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Ovaj pokazatelj pokazuje da trošak zaposlenih čini 62,06% ostvarenog poslovnog prihoda.

<i>Odnos troškova zaposlenih i poslovnih prihoda</i>	2020	2021	2022	2023
<i>Trošak zaposlenih</i>	10,374,738	10,887,442	11,082,388	13.095.440
<i>Poslovni prihodi</i>	16,066,503	16,689,872	17,920,572	21.101.746
<i>Trošak zaposlenih / Poslovni prihodi</i>	64.57%	65.23%	61.84%	62,06%

Ovaj pokazatelj pokazuje da trošak amortizacije čini 4,49% prihoda od prodaje.

<i>Odnos troškova amortizacije i prihoda od prodaje</i>	2020	2021	2022	2023
<i>Trošak amortizacije</i>	586,304	753,781	800,420	890.148
<i>Prihodi od prodaje</i>	14,601,630	15,436,253	16,272,644	19.830.083
<i>Trošak amortizacije / Prihodi od prodaje</i>	4.02%	4.88%	4.92%	4,49%

Ovaj pokazatelj pokazuje da je trošak materijala po zaposlenom 925,98€.

<i>Utrošena sredstva po zaposlenom</i>	2020	2021	2022	2023
<i>Trošak materijala</i>	1,058,885	1,123,797	1.183.850	1.100.994
<i>Prosječan broj zaposlenih</i>	952	988	1103	1189
<i>Trošak materijala / Prosječan broj zaposlenih</i>	1,112.27	1,137.45	1.073,30	925,98

Ovaj pokazatelj pokazuje da trošak kamate čini 0,31% ukupnih rashoda.

<i>Participacija kamate u troškovima rashodima</i>	2020	2021	2022	2023
<i>Trošak kamate</i>	23,761	16,275	21,610	64.834
<i>Ukupni rashodi</i>	15,196,384	16,110,794	17,912,124	20.963.622
<i>Trošak kamate / Ukupni rashodi</i>	0.16%	0.10%	0.12%	0,31%

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Ovaj pokazatelj pokazuje da trošak kamate čini 0,31% ukupnih prihoda.

Participacija kamate u troškova prihodima u ukupnim	2020	2021	2022	2023
<i>Trošak kamate</i>	23,761	16,275	21,610	64.834
<i>Ukupni prihodi</i>	16,098,813	16,707,610	17,946,824	21.102.599
<i>Trošak kamate / Ukupni prihodi</i>	0.15%	0.10%	0.12%	0,31%

Navedeni pokazatelj pokazuje da su troškovi kamata niski u odnosu na poslovni rezultat.

Pokrivenost troškova kamatama - Analiza finansijske moći	2020	2021	2022	2023
<i>Poslovni rezultat</i>	943,019	655,538	689,717	782.811
<i>Troškovi kamata</i>	23,761	16,275	21,610	64.834
<i>Poslovni dobitak / Troškovi kamata</i>	3968.77%	4027.89%	3191.66%	1207,41%

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

2.2. Nefinansijski pokazatelji

Fizički obim usluga

Pregled ostvarenog fizičkog obima usluga (2023/2022)

VRSTA USLUGE	Ostvarenje 2022	Plan 2023	Ostvarenje 2023	Index (23/22)	Index (23/pl23)
UNIVERZALNE USLUGE	15,126,822	15,505,500	15,301,361	101.2	98.7
Pismonosne usluge	15,106,108	15,448,000	15,261,152	101.0	98.8
1 Pismo u unutrašnjem saobraćaju do 2 kg	14,460,237	14,800,000	14,669,629	101.4	99.1
2 Pismo u međunarodnom saobraćaju do 2 kg	203,003	188,000	221,235	109.0	117.7
3 Sudsko pismo	442,868	460,000	370,288	83.6	80.5
Paketske usluge	20,714	57,500	40,209	194.1	69.9
4 Paketi u unutrašnjem saobraćaju do 10kg	18,078	21,000	3,358	18.6	16.0
5 Paketi u međunarodnom saobraćaju do 10kg	2,636	2,500	2,077	78.8	83.1
6 Paketi u međunarodnom saobraćaju do 20kg	0	34,000	34,774	-	102.3
KOMERCIJALNE USLUGE	19,781,362	21,055,065	24,680,159	124.8	117.2
7 Tiskovine u unutrašnjem saobraćaju do 2 kg	106,960	110,000	81,365	76.1	74.0
8 Tiskovine u međunarodnom saobraćaju do 2 kg	1,747	2,500	1,628	93.2	65.1
9 Paketi u unutrašnjem saobraćaju 10-30kg	145	200	116	80.0	58.0
10 Paketi u međunarodnom saobraćaju 10-30kg	399	400	427	107.0	106.8
11 PostPak	0	0	1787	-	0.0
12 Post express pošiljke, dhl i ems	157,915	169,500	243,105	153.9	143.4
13 Usluge kurirske službe	547	600	3,463	633.1	577.2
14 Usluge novčanog poslovanja	6,828,834	7,553,300	9,484,861	138.9	125.6
15 Uputničke usluge UPS	339,529	345,000	313,523	92.3	90.9
16 Uputničke usluge MPS (otprema + dolaz)	270,384	269,000	285,413	105.6	106.1
17 Telegrafске usluge UPS + MPS	137,936	135,000	109,122	79.1	80.8
18 Direktna pošta i neadresirane pošiljke	86,586	46,000	553,950	639.8	1,204.2
19 Usluge hibridne pošte	11,648,824	12,210,000	13,279,801	114.0	108.8
20 Filatelija	130,195	135,000	157,390	120.9	116.6
21 Prodaja vrednosnice, obrasci i ambalaža	55,274	61,000	69,258	125.3	113.5
22 Prodaja komisione robe	65	65	6326	-	0.0
23 Ostale usluge	15,548	17,000	88,109	566.7	518.3
24 Ostali prihodi	474	500	515	108.6	103.0
UKUPNO:	34,908,184	36,560,565	39,981,520	114.5	109.4

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Ostvareni fizički obim usluga u 2023. godine je veći od ostvarenja iz istog perioda prošle godine (veći za 14,5%) i planiranih veličina (veći za 9,4%).

U posmatranom periodu fizički obim univerzalnih usluga je veći za 1,2% u odnosu na prošlu godinu, a 1,3% manji u odnosu na plan.

Pisma u unutrašnjem saobraćaju su za 1,4% veća u odnosu na prošlu godinu, a 0,9% manja u odnosu na plan. *Pisma u međunarodnom saobraćaju* su za 9% veća u odnosu na prošlu godinu, a 17,7% u odnosu na plan. Sudska pisma bilježe pad i u odnosu na prošlu godinu i u odnosu na plan.

Manja zainteresovanost korisnika u odnosu na prošlu godinu i plan bila je i za *paketskim uslugama u unutrašnjem saobraćaju*, dok je nešto veći obim usluga zabilježen kod *paketa u međunarodnom saobraćaju* u odnosu na prošlu godinu i u odnosu na planirane veličine.

Ostvareni obim komercijalnih usluga veći je za 24,8% u odnosu na prošlogodišnji period, a za 17,2% u odnosu na plan. Najveće učešće u komercijalnim uslugama ima fizički obim usluga *hibridne pošte* koji je za 14% veći u odnosu na prošlu godinu, a 8,8% u odnosu na plan.

Usluge novčanog poslovanja su veće za 38,9% u odnosu na isti period prošle godine, a 25,6% u odnosu na planirane veličine. Obim *usluga filatelije* bilježe rast za 20,9% u odnosu na isti period prošle godine i 16,6% u odnosu na plan.

Obim *tiskovina* bilježi pad u odnosu na prošlogodišnji period, i u odnosu na planirane veličine. *Usluge ekspres pošiljki* su veće za 53,9% u odnosu na isti period prošle godine, a 43,4% u odnosu na planirane veličine.

U 2023. godini zainteresovanost korisnika za uslugom *direktne pošte i neadresiranih pošiljki* bila je znatno veća u odnosu na isti period prošle godine i u odnosu na plan.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

2.3. Analiza boniteta

Postoje brojni modeli koji se u savremenim uslovima poslovanja koriste za ocjenu kreditnog boniteta i predviđanje vjerovatnoće stečaja preduzeća. Tri modela koji su danas najšire korišćeni su sljedeći:

Altmanov Z-score

Jedan od najčešće korišćenih modela jest Altmanov Z - score model. Na osnovu prilagođavanja originalnog modela predviđanja vjerovatnoće stečaja, koji je primjenljiv samo na preduzeća čijim se akcijama trguje na organizovanom tržištu, nastao je modifikovan model primenljiv na preduzeća čijim se akcijama ne trguje na organizovanom tržištu. Altmanov model je danas opšte prihvaćen model koji služi za predviđanje bankrota preduzeća. Zasniva se na analizi bilansa preduzeća.

Z-SCORE					
Redni broj	Pozicija	2020	2021	2022	2023
1	<i>Ukupna sredstva</i>	43,034,409	43,583,151	44,764,890	47.472.711
2	<i>Tekuća imovina</i>	12,217,637	12,431,289	12,369,029	14.519.027
3	<i>Stalna imovina</i>	30,641,860	31,051,393	32,226,798	32.539.641
4	<i>Obrtni kapital (2-3)</i>	-18,424,223	-18,620,104	-19,857,769	-18.020.614
45	<i>X1 (4/1)</i>	-0.43	-0.43	-0.44	-0,38
6	<i>Zadržani (neraspoređeni) dobitak</i>	3,535,127	3,302,589	3,350,277	3.468.117
7	<i>X2 (6/1)</i>	0.08	0.08	0.07	0,07
8	<i>Zarada prije odbitka kamata i poreza na dobitak</i>	926,190	613,091	56,310	203.811
9	<i>X3 (8/1)</i>	0.02	0.01	0.00	0,00
10	<i>Kapital</i>	39,197,698	38,965,160	39,012,848	38.923.192
11	<i>Obaveze</i>	3,084,103	3,864,085	4,901,594	7.885.026
12	<i>X4 (10/11)</i>	12.71	10.08	7.96	4,94
13	<i>Prihodi od prodaje</i>	14,601,630	15,436,253	16,272,644	19.830.083
14	<i>X5 (13/1)</i>	0.34	0.35	0.36	0,42
Z-SCORE		7.64	6.04	4.72	3,04

Z > 2,99	<i>Stabilno i uspješno poslovanje</i>
1,81 < Z < 2,99	<i>Postoje problemi u poslovanju</i>
Z < 1,81	<i>Loše poslovanje</i>

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Zaključak: Altmanov Z-score model, se zasniva na analizi bilansa preduzeća i uključuje veći broj finansijskih pokazatelja. Ovo predstavlja model za predviđanje poslovnog neuspjeha, u cilju sprovođenja preventivnih mjera i sprečavanja negativnih posljedica neuspjeha na nivou preduzeća i privrede u cjelini. Pošta je po osnovu istog pokazatelja i dalje u kategoriji preduzeća koja stabilno i uspješno posluje. Stabilno i uspješno poslovanje je definisano pokazateljem većim od 2,99, dok je Pošta Crne Gore za navedni period ostvarila isti u iznosu od 3,04.

Altmanov Z-score model se primjenjuje da bi se došlo do informacije o rizičnosti poslovanja preduzeća, i najčešće koristi kreditnim institucijama kako bi na osnovu istog procijenile da li je preduzeće kreditno sposobno i da li je pred mogućim bankrotom.

BEX - Business Excellence Model

BEX (Business Excellence Model) sintetički i analitički oslikava sadašnji i djelimično budući poslovni bonitet svakog privrednog društva.

BEX - Business Excellence Model					
Redni broj	Pozicija	2020	2021	2022	2023
1	EBIT	926.190,00 €	613.091,40 €	56.310,00 €	203.811,00
2	Ukupna aktiva	43.034.409,00 €	43.583.151,00 €	44.764.890,00 €	47.472.711,00
3	X1 (1/2)	0,02	0,01	0,001257905	0,00
4	Neto profit nakon oporez	902.429,00 €	596.816,40 €	34.700,00 €	138.977,00
5	Ukupan kapital	39.197.698,00 €	38.965.160,00 €	39.012.848,00 €	38.923.192,00
6	X2 (4/5)	0,02	0,02	0,000889451	0,00
7	Obrtna sredstva	12.217.637,00 €	12.431.289,00 €	12.369.029,00 €	14.519.027,00
8	Ukupna aktiva	43.034.409,00 €	43.583.151,00 €	44.764.890,00 €	47.472.711,00
9	X3 (7/8)	0,28	0,28	0,276310944	0,31
10	Neto rezultat	842.128,00 €	609.590,40 €	47688	126.605,00
11	Amortizacija	586.304,00 €	753.781,00 €	800.420,00 €	890.148,00
12	Ukupne obaveze	3.084.103,00 €	3.864.084,60 €	4.901.593,50 €	7.885.026,00
13	X4 (5*(10+11)/12)	2,32	1,76	0,87	0,64
BEX		0,80	0,62	0,32	0,25

BEX > 4	Odlično poslovanje
2 < BEX < 4	Veoma dobro poslovanje
1 < BEX < 2	Dobro poslovanje
0 < BEX < 1	Potrebno poboljšanje
BEX < 0	Loše poslovanje

Zaključak: Prema navedenom modelu Pošta je u 2023. godini imala poslovanje kojem je potrebno poboljšanje. Kako se BEX model sastoji od četiri pokazatelja sa određenim ponderima uticaja odnosno profitabilnosti, likvidnosti, stvaranja vrijednosti i finansijska snaga potrebno je preuzeti aktivnosti koje bi za rezultat dale povećanje nekog od navedenih pokazatelja.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Zmijewski model

Zmijewski model koristi ratio analizu koja mjeri performanse, finansijski leveridž i likvidnost privrednog društva kako bi se napravio predikcioni model. Krajnja ocjena ukazuje na vjerovatnoću bankrota: što je veći rezultat to je vjerovatnoća bankrota veća.

Zmijewski-SCORE					
Redni broj	Pozicija	2020	2021	2022	2023
1	Neto dobit	842,128.00 €	609,590.40 €	47,688.00 €	126.605,00 €
2	Ukupna aktiva	43,034,409.00 €	43,583,151.00 €	44,764,890.00 €	47.472.711,00 €
3	X1 (1/2)	0.02	0.01	0.00	0,00
4	Ukupne obaveze	3,084,103.00 €	3,864,084.40 €	4,901,593.50 €	7.885.026,00 €
5	Ukupna imovina	43,034,409.00 €	43,583,151.00 €	44,764,890.00 €	47.472.711,00 €
6	X2 (4/5)	0.07	0.09	0.11	0,17
7	Obrtna imovina	12,217,637.00 €	12,431,289.00 €	12,369,029.00 €	14.519.027,00 €
8	Kratkoročne obaveze	2,433,816.00 €	2,885,590.60 €	3,798,157.50 €	5.180.657,00 €
9	X3 (7/8)	5.02	4.31	3.26	2,80
Zmijewski-SCORE (P)		-3.96	-3.84	-3.67	-3,35

P < 0,5	Dobro poslovanje
P >= 0,5	Loše poslovanje

Zaključak: Zaključak: Kao i kada je u pitanju Altmanov Z score model, došlo je do blagog pada score-a u odnosu na 2022. godinu što ukazuje da je prema navedenom modelu Pošta u 2023. godini imala dobro poslovanje, i može se previdjeti da nije pred bankrotom.

Napomena: Iako su pojedini Finansijski pokazatelji u izvještajnom periodu manji u odnosu na prethodnu godinu oni su u skladu sa propisanim limitima.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

2.4. Analiza potraživanja

Potraživanja od kupaca

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	€	€
Kupci u zemlji	3.101.911	1.991.323
Kupci u inostranstvu	1.312.509	721.598
Ispravka vrijednosti kupaca u zemlji	- 340.877	-301.852
Ispravka vrijednosti kupaca u inostranstvu	-11.196	-12.197
Ukupno:	4.062.347	2.398.872

Kupci u zemlji:

- Ministarstvo rada i socijalnog staranja u iznosu 822.776 €,
- M tel Podgorica u iznosu 230.243 €,
- Zavod za izgradnju Bara Ad Bar u iznosu 218.003 €,
- Elektroprivreda FC Snabdijevanje Nikšić u iznosu 179.280 €,
- Crnogorski Telekom a.d. Podgorica u iznosu 165.709 €,
- Vodovod i kanalizacija d.o.o. Podgorica u iznosu 145.246 €,
- Hipotekarna banka AD Podgorica u iznosu 61.986 €,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova u iznosu 50.577 €,
- NLB banka u iznosu 39.336 €,
- Opština Herceg Novi u iznosu 36.985 €,
- Ostali kupci u iznosu 1.151.770 €.

Izvršen je indirektni otpis potraživanja od kupaca u zemlji starijih od godinu dana u iznosu 42.546 € u skladu sa računovodstvenom politikom.

Na dan 31.12.2023. godine izvršeno je isknjižavanje potraživanja od kupaca u zemlji iz ranijih godina u iznosu od 6.262 € kao i odgovarajuće ispravke vrijednosti u istom iznosu. Odlukom Odbora direktora broj 00010 – 20240329-1/2 od 05.04.2024. godine usvojen je Izvještaj o popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine. Trošak po ovom osnovu je iskazan u ranijim godinama.

Kupci u inostranstvu:

- Pošta Singapur u iznosu 491.555 €,
- Pošta Litvanije u iznosu 245.858 €,
- Pošta Njemačke u iznosu 105.544 €,
- Pošta Rusije u iznosu 96.997 €
- Pošta Mađarske u iznosu 71.894 €,
- Pošta Holandije u iznosu 62.002 €,
- Pošta Belgije u iznosu 39.014 €
- Pošta Velike Britanije u iznosu 22.785 €
- Pošta Francuske u iznosu 22.166 €,
- Pošta Ukrajine u iznosu 18.762 €,
- ostali ino-kupci u iznosu 135.932 €.

Društvo nije izvršilo indirektni otpis vrijednosti potraživanja od kupaca u inostranstvu jer ista nijesu starija od 24 mjeseca a sve u skladu sa međunarodnim propisima.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Ostala potraživanja

	2023.	2022.
	€	€
I Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	34.765	-
	-	-
II Ostala nepomenuta potraživanja		
Potraživanja od osiguravajućih društava	535.539	535.539
Indirektna ispravka potraživanja od osiguravajućih društava	-535.539	-
Potraživanja od dotacija-EKIP	11.927.606	11.927.606
Potraživanja od EKIP-a za nefakturisani prihod	400.000	400.000
Ispravka vrijednosti potraživanja od dotacija-EKIP	-11.927.606	-11.927.606
Ostala potraživanja	376.267	299.707
	776.267	1.235.246
Ukupno (I+II)	811.032	1.235.246

Potraživanja od osiguravajućih društava

Pošta je izvršila indirektnu ispravku potraživanja od osiguravajućih društava po osnovu dvije krađe koje su se dogodile u 2021. godini.

Potraživanja po osnovu naknade za pokriće neto troška univerzalne poštanske usluge – EKIP

Društvo treba u skladu sa Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora „Službeni list Crne Gore“, broj 037/17 od 14.06.2017., 008/19 od 6.02.2019., 075/20 od 26.07.2020. godine da izvrši obračun neto troška. Pravilnik navodi da:

do 31.03. Društvo treba da dostavi Opis implementacije EKIP-u,
do 30.04. EKIP treba da odjeni usaglašenost dostavljenog Opisa implementacije sa odredbama Pravilnika,
a
do 30.06. Društvo treba EKIP-u da dostavi zahtjev za verifikaciju troška kao i odgovarajuću dokumentaciju i regulatorne izvještaje propisane Pravilnikom.
Društvo ima obavezu u skladu sa Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore", br. 145/21, 152/22) da do 31.03. preda finansijske iskaze Poreskoj upravi za prethodnu godinu tj. 2021. godinu.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP) je Rješenjem broj 0102-3184/24 od 30.11.2023. godine utvrdila iznos neto troška pružanja univerzalne poštanske usluge koji predstavlja neopravdano finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora Poštu Crne Gore AD Podgorica, za 2022. godinu u iznosu 344.427 €. Društvo je u decembru 2022. godine naplatilo neto trošak za 2022. godinu. Kako u momentu izrade finansijskih iskaza nije bio poznat obračunati iznos neto troška za 2023. godinu Društvo je prikazalo u svojim poslovnim knjigama potraživanje za nefakturisane prihode od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica (EKIP u iznosu od 400.000 €. Iznos neto troška univerzalnog poštanskog operatora za 2023. godinu je ukalkulisan na osnovu činjenice da je Agencija utvrdila i verifikovala iznos neto troška za 2022. godinu, te je na osnovu toga i u finansijskom planu za 2023. godinu iskazan iznos od 400.000 €.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Ostala potraživanja u ukupnom iznosu 376.267 €:

- Solidarni stambeni fond u iznosu od 192.374 €,
- Ostala potraživanja u iznosu od 35.601 € (šteta po potjernici u iznosu 20.075 €, penzije R.Srbije u iznosu 5.000 €; ostali računi u iznosu 650 €, zajednički troškovi sa Telekomom);
- Državnih organa - bolovanja u iznosu 85.914 €,
- Potraživanja od zaposlenih 1.459 €
- Potraživanja od poslovnica za gotovinu na dan 30.12. i 31.12.2022. godine u iznosu 60.919€.

U poslovnim knjigama Društva nisu evidentirani depoziti u kasama odnosno potraživanje od zaposlenih po osnovu novca u kasama. Popis na 31.12.2023. godine je obuhvatio navedene depozite. Depoziti u blagajnama Društva su novac CKB i isti se ne prate u Sektoru za ekonomske poslove odnosno u Službi računovodstva i finansija već praćenje istih vrši Služba za upravljanje servisima i uslugama odnosno Odjeljenje za novčano poslovanje. Prema dobijenom Ios-u od CKB banke za 2023. godinu pomenuta sredstva su prikazana kao potraživanja od Pošte.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Pošta Crne Gore vodi svoju politiku ekološki svjesno i angažovano, u skladu sa Zakonom o životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore", br. 052/16 od 09.08.2016) i Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 080/05 od 28.12.2005, Službeni list Crne Gore", br. 040/10 od 22.07.2010, 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 027/13 od 11.06.2013, 052/16 od 09.08.2016).

U cilju zaštite životne sredine, svoje upravljanje zasniva na savremenom sistemskom pristupu, koji ima definisane zahtjeve za razumjevanje, prihvatanje i neprekidno poboljšavanje savremenih praktičnih dostignuća u domenu zaštite životne sredine. Sistemski pristup je proširen sveobuhvatnim upravljanjem kvalitetom.

Integrirani sistem menadžmenta kvalitetom u OC Štamparija obuhvata ključna područja poslovanja ovog dijela Pošte. Radi se o sljedećim standardima:

ISO 9001 - za Sistem menadžmenta kvalitetom (QMS),

ISO 14001 - za Sistem upravljanja zaštitom životne sredine (EMS),

ISO 45001 - za Sistem upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednošću na radu (OHSAS),

ISO 27001 - za Sistem upravljanja bezbjednošću informacija (ISMS).

Pošta Crne Gore prilikom nabavke novih vozila poštuje ekološke standarde. Nabavke vozila realizovane su u skladu sa EURO 6.2 standardom.

U cilju razvoja demokratskih principa, lične i kolektivne društvene odgovornosti, u 2023. godini, Pošta Crne Gore je nastavila sa prikupljanjem neupotrebljivog kancelarijskog papira i elektronskog otpada prema Sporazumu koji je potpisan sa nevladinim udruženjem "Zeleno srce – Green heart". Papirni materijal koji je za bacanje odlaže se u posebne kutije koje su namjenski postavljene u hodnicima i poslovnim prostorijama Pošte Crne Gore, a od strane druge potpisnice sporazuma organizuje se odnošenje otpada jednom nedeljno ili češće, po dogovoru.

Kao društveno odgovorno preduzeće, sve aktivnosti Pošta planira i sprovodi na način da prouzrokuje najmanju moguću promjenu u životnoj sredini, odnosno da predstavlja najmanji mogući rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi, kako bi spriječili ili ograničili uticaj na životnu sredinu.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

3.1. Društveno – korporativna odgovornost

Pošta Crne Gore društveno odgovorne prakse sprovodi podjednako u svim oblastima rada, čime doprinosi stvaranju boljeg radnog i životnog okruženja i ukupnog privrednog ambijenta s obzirom na svoju lidersku poziciju.

Opređeljenje da se principi društveno odgovornog poslovanja poštuju u svim segmentima i na svim nivoima u skladu je sa Poslovnim politikom Pošte.

Društveno odgovorno poslovna praksa prisutna je u svim segmentima poslovanja: obezbjeđivanju održivosti i kvaliteta univerzalne poštanske usluge kao usluge od javnog interesa, odgovoran odnos prema zaposlenima, poštovanju ekoloških i standarda iz oblasti bezbjednosti, publikovanju poštanskih maraka koje, prema izboru tema, promovišu Crnu Goru i sl.

Usluga od javnog interesa

Pošta Crne Gore, kao nacionalni poštanski operator i punopravni član svjetske poštanske mreže, ima značajnu ulogu obezbjeđivanja brze i pouzdane komunikacije među pojedincima i institucijama u zemlji i inostranstvu. Razgranata mreža sa 160 pošta, osnovni je preduslov za pružanje široko dostupnih i cjenovno pristupačnih usluga. Usluge Pošte kreirane su prema potrebama korisnika, međunarodnim standardima poštanskog saobraćaja i standardu kvaliteta.

Publikovanje poštanskih maraka

Organizovanje pažljivog i stručnog odabira tema koje bivaju publikovane na poštanskim markama je jedan od važnih segmenata društveno odgovornog poslovanja Pošte Crne Gore. Brižljivim odabirom tema nastoji se prenijeti prava informacija o našoj istoriji, kulturi, važnim društvenim trenucima, prirodnim ljepotama, privredi, sportu, flori, fauni.

Ostale aktivnosti društveno odgovornog poslovanja

Tokom 2023. godine korisnici Pošte Crne Gore su putem zvaničnog sajta blagovremeno obavještavani o svim aktivnostima Kompanije koje imaju značaj za javnost. Kao ključne izazove u komunikaciji u ovom periodu izdvojili bismo kontinuirana i blagovremena obavještenja o internet prevarama u kojima je upotrebljen brend Pošte Crne Gore i komunikaciju Uprave Kompanije i predstavnika određenog dijela zaposlenih koji su najavljivali štrajk, a koja je dobrim dijelom bila javna. Navedena situacija upućuje na zaključak da Pošta Crne Gore u što kraćem periodu mora izraditi precizne procedure komunikacije s javnostima, kao i pravilnike o postupanju u slučajevima kriznih i hitnih komunikacija.

Osim navedenih tzv. Kriznih komunikacija, informacije koje su objavljivane na sajtu različite su tematike i odnose se na: radno vrijeme poslovnica, promjenu lokacije i otvaranje novih poslovnica, novosti iz filatelije, reklamne objave, čestitke povodom praznika, kao i glavne aktivnosti Kompanije poput sastanaka sa određenim firmama, predstavnicima drugih poštanskih uprava, razne aktivnosti iz sfere društveno odgovornog rada, izvještaja o radu pošte, sportska dešavanja, učešće Poštinih predstavnika na izložbama, takmičenjima, svečanostima, informacije o organizovanim dječijim posjetama našim poslovnicama, promotivni tekstovi, informacije od važnosti za internu javnost i slično. Na korporativnom sajtu se redovno ažurira veliki broj stranica, kao što je stranica Službeni poštanski glasnik, Cjenovnici, Informacije za korisnike. Najveći dio ovih saopštenja prenijet je i na društvene mreže Pošte Crne Gore.

Za potrebe Izvještaja izdajamo nekoliko najvažnijih aktivnosti u navedenom periodu:

Inspirisani idejom naše kolegice Savete Ilić iz Herceg Novog i udruženja "Čep za hendikep", Pošta Crne Gore je u svojim poslovnicama postavila kutije za sakupljanje čepova. Pošta Crne Gore bila je jedan od

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

sponzora dječijeg turnira u malom fudbalu "Cross park 2023" koji je održan od 10. do 20. januara u Podgorici.

Pošta Crne Gore prepoznaje značaj organizovanja ovakvih turnira i važnost koju imaju za pravilan razvoj timskog i sportskog duha djece. Razumijevajući koliko sport, u vremenu ubrzanog razvoja tehnologije, doprinosi dječijem duhu, Pošta Crne Gore sa zadovoljstvom podržava događaje koji promovišu sport, sportski rezultat i, prije svega, nova poznanstva i prijateljstva među mladim sportistima.

Predstavnici Pošte Crne Gore odazvali su se pozivu Pošte Srbije i učestvovali na svečanosti povodom promocije Prigodnog izdanja poštanskih maraka „210 godina od rođenja Petra II Petrovića Njegoša“.

U junu je u Podgorici održan PostEurop Retail Forum. Tokom dvodnevno Forumu, na kojem je prezentirana i pozicija Pošte Crne Gore i planovi za razvoj, Pošta Irske predstavila je svoj prelazak „iz starog u novi svijet“, učesnici su čuli mnogo o savremenim rješenjima poštanske mreže Francuske, maloprodajnoj transformaciji Pošte Holandije, evoluciji kripto marke u Austriji, trendovima na evropskom maloprodajnom tržištu. Pažnju učesnika su privukle i prezentacije o načinu na koje se poštanski sistem Islanda prilagođava promjenljivom okruženju, predstavljanje modela kako je poštanski sistem Estonije unaprijedio usluge dostave upotrebom softvera za unapređenje dostave. Prezentirani su uticaji paketomata na poslovanje poštanskih operatera u Estoniji, predstavljena buduća rješenja za samouslužna prodajna mjesta.

Njemačka pošta prezentirala je najnovija dostignuća iz oblasti uvođenja paketomata, dok su kolege iz Ukrajine i Turske govorili o načinima na koje poštanski sistem funkcioniše u vanrednim okolnostima.

Promovisana je saradnja Pošte Crne Gore i Uprave prihoda i carina povodom realizacije prvog dijela zajedničkog projekta „Carinjenje poštanskih pošiljaka u najavi“.

Početak maja dogovoreno je povećanje zarada zaposlenim sa najnižim zaradama, te je ova informacija posebno promovisana. Dana 08.05.2023. i 10.05.2023. godine na inicijativu reprezentativnog sindikata održani su sastanci između predstavnika „Nove Sindikalne Organizacije Pošte Crne Gore“ i predstavnika Pošte Crne Gore, radi stvaranja dodatnih pretpostavki za poboljšanje uslova rada zaposlenih u Pošti Crne Gore, sa posebnim akcentom na zaposlene sa najnižim zaradama.

U medijima, portalu i na društvenim mrežama posebno su objavljeni tekstovi koji su predstavljali razvojne projekte Pošte Crne Gore: nabavku električnih vozila i uvođenje integrisanog informacionog sistema.

Na sajtu i društvenim mrežama najavljeno je održavanje Poštanskih sportskih igara koje su održane u hotelu „Bečići“ u Bečićima i svečano otvorene u subotu, 30. Oktobra. Ovogodišnje takmičenje zaposlenih u Pošti Crne Gore okupilo je 180 učesnika iz svih gradova. Tradicionalno dvodnevno sportsko druženje organizuje Nova sindikalna organizacija uz finansijsku podršku Uprave. Naše kolege iz svih regionalnih centara takmičili su se u nekoliko individualnih i timskih sportskih disciplina: brzom hodanju, skoku u dalj, pikadu, stonom tenisu, šahu, malom fudbalu, odbojci, košarci. Poštanske sportske igre su svake godine dobra prilika za druženje i takmičenje zaposlenih u Pošti Crne Gore.

Na sajtu, mrežama i u medijima promovisan je devetomjesečni finansijski izvještaj, prema kojem je Pošta Crne Gore u prvih devet mjeseci ostvarila dobit od 733,206.00€. Javnost je informisana o promjenama cijena univerzalnih poštanskih usluga. Novi cjenovnik je u primjeni od 1. januara 2024. godine.

Detaljna analiza medijskog sadržaja i analiza medijske eksponiranosti Pošte Crne Gore su zasebni dokumenti koji mogu biti dostupni na zahtjev. Ove analize dostupne su za polugodišnji period. Analiza posjećenosti korporativnog sajta može biti predmetom posebnog dokumenta za period prema izboru.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Pošta Crne Gore svoje strateške ambicije oslanja na nove elemente razvoja poštanske djelatnosti u skladu sa Strategijom razvoja poštanske djelatnosti u Crnoj Gori za period 2024 – 2028. godine. Polazeći od pomenute strategije, Pošta je definisala svoj razvojni pravac i strateške pravce djelovanja.

Strategijom razvoja definisana je Misija:

Podsticanje održivog tržišta poštanskih usluga Crne Gore u digitalnom okruženju.

Nakon misije, Strategijom razvoja definisana je Vizija:

Održivi razvoj poštanske djelatnosti u digitalnom okruženju.

Strategijom razvoja definisane misija i vizija, predstavljaju osnovu za pravce razvoja Pošte Crne Gore i njen položaj na tržištu.

Strategijom razvoja definisan je Strateški cilj:

Obezbijediti održivost univerzalne poštanske usluge i razvoj komercijalnih poštanskih usluga orijentisanih na korisnike u konkurentnom i digitalnom okruženju.

Operativni ciljevi Strategije razvoja su:

- ***Osiguranje ekonomski, ekološki i socijalno održive univerzalne poštanske usluge u skladu sa potrebama građana/građanki i društva;***
- ***Unapređenje preduslova za razvoj komercijalnih usluga u digitalnom okruženju;***
- ***Unapređenje zaštite interesa korisnika poštanskih usluga;***
- ***Podsticanje razvoja prekograničnih poštanskih usluga i povećanje globalne povezanosti;***
- ***Podsticanje održivog poslovanja na poštanskom tržištu, u pogledu zaštite životne sredine, društvene odgovornosti i savjesnog korporativnog upravljanja;***
- ***Podrška sprovođenju sveobuhvatnih mjera za osiguranje sigurnosti pošiljaka, osiguranje zaštite od krađe i zaštite od terorizma;***
- ***Podsticanje razvoja znanja i vještina ljudskih potencijala učesnika na poštanskom tržištu;***

Saglasno definisanom Strateškom cilju, kao i Operativnim ciljevima Strategije razvoja, Pošta Crne Gore će nastojati održati tržišno učešće za standardne usluge Pošte, te istovremeno raditi na povećanju tržišnog učešća za nove, tek uvedene usluge.

Strateško opredjeljenje Pošte Crne Gore u budućnosti ostaje puna integracija poštanskih, finansijskih i elektronskih servisa uz održavanje postojećeg nivoa kvaliteta i rad na njegovom kontinuiranom poboljšavanju, i to:

- Odgovornost prema funkciji javnog servisa;
- Odgovornost u odnosu na ulogu Pošte u međunarodnom poštanskom saobraćaju;
- Stalno unapređenje kvaliteta postojećih usluga, njihovo inoviranje i uvođenje novih servisa, sa akcentom na elektronsko poslovanje i usluge;

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

- Aktivnu međunarodnu saradnju sa drugim poštanskim upravama i angažovanje u donošenju i sprovođenju odluka i programa međunarodnih poštanskih asocijacija;
- Podizanje kvaliteta ljudskih resursa, prvenstveno u odnosu na obrazovnu i starosnu strukturu;
- Profitno poslovanje kao pretpostavka održivosti i razvoja Pošte Crne Gore;
- Pragmatizovanje koncepta društveno odgovornog poslovanja, kao ilustracije bliskosti Pošte Crne Gore i njenog sociološkog okruženja;
- Razvoj zasnovan na optimizovanju funkcionalno-poslovnih procedura i na realizaciji investicionih i drugih projekata;
- Kontinuitet poslovne uspješnosti, na načelu aktivnog odnosa prema tržištu i okruženju u cjelini, uz punu internu racionalnost poslovanja;
- Puno angažovanje u otklanjanju eksternih ograničenja, prvenstveno po pitanju kompenzacije troškova univerzalnog servisa, harmonizacije regulatornog okvira i zakonskih pretpostavki;
- Razvijanjem kvalitetnih i pristupačnih usluga, uticati na jačanje poštanskog tržišta u Crnoj Gori;
- U skladu sa međunarodnim i nacionalnim zakonodavstvom definisati i implementirati procedure zaštite korisnika;
- Stalne marketinške aktivnosti u uslovima liberalizovanog tržišta poštanskih usluga i pojave novih poštanskih operatera;
- Osavremenjavanje načina prerade poštanskih pošiljaka uvođenjem sistema za automatsko sortiranje, odnosno kupovinom mašine za sortiranje poštanskih pošiljaka;
- U skladu sa zakonom pružati pomoć državnim organima u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma;
- Implementirati odgovarajuća software-ska rješenja za troškovno računovodstvo, GDPR, kao i za adekvatno i pouzdano praćenje aktivnosti iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma;
- Razvijati nove, komercijalne usluge koje će pratiti adekvatna marketinška kampanja;
- Definirati i realizovati brendiranje kompanije kao pouzdanog partnera na kojeg se korisnici mogu osloniti u svakom trenutku.

Kako bi udovoljila zahtjevima korisnika, Pošta Crne Gore treba da proširi svoju ponudu, kako nadogradnjom osnovnih poštanskih usluga, tako i putem novih usluga osmišljenih za ispunjavanje potreba krajnjih korisnika, posebno u domenu elektronskih usluga, Štamparije, kao i logističkih usluga, koje su u korelaciji sa poštanskim uslugama ili predstavljaju njihovo unapređenje.

U 2024. godini je potrebno raditi na tome da se postojeće elektronske usluge Pošte Crne Gore na najbolji način implementiraju u pravni i poslovni okvir Crne Gore (u prvom redu usluge E-pismo i vremenski pečat sa elektronskim potpisom), ali prvenstveno ih treba uključiti u naše poslovanje.

Kadrovska politika biće usmjerena na obezbjeđenju neophodnih kadrovskih kapaciteta uz uvažavanje profesionalnih vještina i kompetencija.

U 2024. godini je potrebno nastaviti sa podizanjem kvaliteta ljudskih resursa, prvenstveno u odnosu na obrazovnu i starosnu strukturu. S tim u vezi, a u cilju zadovoljenja operativnih i stvarnih potreba Pošte Crne Gore, te efikasnog i efektivnog poslovanja, obima poslovanja, potreban broj izvršilaca, shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Pošte Crne Gore utvrdiće se na osnovu godišnjeg kadrovske plana.

Kadrovske plan za 2024. godinu sadržiće podatke o broju izvršilaca u skladu sa važećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Pošte Crne Gore, kao i podatke o planiranom broju

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

izvršilaca na neodređeno i određeno vrijeme, broju zaposlenih koji ispunjavaju uslove za odlazak u starosnu penziju i dr.

I u 2024. godini je potrebno nastaviti u pravcu održavanja postignutog nivoa životnog standarda zaposlenih uz dalje unapređenje principa domaćinskog poslovanja, sa posebnim uvažavanjem povećanja troškova života naših zaposlenih, pa sa tim u vezi eventualnim i poželjnim povećanjem zarada u održivom procentu za sve zaposlene, uz sinergiju svih radnih procesa, kako menadžerskih, tako i operativnih, kao jednog od uslova održivog i profitabilnog poslovanja.

U Službi za odnose sa regulatorom, državnim i međunarodnim organima treba unaprijediti saradnju sa resornim Ministarstvom ekonomskog razvoja kroz bolju fluktuaciju Akata UPU, kao i direktiva EU koje se odnose na djelokrug rada Pošte Crne Gore. S tim u vezi, u 2024. godini potrebno je obezbijediti veći broj prevedenih direktiva EU i Akata Svjetskog poštanskog saveza, kako bi pravovremeno u Službi za odnose sa regulatorom, državnim i međunarodnim organima, u Sektoru za kontrolu poslovanja i izvještavanje, ali i u ostalim dijelovima Pošte Crne Gore, mogli ih implementirati u proces rada i opšta akta Pošte Crne Gore.

U cilju zaštite ličnih podataka korisnika, u 2024. godini je potrebno prilikom uvođenja novih usluga koje obuhvataju i korišćenje istih, konsultovati Službu za zaštitu ličnih podataka i sprečavanje pranja novca, kako bi se u zajedničkom djelovanju izbjegla njihova zloupotreba i postiglo obostrano zadovoljstvo. Time bi se pružio adekvatan odgovor na izazove digitalnog društva, a sve ovo doprinosi i integritetu Pošte Crne Gore i njenom boljem pozicioniranju na tržištu.

U 2024. godini nastaviti sa jačanjem kadrovskih kapaciteta u Službi za unutrašnju kontrolu i izvještavanje kroz angažovanje novih radnika, u skladu sa sistematizacijom. Takođe, u 2024. godini je potrebno pomenutoj Službi obezbijediti službena vozila, čime bi se u potpunosti stvorili uslovi za rad na terenu, što bi direktno uticalo na unapređenje rada Službe za unutrašnju kontrolu i izvještavanje.

Pored ovih faktora, do unapređenja rada Službe se mora doći i iz same Službe, kroz sinhronizovan rad svih zaposlenih kako bi se kroz razne oblike kontrola poslovnih funkcija i ukazivanja na nepravilnosti u svim segmentima rada, došlo do kvalitetnijeg obavljanja poštanskih usluga u Pošti Crne Gore. Posebnu pažnju u kontrolama treba obratiti na podizanje nivoa kvaliteta postojećih usluga, a kada je riječ o novim uslugama. Služba za unutrašnju kontrolu i izvještavanje u cilju podizanja kvaliteta usluga, u 2024. godini će povećati broj kontrola, kako redovnih tako i vanrednih.

U skladu sa zahtjevima tražnje, preferencijama korisnika, regulatornim okvirom, kao i investicionim potencijalom Pošta Crne Gore tokom narednog perioda vršiće određena prilagođavanja u strukturi uslužnog asortimana i to kroz razvoj elektronskih usluga, tako da će neophodne aktivnosti biti usmjerene kako na inoviranje postojećih usluga, tako i na plasman novih servisa.

U 2024. godini, nakon završetka I .faze očekuje se realizacija II.faze revitalizacije starog PKI Sistema.

U Sertifikacionom tijelu, kroz II fazu revitalizacije PKI sistema planirane su slijedeće razvojne aktivnosti:

- **Identity provider** – dobijanje uloge provajdera identiteta i eventualna nabavka pratećeg sistema;
- **ID mobile app** – mobilna verzija aplikacije za Identity provider sistem;
- **Remote signing** – daljinsko potpisivanje, odnosno potpisivanje kroz udaljeni pristup;
- **HSMs Common Criteeria** - nabavka uređaja za elektronsko potpisivanje;
- **Signature and Seal validation** – potvrda, odnosno validacija elektronskog potpisa i pečata;
- **Improve certificate enrolment process on PCG operator workstation** - ubrzavanje procesa izrade digitalnih certifikata;

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

- **Application for reading data from personal ID card in Montenegro** – aplikacija za očitavanje podataka sa lične karte, ukoliko se ne dobije konekcija prema bazama podataka MUP-a Crne Gore.

Sve ove aktivnosti su ograničene finansijskom situacijom u Pošti Crne Gore, odnosno pokrivanjem bar dijela troškova iz raspoloživih fondova EU, na čemu će se intezivno raditi.

S obzirom da je implementacija sistema i obuka zaposlenih za externi DMS završena, nadamo se da će tokom 2024. godine započeti pružanje usluge Digitalna arhiva, kojom bi Pošta Crne Gore izašla na tržište, kao provajder servisa e-arhiva za privredne subjekte i fizička lica. U tom pogledu, u saradnji sa Službom prodaje i marketinga potrebno je i započeti sa intezivnom kampanjom promocije ovog servisa.

Digitalno arhiviranje podrazumijeva korišćenje poslovne aplikacije koja korisnicima omogućava bezbjedno čuvanje podataka, laku pretragu i trenutni pristup željenim podacima, sa bilo kog uređaja i u bilo koje vrijeme.

Servis omogućava trajnost uskladištenih digitalnih dokumenata tokom cijelog perioda skladištenja, čuva upotrebljivost njihovog sadržaja, obezbjeđuje njihovu nepromjenljivost, čuva autentičnost ili dokazivost njihovog porijekla, štiti sačuvane digitalne dokumente od gubitka i obezbjeđuje njihovu urednost.

U 2024. godini je u planu i da uslužno arhiviranje dokumentacije bude usklađeno sa ISO 9001 i ISO 15489 standardima, pri čemu treba da postoji mogućnost dostave dokumenata prema zahtevu klijenata.

U OC Štamparija u 2024. godini, u cilju prilagođavanja zahtjevima tržišta, planiran je redizajn postojećih i uvođenje novih proizvoda i usluga:

- **Razvijanje on-line servisa za OC Štampariju** -Servis bi omogućio korisnicima koji nemaju potpisan ugovor s Poštom Crne Gore (OC Štamparijom) da mogu koristiti naše usluge. Manje firme ili pojedinci bi upload-ovali dokument (pdf, word, xls, txt ...), koji bi se nakon obrade u skladu sa zahtjevima klijenta štampao, kovertirao i slao na uručenje. Plaćanje bi se realizovalo kreditnom karticom,
- **Omogućiti velikim korisnicima OC Štamparije grupno praćenje pošiljaka** - U skladu sa postojećim zahtjevima (poreska rješenja, veće količine štampe preporučenih pošiljaka), kroz track&trace sistem omogućiti uplod spiska i praćenje statusa pošiljaka u realnom vremenu. Trenutno se ovaj dio radi u saradnji s kolegama iz Službe za informacione tehnologije,
- **Redizajn dijela sajta (ili kreiranje pod domena) koji se odnosi na OC Štampariju** - Redizajn bi uključivao kreiranje posebnog dijela sajta ili pod domena za usluge OC Štamparije, kao i kreiranje logotipa,
- **Mogućnost povezivanja usluga štampe sa postojećim i novim servisima,**
- **Modernizacija opreme, na bazi zahtjeva tržišta.**

Služba ostalih servisa i usluga, u cilju približavanja savremenih servisa građanima, kao i građenja imidža kompanije kao savremene i dostupna svima, poseban akcenat u 2024. godini će staviti na razvoj novih usluga i njihovo promovisanje.

Započeto je kreiranje servisa – Pošta osiguranje. Za ovaj servis postavljene su osnove, ali ga treba razviti i osnažiti, kako bi se na šalteru Pošte pružila kvalitetna usluga.

To podrazumijeva aktivnosti koje zavise i od spoljnih faktora, odnosno od saradnje sa resornim Ministarstvom i Agencijom za nadzor osiguranja. Saradnja je neophodna prvenstveno u pogledu formiranja zadovoljavajućeg zakonskog okvira, da bi se pristupilo daljoj realizaciji koja se očekuje u toku 2024. godine.

U 2024. godini, u saradnji sa Vladom Crne Gore i Glavnim gradom sprovede se aktivnosti na obezbjeđivanju građevinskog zemljišta za izgradnju novog Poslovno-Logističkog Centra (PLC) u Podgorici. Potreba izgradnje novog PLC-a je stratejski odgovor Pošte Crne Gore novim zahtjevima tržišta za kvalitetnijim uslugama i konkurentnijim i profitabilnijim nastupom preduzeća na slobodnom tržištu poštanskih i logističkih usluga.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Segment logističkih usluga ima značajan trend rasta i veliki potencijal u Crnoj Gori. Novi zahtjevi tržišta postavljaju nove izazove na koje je Pošta Crne Gore spremna odgovoriti izgradnjom novog PLC-a. Globalizacija je dovela do otvaranja globalnog tržišta proizvoda i usluga. To je postaklo i razvoj savremenih logističkih mreža i usluga. Veliki broj kompanija, posebno trgovačkih preduzeća koja se bave proizvodnjom robe, ima potrebu za uspostavljenjem partnerskih odnosa sa provajderima logističkih usluga, koje podrazumijeva usluge prevoza robe, skladištenja, distribucije i dopunskih logističkih usluga.

E-trgovina je jedan od najznačajnijih generatora poštanskih pošiljaka i zbog toga razvoj logističke podrške za ovu vrstu djelatnosti predstavlja strateški interes Pošte Crne Gore izgradnjom novog, tehnološki i funkcionalno opremljenog PLC-a, Pošta Crne Gore bi realizovala najveći logistički centar na prostoru Crne Gore, koji bi imao odgovarajuće saobraćajno-tehnološke i informaciono-komunikacione funkcije na međunarodnom, državnom i lokalnom nivou.

Ključne aktivnosti u oblasti razvoja i unapređenja logističkih usluga treba usmjeriti ka izgradnji novog automatizovanog poslovno logističkog centra, podizanju nivoa transportnih kapaciteta kroz nabavku adekvatnih vozila, informatizaciji i aplikativnoj podršci uslugama prevoza robe, daljem razvoju integrisanih servisa i procesa.

Ukoliko Poštansko Logistički Centar (PLC) nastavi sa radom u trenutnom prostoru neophodno je u 2024. godini izvršiti izgradnju novog lifta za podizanje tereta, jer je postojeći stavljen van upotrebe iz bezbjednosnih razloga.

U 2024. godini će se nastaviti proces proširenja i obnove vozila dostavnog programa, mopeda za poštare, prateće opreme za mopede (koferi), kao i zamjena i nabavka novih GPS uređaja za poštanske torbe.

U 2024. godini je, u cilju osavremenjavanja načina prerade poštanskih pošiljaka, potrebno uvesti sistem za automatsko sortiranje, odnosno izvršiti nabavku mašine za sortiranje poštanskih pošiljaka.

U 2024. godini je potrebno nastaviti sa razvojem razmjene podataka o carinskim pošiljkama sa međunarodnim poštanskim upravama i sa Upravom carina i prihoda Crne Gore na bazi EAD projekta UPU-a, putem realizacije projekta CDS.

Pre Arrival process carinjenja dolaznih pošiljaka koji podrazumijeva odabir pošiljaka koje će po prispjeću biti ocarinjenje na osnovu najavnih elektronskih podataka. Ovaj postupak će biti moguće realizovati kroz realizaciju projekta GIZ koji se sprovodi u saradnji sa Upravom Prihoda i Carina, a pod pokroviteljstvom Njemačke alijanse za olakšice u trgovini i ima za cilj da ubrza carinjenje u prijemu pošiljaka.

Nastavak aktivnosti oko zamjene dotrajale računarske opreme u Poštanskom centru i Izmjениčnoj pošti, uz nabavku bežičnih skenera i nekoliko lap-top računara koji će biti potrebni za carinjenje pošiljaka na osnovu najavnih podataka. Nabavkom bežičnih (ručnih) skenera bi se mogao pratiti proces dostave (mobilni poštar) kako bi se mogao u realnom vremenu pratiti proces i brzina uručenja pošiljaka kako iz domaćeg tako i iz međunarodnog saobraćaja.

Poboljšanje procedura Pošte carinjenja u odnosu na korisnike uz potrebno dodatno tehničko opremanje.

Povezivanje E-PAP aplikacije sa dostavnom aplikacijom kako bi se iznos carinskog duga, opterećenost pošiljaka istim i njegova naplata mogli sistemski pratiti.

Poboljšanje uslova radne sredine i sredstava rada u Poštanskom centru i Izmjениčnoj pošti, u skladu sa zakonskim zahtjevima i mogućnostima Pošte.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Tokom 2024. godine projekat Centralizovani Integrirani poslovni informacioni sistemi će se preko modula ERP-a i BI-a integrisati i sa šalterskim sistemom.

Radiće se i na razvoju i unapređenju servisa za klijente poput agencija, turističkih organizacija i drugih privrednih subjekata koji bi koristili web sevice za uplatne naloge, predaju pošiljaka, postexpres-a i slično. Takođe u toku 2024. godine planirana je modernizacija poštara/dostavljača sa novim uređajima i software-om koji će biti integrisani u poštansku aplikaciju.

Za 2024.godinu je predviđeno prilagođavanje šalterskog sistema novom načinu poslovanja sa CKB-om.

Takođe, u 2024. godini je planirana nabavka novih servera za virtuelnu platformu čime bi se povećala pouzdanost informacionog Sistema Pošte Crne Gore.

U 2024.godini započeće se sa I.fazom Projekta PAK.

I. faza obuhvataće izradu Projekta koji će biti osnova za raspisivanje tendera za izradu software-a i alata za prikupljanje i obradu podataka, kao i izrade pilot projekta za jedan grad u Crnoj Gori.

U 2024.godini nastavlja se sa implementacijom standarda MEST EN 13850 „Poštanske usluge–Kvalitet usluge- Mjerenje tranzitnog vremena usluge s kraja na kraj usluge za pojedinačnu pošiljku prioritete pošte i pošte prve klase“ putem godišnjeg mjerenja propisanog standardom.

U 2024. godini u cilju sagledavanja kvaliteta usluga biće realizovano nezavisno mjerenje kvaliteta prenosa registrovanih pismonosnih pošiljaka, kao i mjerenje kvaliteta rada zaposlenih.

U 2024. godini očekuje se nastavak dopune „Internih pravila i procedura“, imajući u vidu da je izrada procedura tekuća, konstantna aktivnost koja zavisi od potreba definisanja pojedinačnih poslovnih procesa koji se odvijaju u organizacionim cjelinama Pošte Crne Gore.

U 2024. godini se očekuje završetak započete integracije ERP-a sa šalterskom i dostavnom aplikacijom. Potpunu utilizaciju ovog sistema očekujemo u 2024. godini, nakon uvezivanja sa sistemima koji se koriste (šalterskom, dostavnom, GPS i sl.). Power BI će nam omogućiti brzo prikupljanje velike količine podataka, iz svih sistema u upotrebi, u cilju automatskog kreiranja potrebnih predefinisanih izvještaja.

Takođe, kako ovaj sistem pruža uvid u istoriju podataka, automatski ih obrađuje i vizuelizuje, pomoći će menadžmentu da na jednostavan način pravi poslovne analize, kreira poslovne strategije, postavlja ciljeve, mijenja ih i brzo se prilagođava uočenim kretanjima i promjenama u kretanju. Krajnji rezultat i potpuno funkcionalan BI sistem očekujemo u 2024. godini.

U cilju dobijanja analitičnijih i sveobuhvatnijih izvještaja na svim nivoima, u 2024. je potrebno obezbijediti stručnu obuku zaposlenih radi unapređenja vještina prilikom uvođenja novih tehnologija i usluga u Sektoru za poštansku analitiku i komercijalnu podršku poslovanju. Pored obuke za potpuno upoznavanje mogućnosti Power BI i za efikasno korišćenje ove alatke, zaposlenima će biti potrebne interne i eksterne obuke kako da podatke koje dobijaju iskoriste za donošenje logičnih zaključaka u analiziranju poslovnih procesa, razumijevanje uzroka i posledica, identifikovanje ključnih faktora koji utiču na poslovne rezultate, detektovanju slabosti, snaga i mogućnosti. Obuka treba obuhvatiti unapređenje procesa izvještavanja i izrade prezentacija sa obrazloženjima, predlozima i smjernicama.

Kako bi udovoljila zahtjevima krajnjih korisnika, Pošta Crne Gore planira da pristupi novim uslugama Global Customer Care System-a (GCCS) proizvod International Post Corporation (IPC), u cilju brže informisanosti o statusu poslanih preporučenih pismonosnih pošiljaka u međunarodnom poštanskom saobraćaju i kvalitetnijeg i bržeg rješavanja potražnih postupaka međunarodnih pošiljaka.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

U 2024. godini planiran je pristup GCCS-u za rješavanje potražnica za preporučene pošiljke, čijim pristupom bi Pošta Crne Gore bila tehnološki povezana sa svim svjetskim poštanskim upravama, u cilju kvalitetnije međusobne komunikacije o razmjeni podataka o statusima svih vrsti pošiljaka.

Razvojem e-commerce usluga i on line kupovine, u porastu su i zahtjevi korisnika za bržim povratnim informacijama o statusima pošiljaka, što će pristup navedenom sistemu i omogućiti.

Uvođenje virtuelnog asistenta Chatbot, čijom primjenom bi se omogućilo brže rješavanje upita korisnika, što bi značajno povećalo kvalitet korisničkog iskustva.

Razvojem Web servisa Web telegram imamo za cilj približavanje krajnjem korisniku i olakšan pristup uslugama Pošte Crne Gore. Prelaskom na novo rješenje biće otklonjene sve poteškoće u korišćenju ovog servisa i samim tim će se povećati pouzdanost istog, što će imati za cilj povećanje broja korisnika.

Edukacija zaposlenih u Call centru učešćem u radionicama za obuku kvalitetnije poslovne komunikacije sa korisnicima.

Jačanje zaštite korisnika – jedan je od važnijih ciljeva. Polazna vrijednost je nastavak implemetnacije standarda EN14012 „Poštanske usluge–Kvalitet usluge- Principi za rješavanje žalbi“. Praćenje realizacije ovog cilja ostvaruje se i kroz izvještaje EKIP-a o stepenu zadovoljstva individualnih korisnika poštanskih usluga. S tim u vezi, planirana je edukacija korisnika kroz edukativni materijal u cilju kvalitetnije informisanosti korisnika o njihovim pravima, i mogućnostima korišćenja poštanskih usluga.

U 2024.godini neophodno je obezbijediti fleksibilnost cijena kako bi, ne samo pridobili nove korisnike, već i zadržali postojeće.

U 2024. godini Prodajni tim Službe prodaje i marketinga će imati sastanke sa potencijalnim korisnicima pismonosnih usluga u cilju ugovaranja prodaje ovih usluga. Ciljna grupa su lokalne samouprave koje ne koriste naše usluge u ovom trenutku (Nikšić), kao i lokalna javna preduzeća, ali i privatna preduzeća koja su samostalno organizovala dostavu svojih faktura ili pismonosnih pošiljaka.

Unapređenje Mpoštar usluge u dijelu operativnih mogućnosti za povećanje broja pošiljaka za dostavu. Cilj je preuzimanje najvećeg broja Zarinih pošiljaka u Crnoj Gori nakon prilagođavanja i proširenja naših kapaciteta nakon čega nastavljamo sa ugovaranjem novih poslova vezanih za ovu uslugu.

U fokusu planova za 2024. godinu je aktivno promovisanje i prodaja usluge DMS-a, završetak oblikovanja usluge DMS, definisanjem paketa i cijene i postavljanjem informacija o ovoj usluzi na našoj web stranici.

Ova usluga će korisnicima pomoći u upravljanju njihovom dokumentacijom i biće od suštinskog značaja za njihovu efikasniju organizaciju i razmjenu podataka. Naziv usluge, koji smo usvojili nakon pažljivih razmatranja **PostArhiv**. Ova odluka proizilazi iz želje da korisnik ima jasnu sliku da je u pitanju usluga arhiviranja Pošte Crne Gore.

Post fiskal je usluga koju Pošta Crne Gore nudi svojim korisnicima u saradnji sa kompanijom Restart It. Nepovoljan ugovor koji Pošta Crne Gore ima sa njima ističe u martu 2024. godine. Ovaj ugovorni odnos nije dobro postavljen za Poštu Crne Gore, što se planira ispraviti, kroz ponudu drugačijih uslova Restart It-u ili izboru druge kompanije. Promjene bi se odnosile na procenat raspodjele, kao i plaćanje vlasniku software-a po naplati, a ne po fakturisanju, kako je to do sada bio slučaj.

Razvoj marketing strategije za Poštu Crne Gore obuhvata širok spektar ciljeva usmjerenih na povećanje svijesti o brendu, privlačenje novih korisnika i održavanje odnosa s postojećim:

- **Digitalni marketing** - korištenje online kanala kao što su društvene mreže, internet oglašavanja

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

- (Google Adds) i e-mail marketing kampanja kako bi se održao angažman s postojećim korisnicima, i kako bi se naši poslovni partneri upoznali sa svim uslugama Pošte Crne Gore. Digitalni marketing igra ključnu ulogu u promociji usluga i izgradnji online prisutnosti;
- **Upravljanje web stranicom** - brigu o vođenju web stranice bi trebalo prepustiti marketing odeljenju. Uz nastavak bliske saradnje sa Višim saradnikom Izvršnog direktora za odnose sa javnošću, ali sa većim fokusom na unapređenje online prisutnosti kroz optimizaciju web strane (SEO), uvezivanjem sa društvenim mrežama i digitalnim oglašavanjem;
 - **Implementacija chatbot sistema** - chatbot sistem bi bio integrisan sa našom web stranicom i Facebook profilom. Ovaj tehnološki dodatak ima za cilj olakšavanje komunikacije sa korisnicima naših usluga, pružajući im efikasno rješenje za njihova pitanja i probleme. Očekujemo da će ovaj chatbot značajno rasteretiti rad Call centra, budući da je pokazao izuzetnu efikasnost u rešavanju preko 70% upita kroz svoju "bazu znanja". Ova inicijativa ne samo da poboljšava korisničko iskustvo, već i doprinosi efikasnijem upravljanju zahtjevima korisnika;
 - **Saradnja s partnerima** - održavanje partnerstava s drugim kompanijama radi zajedničkih marketinških inicijativa (npr. Sport Vision kolaboracija);
 - **Društvene mreže** - Stvaranje relevantnog i vrijednog sadržaja, kako bi privukli pažnju potencijalnih klijenata, ali i povećali broj klijenata;
 - **Word of mouth** - Ovaj vid promocije je vjerovatno i najefikasniji, ali se temelji na kvalitetu naše usluge, kontaktu sa našim zaposlenima i zadovoljstvu tim kontaktom. Ovaj vid marketinga često i pokreću sami zaposleni, te je za word of mouth najbitnije staviti fokus na zaposlenog. Njegovu obuku i zadovoljstvo;
 - **Korištenje referenci i recenzija** - objavljivanje pozitivnih referenci i recenzija zadovoljnih klijenata kako bi izgradili povjerenje potencijalnih klijenata.

Ovi ciljevi zajedno čine osnovu za sveobuhvatnu marketinšku strategiju koja može pomoći Pošti Crne Gore da efikasno komunicira sa svojom ciljanom publikom, poveća svoju online prisutnost i dodatno unaprijedi svoj imidž.

U 2024. godini u saradnji Službe za upravljanje imovinom i korporativnu bezbjednost, Službe prodaje i marketinga i Sektora Regionalni Centri, planirana je realizacija projekta otvaranja Muzeja pošte Crne Gore.

U 2024. godini odvijace se redovne aktivnosti vezane za realizaciju Programa izdavanja prigodnih poštanskih maraka za 2024.godinu, kao i usvajanje Programa izdavanja prigodnih poštanskih maraka za 2025. godinu.

Planirana je izmjena Pravilnika o poštanskim markama i vrjednosnicama, kojim bi, između ostalog, bilo predviđeno smanjenje broja obaveznih elemenata poštanske marke, dodavanje novih filatelističkih proizvoda i još promjena koje bi omogućile inoviranje filatelističkih proizvoda i praćenje globalnih trendova u filateliji.

U 2024.godini Pošta Crne Gore će nastaviti sa adaptacijom i prilagođavanjem pristupa objekata za OSI.

U 2024. godini potrebno je kompanijski portal prilagoditi slijepim i slabovidim osobama.

Planirana je realizacija projekta kojim će biti uređeno pitanje pravilnog odlaganja otpada u svim poslovnicama na teritoriji Crne Gore

U 2024. godini potrebno je da segment komunikacije, odnosno odnos sa javnošću organizaciono dobije veći prostor. U fokusu tog organizacionog dijela bi bila interna i eksterna komunikacije, projekti iz segmenta društveno odgovornog poslovanja, protokolarne i aktivnosti organizovanja kompanijskih događaja.

Time bi se omogućilo stvaranje adekvatnog komunikacionog ambijenta za uvođenje novih usluga i marketinško-prodajne aktivnosti. Časopis za zaposlene, kao i viber grupe uticale bi na informisanost zaposlenih i lakše promovisanje vrijednosti koje menadžment Pošte Crne Gore želi približiti svim

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

zaposlenima. Pojačane, strateški i planski definisane eksterne komunikacije doprinijeće korporativnom imidžu i stvaranju poželjne slike o Pošti crne Gore.

U djelokrugu rada ovog organizacionog dijela bile bi i aktivnosti u vezi sa poštovanjem prava osjetljivih društvenih grupa, sponzorstva i projekti iz oblasti zaštite životne sredine, odnosno ispunjavanja ekoloških standarda.

Istovremeno sa organizacionim uobličavanjem komunikacionog segmenta potrebno je usvojiti Komunikacionu strategiju koja definiše ključne strateške i operativne ciljeve iz oblasti odnosa sa javnosti i društveno odgovornog poslovanja.

U cilju podizanja kvaliteta i dostupnosti usluga u Sektoru za poštansku analitiku i komercijalnu podršku poslovanju u 2024. godini planirano je u vezi slijedećih usluga:

- **Pismo** - univerzalna poštanska usluga koja u cijelom svijetu bilježi pad iz opštepoznatih razloga, digitalizacije i elektronskog slanje informacija. Ovaj pad je moguće samo usporiti povećavanjem broja komitenata, a da bi do toga došlo, neophodno je unaprijediti kvalitet dostave i imati dobru cjenovnu politiku. Fleksibilnost u formiranju cijena može se postići definisanjem popusta na osnovu procentualnog učešća pojedinačnih tehnoloških faza u troškovima koji nastaju u toku procesa pružanja usluge Pismo. Ove popuste smo imali i u prethodnom cjenovniku;
- **Paket** - za unapređenje ove usluge je, kao i za unapređenje usluge Pismo, osnovno imati kvalitetna i uredna dostava. Usluga paket ima veliki razvojni potencijal dok god je e-commerce prisutan i bilježi rast. Razvoj ove usluge zahtijeva što veću automatizaciju u svim fazama pa su tako razvijena rješenja za automatski prijem pošiljaka, automatsko određivanje najboljih transportnih ruta, ruta za isporuku, automatsko preuzimanje i sl. Poštanski operatori, ali i Last mile delivery kompanije širom svijeta uveliko koriste dostavne aplikacije koje imaju uvezan real time T&T, mogućnost elektronskog potpisa korisnika prilikom preuzimanja pošiljke, POS terminale za plaćanje otkupnine ili cijene carine na dostavi, PUDO lokacije i sl. Kako bi za Poštu Crne Gore bilo najbolje da sva ova rješenja dobije kroz jedan sveobuhvatan projekat, plan Službe za upravljanje servisima i uslugama u 2024. godini će biti da u saradnji sa Sektrom za rast i razvoj istraži tržište i napravi tehničko rješenje za implementaciju ovog projekta ukoliko bude finansijskih sredstava;
- **Novčano poslovanje** - Unapređenje procesa obrade uputnica Ministarstva rada i socijalnog staranja, Fonda PIO, Ministarstva poljoprivrede nabavkom brzog i izradom odgovarajućeg software-a koji će koristiti tehnologiju Optical Character Recognition (OCR) i prepoznavanje bar code-a na uputnici.

Pad određenih usluga koje Pošta Crne Gore u ovom trenutku pruža je neminovan. To su sledeće usluge: štampa i dostava računa, štampa prepisa i plaćanje računa na šalterima. Zbog primijećenog sve većeg obima korištenja aplikacija za plaćanje računa, kakve su digitalni kiosk, ali i aplikacije koje imaju svi mobilni operatori, EPCG, ali i neka lokalna javna preduzeća (vodovod i kanalizacija Podgorica), potrebno je razviti kvalitetnu aplikaciju koja bi objedinila sve ove aplikacije i pružila mogućnost korisniku da na jednoj app ima uvid u sve svoje račune i mogućnost plaćanja istih.

U 2024. godini je potrebno ispitati mogućnosti izrade ovakve aplikacije i ukoliko se pokaze mogućim, napraviti potrebnu detaljnu specifikaciju za izradu iste. Ispitale bi mogućnost integrisanje prenosa novca na račun na istoj aplikaciji. Aplikacija bi se mogla nazvati: digitalni šalter, ePošta ili PoštaPay;

- **Post Shop** - Da bi Post shop mogao povećati svoje prihode, potrebno je na svaki Post shop gledati kao na posebno prodajno mjesto, čiji bi asortiman diktirala lokacija na kojoj se nalazi, konkurencija u blizini i tražnja. Organizaciju rada u samom Post shopu uslovljavaju prostorni kapaciteti i broj zaposlenih. Potrebno je raditi na realizaciji mogućnosti gdje je to izvodljivo, da zaposleni u Post Shop-u prodaju robu iz Post Shop-a, a uz to su i pomoćni šalteri. U 2024. godini je potrebno ispitati mogućnosti svake Post shop lokacije pojedinačno i dati ili konkretne predloge koji će oživjeti Post shop ili ih zatvoriti.

Takođe, potrebno je obnoviti dozvole za rad, obnova licenci za prodaju, podrška Službe prodaje i marketinga, kao i bliska saradnja sa Regionalnim Centrima i Službom za upravljanje imovinom i korporativnu bezbjednost na poslovima adaptacije prostora Post shop-a i standardizacije njegovog

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

izgleda.

U cilju podizanja kvaliteta i dostupnosti usluga kao i poboljšanja poslovanja Pošte Crne Gore u Sektoru Regionalni centri u 2024. godini planirane su sljedeće aktivnosti:

- Poboljšanje uslova rada i proširenje kapaciteta express pošte 80000 Podgorica i Express službi u ostalim RC;
- Izrada analize za opravdanošću uvođenja treće smjene u dostavnoj pošti 81000 Podgorica;
- Kontinuirana analiza rentabilnosti i poslovanja svih poslovnica Pošte Crne Gore i shodno tome donošenje potrebnih odluka;
- Praćenje primjene budućeg Pravilnika o radu dostave, odnosno kvaliteta rada dostave;
- Korišćenjem podataka sa informacionog sistema povećanje produktivnosti rada svih zaposlenih u Sektoru Regionalni Centri a sve u cilju povećanja kvaliteta pružanja usluga Pošte Crne Gore;
- Valorizacija viška poslovnog prostora u svim RC-ima modelom davanja u zakup uz prethodnu saglasnost osnivača;
- Nastavak saradnje sa EPCG da se kroz njihov program Solari 500 na svim objektima koji za to ispunjavaju uslove postave se solarni paneli.

5. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

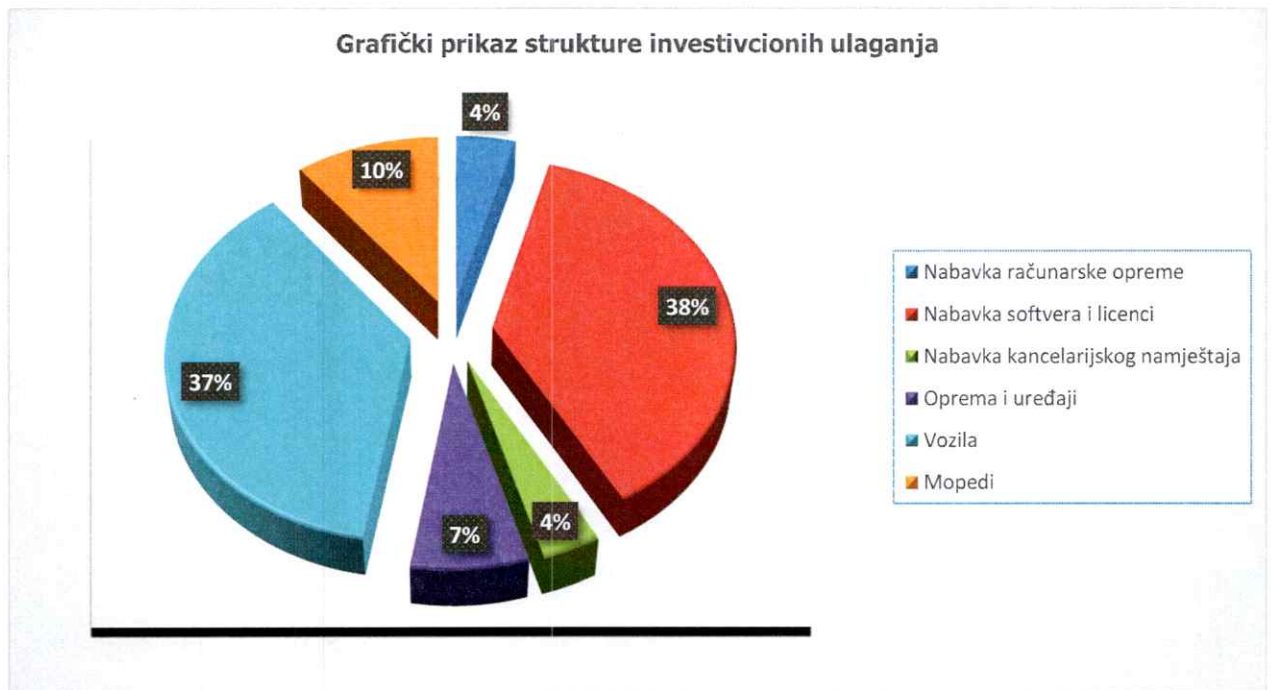
5.1. Istraživanje i razvoj

Investicije u novu tehnološku opremu, modernizacija i proširenje kapaciteta te poslovanje u skladu sa održivim razvojem temeljne su razvojne komponente koje se prenose i u naredne periode.

Pregled investicionih ulaganja

Pošta Crne Gore	2022.	2023.
Nabavka računarske opreme	356,236	52,041
Nabavka softvera i licenci	1,122,008	452,559
Nabavka kancelarijskog namještaja	29,431	43,121
Oprema i uređaji	33,138	85,687
Vozila	0	443,757
Mopedi	277,500	126,728
UKUPNO	1,818,313	1,203,892

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Za finansiranje investicija u 2023. godini izdvojena su novčana sredstva u iznosu od 1.203.892 €. Najveći dio investicija odnosi se na:

- **nabavku softvera i licenci (38% - 452.559 €)** - Softveri u iznosu od 443.018€ (BI sistem, ERV sistem, ERP, Web poštar, Šalterska aplikacija, UOS, Telegrami, Aplikacija za prikazivanje podataka, Aplikacija za SMS obavještenja korisnicima za prispjele pošiljke, dorada aplikacije T&T) i licence u iznosu od 9.541€ (Microsoft office 2021).
- **nabavku vozila (37% - 443.757€)** - Nabavljeno ukupno 13 vozila od kojih 6 električnih lakodostavnih u iznosu od 205.022 €, 4 teretna u iznosu od 145.840€ i 3 električna putnička u iznosu od 92.895 €.
- **nabavku mopeda (10 % - 126.728 €)** - Nabavljeno 40 električnih mopeda za potrebe poštara.
- **nabavku opreme i uređaja (7% - 85.687 €)** - Nabavka alarma, video nadzora, gps uređaja, telefonske centrale, klima, sefova, vaga.
- **nabavka računarske opreme (4% - 52.041€)** - Nabavka računara, bar kod skenera i stampaća.
- **nabavka kancelarijskog namještaja (4% - 43.121€)** - Nabavka radnih stolova, stolica, polica i plakara.

Navedene investicije realizovane su u skladu sa Planom javnih nabavki za 2023. godinu i Programom rada i razvoja Pošte za 2023. godinu

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

5.2. Ulaganje u obrazovanje zaposlenih

Profesionalni razvoj zaposlenih u Pošti Crne Gore karakteriše se kontinuiranim unapređivanjem znanja, sposobnosti i vještina neophodnih za realizaciju radnih zadataka koje nameću savremeni standardi, zakonska regulative i poslovna praksa u oblasti djelatnosti Društva, kako sa teorijskog tako i sa praktičnog aspekta. Pohađanjem kurseva, seminara, kontinuiranih obuka i sl. podstiče se i unapređuje profesionalni razvoj zaposlenih i stvaraju mogućnosti profesionalnog napredovanja.

6. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA

Pošta Crne Gore u toku 2023. godine nije otkupljivala svoje akcije/udjele.

7. POSLOVNE JEDINICE

Broj zaposlenih u Pošti Crne Gore na neodređeno vrijeme na dan 31.12.2023. godine iznosi 981. Posredstvom agencija za zapošljavanje bilo je angažovano 244 radnika. Ukupan broj zaposlenih na kraju 2023. godine iznosi 1225.

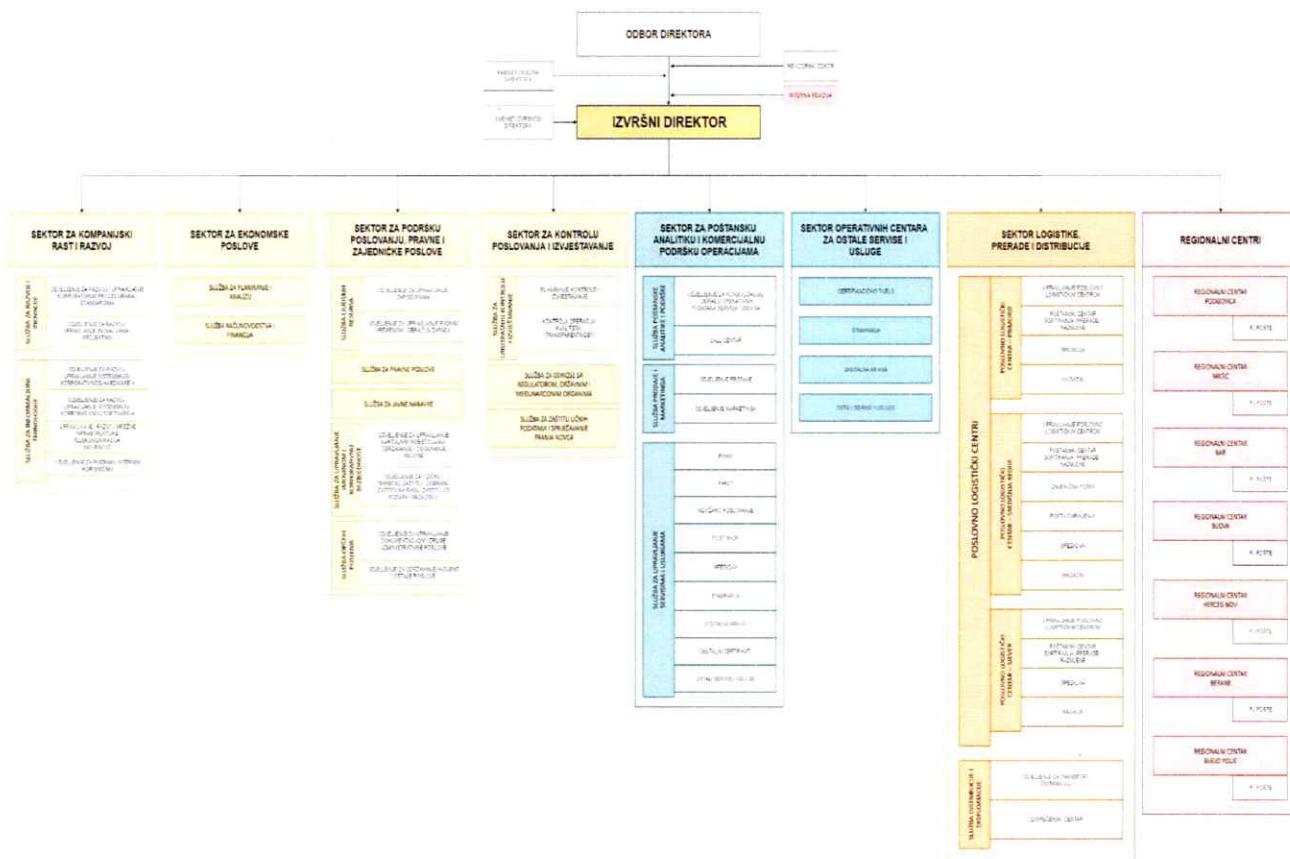
Unutrašnja organizacija Pošte utvrđena je Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Jednočlanog akcionarskog društva Pošte Crne Gore Podgorica br. 00010-19685/3 od 15.10.2021. godine, br. 00010-20532/2-2 od 02.11.2021. godine, br. 00010-2037/3-1 od 10.02.2022. godine br. 00010-5413/18 od 30.05.2022. godine. i br. 00010-10664/17-2 od 17.06.2022. godine (prečišćen tekst).

Usvojeni organizacioni koncept će doprinijeti efikasnijoj realizaciji programa rada i razvoja Pošte i definisanih poslovnih ciljeva.

- Pošta Crne Gore svoju djelatnost obavlja u 160 pošta, od čega su 47 franšize.
- Dostavnu mrežu Pošte čini 337 poštara - dostavljača, koji svoju djelatnost obavljaju putem 49 dostavnih pošta. U navedenu mrežu nisu uračunate franšizne pošte.
- Jedna pošta u prosjeku opslužuje 3.975 stanovnika, a površina koju pokriva jedna pošta je 88.99 km²
- Korisnicima poštanskih usluga na raspolaganju je 195 poštanska kovčežića i 1.079 poštanskih fahova.
- Vozni park čini 86 vozila. Od tog broja dostavnih i dostavno-putničkih vozila je bilo 66, a putničkih 20.

Pošta Crne Gore AD Podgorica posjeduje najveću poslovnu mrežu koja pokriva cijelu teritoriju države. Topografija mreže, kapaciteti, tehnološki i ljudski resursi u funkciji su dostupnosti usluga, kao i unapređenja kvaliteta servisa pošte. U nastavku slijedi šematski prikaz organizacione strukture Pošte Crne Gore:

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

ORGANIZACIONE JEDINICE I RUKOVODEĆE POZICIJE

1. UPRAVA

a. KABINET ODBORA DIREKTORA

RM: 000 - Predsjednik odbora direktora

b. INTERNA REVIZIJA

RM: 010 - Glavni interni revizor

c. IZVRŠNI DIREKTOR

i. KABINET IZVRŠNOG DIREKTORA

RM: 100 - Izvršni direktor

2. SEKTOR ZA KOMPANIJSKI RAST I RAZVOJ

RM: 200 - Direktor kompanijskog rasta i razvoja

a. SLUŽBA ZA RAZVOJ I INOVACIJE

RM: 201 - Rukovodilac razvoja i inovacija

i. ODJELJENJE ZA RAZVOJ I UPRAVLJANJE KORPORATIVNIM PROCEDURAMA I STANDARDIMA

RM: 202 - Koordinator za razvoj i upravljanje poslovnim procedurama istandardima

ii. ODJELJENJE ZA RAZVOJ I UPRAVLJANJE INOVACIJAMA I PROJEKTIMA

RM: 206 - Koordinator za razvoj i upravljanje inovacijama i projektima

b. SLUŽBA ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

RM: 212 - Rukovodilac informacionim tehnologijama

i. ODJELJENJE ZA RAZVOJ I UPRAVLJANJE SISTEMSKOG I KORPORATIVNOG HARDWARE-A

RM: 213 - Koordinator za razvoj i upravljanje sistemskim i korporativnim hardware-om

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

ii. ODJELJENJE ZA RAZVOJ I UPRAVLJANJE SISTEMSKOG I KORPORATIVNOG SOFTWARE-A

RM: 217 - Koordinator za razvoj i upravljanje sistemskim i korporativnim software-om

iii. ODJELJENJE ZA RAZVOJ I UPRAVLJANJE MREŽNOM INFRASTRUKTUROM, TELEKOMUNIKACIJAMA I SIGURNOSTI

RM: 221 - Koordinator za razvoj i upravljanje mrežnom infrastrukturom, telekomunikacijama i sigurnosti

iv. ODJELJENJE ZA PODRŠKU INTERNIM KORISNICIMA

RM: 224 - Koordinator podrške internim korisnicima

3. SEKTOR ZA EKONOMSKE POSLOVE

RM: 300 - Direktor ekonomskih poslova

a. SLUŽBA ZA PLANIRANJE I ANALIZU

RM: 301 - Rukovodilac planiranja i analize

b. SLUŽBA RAČUNOVODSTVA I FINANSIJA

RM: 304 - Rukovodilac računovodstva i finansija

4. SEKTOR ZA PODRŠKU POSLOVANJU, PRAVNE I ZAJEDNIČKE POSLOVE

RM: 400 - Direktor podrške poslovanju, pravnih i zajedničkih poslova

a. SLUŽBA LJUDSKIH RESURSA

RM: 401 - Rukovodilac ljudskim resursima

i. ODJELJENJE ZA UPRAVLJANJE ZAPOSLENIMA

RM: 402 - Koordinator za upravljanje zaposlenima

ii. ODJELJENJE ZA UPRAVLJANJE RADNIM VREMENOM I OBRAČUN ZARADA

RM: 405 - Koordinator za upravljanje radnim vremenom i obračun zarada

b. SLUŽBA ZA PRAVNE POSLOVE

RM: 408 - Rukovodilac pravnih poslova

c. SLUŽBA ZA JAVNE NABAVKE

RM: 412 - Rukovodilac za javne nabavke

d. SLUŽBA ZA UPRAVLJANJE IMOVINOM I KORPORATIVNU BEZBJEDNOST

RM: 415 - Rukovodilac upravljanja imovinom i korporativne bezbjednosti

i. ODJELJENJE ZA UPRAVLJANJE KAPITALNIM INVESTICIJAMA, ODRŽAVANJE I OSIGURANJE IMOVINE

RM: 416 - Koordinator za upravljanje kapitalnim investicijama, održavanje i osiguranje imovine

ii. ODJELJENJE ZA FIZIČKU I TEHNIČKU ZAŠTITU I ODBRANU, ZAŠTITU NA RADU, ZAŠTITU OD POŽARA I EKOLOGIJU

RM: 423 - Koordinator za fizičku, tehničku zaštitu i odbranu, zaštitu na radu, zaštitu od požara i ekologiju

e. SLUŽBA OPŠTIH POSLOVA

RM: 429 - Rukovodilac opštih poslova

i. ODJELJENJE ZA UPRAVLJANJE DOKUMENTACIJOM I DRUGE ADMINISTRATIVNE POSLOVE

RM: 430 - Koordinator za upravljanje dokumentacijom i administraciju

ii. ODJELJENJE ZA ODRŽAVANJE HIGIJENE I OSTALE POSLOVE

RM: 433 - Koordinator za održavanje higijene i ostale poslove

5. SEKTOR ZA KONTROLU POSLOVANJA I IZVJEŠTAVANJE

RM: 500 - Direktor kontrole poslovanja i izvještavanja

a. SLUŽBA ZA UNUTRAŠNJU KONTROLU I IZVJEŠTAVANJE

RM: 501 - Rukovodilac unutrašnje kontrole i izvještavanja

i. ODJELJENJE ZA PLANIRANJE KONTROLE I IZVJEŠTAVANJE

RM: 502 - Koordinator za planiranje kontrole i izvještavanje

ii. ODJELJENJE ZA KONTROLU OPERACIJA, KVALITETA I TRANSPARENTNOG POSLOVANJA

RM: 505 - Koordinator za kontrolu operacija, kvaliteta i transparentnosti poslovanja

b. SLUŽBA ZA ODNOS SA REGULATOROM, DRŽAVNIM I MEĐUNARODNIM ORGANIMA

RM: 509 - Rukovodilac za odnose s regulatorom, državnim i međunarodnim organima

c. SLUŽBA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA I SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

RM: 512 - Rukovodilac za zaštitu ličnih podataka i sprječavanje pranja novca

6. SEKTOR ZA POŠTANSKU ANALITIKU I KOMERCIJALNU PODRŠKU OPERACIJAMA

RM: 600 - Direktor poštanske analitike i komercijalne podrške operacijama

a. SLUŽBA POŠTANSKE ANALITIKE I PODRŠKE

RM: 601 - Rukovodilac poštanskom analitikom i podrškom

i. ODJELJENJE ZA KONSOLIDACIJU I OBRADU OPERATIVNIH PODATAKA SERVISA I USLUGA

RM: 602 - Koordinator konsolidacije i obrade operativnih podataka poštanskih i ostalih servisa i usluga

ii. CALL CENTAR

RM: 606 - Koordinator call centra

b. SLUŽBA PRODAJE I MARKETINGA

RM: 610 - Rukovodilac prodaje i marketinga

i. ODJELJENJE PRODAJE

RM: 611 - Koordinator prodaje

ii. ODJELJENJE MARKETINGA

RM: 619 - Koordinator marketinga

c. SLUŽBA ZA UPRAVLJANJE SERVISIMA I USLUGAMA

RM: 624 - Rukovodilac za upravljanje servisima i uslugama

i. PISMO

RM: 625 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - pismo

ii. PAKET

RM: 628 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - paket

iii. NOVČANO POSLOVANJE

RM: 631 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - novčano poslovanje

iv. POST SHOP

RM: 635 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - post shop

v. ŠPEDICIJA

RM: 637 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - špedicija

vi. ŠTAMPARIJA

RM: 639 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - štamparija

vii. DIGITALNA ARHIVA

RM: 641 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - digitalna arhiva

viii. DIGITALNI CERTIFIKATI

RM: 643 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - digitalni certifikati

ix. OSTALI SERVISI I USLUGE

RM: 645 - Koordinator za razvoj usluge, promociju, prodaju i kontrolu - ostali servisi i usluge

7. SEKTOR OPERATIVNIH CENTARA ZA OSTALE SERWISE I USLUGE

RM: 700 - Direktor operativnih centara za ostale servise i usluge

a. CERTIFIKACIONO TIJELO

RM: 701 - Rukovodilac aktivnosti operativnog centra - certifikaciono tijelo

b. ŠTAMPARIJA

RM: 704 - Rukovodilac aktivnosti operativnog centra - štamparija

c. DIGITALNA ARHIVA

RM: 708 - Rukovodilac aktivnosti operativnog centra - digitalna arhiva

d. OSTALI SERVISI I USLUGE

RM: 711 - Rukovodilac aktivnosti operativnog centra - ostali servisi i usluge

8. SEKTOR LOGISTIKE, PRERADE I DISTRIBUCIJE

RM: 800 - Direktor logistike, prerade i distribucije

a. POSLOVNO LOGISTIČKI CENTRI

RM: 801 - Rukovodilac logistike, prerade i distribucije za poslovno logističke centre

i. POSLOVNO LOGISTIČKI CENTAR – PRIMORJE

RM: 802 - Rukovodilac poslovnog logističkog centra

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

1. UPRAVLJANJE POSLOVNO LOGISTIČKIM CENTROM

RM: 803 - Koordinator poslovnih aktivnosti logističkog centra

2. POŠTANSKI CENTAR SORTIRANJA, PRERADE I RAZMJENE

RM: 809 - Koordinator poštanskog centra

3. ŠPEDICIJA

RM: 810 - Koordinator špedicije

4. MAGACIN

RM: 813 - Koordinator magacina

ii. POSLOVNO LOGISTIČKI CENTAR - SREDIŠNJA REGIJA

RM: 802 - Rukovodilac poslovno logističkog centra

1. UPRAVLJANJE POSLOVNO LOGISTIČKIM CENTROM

RM: 803 - Koordinator poslovnih aktivnosti logističkog centra

2. POŠTANSKI CENTAR SORTIRANJA, PRERADE I RAZMJENE

RM: 809 - Koordinator poštanskog centra

3. IZMJENIČNA POŠTA

RM: 816 - Koordinator izmjenične pošte

4. POŠTA CARINJENJA

RM: 819 - Koordinator pošte carinjenja

5. ŠPEDICIJA

RM: 810 - Koordinator špedicije

6. MAGACIN

RM: 813 - Koordinator magacina

iii. POSLOVNO LOGISTIČKI CENTAR – SJEVER

RM: 802 - Rukovodilac poslovno logističkog centra

1. UPRAVLJANJE POSLOVNO LOGISTIČKIM CENTROM

RM: 803 - Koordinator poslovnih aktivnosti logističkog centra

2. POŠTANSKI CENTAR SORTIRANJA, PRERADE I RAZMJENE

RM: 809 - Koordinator poštanskog centra

3. ŠPEDICIJA

RM: 810 - Koordinator špedicije

4. MAGACIN

RM: 813 - Koordinator magacina

b. SLUŽBA DISTRIBUCIJE I EKSPLOATACIJE

RM: 821 - Rukovodilac distribucije i eksploatacije

i. ODJELJENJE ZA TRANSPORT I DISTRIBUCIJU

RM: 822 - Koordinator transporta i distribucije

ii. DISPEČERSKI CENTAR

RM: 826 - Koordinator za upravljanje poštarima i dostavljačima

9. REGIONALNI CENTRI

RM: 900 - Direktor regionalnih centara

a. REGIONALNI CENTAR PODGORICA

RM: 901 - Rukovodilac regionalnog centra

b. REGIONALNI CENTAR NIKŠIĆ

RM: 901 - Rukovodilac regionalnog centra

c. REGIONALNI CENTAR BAR

RM: 901 - Rukovodilac regionalnog centra

d. REGIONALNI CENTAR BUDVA

RM: 901 - Rukovodilac regionalnog centra

e. REGIONALNI CENTAR HERCEG NOVI

RM: 901 - Rukovodilac regionalnog centra

f. REGIONALNI CENTAR BIJELO POLJE

RM: 901 - Rukovodilac regionalnog centra

g. REGIONALNI CENTAR BERANE

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

RM: 901 - Rukovodilac regionalnog centra

8. PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA

Pošta Crne Gore ima definisanu poslovnu politiku upravljanja finansijskim instrumentima kroz temeljna načela sa ciljem da se:

- Osigura kratkoročna i dugoročna likvidnost,
- Obezbjede neophodna investiciona ulaganja.

Krajnji cilj upravljanja finansijskim instrumentima je ostvarenje maksimalnog prinosa uz minimalni rizik.

Finansijsku imovinu ovog pravnog lica u prethodnom periodu, činili su gotovina i gotovinski ekvivalenti i potraživanja. U narednom periodu, Pošta Crne Gore, planira da strukturu finansijske imovine unaprijedi u korist gotovine i gotovinskih ekvivalenata, čime će održati kratkoročnu i dugoročnu likvidnost i finansijsku stabilnost.

Finansijske obaveze čine obaveze iz tekućeg poslovanja i obaveze koje proističu iz Kolektivnog ugovora, a koje preduzeće redovno izmiruje u rokovima dospijeca.

9. SOCIJALNA I KADROVSKA PITANJA, POŠTOVANJE LJUDSKIH PRAVA

Pošta važi za pouzdanog poslovnog partnera i instituciju od povjerenja, na usluzi građanima i državi, što ostvaruje zahvaljujući posvećenosti i znanju svih zaposlenih. Zaposleni u Pošti Crne Gore ostvaruju Zakonom predviđena radna prava. Redovno izmirivanje zarada, isplaćivanje stimulativnog dijela zarade, finansijske pomoći koje dodjeljuje Sindikat, obezbjeđivanje banjaskih liječenja, dodjela jubilarnih nagrada, stručni razvoj i usavršavanje kadrova kroz organizaciju internih i eksternih obuka i seminara značajno doprinose našem cilju – stvaranju zadovoljnog, sigurnog i motivisanog zaposlenog. Takođe, briga o zaposlenima ogleda se u unapređenju uslova rada, zaštiti zdravlja i bezbjednosti na radu.

U Pošti Crne Gore poštuju se prava zaposlenih da na odgovarajući način budu zastupljeni i slobodno formiraju i/ili se pridružuju sindikatima bez odmazde, zastrašivanja ili uznemiravanja, uz zalaganje za uspostavljanje konstruktivnog dijaloga sa slobodno izabranim predstavnicima radnika, zasnivajući sve pregovore na međusobnom poštovanju.

Poštuju se različitosti i prava na jednake mogućnosti. Ne toleriše se nijedan oblik diskriminacije pola, jezika, vjere, nacionalnosti, političkog uvjerenja ili socijalnog statusa i podstiče se unapređenje etičkog ponašanja na radnom mjestu.

10. SPRJEČAVANJE I UPRAVLJANJE MITOM I KORUPCIJOM

Postupajući po nalogu Agencije za sprječavanje korupcije broj 03-03-1887 od 20.07.2022. godine pristupilo se izradi novog Plana integriteta Pošte Crne Gore AD Podgorica za period 2022-2024 koji je nakon usvajanja dostavljen Agenciji za sprječavanje korupcije u štampanoj i elektronskoj formi (isključivo putem aplikacije za planove integriteta), i objavljen na korporativnom sajtu Pošte Crne Gore AD Podgorica www.postacg.me.

Pošta Crne Gore AD Podgorica je tokom 2023. godine primjenjujući interna pravila i procedure, a u prvom redu primjenjujući zakonodavni okvir Crne Gore, uspijevala da adekvatno sankcioniše rizična ponašanja zaposlenih.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

Iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma usvojen je :

- Godišnji izvještaj o aktivnostima na sprječavanju pranja novca i finansiranju terorizma za period 01.01.-31.12.2022. godine.

U dijelu finansijskog planiranja i upravljanja donijeta su sljedeća akta:

- Odluka o usvajanju Dopunjenog izvještaja o popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2021. godine;
- Odluka o usvajanju Dopunjenog Godišnjeg izvještaja menadžmenta Pošte Crne Gore AD Podgorica na dan 31.12.2021. godine;
- Odluka o usvajanju Dopunjenog Godišnjeg izvještaja o radu i poslovanju Pošte Crne Gore AD Podgorica na dan 31.12.2021. godine sa mišljenjem nezavisnog revizora
- Odluka o usvajanju Izvještaja o popisu imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine
- Odluka o usvajanju Godišnjeg izvještaja o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2022. godinu
- Odluke o usvajanju Izvještaja menadžmenta Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2022. godinu
- Odluke o usvajanju Izvještaj o upravljanju rizicima u Pošti Crne Gore na dan 31.12.2022. godine (prilog Registar rizika na dan 31.12.2022. godine);
- Odluka o usvajanju Godišnjeg izvještaja o radu i poslovanju Pošte Crne Gore AD Podgorica na dan 31.12.2022. godine sa mišljenjem nezavisnog revizora
- Odluka o usvajanju Izvještaja o poslovanju Pošte Crne Gore AD za period januar - septembar 2023. godine;
- Odluka o usvajanju Finansijskog plana za 2024. godinu.

U segmentu Interne revizije donijeta su sljedeća akta:

- Odluka o usvajanju Izvještaja o realizaciji preporuka interne revizije na dan 30.06.2023. godine;
- Odluka o usvajanju Godišnjeg izvještaja o radu unutrašnje revizije i izvršenju godišnjeg plana unutrašnje revizije za 2022. godinu
- Odluke o usvajanju Konačnog izvještaja revizije jednostavnih nabavki do 5.000€;
- Odluka o usvajanju Godišnjeg plana interne revizije za 2024. godinu;
- Odluka o usvajanju Strateškog plana interne revizije 2024 - 2026. godine
- Odluka o usvajanju Konačnog izvještaja revizije procesa obračuna zarada.
-

Ostala značajna akta:

- Odluka o potpisivanju Kolektivnog ugovora o izmjenama Kolektivnog ugovora Pošte Crne Gore;
- Odluka o utvrđivanju cijena komercijalnih poštanskih usluga i cijena ostalih usluga;
- Oduke o imenovanju revizora za reviziju deficita univerzalnog servisa Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2023. godinu;
- Odluka o usvajanju Programa rada i razvoja Pošte za 2024. godinu;
- Odluka o usvajanju Plana javnih nabavki za 2024. godinu.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2023

11. IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Pravila korporativnog upravljanja u Pošti Crne Gore temelje se na odredbama Zakona o privrednim društvima ("Sl. list RCG", br. 65/2020 od 03.07.2020) i Zakona o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 152/22 od 30.12.2022), a bliže su definisana Statutom Pošte Crne Gore i drugim podzakonskim aktima kojima je uređena nadležnost Odbora direktora i Izvršnog direktora.

Osnovni cilj dobrog sistema korporativnog upravljanja jeste obezbjeđenje efikasnog poslovanja Pošte, na način da se dizajniranjem sistema korporativnog upravljanja definiše prije svega uloga menadžmenta, i odnos između menadžmenta i Odbora direktora. Definisanjem navedenog stvaraju se uslovi da Odbor direktora na najbolji način upravlja i rukovodi kompanijom sa svrhom postizanja planiranih ciljeva i zadataka. Odbor direktora je u obavezi da o svojim aktivnostima redovno obaveštava Osnivača – Vladu Crne Gore.

U primjeni pravila korporativnog upravljanja implementirana su navedena akta, kao i druga interna akta Pošte i u samoj primjeni istih ne postoje odstupanja.

Napomena:

Sastavni dio ovog Izvještaja čini Izvještaj o upravljanju rizicima Pošte Crne Gore na dan 31.12.2023. godine.

PRILOG: *Izvještaj o upravljanju rizicima Pošte Crne Gore na dan 31.12.2023. godine, koji sadrži:*

- **CILJEVE I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM**
- **INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA**
- **CILJEVE I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA**

Obradio:

Rukovodilac planiranja i analize
Lindon Dukaj

Lindon Dukaj

Odobrila:

Direktor sektora za ekonomske poslove
Slađana Maraš

Slađana Maraš

Izvršni direktor

Josip Đurašković

Josip Đurašković

Pošta
Crne Gore

Izvještaj o upravljanju rizicima

Pošte Crne Gore AD Podgorica
na dan 31.12.2023. godine

Mart, 2024. godine

SADRŽAJ:

REZIME IZVJEŠTAJA	3
UVOD	4
1. CILJEVI I METODE U UPRAVLJANJU RIZICIMA	5
2. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA	5
2.1. Kreditni rizik.....	5
2.2. Tržišni rizik.....	6
2.2.1. Rizik cijena hartija.....	7
2.2.2. Rizik kamatne stope (kamatni rizik)	7
2.2.3. Devizni (valutni rizik).....	9
2.3. Rizik novčanog toka.....	10
2.4. Rizik likvidnosti.....	12
3. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA	14

REZIME IZVJEŠTAJA

Upravljanje rizicima predstavlja dio sistema upravljanja i unutrašnjih kontrola koji je definisan Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 075/18 od 23.11.2018), a odnosi se i na akcionarska društva u kojima je država većinski vlasnik.

Odbor direktora Pošta Crne Gore je 04.02.2019. godine usvojilo Pravilnik o upravljanju rizicima kojim je precizirano kojim rizicima želi aktivno da upravlja. Društvo u skladu sa usvojenim Pravilnikom polugodišnje izrađuje Izveštaj o upravljanju rizicima.

Upravljanje rizicima se sprovodi kroz postupak identifikacije, procjene i praćenja događaja koji mogu negativno uticati na ostvarenje utvrđenih poslovnih ciljeva subjekta i preduzimanje potrebnih mjera radi smanjenja rizika do razumne uvjerenosti da će ciljevi biti ostvareni.

U svom poslovanju Pošta je prepoznala sljedeće kategorije rizika kojima aktivno upravlja:

- **Kreditni rizik** – U izvještajnom periodu Pošta Crne Gore nije bila izložena kreditnom riziku;
- **Tržišni rizik:**
 - **Rizik cijena hartija** - U izvještajnom periodu Pošta Crne Gore nije izložena ovom riziku po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrijednosti;
 - **Rizik kamatne stope** - U izvještajnom periodu Pošta Crne Gore nije bila izložena riziku promjene kamatne stope;
 - **Devizni (Valutni rizik)** - U izvještajnom periodu Pošta Crne Gore nije bila izložena deviznom riziku;
- **Rizik novčanog toka** - U izvještajnom periodu Pošta Crne Gore nije bila izložena riziku novčanog toka;
- **Rizik likvidnosti** - U izvještajnom periodu Pošta Crne Gore nije bila izložena riziku likvidnosti;
- **Operativni rizik** - Rukovodioci organizacionih jedinica su kreirali svoju procjenu rizika na osnovu istih kriterijuma. Ukupan broj identifikovanih operativnih rizika je 138 (nizak nivo rizika 85, srednji nivo rizika 47, visok nivo rizika 6). Potencijalni trošak po osnovu identifikovanih nivoa rizika je 24.255.200€.

UVOD

Upravljanje rizicima predstavlja dio sistema upravljanja i unutrašnjih kontrola koji je definisan Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Sl. List CG", br. 075/18), a odnosi se i na akcionarska društva u kojima je država većinski vlasnik.

Upravljanje rizicima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje i unutrašnje kontrole u javnom sektoru, obuhvata postupak identifikacije, procjene i praćenja događaja, koji mogu negativno uticati na ostvarivanje utvrđenih poslovnih ciljeva subjekta i preduzimanje potrebnih mjera radi smanjenja rizika do nivoa razumne uvjerenosti da će ciljevi biti ostvareni. Upravljanje rizicima predstavlja jednu od pet komponenti unutrašnjih kontrola.

Rizik predstavlja mogućnost nastanka događaja koji može nepovoljno uticati na ostvarenje postavljenih ciljeva subjekta.

Rizik je i:

- sve što predstavlja prijetnju ostvarivanju ciljeva subjekta, programa ili pružanju usluga građanima;
- sve što može da ugrozi ugled subjekta i povjerenje javnosti;
- gubitak ili oštećenje imovine zbog nedovoljne zaštite od nedoličnog ponašanja, zloupotrebe, pogrešne prakse, štete, nepoštovanje propisa;
- donošenje pogrešnih odluka zbog nepouzdanog finansijskog izvještavanja;
- neblagovremeno reagovanje na izmijenjene okolnosti.

Dodatno, potrebno je razmotriti i pozitivne efekte pojave određenog rizika (npr. zbog novonastalih okolnosti neophodno je dalje razvijati i modernizovati subjekte i njihove aktivnosti).

Cilj upravljanja rizicima jeste da se smanji obim neizvjesnosti koje bi mogle biti prijetnja poslovnoj uspješnosti Društva.

Uspostavljanjem i sprovođenjem procesa upravljanja rizicima obezbjeđuje se:

- Bolje odlučivanje i efikasnije poslovanje,
- Bolje planiranje resursa i njihova optimizacija,
- Blagovremeno reagovanje na izmijenjene okolnosti,
- Usmjeravanje unutrašnjih kontrola i resursa prema ključnim područjima poslovanja i rizicima koji su sa njima povezani,
- Minimizovanje neočekivanih situacija,
- Smanjen broj pritužbi/žalbi na pružene usluge,
- Pružanje kvalitetnije usluge, jer je akcenat na sprječavanju, a ne na otkrivanju problema.

1. CILJEVI I METODE U UPRAVLJANJU RIZICIMA

Sistem upravljanja rizicima je proces kojim organizacije metodološki vode računa o rizicima povezanim s njihovim aktivnostima radi postizanja kontinuirane dobiti, kako unutar svake aktivnosti, tako i u cjelokupnom portfoliju aktivnosti. Cilj sistema upravljanja rizicima u preduzećima je stvaranje vrijednosti i smanjenje posljedica rizika.

Identifikacija rizika je proces kojim se identifikuju i dokumentuju potencijalni rizici. To zahtijeva temeljno poznavanje organizacije preduzeća, tržišta na kome ono posluje, pravnog, društvenog, političkog i kulturnog okruženja u kojem egzistira, kao i zdravo razumijevanje njegovih strateških i operativnih ciljeva, opasnosti i prijetnji povezanih sa postizanjem tih ciljeva. Da bi se rizici prepoznali i da bi se pripremilo iznalaženje odluka, potrebne su odgovarajuće strukture i metode identifikovanja rizika.

Ciljevi i metode upravljanja rizicima predstavljaju obezbjeđenje dodatnih garancija za dostizanje strateških i operativnih ciljeva putem blagovremenog identifikovanja i sprječavanja rizika, definisanja efektivnih mjera obezbjeđenja maksimalne efikasnosti za upravljanje rizicima.

2. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA

Uticaj finansijskih rizika i njihova analiza izvršena je na osnovu finansijskih izvještaja Pošte na 31.12.2023. godine.

U svom poslovanju Pošta je prepoznala sljedeće kategorije rizika kojima aktivno upravlja:

- kreditni rizik,
- rizik likvidnosti,
- tržišni rizik i
- operativni rizik.

2.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja mogućnost da dužnik Pošte Crne Gore ne ispuní svoju obavezu u skladu sa ugovorenim uslovima. Upravljanje kreditnim rizikom predstavlja značajnu komponentu sveobuhvatnog sistema upravljanja rizicima i od jakog je značaja za dugoročni uspjeh svake kompanije. Cilj upravljanja kreditnim rizikom je maksimizacija odnosa prihoda i rizika kompanije. Kako bi se postigao ovaj cilj, kreditnim rizikom se upravlja na individualnom nivou i na portfolio nivou. U skladu sa MRS 32- Finansijski instrumenti: Objelodanjivanje i prikazivanje, kreditni rizik je rizik da jedna strana ugovora o finansijskom instrumentu ne izvrši obavezu i prouzrokuje drugoj strani finansijski gubitak.

Izloženost Pošte Crne Gore prema članovima Odbora direktora/Odbora za reviziju, akcionarima, direktorima, zaposlenima i ostalim povezanim licima

Izloženost Pošte Crne Gore sa aspekta kreditnog rizika na dan 31.12.2023. godine prikazana je u narednoj tabell:

Naziv	Do 1 godine	Preko 1 godine	Σ	Limit
Pojedinačna izloženost kompanije prema članovima Odbora direktora ili Izvršnom direktoru.	0	0	0	2% Sopstvenog Kapitala
Ukupna izloženost prema svim licima povezanim sa Poštom Crne Gore	0	0	0	10% Sopstvenog Kapitala
Ukupna izloženost prema zaposlenom koji nije član Odbora direktora ili Izvršni direktor (navesti ime i prezime i izloženost za svakog zaposlenog pojedinačno)	0	0	0	1% Sopstvenog Kapitala

Zaključak:

Na osnovu prethodno navedene evidencije u dijelu izloženosti Pošte Crne Gore prema članovima Odbora direktora, direktorima, zaposlenima i ostalim povezanim licima, može se konstatovati da Pošta Crne Gore adekvatno upravlja kreditnim rizikom tj. da izloženost kreditnom riziku ne postoji.

2.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik obuhvata:

- Rizik cijena hartija,
- Rizik kamatne stope,
- Devizni (valutni) rizik.

2.2.1. Rizik cijena hartija**- Hartije od vrijednosti (available for sale/held to maturity) Pošte Crne Gore****> Akcije raspoložive za prodaju-akcije**

Naziv	Nominalna vrijednost	Fer vrijednost uskladjeno na 31.12.2023.	Ukupno na 31.12.2023.
	0.00	0.00	0.00

> Ulaganja u kapital drugih pravnih lica

Naziv	Nominalna vrijednost	Fer vrijednost uskladjeno na 31.12.2023.	Ukupno na 31.12.2023.
	0.00	0.00	0.00

> Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja:

Na dan 31.12.2023. godine Pošta Crne Gore nema ulaganja u HoV koje se drže do dospelja, što je prikazano u tabeli.

Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja – 31.12.2023. godine

Naziv	Nominalna vrijednost	Neamortizovani diskont/Premium	BS 31.12.2023.
	0.00	0.00	0.00
Ukupno:	0.00	0.00	0.00

Zaključak:

Na osnovu prethodno navedene evidencije u dijelu izloženosti Pošte Crne Gore u HoV, može se konstatovati da Pošta Crne Gore nije izložena tržišnom riziku po ovom osnovu.

2.2.2. Rizik kamatne stope (kamatni rizik)

Kako bi se analizirao rizik promjene kamatne stope, urađena je tehnika linearnog kamatnog GAP-a (osjetljivost aktive/pasive na promjenu kamatne stope), kojom se posmatra uticaj ove promjene na bilansnu aktivu i pasivu Pošte Crne Gore, kao i duration GAP-a kojim se posmatra uticaj promjene kamatne stope na ekonomsku vrijednost kompanije.

Tabela za praćenje osjetljivosti aktive i pasive na 31.12.2023. godine na promjenu kamatne stope za svaku valutu pojedinačno (na nivou Pošte Crne Gore)

OSJETLJIVA AKTIVA	Do jedne godine	preko 1 god	UKUPNO
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	0.00	0.00	0.00
Kamatonosne hartije od vrijednosti	0.00	0.00	0.00
Kredit i ostala potraživanja	0.00	0.00	30.000
Ostala osjetljiva aktiva	0.00	0.00	0.00
UKUPNO	0.00	0.00	0.00
% od ukupne kamatonosne aktive	100%	0,00	100%
OSJETLJIVA PASIVA	Do jedne godine	preko 1 god	UKUPNO
Kamatonosne pozajmice	0,00	0.00	0,00
Obveznice	0.00	0.00	0.00
Ostale osjetljive obaveze	0.00	0.00	0.00
UKUPNO	0.00	0.00	0.00
% od ukupnih kamatonosnih obaveza	0,00	0.00	0,00
RAZLIKA (GAP)	Do jedne godine	preko 1 god	UKUPNO
IZNOS GAP-a	0.00		0.00
Kumulativan Gap	0.00	0.00	0.00
Kumulativan Gap / Ukupna aktiva	0,00	0,00	0,00
Kumulativan Gap / Ukupna pasiva	0,00	0,00	0,00
Propisani limiti	10.00	10.00	10.00

Zaključak:

Obzirom da Pošta Crne Gore u strukturi aktive i pasive na dan 31.12.2023. godine nije izložena riziku kamatne stope, može se konstatovati da promjene kamatne stope nemaju uticaj na neto finansijske prihode u strukturi Bilansa uspjeha, te da su kumulativni GAP-ovi sa aspekta izloženosti riziku kamatne stope u skladu sa interno propisanim limitima.

2.2.3. Devizni (valutni rizik)

Devizna pozicija Pošte Crne Gore

Sopstveni kapital				€ 38.923.192	
Deviza	Aktiva	Obaveze	Neto pozicija	Limit (% osnovnog kapitala)	Ostvareno
AUD	0,00	0,00	0,00	5%	0%
CAD	0,00	0,00	0,00	5%	0%
DKK	0,00	0,00	0,00	5%	0%
JPY	0,00	0,00	0,00	5%	0%
KWD	0,00	0,00	0,00	5%	0%
NOK	0,00	0,00	0,00	5%	0%
SEK	0,00	0,00	0,00	5%	0%
CHF	9,41	0,00	9,41	5%	0%
GBP	0,00	0,00	0,00	5%	0%
USD	205.929,58	0,00	205.929,58	5%	0%
Σ	205.938,99	0,00	205.938,99	10%	0%

Zaključak:

Kako je na dan 31.12.2023. godine ulaganje Pošte Crne Gore u finansijske instrumente u stranoj valuti 0% u odnosu na sopstveni kapital, uz činjenicu da kompanija nije preuzimala finansijske obaveze u stranoj valuti, može se konstatovati da kompanija nije izložena valutnom riziku tj. da efekti uticaja valutnog rizika na bilanse kompanije ne postoje.

2.3. Rizik novčanog toka

Informacije o novčanim tokovima predstavljaju relevantnu informacionu osnovu koja investitorima, kreditorima, menadžmentu i ostalim stejkholderima preduzeća omogućava donošenje kvalitetnih odluka. Cilj upravljanja rizikom novčanog toka je identifikovanje ključnih područja primjene analize novčanih tokova i načina unapređenja upotrebne vrijednosti informacija o novčanim tokovima. Kao poseban cilj se ističe identifikovanje finansijskih pokazatelja i drugih analitičkih instrumenata zasnovanih na novčanim tokovima koji mogu unaprijediti procjenu performansi preduzeća i proces blagovremenog otkrivanja signala koji ukazuju na izloženost preduzeća poslovnim i finansijskim rizicima.

Analiza ima za cilj da ukaže na značaj primjene cash flow informacija u procesu poslovanja preduzeća, ali i prilikom donošenja investicionih i finansijskih odluka, posebno iz perspektive kreditora. Analiza novčanih tokova se naziva i procjena solventnosti kao sposobnosti preduzeća da dugoročno pokriva sve svoje dospjele obaveze plaćanja u rokovima njihovog dospijanja.

Specifični koeficijenti koji se odnose na analizu rizika novčanih tokova:

$$\text{Odnos neto novčanog toka i neto dobitka} = \frac{\text{Neto novčani tok iz poslovne aktivnosti}}{\text{Neto dobitak}}$$

Ovak koeficijent pokazuje koliko je preduzeće sposobno da generiše novčane tokove na svaki euro neto dobitka. Standard za ovaj pokazatelj je da bude jednak ili veći od 1.

$$\text{Učešće neto novčanog toka u prihodima od prodaje} = \frac{\text{Neto novčani tok iz poslovne aktivnosti}}{\text{Neto prihodi od prodaje}}$$

Ovaj koeficijent je mjerilo sposobnosti aktivnosti prodaje da generiše novčane tokove. Standard za ovaj pokazatelj je da bude od 5% do 10%.

$$\text{Odnos neto novčanog toka i ukupnih sredstava preduzeća} = \frac{\text{Neto novčani tok iz poslovne aktivnosti}}{\text{Prosječna ukupna sredstva}}$$

Ovaj koeficijent je mjerilo sposobnosti imovine (sredstava) da generiše gotovinu, pa poželjno je da bude što veći.

1. Odnos neto novčanog toka i neto dobitka

Na 1€ ostvarenog neto dobitka u 2023. godini kompanija generiše 10,72 € neto novčanog toka iz poslovne aktivnosti, dok je u 2022. godini kompanija generisala 51.90€.

	31.12.2022.	31.12.2023.
Neto novčani tok iz poslovne aktivnosti	2.475.111	1.356.934
Neto dobitak	47.688	126.605
Odnos neto novčanog toka i neto dobitka	51,90	10,72

2. Odnos neto novčanog toka i prihoda od prodaje

Na 1€ ostvarenog neto prihoda od prodaje u 2023. godini kompanija generiše 0,07 € neto novčanog toka iz poslovne aktivnosti, dok je u 2022. godini kompanija generisala 0,15€.

	31.12.2022.	31.12.2023.
Neto novčani tok iz poslovne aktivnosti	2.475.111	1.356.934
Neto prihodi od prodaje	16.272.644	19.830.083
Učešće neto novčanog toka u prihodima od prodaje	0,15	0,07

3. Odnos neto novčanog toka i ukupnih sredstava preduzeća

Na 1€ prosječno uložениh sredstava u 2023. godini kompanija generiše 0,03 € neto novčanog toka iz poslovne aktivnosti, dok je u 2022. godine kompanija generisala 0,05 €.

	31.12.2022.	31.12.2023.
Neto novčani tok iz poslovne aktivnosti	2.475.111	1.356.934
Prosječna ukupna sredstva	44.764.890	47.472.711
Odnos neto novčanog toka i ukupnih sredstava preduzeća	0,05	0,03

Zaključak:

Na osnovu prethodno navedene evidencije može se konstatovati da su dobijeni pokazatelji u skladu sa propisanim limitima, te da Pošta Crne Gore nije izložena riziku novčanog toka.

2.4. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja nemogućnost kompanije da izmiri dospjele obaveze ili finansira porast aktive po povoljnim uslovima. U skladu sa MRS 32- Finansijski instrumenti: Objelodanjivanje i prikazivanje, *Rizik likvidnosti*, koji se takođe zove i rizik finansiranja, je rizik da preduzeće zapadne u poteškoće pri prikupljanju sredstava koja su potrebna za izmirenje preuzetih obaveza povezanih sa finansijskim instrumentima. Rizik likvidnosti može da bude posljedica nemogućnosti brze prodaje finansijskog sredstva u vrijednosti koja je približna njegovoj poštenoj vrijednosti. S tim u vezi, Pošta Crne Gore neće tolerisati veći rizik likvidnosti zarad postizanja većih prinosa, jer bi to ugrozilo strateški definisan odnos prinosa i rizika kao i reputaciju u tržišnom segmentu prepoznatljivom kao ključnom za razvoj Pošte Crne Gore. Umjereno preuzimanje rizika likvidnosti moguće je samo u izuzetnim slučajevima koji bi omogućili kratkoročno ostvarivanje iznad prosječnih prinosa. Interni limit likvidnosti postavlja se konzervativno u skladu sa preporukama menadžmenta. U skladu sa internim politikama i procedurama rizik likvidnosti analiziran je kroz: koeficijente likvidnosti i GAP likvidnosti.

Koeficijenti likvidnosti

<i>Koeficijent trenutne likvidnosti</i>	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2023.</i>
<i>Gotovina i gotovinski ekvivalenti</i>	8.548.623	9.373.229
<i>Kratkoročne obaveze</i>	3.798.158	5.180.657
<i>Gotovina i gotovinski ekvivalenti / Kratkoročne obaveze</i>	2,25	1,81
<i>Limit</i>	1,2	

<i>Koeficijent tekuće likvidnosti</i>	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2023.</i>
<i>Angažovana obrtna sredstva</i>	12.369.029	14.519.027
<i>Kratkoročne obaveze</i>	3.798.158	5.180.657
<i>Angažovana obrtna sredstva / Kratkoročne obaveze</i>	3,26	2,80
<i>Limiti</i>	1,2	

<i>Koeficijent ubrzane likvidnosti</i>	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2023.</i>
<i>Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina</i>	12.212.741	14.276.608
<i>Kratkoročne obaveze</i>	3.798.158	5.180.657
<i>Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina / Kratkoročne obaveze</i>	3,22	2,76
<i>limiti</i>	1,2	

Zaključak:

Na osnovu pokazatelja likvidnosti Pošte Crne Gore na 31.12.2023. godine, može se konstatovati da su svi koeficijenti iznad interno propisanih limita tj. da Pošta Crne Gore može u svakom trenutku bez poteškoća da prikupi likvidna sredstva koja su potrebna za izmirenje preuzetih obaveza povezanih sa finansijskim instrumentima. Iz navedenog se može zaključiti da Pošta nije izložena riziku likvidnosti.

GAP likvidnosti

Analizom ročne usklađenosti finansijske aktive i pasive izrađenoj od Direkcije za ekonomske poslove utvrđeno je da je Pošta Crne Gore na dan 31.12.2023. godine poslovala u okviru interno definisanih limita.

GAP likvidnosti - kratkoročnih sredstava i obaveza Pošte Crne Gore (podaci na 31.12.2023.):

(1) FINANSIJSKA AKTIVA U BILANSU STANJA	Do 1 god	Preko 1 god	UKUPNO
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija			
Žiro račun CKB	203,933.71		
Žiro račun Prve banke	62,057.09		
Žiro račun Hipotekarne banke	18,356.17		
Žiro račun NLB banke	193,980.16		
Erste banka	13,571.53		
Žiro račun - Marketing	607.82		
Žiro račun - Post shop express	172,486.05	0.00	9,373,242.88
Žiro račun Humanitarna akcija	132.00		
Žiro računi po CP	1,997.64		
Žiro račun - komisioni	580,545.44		
Žiro račun - Filatelija	636,593.27		
Žiro računi za uputnice	3,886,058.44		
Blagajne	471.34		
Devizni računi CKB - EUR/USD	3,597,514.26		
Devizna blagajna EUR/CHF	1,148.41		
CKB kartice	3,789.55		
HoV za trgovinu i raspoložive za prodaju, izuzev akcija	0.00	0.00	0.00
Kredit i ostala potraživanja	0.00	0.00	0.00
HoV koje se drže do dospelja	0.00	0.00	0.00
Ostala finansijska aktiva uključujući ulaganje u akcije	0.00	00.00	00.00
UKUPNO:	9,373,242.88	00,00	9,373,242.88
(2) FINANSIJSKE OBAVEZE U BILANSU STANJA	do 1 god	preko 1 god	UKUPNO
Obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama	274,277	1,815,596	2,089,873
Obaveze prema Vladi	0.00	0.00	0.00
Ostale finansijske obaveze	0.00	0.00	0.00

UKUPNO:	274,277	1,815,596	2,089,873
RAZLIKA	do 1. god.	preko 1. god.	UKUPNO
Gap dospjeća (1) - (2)	9,098,965.88	1,815,596.00	7,283,369.88
finansijske imovine od sopstvenog kapitala	24,08%	0%	24,08%

Napomena: Novčana sredstva na žiro računu uputnica u iznosu od 3,886,058.44€ većim dijelom predstavljaju sredstva građana koji se prenose u međunarodnom uputničkom prometu.

Zaključak:

Na osnovu GAP-a likvidnosti Pošte Crne Gore na 31.12.2023. godine, može se konstatovati da ukupna finansijska aktiva nije izložena riziku likvidnosti, iako postoje finansijske obaveze. Može se konstatovati da je kompanija u svakom trenutku u mogućnosti, bez poteškoća, da prikupi likvidna sredstava koja su potrebna za izmirenje preuzetih obaveza povezanih sa finansijskim instrumentima.

3. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA

Operativni rizici

U skladu sa strateškim ciljevima da se razvije u modernu i fleksibilnu kompaniju, prepoznatljivu po kvalitetu i inovativnosti, nizak do umjeren nivo operativnog rizika je prihvatljiv za kompaniju. Afirmacija kulture upravljanja operativnim rizikom kroz organizacionu strukturu Pošte Crne Gore na pojedinačnoj osnovi omogućuje adekvatno upravljanje ovim rizikom, i to u cilju ostvarivanja strateških planova kompanije. Sistem kontinuiranog usavršavanja internih kontrola i preventivno djelovanje praćenjem osnovnih faktora operativnog rizika osnovni su metodi za postizanje proklamovanih ciljeva upravljanja ovom vrstom rizika.

U finalnoj fazi se procjena rizika prezentira Izvršnom direktoru i Odboru direktora. Sintetički sumarni pregledi procjena rizika za niže organizacione djelove društva su predmet informisanja viših nivoa menadžmenta.

Pošta Crne Gore kao cjelina i njeni sastavni organizacioni djelovi su obavezni da kreiraju svoje procjene rizika na osnovu istih kriterijuma. Svi odgovorni u pravnom licu su obavezni da izvještavaju o značajnim promjenama postojećih identifikovanih rizika, novim prijetnjama i mogućnostima u skladu sa dinamikom kako nastaju.

Pošta Crne Gore postupa po Pravilniku o upravljanju rizicima koji je usvojio Odbor direktora. Rizici se u kontinuitetu prate i u slučaju promjene identifikovanih rizika isti se evidentiraju.

U cilju uspostavljanja što kvalitetnijeg sistema upravljanja rizicima aktivnosti na daljem definisanju procedura i operativnih rizika će se nastaviti i u narednom periodu. U prilogu ovog Izvještaja dat je „Registar rizika Pošte Crne Gore” na dan 31.12.2023. godine.

Vjerovatnoća rizika

Vjerovatnoća	Opis
Gotovo sigurno	Šanse da se rizik pojavi su 90-100%
Vjerovatno	Šanse da se rizik pojavi su 70-89%
Umjerena	Šanse da se rizik pojavi su 50-69%
Rijetko	Šanse da se rizik pojavi su 30-49%
Sasvim rijetko	Šanse da se rizik pojavi su 1-29%

Uticaj	Opis
Veoma značajan	Potencijalni uticaj na finansijsko poslovanje (> 2.500,00 EUR, ali <5.000,00 EUR)-u slučaju pojave rizika skoro je nevjerovatno da će se ciljevi ostvariti (šansa da će ciljevi ostvariti je 1-29%).
Velik	Potencijalni uticaj na finansijsko poslovanje (>1.500,00 EUR ali <2.500,00 EUR)-u slučaju pojave rizika aktivnosti su značajno narušene, a malo je vjerovatno da će se ciljevi ostvariti (šansa da će ciljevi ostvariti je 30-49%).
Srednji	Potencijalni uticaj na finansijsko poslovanje (>1.000,00 EUR ali <1.500,00 EUR)-u slučaju rizika otežano je obavljanje aktivnosti a ciljevi se samo donekle mogu ostvariti (šansa da će ciljevi ostvariti je 50-69%).
Mali	Potencijalni uticaj na finansijsko poslovanje (500,00 EUR ali <1.000,00 EUR)-u slučaju pojave rizika aktivnosti se obavljaju sa malim smijetnjama/kašnjenjem, ali je vjerovatno da će se ciljevi ostvariti (šansa da će se ciljevi ostvariti je 70-89%).
Zanemarljiv	Potencijalni uticaj na finansijsko poslovanje (<500,00 EUR)-u slučaju pojave rizika aktivnosti se obavljaju sa malim smijetnjama/kašnjenjem, ali je vjerovatno da će se ciljevi ostvariti (šansa da će se ciljevi ostvariti je 90-100%).

Trebranje rizika	Opis
Prihvatanje	Izloženost riziku može se tolerisati bez preduzimanja bilo kakvih mjera. Rizik se prihvata, jer troškovi preduzimanja mjera mogu biti nesrazmjerni u odnosu na moguće koristi ili sposobnost da se nešto preduzme može biti ograničena.
Smanjivanje uticaja	Postojanje svijesti o riziku i pristupanju aktivnostima kako bi se isti sveo na prihvatljiv nivo, koristeći sistem internih kontrola.
Transferisanje	Prebacivanje rizika na treće lice (npr. osiguravajuće polise).
Eliminacija rizika	Rukovodstvo donosi odluku o eliminaciji, odnosno ukidanju poslovne aktivnosti koja dovodi do rizičnog slučaja (npr. povlačenje proizvoda iz asortimana, izbjegavanje poslovanja na određenim teritorijama).

Identifikovani nivo rizika-rangiranje rizika:

UTICAJ	5	5	10			
	4	4	8	12		
	3	3	6	9	12	
	2	2	4	6	8	10
	1	1	2	3	4	5
		1	2	3	4	5
		VJEROVATNOĆA				

Interval	Rang rizika	Opis rizika (primjeri)
		- Prekid svih osnovnih programa/usluga - Gubitak imovine velike vrijednosti - Ozbiljne štete na životnu sredinu - Značajan gubitak povjerenja javnosti - Pritisak javnosti za smjenu rukovodstva
6-12	Srednji rizik	- Prekid nekih osnovnih programa/usluga - Gubitak imovine - Štetne posljedice na životnu sredinu - Djelimičan gubitak povjerenja javnosti - Negativan stav javnosti u medijima
1-5	Nizak rizik	- Kašnjenja u manjim projektima/uslugama - Gubitak imovine (manje vrijednosti) - Privremene štetne posljedice na životnu sredinu - Smanjenje nivoa povjerenja javnosti - Djelimično negativni stav javnosti u medijima

Praćenje plana za sprovođenje mjera:

U skladu sa Pravilnikom o upravljanju rizicima, kao i na osnovu mapiranja operativnih rizika daje se informacija o operativnim rizicima koji su identifikovani, prijavljeni, razmotreni i zatvoreni bez finansijskih posljedica po Poštu Crne Gore na pojedinačnoj osnovi.

Samoocjena operativnog rizika i potencijalni uticaj rizika na finansijski položaj kompanije

Svi nadležni rukovodioci u skladu sa Pravilnikom o upravljanju rizicima su u obavezi da popune formulare samoocjene po pitanju operativnog rizika, u bilo kom trenutku kada procijene da se može identifikovati rizični događaj koji može negativno uticati na poslovanje kompanije.

U formularima su za svako područje poslovanja dati različiti događaji i podpodručja koja su rukovodioci ocjenjivali sa aspekta vjerovatnoće nastanka i finansijskog uticaja. Ocjena rizika je dobijena kada su uzete u obzir zajednički uticaj vjerovatnoće nastanka i ponderisanih vrijednosti finansijskog uticaja.

KOMPANIJA	UKUPAN BROJ IDENTIFIKOVANIH OPERATIVNIH RIZIKA	NIVO IDENTIFIKOVANIH RIZIKA		
		NIZAK NIVO RIZIKA	SREDNJI NIVO RIZIKA	VISOK NIVO RIZIKA
Pošta Crne Gore	138	85	47	6
	Potencijalni finansijski uticaj	58.900€	129.800€	24.066.500€
	POTENCIJALNI TROŠAK PO OSNOVU IDENTIFIKOVANIH NIVOVA RIZIKA-NA TERET TROŠKOVA U BILANSU USPJEHA I REZERVISANJA U BULANSU STANJA		24.255.200€	

PRILOG UZ IZVJEŠTAJ O UPRAVLJANJU RIZICIMA NA DAN 31.12.2023. GODINE:

- Finansijski iskazi na dan 31.12.2023. godine
- Registar rizika Pošte Crne Gore na dan 31.12.2023. godine

Obradio:

Rukovodilac planiranja i analize

Lindon Dukač

Odobrila:

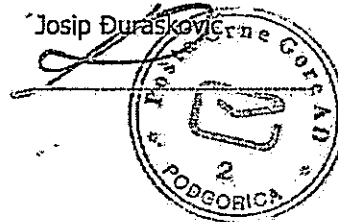
Direktor sektora za ekonomske poslove

Slađana Maras

Izvršni direktor,

Josip Đurašković

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU UNUTRAŠNJE REVIZIJE I IZVRŠENJU
GODIŠNJEG PLANA UNUTRAŠNJE REVIZIJE za 2023. godinu**

1. PODACI O SUBJEKTU JAVNOG SEKTORA	
1.1. Naziv	Pošta Crne Gore AD Podgorica
1.2. Ime i prezime rukovodioca	Igor Bulatović
1.3. Adresa	Ulica Slobode 1, Podgorica
1.4. Kontakt telefon	020 403 990
1.5. E-mail adresa	info@postacg.me
1.6. Broj zaposlenih u subjektu	1225
2. PODACI O JEDINICI ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU I PROFESIONALNOM USAVRŠAVANJU UNUTRAŠNJIH REVIZORA	
2.1. Unutrašnja revizija uspostavljena je:	
a) ☒ organizovanjem organizacione jedinice za unutrašnju reviziju u okviru subjekta, koja je neposredno odgovorna rukovodiocu subjekta, ili	
b) ☐ obavljanjem unutrašnje revizije od strane jedinice za unutrašnju reviziju drugog subjekta.	
(Ukoliko je odgovor pod b) preći na pitanje 3.1.)	
2.2. Naziv jedinice za unutrašnju reviziju: Interna revizija	
2.3. Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju je određen	Da ☐ Ne ☒
2.4. Kadrovski kapacitet jedinice za unutrašnju reviziju na kraju izvještajnog perioda	
Sistematizovani broj unutrašnjih revizora uključujući rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju	Popunjeni broj unutrašnjih revizora uključujući rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju
2	0
Napomena:	
Poslove interne revizije obavlja ovlašćeni interni revizor koji vrši poslove interne revizije i rukovodioca interne revizije u skladu sa Odlukom o imenovanju internog revizora Pošte Crne Gore AD Podgorica br. 00010-12180/10, koju je Odbor direktora donio 29.07.2020. godine i Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji Pošte Crne Gore AD Podgorica br. 00010-13193 od 21.08.2020. godine. Odredbe člana 33 Zakona o reviziji propisuju obavezu da je veliko pravno lice dužno da ima internog revizora ili poseban organizacioni dio pravnog lica zadužen za poslove interne revizije. Zakonom o privrednim društvima, član 161, stav 1, tačka 7, propisano je da Odbor direktora imenuje lica zadužena za sprovođenje interne revizije u društvu, na predlog Revizorskog Odbora, ako je formiran u društvu. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta jednočlanog akcionarskog društva Pošte Crne Gore Podgorica, br. 00010-20532/3-2 od 02.11.2021. godine, utvrđena je nova organizacija radnih mjesta i organizacionih djelova Društva kojom su za poslove interne revizije sistematizovana dva radna mjesta.	

U periodu implementacije pomenutog Pravilnika i raspoređivanja zaposlenih u Društvu Revizorski Odbor je kroz Mišljenja upućena Odboru direktora dao preporuke da se imenuje rukovodilac interne revizije.

Izvršni direktor je Odlukom br. 00020-6481 od 08.04.2022. godine rasporedio internog revizora na radno mjesto Rukovodioca interne revizije odnosno Glavnog internog revizora, ali kako rasporedu nije prethodila Odluka o imenovanju od strane Odbora direktora, to je po službenoj dužnosti stavljena van snage Odluka br. 00020-6481 od 08.04.2022. godine.

Postupajući po inicijativi razmatranja pitanja raspoređivanja zaposlenih Odbor direktora je Zaključkom br. 00010 – 21325/6 od 29.11.2022. godine naložio razmatranje pitanja imenovanja internog revizora nakon sagledavanja pravnog okvira koji uređuje pitanja službe interne revizije i imenovanja internog revizora.

S tim u vezi, stručne službe Pošte sačinile su Informaciju u vezi sa Zaključkom Odbora direktora i predlog postupanja za Revizorski odbor Društva, ocjenivši da izražavanje preporuke Revizorskog odbora u vezi ovog pitanja kroz mišljenja, ne predstavlja predlog. Zato je potrebno da Revizorski odbor za Odbor direktora sačini Predlog za imenovanje lica koje vrše internu reviziju, što podrazumijeva personalno rješenje koje ispunjava uslove za izbor i imenovanje. Ukoliko predlog ne bi sadržao presonalno rješenje, Odbor direktora ne bi imao mogućnost da se izjašnjava u pogledu predloga koji ne sadrži ime lica koje bi vršilo tu funkciju.

Mišljenjem Revizorskog odbora br. 00010 – 23618 od 28.12.2022. godine, RO je ukazao da mu se za narednu sjednicu dostavi predlog stručnih službi za imenovanje lica zaduženih za obavljanje poslova interne revizije, sa potrebnom pratećom dokumentacijom i dokazom o ispunjenosti uslova za obavljanje poslova tog radnog mjesta, a kako bi RO za Odbor direktora mogao utvrditi predlog za imenovanje na bazi prethodnog predloga stručnih službi Pošte Crne Gore.

Traženi materijal je dostavljen 28.03.2023. godine za 14.sjednicu Revizorskog odbora Pošte koja je održana dana 30.03.2023. godine. Dana 29.03.2023. godine Revizorskom Odboru je od strane stručne službe Pošte upućen zahtjev za povlačenjem materijala koji je kandidovan za sjednicu, a koji se odnosi na biografije zaposlenih u Društvu koji ispunjavaju uslove za obavljanje revizije u Društvu kako bi se materijal dopunio i ponovo dostavio Revizorskom odboru na razmatranje i dalje postupanje.

Odbor direktora donio je Zaključak br. 00010-20230712-1/10, 18.07.2023. godine kojim se nalaže prikupljanje i dostavljanje biografija lica koja ispunjavaju kriterijume za izbor i imenovanje interne revizije u Društvu.

Na dan usvajanja ovog izvještaja nisu imenovana lica zadužena za sprovođenje interne revizije u Društvu od strane Odbora direktora, a na predlog Revizorskog odbora.

2.5. Profesionalno usavršavanje raspoređenih unutrašnjih revizora uključujući rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju

U skladu sa standardima interni revizori su dužni da unapređuju svoje znanje, vještine i ostale sposobnosti kroz kontinuirano profesionalno usavršavanje. Interni revizor je tokom izvještajnog perioda prisustvovao savjetovanjima i seminarima sa sledećim temama:

- "ISACA organizacija i okvir za jačanje digitalnog povjerenja", u organizaciji Instituta internih revizora Crne Gore;
- "Uzorkovanje, primjena revizijskih postupaka i formulisanje revizijskih nalaza", u organizaciji Instituta internih revizora Crne Gore;
- "Novi međunarodni standardi interne revizije", u organizaciji Instituta internih revizora Crne Gore;
- "Kontrola računovodstvenog obuhvatanja zalihama, elektronsko fakturisanje", u organizaciji Instituta internih revizora Srbije;
- "Računovodstveno/revizorska profesija u funkciji implementacije ciljeva održivog razvoja", XVIII Međunarodni kongres računovođa i revizora Crne Gore, u organizaciji Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore i Ekonomskog fakulteta.

3. PRIMJENA STANDARDA I METODOLOGIJE RADA UNUTRAŠNJE REVIZIJE

3.1. Rukovodilac subjekta i rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju potpisali su povelju unutrašnje revizije	Da ☒ Ne ☐
3.2. Unutrašnji revizori postupaju po metodologiji rada unutrašnje revizije u javnom sektoru	Da ☒ Ne ☐
3.3. Unutrašnji revizori, osim metodologije rada unutrašnje revizije koriste i sopstveno dodatno metodološko upustvo za obavljanje unutrašnje revizije	Da ☒ Ne ☐
3.4. Unutrašnji revizori se pridržavaju načela i pravila Etičkog Kodeksa unutrašnjih revizora	Da ☒ Ne ☐
3.5. Jedinica za unutrašnju reviziju je neposredno odgovorna rukovodiocu subjekta	Da ☒ Ne ☐
3.6. Unutrašnji revizori obavljaju isključivo poslove unutrašnje revizije	Da ☒ Ne ☐
3.7. Unutrašnji revizori imaju neograničeno pravo pristupa:	
a) cjelokupnoj dokumentaciji	Da ☒ Ne ☐
b) podacima i informacijama	Da ☒ Ne ☐
c) rukovodiocu subjekta	Da ☒ Ne ☐
d) rukovodiocima i zaposlenima	Da ☒ Ne ☐
e) sredstvima subjekta od značaja za sprovođenje revizije	Da ☒ Ne ☐
3.8. Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju prisustvuje kolegijumima/sastancima višeg menadžmenta kada se rješavaju pitanja bitna za rad unutrašnje revizije	Da ☒ Ne ☐
3.9. Konačni revizorski izvještaji dostavljaju se rukovodiocu subjekta sa predlogom plana aktivnosti za sprovođenje preporuka	Da ☒ Ne ☐
3.10. Utvrđen je Strateški plan unutrašnje revizije	Da ☒ Ne ☐
3.11. Navesti period za koji je Strateški plan utvrđen: 2024 – 2026. godine	
3.12. Izrađen je Godišnji plan unutrašnje revizije na osnovu procjene rizika	Da ☒ Ne ☐
3.13. Godišnji plan unutrašnje revizije izrađen je na osnovu Strateškog plana unutrašnje revizije	Da ☒ Ne ☐

4. IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA UNUTRAŠNJE REVIZIJE

4.1. Planirane i obavljene revizije u izvještajnom periodu

	Planirane (broj revizija)	Obavljene (broj revizija)	Ukupan broj planiranih revizor dana za planirane revizije prema godišnjem planu	Ukupan broj revizor dana za obavljene revizije
Redovne revizije prema godišnjem planu	3	2	164	117
Ad hoc revizije	Po potrebi	1	Po potrebi	47
Ukupno	3	3	164 +(po potrebi)	164

4.2. Razlozi neizvršavanja planiranog broja revizija: specifična priroda ad hoc revizije rezultirala je nedostatkom kapaciteta za sprovođenje svih planiranih redovnih revizija.

4.3. Da li je bilo ograničenja u obuhvatu i resursima u postupku vršenja revizije
(Ako je odgovor da navesti ograničenja u obuhvatu i resursima):Da Ne **5. SPROVOĐENJE PREPORUKA UNUTRAŠNJE REVIZIJE**5.1. Za preporuke u revizorskim izvještajima jedinica za unutrašnju reviziju ima
uspostavljenu bazu podataka za praćenje implementacije preporukaDa Ne

5.2 Tabela: Sprovođenje preporuka

	Ukupno	Sprovedene preporuke	Djelimično sprovedene preporuke	Nesprovedene preporuke
Broj datih preporuka iz konačnih izvještaja iz izvještajnog perioda	12	5	3	4
Broj datih preporuka iz konačnih izvještaja iz izvještajnog perioda čiji je rok za sprovođenje kraj izvještajnog perioda	5	4	1	/
Broj preporuka iz prethodnog izvještajnog perioda čiji je rok za sprovođenje izvještajni period	13	/	13	/

5.3. Razlozi nesprovođenja preporuka: Rok za sprovođenje preporuke je u 2024. godini

6. OBEZBJEĐENJE I UNAPRIJEĐENJE KVALITETA RADA UNUTRAŠNJE REVIZIJE6.1. Da li je rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju utvrdio Program obezbjeđenja i
unaprijeđenja kvaliteta unutrašnje revizijeDa Ne 6.2. Da li je rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju obezbijedio stalni nadzor učinka
aktivnosti unutrašnje revizijeDa Ne 6.3. Da li se po završetku pojedinačnog angažmana unutrašnje revizije šalje anketa
zadovoljstva subjektu revizijeDa Ne 6.4. Da li je izvršeno periodično samoocjenjivanje u jedinici za unutrašnju reviziju u
poslednje dvije godineDa Ne

6.5. Da li se dokumentuje i čuva evidencija o sprovedenom ocjenjivanju	Da ☒ Ne ☐
6.6. Da li je jedinica za unutrašnju reviziju bila predmet eksternog ocjenjivanja u poslednjih pet godina	Da ☐ Ne ☒
6.7 Da li je vršeno sagledavanje kvaliteta jedinice za unutrašnju reviziju od strane Direktorata za centralnu harmonizaciju u posljednjih pet godina	Da ☐ Ne ☒
7. PREGLED OBAVLJENIH REVIZIJA	
Naziv obavljenih revizija u izvještajnom periodu sa značajnijim zaključcima i preporukama za svaku reviziju:	
7.1. Naziv revizije: Revizija procesa obračuna zarada	
Zaključci: <i>Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, poslovi obračuna zarada, naknada zarada i drugih ličnih primanja zaposlenih, dodjeljeni su Odjeljenju za upravljanje radnim vremenom i obračun zarada, u Službi ljudskih resursa, u sastavu Sektora za podršku poslovanju, pravne i zajedničke poslove.</i> <i>Uvidom u Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji utvrđeno je da su odgovornosti i obaveze zaposlenih uključenih u proces obračuna zarada jasno definisane i razgraničene.</i> <i>Uvidom u ugovor o radu i dosije zaposlenih koji obavljaju poslove vezane za proces obračuna zarada utvrđeno je da ugovori proizilaze iz Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i da zaposleni na navedenim poslovima ispunjavaju uslove u skladu sa navedenim Pravilnikom.</i> <i>Pošta za obračun zarada koristi softverski modul sistem "Dynamics 365 Business Central" koji je dio integrisanog poslovno – informacionog ERP sistema.</i> <i>Revizijom je utvrđeno da za proces obračuna zarada nisu identifikovani operativni rizici u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.</i> <i>Pošta za proces obračuna zarada ima internu proceduru koja je sačinjena u skladu sa Uputstvom za izradu i opis internih pravila i procedura, ali ista nije ažurirana shodno promjenama u organizaciji procesa rada.</i> <i>Za obračun startnog dijela zarade zaposlenih primjenjena je kalkulacija iz Kolektivnog ugovora Pošte.</i> <i>Koeficijenti složenosti poslova u obračunu zarada primijenjeni su u skladu sa Kolektivnim ugovorom Pošte i Ugovorom o radu. Jedan koeficijent nije usaglašen sa propisima i njegova izmjena je u toku revizije inicirana kroz aktivnosti izmjena i dopuna Kolektivnog ugovora Pošte.</i> <i>Utvrđena je neusaglašenost podataka o dužini radnog staža, unijetih u aplikaciju za obračun zarada i u ugovore o radu sa podacima o dužini staža iz radnih knjižica.</i> <i>Neunošenjem preciznih podataka o radnom stažu u softverski modul koji se koristi za obračun zarada, dolazi do neusaglašenosti kod obračuna zarada.</i>	

Zarade zaposlenih po osnovu uspješnosti i ostvarenog rezultata poslovanja, prekovremenog rada, noćnog rada, rada na dan državnog ili vjerskog praznika, uvećane su u skladu sa propisima.

Naknada za vrijeme privremene spriječenosti za rad utvrđuje se na propisan način.

Odgovorna lica dostavljaju Odeljenju za upravljanje radnim vremenom i obračun zarada mjesečne evidencije o prisutnosti zaposlenih na radu u skladu sa internom procedurom.

Revizijom je konstatovano da je praksa da se obračun zarada vrši na osnovu dostavljenih potpisanih i ovjerenih mjesečnih evidencija zaposlenih na radu, bez dostavljanja prateće dokumentacije, od strane organizacionih djelova Pošte, za svaki vid odsustva sa rada (rješenje za: godišnji odmor, bolovanje, plaćeno odsustvo). S tim u vezi i na osnovu činjeničnog stanja, konstatuje se usklađenost prateće dokumentacije za odsustvo sa rada u odnosu na mjesečne evidencije o prisutnosti zaposlenih na radu.

Obračun zarada vrši se u skladu sa mjesečnim evidencijama o prisutnosti zaposlenih na radu.

Iznos naknade troškova prevoza koji se isplaćuje zaposlenima je u skladu sa Kolektivnim ugovorom, stim što je naknada ispod visine pretplatne cijene u javnom gradskom saobraćaju.

Opšti kolektivni ugovor ostavlja slobodu poslodavcu i reprezentativnim sindikatima da u zavisnosti od raspoloživih sredstava i drugih okolnosti u pregovorima utvrde pravo na jubilarnu nagradu.

Kolektivnim ugovorom Pošte definisana je isplata jubilarne nagrade za 10, 20 i 30 godina rada u Pošti. Ukoliko navedeni akt referiše iznos minimalne zarade ista treba da korespondira sa Zakonom o radu, koji propisuje iznos minimalne neto zarade od 450€.

Otpremnine su isplaćene u skladu sa propisima.

Isplata stimulansa vrši se u skladu sa usvojenim Odlukama Odbora direktora.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se primjenjuju važeće stope za doprinose za obavezno socijalno osiguranje, porez na dohodak fizičkih lica i prirez porezu na dohodak fizičkih lica u svim opštinama.

U skladu sa Zakonom o radu Pošta uručuje platne liste zaposlenima i vodi evidencije o njihovom uručenju zaposlenima.

Godišnji obrasci OPD-2 uručeni su zaposlenima, čime su zaposleni informisani o svojim obračunatim i isplaćenim zaradama na godišnjem nivou, u skladu sa propisima.

Prijave Izvještaja o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima vrše se u skladu sa propisima.

Pošta godišnje obračune zarada zaposlenih čuva trajno u skladu sa propisima.

Preporuka br. 1:

Preporučuje se identifikacija rizika i usklađivanje Interne procedure sa organizacionim promjenama za proces obračuna zarada u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.

Preporuka br. 2:

Potrebno je inicirati izmjenu Kolektivnog ugovora Pošte kako bi svi koeficijenti složenosti poslova odnosno parametri za obračun osnovne zarade zaposlenih bili u skladu sa propisima.

Preporuka br.3:

Preporučuje se obavezan unos tačnih podataka o dužini radnog staža iz radnih knjižica, u softverski modul za obračun zarada.

Preporuka br. 4:

Potrebno je inicirati izmjenu Kolektivnog ugovora Pošte u dijelu isplate jubilarnih nagrada kako bi kriterijumi za njihovu isplatu bili u skladu sa Zakonom o radu.

7.2. Naziv revizije: **Revizija jednostavnih nabavki do 5.000, 00 eura**

Zaključci:

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslovi vezani za nabavku robe, usluga i radova dodjeljeni su Službi za javne nabavke u Sektoru za podršku poslovanju, pravne i zajedničke poslove.

Internom procedurom preciznije je definisan postupak nabavki roba, usluga i radova u Pošti.

Revizijom je utvrđeno da za proces jednostavnih nabavki roba, usluga i radova do 5.000,00 eura nisu identifikovani operativni rizici u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.

Pošta za proces nabavke robe, usluga i radova ima internu proceduru koja je sačinjena u skladu sa Uputstvom za izradu i opis internih pravila i procedura i sadrži sve elemente neophodne za zakonito i efikasno sprovođenje nabavki.

Pošta je, tokom 2022. godine, realizovala nabavke direktnom pogodbom na osnovu podnijetih zahtjeva i odobrenja Izvršnog direktora, s tim što je u pojedinim slučajevima zahtjev za odobrenje upućen nakon realizacije nabavke.

Obrazloženje potrebe za nabavkom, organizacioni dio na koji se nabavka odnosi, vrsta nabavke za koju se traži odobrenje, nije sadržano u svim zahtjevima upućenim Izvršnom direktoru.

Za isti predmet nabavke tokom godine čija ukupna vrijednost prelazi iznos od 5.000,00 eura, svi zahtjevi upućeni Izvršnom direktoru ne sadrže pisano obrazloženje potrebe za realizacijom nabavke.

Sve fakture su potpisane i ovjerene od strane direktora Sektora na čiji se djelokrug rada predmetna faktura odnosi, čime je realizacija nabavke potvrđena.

Nabavke su realizovane sa dobavljačima koji su registrovani za obavljanje predmetne djelatnosti.

Usljed kašnjenja sa pokretanjem postupka javne nabavke, koristila se jednostavna nabavka do 5.000,00 eura.

Planiranje nabavki na godišnjem nivou u iznosu manjem od realnih potreba uzrokuje potrošnju sredstava realizacijom jednostavnih nabavki do 5.000,00 eura.

U skladu sa članom 182 Zakona o javnim nabavkama Pošta je blagovremeno sačinila i dostavila organu državne uprave nadležnom za poslove javnih nabavki Izvještaj o realizovanim jednostavnim nabavkama do 5.000,00 eura za 2022. godinu, u zakonski propisanom roku.

U 2022. godini, za formiranje Izvještaja o realizovanim jednostavnim nabavkama do 5.000,00 eura koristili su se podaci iz računovodstvenog softvera „Apolo“ koji nije obezbjeđivao automatsko kreiranje pomenutog izvještaja, pa su se evidencije sačinjavale ručno u excel fajlu.

Izvještaj o realizovanim jednostavnim nabavkama do 5.000,00 eura za 2022. godinu sadrži stavke koje se ne odnose na jednostavnu nabavku roba, usluga i radova do 5.000,00 eura, dok pojedine nabavke vrijednosti do 5.000,00 eura nisu uključene u predmetni izvještaj.

Preporuka br. 1:

Preporučuje se identifikacija operativnih rizika za proces jednostavnih nabavki roba, usluga i radova do 5.000,00 eura, u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.

Preporuka br. 2:

Preporučuje se blagovremeno upućivanje zahtjeva za nabavku Izvršnom direktoru na odobrenje, sa obrazloženjem potrebe za nabavkom, na koji organizacioni dio se odnosi, za koji vremenski period se usluga nabavlja, koja je vrsta nabavke (član 26 Zakona o JN), da li postoje raspoloživa sredstva za pokretanje iste i nakon dobijanja odobrenja pokrenuti postupak nabavke.

Preporuka br. 3:

Preporučuje se adekvatno planiranje nabavki u Planu javnih nabavki za 2024. godinu, a na osnovu sagledavanja tržišta i realnih potreba.

Preporuka br. 4:

Preporučuje se potpuna automatizacija formiranja izvještaja o realizovanim nabavkama za 2023. godinu kroz novi poslovno – informacioni sistem ERP.

7.3. Naziv revizije:

Zaključci:

Tokom osmogodišnjeg perioda, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji se periodično mijenjao, s tim što su opisima poslova izvršilaca u procesu magacinskog poslovanja zadržane osnovne odgovornosti i zadaci zaposlenih. U različitim fazama ovog perioda, poslovi magacinskog poslovanja su bili dodeljeni različitim djelovima organizacije (Sektor za poštansku eksploataciju i prodaju, Direktorat za komercijalne poslove i filateliju, Sektor za logistiku, preradu i distribuciju).

Analizom Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, za posmatrani period od osam godina, uočeno je da su odgovornosti i zadaci zaposlenih uključenih u proces magacinskog poslovanja generalno jasno definisani i razgraničeni. Međutim, tokom ovog perioda primećena je neusaglašenost opisa poslova u dijelu obaveze obavljanja redovnih i vanrednih popisa robe, maraka i vrijednosnica sa Pravilnikom o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica.

U skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica, zaposleni na poslovima magacinskog poslovanja ne mogu obavljati redovni i vanredni popis imovine za koju su zaduženi.

Tokom revizije magacinskog poslovanja 2022. godine interna revizija je preporučila subjektu revizije izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u dijelu koji se odnosi na opis poslova zaposlenih u magacinskom poslovanju, s ciljem isključivanja njihovog zaduženja za vršenje redovnog i vanrednog popisa imovine.

Za osmogodišnji period, prilikom pregleda ugovora o radu i dosijea zaposlenih koji su angažovani na poslovima magacinskog poslovanja, konstatuje se da su ti ugovori i dosijei u skladu sa odredbama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

Tokom osmogodišnjeg perioda, rizici u procesu magacinskog poslovanja su utvrđeni i procedure definisane u 2022. godini, u skladu sa Uputstvom za izradu i opis internih pravila i procedura.

Pravilnik o blagajničkom i računskom poslovanju Pošte Crne Gore, Uputstvo za rad Depo-a poštanskih maraka i vrijednosnica, Pravilnik o poštanskim markama, kao i akt o prodaji poštanskih maraka i vrijednosnica, takođe predstavljaju smjernice za postupanje sa poštanskim vrijednostima.

Pojedina akta ne odražavaju trenutno stanje organizacije i njenih procesa, pa ova neusklađenost može dovesti do nedoslednosti, zabune i neefikasnosti u radu zaposlenih.

Način prijema potrošnog materijala je u skladu sa internom procedurom, dok u slučaju prijema poštanskih maraka postoji potreba za boljim usklađivanjem prakse sa propisanim načinom prijema kako bi se osigurala dosljednost i integritet poslovnih operacija.

Evidentiranje prijema potrošnog materijala, poštanskih vrijednosti i ostale robe izvršeno je na pravilan način.

Iako je potrošni materijal uredno organizovan u magacinu, koji takođe služi i za odlaganje šaltersko-arhivske dokumentacije, sam prostor nije prikladan za čuvanje ovih dokumenata. Prisustvo vode i vlage predstavlja potencijalnu pretnju od oštećenja imovine Pošte.

Poštanske vrijednosti i ostala roba izdate su iz magacina u skladu sa tehnološkim procedurama, ali je primjećen nedostatak evidencije obrasca za službenu upotrebu (EPU obrazac) koji je izdat iz magacina, a za koji ne postoji u svim slučajevima dokumentovano trebovanje ili zahtjev.

Nakon prijema i otpreme potrošnog materijala, poštanskih vrijednosti i ostale robe zaposleni na poslovima magacinskog poslovanja vode evidenciju o sravnjenju stanja zaliha potrošnog materijala, poštanskih vrijednosti i ostale robe kojom su zaduženi sa stanjem koje se evidentira u pomoćnoj evidenciji materijalnog knjigovodstva.

Iznos na računu u sintetičkoj evidenciji (Glavnoj knjizi) odgovara analitičkom računu u pomoćnoj evidenciji (Magacin).

Plaćene fakture koje se odnose na primljenu robu u Magacin ovjerene su od strane odgovornih lica u

skladu sa Internom procedurom.

Zaposleni u procesu magacinskog poslovanja učestvuju u planiranju nabavki.

U magacinu se nalazi roba koja nije na lager listi, roba koju treba predložiti za otpis i roba za neki drugi vid upotrebe.

Za proces magacinskog poslovanja Pošta čuva dokumentaciju u propisanim rokovima, osim za otpremu potrošnog materijala za period od 2015. do 2017. godine.

Preporuka br. 1:

Preporučuje se izmjena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta jednočlanog akcionarskog društva Pošte Crne Gore Podgorica tako da zaposleni na poslovima magacinskog poslovanja ne budu zaduženi za vršenje redovnog i vanrednog popisa popisa robe, maraka i vrijednosnica, već za spravljanje stanja zaliha sa evidencijama koju vode.

Preporuka br. 2:

Preporučuje se ažuriranje i uspostavljanje jasnih smjernica i procedura koje odražavaju stvarne potrebe i procese organizacije u vezi sa upravljanjem poštanskim markama i vrijednosnicama.

Preporuka br. 3:

U cilju prevencije štete i obezbjeđenja adekvatne zaštite resursa preporučuje se sanacija prostora za skladištenje potrošnog materijala ili izmještanje na drugo adekvatno mjesto.

Preporuka br. 4:

Preporučuje se poštovanje procedura za izdavanje robe iz magacina kako bi se osiguralo tačno praćenje svih izdataka iz magacina putem dokumentovanih trebovanja i zahtjeva.

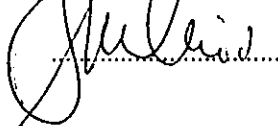
8. UTVRĐENI SLUČAJEVI INDIKATORA PREVARE TOKOM OBAVLJANJA REVIZIJE

/

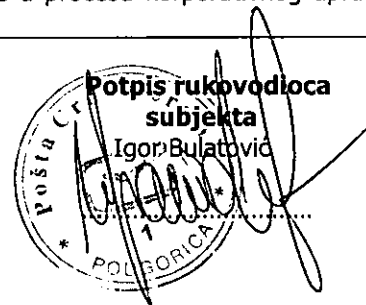
9. PREDLOZI ZA RAZVOJ UNUTRAŠNJE REVIZIJE

- Zajedničkom saradnjom rukovodstva i interne revizije obezbjediti odgovarajuću adekvatnost resursa interne revizije, kako bi resursi bili odgovarajući, dovoljni i efektivno raspoređeni u svrhu postizanja odobrenog plana.
- Nastavak jačanja svijesti o značaju funkcije interne revizije u procesu korporativnog upravljanja kompanijom.

Potpis rukovodioca jedinice za
unutrašnju reviziju
Šnežana Miličković

Potpis rukovodioca
subjekta
Igor Bulatović

**„Pošta Crne Gore“ AD Podgorica
Revizorski odbor**

Datum: 5. april 2024. godine

Broj: 00010 - 20240402-1/3

3. Razmatranje nacrtu Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih iskaza za 2023. godinu

U vezi sa osnovama za negativno mišljenje na finansijske izvještaje društva Pošta Crne Gore ad za 2023. godinu RO navodi sledeće:

- U vezi tačke 1 Osnove za negativno mišljenje koje se odnosi na pitanje statusa imovine Pošte u Upravi za katastar i movinu, ističemo da je Odlukom Vlade Crne Gore o restrukturiranju Pošte Crne Gore doo Podgorica promjenom organizacionog oblika u akcionarsko društvo ("Službeni list Crne Gore", br. 058/11 od 06.12.2011) navedeno da *Akcionarsko društvo danom registracije kod CRPS-a preuzima cjelokupnu imovinu, prava i obaveze utvrđene -Odlukom o usvajanju izvještaja o poslovanju Pošte Crne Gore DOO u periodu januar-septembar 2011. godine, kao i da će nakon sprovedenog postupka restrukturiranja, sva imovina Pošte Crne Gore DOO Podgorica po popisnim listama biti upisana kod Uprave za nekretnine i njenih poslovnih jedinica kao imovina Akcionarskog društva - imovina države Crne Gore.*

Pored toga, revizor ponovo zanemaruje činjenicu da je jedini akcionar Društva država Crna Gora - Vlada Crne Gore. Osnov za negativno mišljenje na finansijske iskaze uzrokovano pitanjem na koji način je imovina evidentirana u Upravi za katastar i državnu imovinu je prema mišljenju RO neopravdan.

Dodatno, u Napomenama uz finansijske iskaze za 2023. godinu, u Napomeni 15 - Nekretnine postrojenja i oprema, Društvo je jasno i transparentno objelodanilo oblike stvarnog prava nad nepokretnostima evidentiranih u Upravi za katastar i državnu imovinu.

Takođe, MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, u paragrafu 7 upućuje na obavezu priznavanja uz uslove:

"Nabavna vrednost/cijena koštanja neke nekretnine, postrojenja i opreme se priznaje kao sredstvo ako, i samo ako:

a) je vjerovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u entitet; i

b) se nabavna vrednost/cijena koštanja tog sredstva može pouzdano odmjeriti."

S obzirom da su ispunjena oba uslova iz MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, imovina koju koristi Pošta a koja služi za obavljanje redovne djelatnosti i koja obezbjeđuje prilive ekonomske koristi treba da bude evidentirana u poslovnim knjigama Društva.

Shodno Međunarodnom standardu 705 (revidiran) – Modifikacije mišljenja u izvještaju nezavisnog revizora, navedeno je u paragrafu 8 *“Revizor izražava negativno mišljenje kada revizor, nakon što prikupi dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza, zaključi da pogrešni iskazi, pojedinačno ili zajedno, imaju i materijalan i prožimajući efekat na finansijske izveštaje.”*

S obzirom da set finansijskih iskaza sadrži Bilans stanja, Bilans uspjeha, Iskaz o novčanim tokovima, Iskaz o promjenama na kapitalu i Napomene uz finansijske iskaze, neutemeljena je osnova za iskazivanje negativnog mišljenja na iskaze u cjelini, iz razloga što revizor negativno mišljenje bazira na osnovu jedne (ili dvije) pozicije unutar jednog finansijskog iskaza (Bilansa stanja).

Imajući prethodno u vidu smatramo osnovu za negativno mišljenje revizora u ovom dijelu neutemeljeno.

- U tački 2 Osnove za negativno mišljenje, navedeno je *„Nijesmo u mogućnosti da utvrdimo efekte odstupanja od MRS 16 koji se odnosi na fer vrijednost nekretnina postrojenja i opreme iskazanih u Bilansu stanja na dan 31.12.2023. godine kao i obezvređenje sredstava u skladu sa MRS 36.“*

Sa tim u vezi RO smatra da revizor nije mogao ove činjenice koristiti u smislu davanja negativnog mišljenja, već samo kao osnovu za mišljenje sa rezervom ili uzdržavanje od mišljenja. Ovo iz razloga što u postupku revizije revizor nije utvrdio da je iskazana vrijednost imovine u materijalno značajnom iznosu precijenjena ili potcijenjena, već se nije mogao uvjeriti u efekte odstupanja. U slučaju da je revizor utvrdio značajna odstupanja od iskazanih iznosa imovine onda bi kvalifikacija sa negativnim mišljenjem bila u skladu sa standardima revizije. Međutim, revizor nije mogao utvrditi efekte odstupanja, te sa tim u vezi smatramo da ova konstatacija ne može biti osnov za negativno mišljenje.

- U tački 3 Osnove za negativno mišljenje navedeno je da nisu iskazane revalorizacione rezerve u iznosu od 14.081.025 € nastalih procjenom iz 2010. godine, kao i da je njihovim ukidanjem nerealno iskazana vrijednost osnovnog kapitala na dan 31.12.2023. godine. RO naglašava da je u postupku restrukturiranja iz d.o.o u a.d. 2010. godine sproveden postupak uz registrovanje akcijskog kapitala kod svih državnih organa nadležnih za kontrolu zakonitosti upisa (Komisije za hartije od vrijednosti, Centralnom registru privrednih subjekata i Centralne depozitarne agencije). Sa tim u vezi ne stoji konstatacija revizora da je nerealno iskazana vrijednost osnovnog kapitala (akcijskog kapitala) na dan 31.12.2023. godine.

Takođe, u tački 3 Osnove za negativno mišljenje revizor ne ukazuje na zakonske odredbe i neophodne postupke koje bi Društvo trebalo da peduzme u cilju ispravke nepravilnosti utvrđene revizijom.

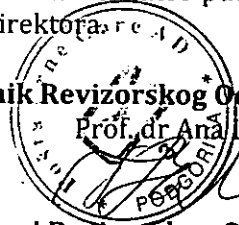
Imajući sve prethodno u vidu, smatramo da iskazano negativno mišljenje revizora na finansijske iskaze Pošte Crne Gore za 2023. godinu nije utemeljeno u činjenicama niti u revizorskim standardima.

Napomene radi, isti revizor je izrazio mišljenje sa rezervom na finansijske iskaze Pošte Crne Gore ad za 2019 i 2020. godinu, uz suštinski isto činjenično stanje statusa imovine Pošte Crne Gore ad.

Na kraju, podsjećamo Odbor direktora na obaveznost poštovanja rokova za dostavljanje nacrtu izvještaja revizora shodno aneksu koji je Društvo zaključilo sa odabranim revizorom 19.03.2024. godine. Pomenutim aneksom je definisan rok za dostavu nacrtu revizorskog

izvještaja najkasnije do 01.04.2024. godine. Revizor je dostavio nacrt putem maila dana 05.04.2024. godine, na dan održavanja sjednice Odbora direktora

Pr edsjednik Revizorskog Odbora Društva:
Prof. dr Ana Lalević-Filipović

Članovi Revizorskog Odbora Društva
Mr Marina Marković

Mr Marina Marković

Svetimir Aković

Svetimir Aković

POŠTA CGHE GORE AD PodgoricaBroj 00010-20240329-1/6-2Podgorica, 23.04. 2024 god. OBRAZAC 1**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
O AKTIVNOSTIMA NA SPROVOĐENJU I UNAPREĐENJU UPRAVLJANJA I KONTROLA za
2023. godinu**

NAZIV SUBJEKTA:		
Ime i prezime rukovodioca subjekta:	Predsjednik Odbora direktora: Igor Bulatović	Izvršni direktor: Josip Đurašković
Ime i prezime lica odgovornog za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola	Hajdana Bulatović (zamjena Lindon Dukaj)	
Naziv radnog mjesta lica odgovornog za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola	Rukovodilac planiranja i analize	
Datum imenovanja lica odgovornog za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola	28.02.2022. godine	
Kontakt telefon i e-mail lica odgovornog za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola:	069/511-799 lindon.dukaj@postcg.me	
Iznos budžeta za godinu izvještavanja	22.641.537,00€	
Broj programa		
Broj zaposlenih na dan 31. decembar	1.225	
Broj zaposlenih predviđen Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji	1.291	
Broj organizacionih jedinica	11	
Broj lica iz kategorije visoko rukovodnog kadra	12	

UPITNIK O SAMOPROCJENI UPRAVLJANJA I KONTROLA

UPITNIK	DA/ NE	Ako je odgovor DA objasnite na koji način je to postignuto Ako je odgovor NE navedite razlog	Navedite naziv i broj akta
KONTROLNO OKRUŽENJE			
Da li subjekat ima usvojen poseban kodeks ponašanja koji je prilagođen prirodi i specifičnostima poslovanja subjekta?	DA	Odbor direktora je usvojio Odluku o Etičkom kodeksu zaposlenih.	Odluka o usvajanju Etičkog kodeksa zaposlenih u Pošti CG AD Podgorica broj 00010-4369/7-13 od 26.06.2012. godine

Da li se poštuje procedura upoznavanja novih službenika sa odredbama etičkog kodeksa?	DA	Prilikom preuzimanja dužnosti zaposleni se upoznaje sa odredbama Etičkog kodeksa.	
Da li postoje jasna pravila kojima se regulišu situacije potencijalnih sukoba interesa i način postupanja?	DA	Poštuje se zakonski okvir Crne Gore.	
Da li su zaposleni upoznati kome mogu da prijave sumnje na nepravilnosti u radu i prevare?	DA	Zaposleni pritužbe mogu da prijave Komisiji za korupciju i etički kodeks putem kutija instaliranih u tu svrhu.	
Da li se sprovode mjere u slučaju nepoštovanja kodeksa ponašanja? Navedite broj sprovedenih mjera	DA	U izvještajnom periodu nije bilo slučajeva kršenja kodeksa ponašanja.	
Da li su vođeni disciplinski postupci u godini izvještavanja? Navedite broj pokrenutih disciplinskih postupaka	DA	U 2023. godini pokrenuto je 30 disciplinskih postupaka za utvrđivanje odgovornosti za povredu radne obaveze.	
Da li zaposleni prisustvuju obukama iz oblasti integriteta i etičkog ponašanja? Navedite broj zaposlenih koji su prisustvovali obukama u godini izvještavanja.	DA	Menadžer integriteta je u stalnoj komunikaciji sa Agencijom za sprječavanje korupcije i kroz Plan integriteta o svim mjerama upoznaje zaposlene. U 2023. godini je organizovana obuka za sve zaposlene.	On – line obuka o sprovođenju Planova integriteta, organizovana je 25.01.2023.godine u saradnji sa gospodinom Goranom Durutovićem iz Agencije za sprječavanje korupcije, Odsjeka za edukaciju, istraživanja, kampanje i analitiku, putem pristupnih linkova.
Da li imate utvrđene strateške ciljeve subjekta?	DA	1.Obezbijediti održivost univerzalne poštanske usluge i razvoj komercijalnih poštanskih usluga orijentisanih na korisnike u konkurentnom i digitalnom okruženju. 2.Osiguranje ekonomski, ekološki i socijalno održive univerzalne poštanske usluge u skladu sa potrebama građana/građanki i društva; 3.Unapređenje preduslova za razvoj komercijalnih usluga u digitalnom okruženju; 4.Unapređenje zaštite interesa korisnika poštanskih usluga; 5.Podsticanje razvoja prekograničnih poštanskih usluga i povećanje globalne povezanosti; 6.Podsticanje održivog poslovanja na poštanskom tržištu, u pogledu zaštite životne sredine, društvene odgovornosti i savjesnog korporativnog upravljanja; 7.Podrška sprovođenju sveobuhvatnih mjera za osiguranje sigurnosti pošiljaka, osiguranje zaštite od krađe i zaštite od terorizma;	Strategija razvoja poštanske djelatnosti u Crnoj Gori za period 2024–2028. godine.

Da li su zaposleni upoznati sa strateškim ciljevima subjekta? Na koji način?	DA	Zaposleni su upoznati sa strateškim ciljevima subjekta putem korporativnog portala	
Da li je jasno definisano ko je u subjektu odgovoran za realizaciju strateških ciljeva?	DA	Menadžment Pošte je odgovoran za realizaciju strateških ciljeva	
Da li ste definisali operativne ciljeve na nivou organizacionih jedinica?	DA	Operativni ciljevi na nivou organizacionih jedinica su definisani Operativnim zadacima za 2023. godinu	
Da li operativni ciljevi proizilaze iz strateških?	DA	Operativni ciljevi proizilaze iz strateških i isti su definisani Poslovnom politikom a na osnovu Strategije razvoja	
Da li definišete pokazatelje uspješnosti pomoću kojih pratite realizaciju utvrđenih ciljeva?	DA	Pokazatelji uspješnosti su sastavni dio kvartalnih, godišnjih izvještaja o radu i finansijskom poslovanju	Izvještaji
Koliko često izvještavate rukovodioca subjekta o realizaciji ciljeva: a) mjesečno b) kvartalno c) polugodišnje d) godišnje e) ne izvještava se	DA	Rukovodioci subjekta se kvartalno izvještavaju o realizaciji ciljeva	
Da li je u izvještajima navedena veza između ostvarenih ciljeva i utrošenih sredstava?	DA	U izvještajima je navedena veza između ostvarenih ciljeva i utrošenih sredstava	
Da li imate interni akt kojim su u Vašem subjektu jasno utvrđene odgovornosti i ovlaštenja svakog rukovodioca za realizaciju definisanih ciljeva i upravljanje resursima (finansije, kadrovi)?	DA	Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Jednočlanog akcionarskog društva Pošte Crne Gore Podgorica su formalno utvrđene odgovornosti i ovlaštenja za svakog rukovodioca	
Da li imate interni akt kojim je detaljno uređena međusobna saradnja sa subjektima nad kojima vršite nadzor? Navedite broj subjekata nad kojima vršite nadzor.	NE	Pošta ne vrši nadzor	
Da li nadzor obuhvata: a) praćenje interne kontrole b) fokus na visoko rizične oblasti c) praćenje realizacije ciljeva u odnosu na utvrđene indikatore	/		
Da li se prati i analizira fluktuacija zaposlenih u subjektu?	DA	Vodi se kadrovska evidencija i sačinjavaju se kvartalni, godišnji izvještaji o fluktuacijama zaposlenih	

Da li je utvrđen godišnji plan usavršavanja svih zaposlenih?	NE	Obuke su se održavale u skladu sa potrebama zaposlenih	
Da li vodite evidenciju o zaposlenima koji se stručno usavršavaju? Navedite teme za koje su zaposleni najviše zainteresovani	DA	Vodi se evidencija o zaposlenima koji se stručno usavršavaju. Teme su računovodstvo i revizija, interna revizija, sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma, zakonska regulativa Crne Gore	
Da li ste usvojili plan za unapređenje upravljanja i kontrola za izvještajni period?	DA	Usvojen je Plan unapređenja upravljanja i unutrašnjih kontrola u Pošti Crne Gore AD Podgorica za 2023. godinu	Broj dokumenta: 00010-20231013-1/10, od 17.10.2023. godine
UPRAVLJANJE RIZICIMA			
Da li ste imenovali lice za koordinaciju aktivnosti na uspostavljanju procesa registra rizika?	DA	Imenovano je lice za koordinaciju aktivnosti na uspostavljanju procesa registra rizika	Broj dokumenta: 00020-3229 od 28.02.2022. godine
Da li su prepoznati i procijenjeni rizici za: a) strateške ciljeve b) operativne ciljeve c) realizaciju poslovnih procesa	DA	Utvrđeni su rizici za poslovne procese koji su u ulozi ostvarenja operativnih i strateških ciljeva	
Da li je rukovodstvo utvrdilo nivo do kog su prihvatljiva odstupanja u postizanju ciljeva?	DA	Izvršena je kvantifikacija u odstupanjima	Kvantifikacije se utvrđuju polugodišnje tokom procesa izvještavanja
Da li imate Registar rizika? Navedite datum usvajanja	DA	Registar rizika na dan 30.06.2023. godine	Broj dokumenta: 00010-20231206-1/3 od 12.12.2023. godine.
Navedite tri ključna rizika za strateške ciljeve u Vašem subjektu.		Planom unapređenja upravljanja i unutrašnjih kontrola biće obuhvaćeni rizici za strateške ciljeve	
Da li su rukovodioci organizacionih jedinica uključeni u proces identifikacije rizika?	DA	Direktori sektora na osnovu postavljenih ciljeva formiraju registar rizika za organizacioni dio kojim upravljaju	e-mail komunikacija
Da li postoji adekvatno praćenje rezultata preduzetih radnji za ublažavanje rizika?		U izvještajnom periodu na rizike se reagovalo prihvatanjem	
Da li se Registar rizika ažurira? Navedite datum poslednjeg ažuriranja	DA	Pravilnikom o upravljanju rizicima je definisano polugodišnje ažuriranje registra rizika.	Broj dokumenta: 00010-20231206-1/3 od 12.12.2023. godine.
Da li rukovodioci koriste registar rizika u svakodnevnom upravljanju?	DA	Svim rukovodiocima je dostavljen Registar rizika	

Da li ste izvršili procjenu radnih mjesta koja mogu biti podložna prevarama?	DA	Planom integriteta su procijenjena radna mjesta koja mogu biti podložna prevarama	Broj dokumenta: 00010-17620/2 od 29.09.2022.godine.
Da li zaposleni znaju na koji način da prijave sumnje na nepravilnosti, odnosno prevare?	DA	Zaposleni pritužbe mogu da prijave Komisiji za korupciju i etički kodeks putem kutija instaliranih u tu svrhu	
Da li pripremate izvještaje o identifikovanim rizicima, kao i preduzetim mjerama za njihovo smanjenje?	DA	Polugodišnje se podnose izvještaji o identifikovanim rizicima i mjerama za njihovo smanjenje	
Da li imate plan kojim se obezbjeđuje kontinuitet rada u slučaju značajnih promjena (odsustvo zaposlenih, promjena zakonskih rješenja,...)?	NE	Pošta ima sporazum o poslovnoj saradnji sa ovlašćenim Agencijama za ustupanje zaposlenih	
Da li zaposleni prisustvuju obukama u oblasti upravljanja rizicima? Navedite broj zaposlenih koji su prisustvovali obukama.	DA	U izvještajnom periodu 2 zaposlena su prisustvovala obukama.	
KONTROLNE AKTIVNOSTI			
Da li imate usvojenu Knjigu procedura sa operativnim pisanim uputstvima za rad?	DA	Usvojena je Knjiga procedura sa operativnim pisanim uputstvima za rad i utvrđenim odgovornostima	Interna pravila i procedure Pošte Crne Gore , 00010-16822/6 od 26.12.2019. godine; Interna procedura „Blagajničko poslovanje u sektoru za ekonomske poslove, 00010-12180/8-1 od 29.07.2020. godine; Evidentiranje zahtjeva za nabavku, ulaznih faktura i njihovo plaćanje u Pošti Crne Gore, 00010-9580/5 od 10.06.2020. godine, Interna procedura o sprovođenju javnih nabavki br.00010-10864/8 od 31.05.2021. godine. Odluka o usvajanju internih pravila i procedura Pošte CG AD Podgorica br. 00010-5413/7 od 30.03.2022. godine.

Koliko imate usvojenih internih pravila i procedura?		Usvojeno je 44 interna pravila i procedure	Interna pravila i procedure Pošte Crne Gore , 00010-16822/6 od 26.12.2019. godine; Interna procedura „Blagajničko poslovanje u sektoru za ekonomske poslove, 00010-12180/8-1 od 29.07.2020. godine; Evidentiranje zahtjeva za nabavku, ulaznih faktura i njihovo plaćanje u Pošti Crne Gore, 00010-9580/5 od 10.06.2020. godine, Interna procedura o sprovođenju javnih nabavki br.00010-10864/8 od 31.05.2021. godine. Odluka o usvajanju internih pravila i procedura Pošte CG AD Podgorica br. 00010-5413/7 od 30.03.2022. godine.
Da li procedure sadrže: a) detaljna uputstva za rad, b) tok dokumentacije, c) odgovornosti i ovlašćenja lica, uključenih u poslovni proces, d) korake u donošenju odluka, e) rokove i f) kontrolne mehanizme?	DA	Procedure su prikazane kroz detaljne dijagrame i obrasce	
Da li su svi rukovodioci i zaposleni upoznati sa usvojenim procedurama?	DA	Rukovodioci i zaposleni su učestvovali u izradi procedura	
Da li sprovodite naknadne kontrole namjenske potrošnje budžetskih sredstava (npr. kontrole na licu mjesta za isplaćene subvencije, donacije, pomoći, transferi budžetskih sredstava i sl.)?	DA	Kontinuirano se vode kontrole namjenske potrošnje budžetskih sredstava	Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Pošte Crne Gore, 00010-666/14-2 od 29.05.2019. godine
Da li odobravanje, ovjeravanje dokumentacije, ovlašćivanje, odnosno davanje saglasnosti za isplatu sredstava i evidentiranje poslovnog događaja obavljaju različita lica?	DA	Odobravanje, ovjeravanje dokumentacije, ovlašćivanje, odnosno davanje saglasnosti za isplatu sredstava i evidentiranje poslovnog događaja obavljaju različita lica	

Da li se sve promjene imovine tokom godine evidentiraju blagovremeno?	DA	Sve promjene imovine se evidentiraju blagovremeno	
Da li postoje adekvatne bezbjednosne procedure kako bi se sredstva i podaci čuvali od neovlašćenog pristupa i fizičke štete?	DA	IT sektor posjeduje ISO 27000 standard za bezbjednost informacija	ISO 27000
Da li ste osigurali rezervnu kopiju podataka u slučaju gubitka?	DA	Svakodnevno se radi backup svih podataka	
Da li ažurirate procedure? Navedite datum poslednje izmjene	DA	Procedure se mijenjaju u slučaju zakonskih i organizacionih promjena	Odluka o usvajanju internih pravila i procedura Pošte CG AD Podgorica br. 00010-5413/7 od 30.03.2022. godine.
Koja će nova operativna pisana uputstva za rad biti pripremljena i usvojena u sledećoj godini?		Nova operativna pisana uputstva za rad biće definisana Planom unapređenja, upravljanja i unutrašnje kontrole za 2024. godinu	
INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE			
Da li je obezbijeđen efikasan i efektivan sistem interne pisane, elektronske i verbalne komunikacije, koji zaposlenima omogućava da dobiju informacije neophodne za obavljanje poslova?	DA	Zaposleni dobijaju jasne smjernice i instrukcije od neposrednih rukovodilaca	
Da li imate proceduru kojom ste definisali način prenošenja informacija u subjektu?	DA	Pošta Crne Gore posjeduje poseban modul podržan od IT sektora koji omogućava pristup svim informacijama	
Da li imate uspostavljene linije izvještavanja i način izvještavanja o realizaciji ciljeva?	DA	Putem kvartalnih i godišnjih izvještaja o poslovanju daju se informacije o realizaciji ciljeva	
Da li rukovodioci organizacionih jedinica, nakon usvajanja budžeta, dobijaju informacije o dodijeljenim budžetskim sredstvima za njihovu organizacionu jedinicu?	DA	Rukovodioci zavisno od postavljenih ciljeva iz svojih nadležnosti aktivno učestvuju u određivanju dodijeljenih sredstava	
Da li rukovodioci organizacionih jedinica prije stvaranja obaveze provjeravaju raspoloživa sredstva za tu namjenu?	DA	Rukovodioci raspoloživa sredstva provjeravaju na osnovu Finansijskog plana	
Da li vodite centralizovanu evidenciju svih potpisanih ugovora i ugovornih obaveza i da li je ona podržana informacionim sistemom?	DA	Pošta Crne Gore posjeduje poseban modul čijim pristupom je omogućena evidencija svih potpisanih ugovora	

Da li rukovodioci organizacionih jedinica imaju informacije o neizmirenim obavezama i izvršenju budžeta?	DA	Rukovodioci organizacionih jedinica imaju informacije o neizmirenim obavezama i izvršenju budžeta i iste im se dostavljaju na uvid	
Omogućava li računovodstveni sistem praćenje troškova po: a) programima b) projektima c) organizacionim jedinicama		Računovodstveni sistem omogućava praćenje troškova po organizacionim jedinicama	
Da li se i koliko često sačinjavaju izvještaji za rukovodstvo o: a) izvršenju budžeta b) raspoloživim sredstvima c) obavezama d) potraživanjima?	DA	Navedeni izvještaji za rukovodstvo se sačinjavaju kvartalno i godišnje	
Da li su ključni poslovni procesi (finansije, nabavke, ugovaranje, upravljanje imovinom, praćenje kapitalnih projekata, materijalne evidencije, kadrovi i sl.) u dovoljnoj mjeri podržani IT sistemima?	DA	Ključni poslovni procesi su podržani IT sistemom	
Da li su softveri za ključne poslovne procese međusobno povezani (npr. nabavka- ugovori-finsije)?	DA	Softveri za ključne poslovne procese su međusobno povezani	
Da li je osigurana transparentnost podataka (ključni dokumenti objavljeni su na web stranici)?	DA	Osigurana je transparentnost podataka objavljivanjem istih na web stranici	
PRAĆENJE I PROCJENA			
Da li lice zaduženo za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola izvještava rukovodioca subjekta o stanju i razvoju ovog sistema: a) mjesečno b) kvartalno c) polugodišnje d) godišnje?	DA	Usvaja se polugodišnji i godišnji izvještaj o finansijskom upravljanju i kontrolama u Pošti Crne Gore	
Da li se na sastancima/kolegijumima daju predlozi za unapređenje upravljanja i kontrola?	DA	Na kolegijumima se daju predlozi za unapređenje upravljanja i kontrola	
Da li sprovodite samoprocjenu upravljanja i unutrašnjih kontrola?	DA	Samoprocjena upravljanja i unutrašnjih kontrola je kontinuiran proces	
Da li je zaposlenima omogućeno da daju sugestije i preporuke za poboljšanje sistema unutrašnjih kontrola?	DA	Prilikom definisanja internih pravila i procedura zaposleni su aktivno učestvovali u davanju sugestija i preporuka	

Da li se preporuke revizije (unutrašnje, DRI, eksterne) sprovode? Navedite broj prihvaćenih preporuka i prosječno vrijeme njihove implementacije.	DA	Preporuke eksterne revizije se blagovremeno sprovode. U izvještajnom periodu bilo je 12 preporuka interne revizije, a prosječno vrijeme njihove implementacije je 1-3 mjeseca.	
Da li imate uspostavljen sistem izvještavanja za praćenje funkcionisanja sistema upravljanja i kontrola kod subjekata nad kojima vršite nadzor?	NE	Pošta ne vrši nadzor	

 Potpis rukovodioca subjekta

Obradio:

Rukovodilac planiranja i analize
Lindon Dukaj

Odobrila:

Direktor sektora za ekonomske poslove
Slađana Maraš

UPITNIK ZA SAMOPROCJENU UPRAVLJANJA I KONTROLA¹

Tabela 1

BR.	PITANJA	ODGOVOR: PREDNOSTI I SLABOSTI	BODOVANJE	
			Da	Djelimično
KONTROLNO OKRUŽENJE				
PRINCIP 1: POKAZIVANJE POSVEĆENOSTI INTEGRITETU I ETIČKIM VRIJEDNOSTIMA				
	<i>Etički kodeks i integritet</i>			
1.11	Da li su svi rukovodioci i zaposleni upoznati sa Etičkim kodeksom državnih službenika i namještenika, odnosno kodeksom ponašanja prilagođenim za Vaš subjekat?	1	Da	
1.12	Da li primjenjujete Etički kodeks državnih službenika i namještenika, odnosno kodeks ponašanja prilagođen Vašem subjektu ?	2	Da	
1.13	Da li imate plan obuka koji obuhvata i obuke na temu integritet i etički kodeks?			Ne.
1.14	Da li su svi zaposleni i rukovodioci pohađali obuke o	2.5		Djelimično

¹ Odgovori na pitanja se boduju na način da odgovor DA znači 1 bod, odgovor DJELIMIČNO znači 0,5 bodova i odgovor NE znači 0 bodova. Od ovog pravila izuzetak je pitanje broj 4.31, 12.12., 12.21 i 14.12, a način ocjenjivanja dat je pojedinačno za svako pitanje.

	integritetu i etičkom kodeksu u posljednje tri godine?				
1.15	Da li redovno procjenjujete i ažurirate svoj kodeks ponašanja?	3.5	Da		
1.16	Da li su u subjektu definisane situacije sukoba interesa i utvrđena pravila ponašanja u tim situacijama?	4.5	Da		
	Izještavanje o povredama etičkog kodeksa, odnosno kodeksa ponašanja				
1.21	Da li je određeno lice za prijem i postupanje po obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevare (službenik za nepravilnosti)?	5.5	Da		
1.22	Da li su zaposleni i druge zainteresovane strane obaviješteni o tome ko je službenik za nepravilnosti?	6.5	Da		
1.23	Da li postoji procedura za prijavljivanje i postupanje po sumnjama na nepravilnosti i prevare (uključujući i kršenje etičkog kodeksa)?	7.5	Da		
1.24	Da li procedura adekvatno funkcioniše u praksi?	8.5	Da		
	Sankcije				
1.31	Da li se sprovode sankcije u slučaju nepoštovanja pravila ponašanja?	9.5	Da		
1.32	Postoji li evidencija o povredama pravila ponašanja?	10.5	Da		

1.33	Da li se prati sprovođenje mjera zbog povrede pravila ponašanja?		11.5	Da	
1.34	Da li su zaposleni upoznati sa slučajevima kršenja pravila ponašanja i izrečenim mjerama?		12.5	Da	
PRINCIP 2: OBEZBJEDIVANJE VRŠENJA NADZORA NAD SPROVOĐENJEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA					
	Nadzor nad subjektima				
2.11	Da li vršite nadzor nad nekim subjektima iz vaše nadležnosti?				Ne
2.12	Da li je jasno koje vrste nadzora vršite?				
2.13	Da li ste sproveli sve mjere kako biste obezbijedili adekvatan nadzor nad subjektima iz vaše nadležnosti?				
2.14	Da li subjektima dajete smjernice za rad?				
2.15	Da li su aktivnosti nadzora fokusirane na ciljeve i visoko rizične oblasti?				
2.16	Da li vršite nadzor i nad funkcionisanjem unutrašnjih kontrola?				
2.17	Da li vas subjekti nad kojima vršite nadzor redovno izvještavaju o rezultatima rada uključujući i utrošenim finansijskim sredstvima za njihovu realizaciju?				

2.18	Da li se ti izvještaji analiziraju?					
	Subjekti nad kojima se vrši nadzor					
2.20	Da li je vaš subjekat predmet nadzora?					Ne
2.21	Da li dobijate smjernice za rad od subjekata koji vrše nadzor?					
2.22	Da li su aktivnosti nadzora fokusirane na ciljeve i visoko rizične oblasti?					
2.23	Da li vrše nadzor i nad funkcionisanjem unutrašnjih kontrola?					
2.24	Da li redovno izvještavate o realizaciji ciljeva subjekat koji vrši nadzor?					
2.25	Da li izvještaji sadrže razloge zbog kojih neki ciljevi nijesu realizovani?					
	Praćenje rezultata nadzora					
2.31	Da li se adekvatno analiziraju identifikovane slabosti u upravljanju i unutrašnjim kontrolama (utvrđene ili od strane vašeg subjektka i/ili od strane subjekta koje vrši nadzor)?					

PRINCIP 3: UTVRĐIVANJE ORGANIZACIONE STRUKTURE, OVLAŠĆENJA I ODGOVORNOSTI I LINIJA IZVJEŠTAVANJA			
	Misija i strategija		
3.11	Da li subjekat ima jasnu izjavu o misiji?	13.5	Da
3.12	Da li imate strategije koje oslikavaju misiju i viziju vašeg subjekta?	14.5	Da
3.13	Da li rukovodioci organizacionih jedinica i subjekti iz nadležnosti učestvuju u izradi strategija?	15.5	Da
3.14	Da li se procjenjuju troškovi za sprovođenje strategije?	16.5	Da
3.15	Da li su definisani indikatori učinaka za praćenje rezultata?	17.5	Da
3.16	Da li se indikatori koriste za praćenje napretka?	18.5	Da
3.17	Da li je obezbijeđeno da rukovodioci i zaposleni u subjektu budu upoznati sa misijom, strategijom i ciljevima? Na koji način?	19.5	Putem korporativnog portala Da
	Organizaciona struktura		
3.21	Da li pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji jasno definiše ovlašćenja i odgovornosti za svakog rukovodioca i zaposlenog? Ako je odgovor NE, šta nedostaje?	20.5	Da

3.22	Da li obuhvata sve zadatke i odgovornosti utvrđene zakonom?		21.5	Da	
3.23	Da li su rukovodioci organizacionih jedinica učestvovali u utvrđivanju ovlašćenja i odgovornosti za svoje zaposlene?		22.5	Da	
3.24	Da li se procjenjuje da li organizaciona struktura podržava postizanje ciljeva subjekta?		23.5	Da	
	Delegiranje ovlašćenja				
3.31	Da li su rukovodiocima organizacionih jedinica delegirana ovlašćenja? Za koje poslove i zadatke?		24.5	Da, u okviru svoje nadležnosti	
3.32	Da li je delegiranje ovlašćenja praćeno analizom rizika?		25.5	Da	
3.33	Da li rukovodioci organizacionih jedinica imaju ovlašćenja za upravljanje budžetskim sredstvima?				Ne
3.34	Da li su priroda i obim delegiranih odgovornosti i ovlašćenja jasni svim zaposlenim?		26.5	Da	
3.35	Postoji li evidencija svih odluka o delegiranju ovlašćenja i odgovornosti?		27.5	Da	
3.36	Da li se odluke o delegiranju redovno procjenjuju?		28.5	Da	

3.37	Da li je moguće da se više ovlašćenja delegira na niže nivoe upravljanja i da li to doprinosi boljem upravljanju?		29.5	Da	
	<i>Linije izvještavanja</i>				
3.41	Da li su utvrđene linije izvještavanja (između funkcija i između subjekata, teme o kojima treba da se izvještava (npr. finansije, ciljevi/rezultati) i učestalost izvještavanja?		30.5	Da	
3.42	Da li se procjenjuju linije izvještavanja u subjektu, kao i sa drugim subjektima (npr. subjektima nad kojima vršite nadzor ili subjektima koji nad vašim subjektom vrše nadzor)?		31.5	Da	
PRINCIP 4: POKAZIVANJE POSVEĆENOSTI DA SE ZAPOSLE, USAVRŠAVAJU I ZADRŽE KOMPETENTNI ZAPOSLENI KAKO BI SE OSTVARILI POSTAVLJENI CILJEVI					
	<i>Kompetencije</i>				
4.11	Da li su utvrđene potrebne kompetencije (u pogledu relevantnih kvalifikacija i iskustva, odnosno znanja, vještina i sposobnosti/) za sva radna mjesta u subjektu?		32.5	Da	
4.12	Da li su definisane kompetencije u skladu sa dodijeljenim odgovornostima i ovlašćenjima?		33.5	Da	
4.13	Postoji li plan u slučaju nepopunjenosti radnih mjesta ili odsustva zaposlenih za ključne funkcije kako bi se održao kontinuitet i osiguralo ostvarivanje ciljeva?		34.5	Da	

	<i>Proces zapošljavanja</i>				
4.21	Da li se proces zapošljavanja odvija bez pritužbi?		35.5	Da	
4.22	Ukoliko pritužbe postoje, da li su analizirane i da li je to rezultiralo promjenama u procesu?				
	<i>Upravljanje ljudskim resursima</i>				
4.31 ²	Da li sistem upravljanja ljudskim resursima omogućava:		36.5		
	- popunjavanje slobodnih radnih mjesta,			Da	
	- unapređenje kvaliteta rada zaposlenih,			Da	
	- motivisanje zaposlenih,			Da	
	- usaglašenost radnog opterećenja i sistematizacije			Da	
4.32	Da li preduzimate aktivnosti na rješavanju problema u upravljanju kadrovima, ukoliko postoje?			Da	
4.33	Da li izvještavate/informišete nekog o tome?			Da	

² Ukoliko je odgovor na više od dva pitanja NE, pitanje se boduje da 0 bodova. Ukoliko je odgovor na dva pitanja NE, pitanje se boduje sa 0,5 bodova. Ukoliko je više od dva odgovora DA, pitanje se boduje sa 1 bod. Ukoliko je na većinu pitanja odgovor DJELIMIČNO onda se pitanje boduje sa 0,5 bodova.

	Plan obuka						
4.41	Da li je donijet strateški ili godišnji plan obuke?	Obuke se prate u skladu sa potrebama					Ne
4.42	Da li je usklađen sa ciljevima subjekta?						
4.43	Da li se vrši analiziranje vještina zaposlenih u cilju planiranja budućih potreba za obukom?		37.5	Da			
	Stručno osposobljavanje						
4.51	Da li je zaposlenima i rukovodiocima omogućeno stručno osposobljavanje i usavršavanje?		38.5	Da			
4.52	Da li vodite evidenciju o profesionalnom razvoju zaposlenih?		39.5	Da			
4.53	Da li rukovodioci pohađaju obuke o vještinama upravljanja?		40			Djelimično	
4.54	Da li su rukovodioci i zaposleni prisustvovali obukama iz oblasti upravljanja, unutrašnjih kontrola, računovodstva, javnih nabavki, planiranja budžeta i izvršenja budžeta?		41	Da			
	Fluktuacija zaposlenih						
4.61	Da li se prati i analizira fluktuacija zaposlenih?		42	Da			
4.62	Imate li uvid u glavne razloge zbog kojih rukovodioci i zaposleni napuštaju subjekat?		43	Da			

		PRINCIP 5: POZIVANJE ZAPOSLENIH NA ODGOVORNOST ZA SPROVOĐENJE KONTROLA I OSTARIVANJE CILJEVA			
	Strateški ciljevi				
5.11	Da li je jasno utvrđeno ko je odgovoran u subjektu za postizanje strateških ciljeva?	44	Da		
5.12	Da li su rukovodioci organizacionih jedinica odgovorni za postizanje strateških ciljeva ili samo rukovodilac subjekta?	45	Da		
5.13	Da li se prati ostvarenje strateških ciljeva i donose zaključci o postignutim rezultatima?	46	Da		
	Odgovornost rukovodilaca				
5.21	Da li je jasno utvrđena odgovornost rukovodioca organizacionih jedinica (za šta su odgovorni, kome odgovaraju i na koji način)?	47	Da		
5.22	Da li je odgovornost rukovodioca organizacionih jedinica formalno utvrđena u nekom internom aktu? (npr. rješenje, odluka,...)	48	Da		
	Sastanci rukovodstva				
5.31	Da li se održavaju redovni sastanci rukovodioca (npr. kolegijum), kao i sastanci u okviru organizacione jedinice?	49	Da		
5.32	Da li svi rukovodioci organizacionih jedinica prisustvuju sastancima?	50	Da		

5.33	Da li se na kolegijumima raspravlja o ostvarenim rezultatima, utrošenim sredstvima za njihovu realizaciju i rizicima za ostvarenje cilja?	51	Da	
5.34	Da li se na sastancima razmatraju preporuke interne i eksterne revizije?	52	Da	
5.35	Da li se vode zapisnici sa sastanaka?	53	Da	
5.36	Da li se zapisnici dostavljaju članovima kolegijuma?	54	Da	
PROCJENA RIZIKA				
PRINCIP 6: DEFINISANJE ODGOVARAJUĆIH CILJEVA				
	<i>Operativni ciljevi</i>			
6.11	Da li su definisani operativni ciljevi subjekta?	55	Da	
6.12	Da li su operativni ciljevi subjekta usklađeni sa strategijama i politikama, kao i vizijom i misijom subjekta?	56	Da	
6.13	Da li su ciljevi mjerljivi i vremenski ograničeni?	57	Da	
6.14	Da li su ciljevi definisani na nivou utvrđenih budžetskih programa?	58	Da	
6.15	Da li je određena osoba koja je odgovorna za postizanje ciljeva na nivou svakog programa?	59	Da	

6.16	Da li su rukovodioci organizacionih jedinica definisali aktivnosti za realizaciju ciljeva na nivou svojih organizacionih jedinica?	60	Da	
	Plan rada			
6.21	Da li subjekat ima godišnji plan rada?	61	Da	
6.22	Da li rukovodioci koriste ciljeve kao osnovu za alokaciju resursa?	62	Da	
6.23	Da li su strateški i godišnji planovi povezani?	63	Da	
6.24	Sadrže li godišnji planovi konkretne aktivnosti, rokove i odgovorna lica/organizacione jedinice za svaku predviđenu aktivnost?	64	Da	
6.25	Da li se prati sprovođenje planova?	65	Da	
	Indikatori učinka			
6.31	Da li su definisani indikatori koji pomažu u praćenju ostvarenja ciljeva?	66	Da	
6.32	Da li se pokazatelji koriste za mjerenje učinka programa i/ili organizacionih jedinica?	67	Da	
6.33	Da li se razgovara o pokazateljima na sastancima? Koliko često?	68	Da	

PRINCIP 7: IDENTIFIKACIJA RIZIKA U SUBJEKTU I Njihova analiza kao osnova za utrdivanje načina za njihovo upravljanje							
	<i>Proces upravljanja rizicima</i>						
7.11	Da li je uspostavljen proces upravljanja rizicima?		69		Da		
7.12	Da li je imenovana osoba odgovorna za koordinaciju aktivnosti na uspostavljanju procesa upravljanja rizikom?		70		Da		
7.13	Postoji li posebna procedura kojom je utvrđena metodologija za proces upravljanja rizikom u subjektu (usklađena sa Smjenicama Ministarstva finansija) i vremenski okvir za procjenu rizika?		71		Da		
	<i>Identifikacija rizika</i>						
7.21	Da li su identifikovani i procijenjeni rizici na nivou subjekta, organizacione jedinice i procesa relevantnih za postizanje ciljeva?		72		Da		
7.22	Da li su rizici evidentirani u registru rizika?		73		Da		
7.23	Da li se identifikovani rizici odnose na ciljeve subjekta?		74		Da		
7.24	Da li su kritični rizici jasno razgraničeni?		75		Da		
7.25	Da li se rizici redovno analiziraju i ažuriraju?		76		Da		

7.26	Da li su procijenjeni i spoljašnji rizici?		77	Da	
	Uloga rukovodioca u procesu upravljanja rizicima				
7.31	Da li su rukovodioci svih organizacionih jedinica uključeni u identifikaciju rizika?		78	Da	
	Reagovanje na rizik				
7.41	Da li se prilikom procjene rizika razmatra i kako upravljati rizikom, odnosno da li će se rizik prihvatiti, izbjeći, umanjiti kontrolnim aktivnostima ili prenijeti?		79	Da	
7.42	Da li su određena odgovorna lica za upravljanje identifikovanim rizicima?		80	Da	
7.43	Da li su razvijeni akcioni planovi kojima se obezbjeđuje odgovarajuće upravljanje rizicima?				Ne
	Ključni rizici				
7.51	Da li se na najvišem nivou rukovodstva (npr. na kolegijumu) razgovara o visoko rangiranim rizicima za strateške i operativne ciljeve i poslovne procese?		81	Da	
PRINCIP 8: PROCJENA RIZIKA OD PREVARE					

	Radna mjesta osetljiva na prevare						
8.11	Da li ste izvršili procjenu koja radna mjesta mogu biti više podložna prevarama?		82	Da			
8.12	Da li se preduzimaju dodatne mjere za podsticanje etičkog ponašanja na „osjetljivim“ radnim mjestima (npr. dodatni etički kodeks, izjava o sukobu interesa, razdvajanje dužnosti, dodatne obuke, mjere prethodne kontrole, naknadne kontrole, itd.) ?		83	Da			
	Identifikacija rizika od prevare						
8.21	Da li je procjena rizika od prevare sastavni dio redovnog procesa procjene rizika?		84	Da			
8.22	Da li to podrazumijeva i procjenu izloženosti prevarnim aktivnostima i kako se na njih može uticati?		85	Da			
8.23	Da li se procjena vrši na nivou svake organizacione jedinice i procesa?		86	Da			
8.24	Da li je analiza rizika koja je dio plana integriteta integrisana u redovnu procjenu rizika?		87	Da			
	Evidencija o prevarama						
8.31	Da li su zabilježeni slučajevi prevare?						Ne
8.32	Da li imate informaciju koliko je bilo takvih slučajeva?						

8.33	Da li subjekat analizira šta je omogućilo da dođe do prevare i koje dodatne mehanizme kontrole treba uvesti kako bi se ublažio rizik od ponovne pojave iste vrste prevara?				
PRINCIP 9: IDENTIFIKACIJA I ANALIZA PROMJENA KOJE BI MOGLE ZNAČAJNO UTICATI NA SISTEM UNUTRAŠNJE KONTROLE					
<i>Identifikacija značajnih promjena</i>					
9.11	Da li su identifikovani događaji koji mogu imati značajan uticaj na subjekat, npr. promjene u zakonskoj regulativi, organizacionoj strukturi, upravljanju, očekivanjima građana, ekonomiji, itd.?	88	Da		
9.12	Da li su utvrđeni uzroci značajnih promjena i njihov uticaj na postizanje ciljeva?	89	Da		
9.13	Da li su utvrđeni planovi (scenario) koji opisuju kako postupiti u slučaju da se dogodi neka značajna promjena, a da se ipak ciljevi ostvare (plan kontinuiteta)?	89.5		Djelimično	
KONTROLNE AKTIVNOSTI					
PRINCIP 10: ODABIR I RAZVOJ KONTROLNIH AKTIVNOSTI KOJE ĆE UBLAŽITI RIZIKE NA PRIHVATLJIV NIVO					
<i>Kontrolne mjere</i>					
10.11	Da li su definisane kontrolne mjere/aktivnosti za identifikovane rizike?	90.5	Da		

10.12	Da li se troškovi/koristi kontrolnih mjera/aktivnosti uzimaju u obzir prilikom njihovog definisanja?	91.5	Da		
10.13	Da li je obezbijeđeno sprovođenje mjera?	92.5	Da		
10.14	Da li unutrašnja revizija, u svojim izvještajima, ocjenjuje kontrolne mjere i rizike?	93.5	Da		
	<i>Praćenje preduzetih aktivnosti</i>				
10.21	Da li se prate rezultati preduzetih aktivnosti za smanjenje rizika?	94.5	Da		
10.22	Da li su uspostavljene linije izvještavanja o utvrđenim rizicima, njihovom smanjenju ili ostvarenju?	95.5	Da		
10.23	Da li više rukovodstvo raspravlja o mjerama za umanjenje najvažnijih rizika?	96.5	Da		
	<i>Razdvajanje dužnosti</i>				
10.31	Primjenjujete li razdvajanje dužnosti, posebno u finansijskom poslovanju?	97.5	Da		
10.32	Da li je osigurano da jedna osoba nije odgovorna za odobravanje, ovlašćenje, ovjeravanje, evidentiranje i kontrolu transakcije/aktivnosti?	98.5	Da		
	<i>Dvojni potpis</i>				

10.41	Da li primjenjujete sistem dvojnog potpisa u kome nijedna obaveza ne može biti preuzeta ili izvršeno plaćanje bez potpisa rukovodioca subjekta i rukovodioca finansijske službe ili drugog ovlaštenog lica?		99.5	Da	
10.42	Prije nego što se bilo koja transakcija odobri, da li se ona osim zaposlenog koji je inicirao transakciju potvrđuje i od strane najmanje još jednog zaposlenog?		100.5	Da	
	Evidencija imovine				
10.51	Da li se sve promjene imovine blagovremeno evidentiraju (tokom i na kraju fiskalne godine)?		101.5	Da	
	Evidencija ugovorenih usluga				
10.61	Da li vodite centralizovanu evidenciju svih potpisanih ugovora i ugovorenih obaveza?		102.5	Da	
	Javne nabavke				
10.71	Da li su ugovori za tekuću godinu planirani javnim nabavkama?		103.5	Da	
	Upravljanje dokumentacijom				
10.80	Postoji li procedura za čuvanje, korišćenje i arhiviranje dokumentacije?		104.5	Da	

PRINCIP 11: ODABIR I RAZVOJ IT KONTROLA						
	<i>IT sistem</i>					
11.11	Da li subjekat ima pregled IT sistema koji se koriste u subjektu?		105.5	Da		
11.12	Da li to uključuje sve informacije koje se koriste u subjektu (npr. za evidenciju imovine, planiranje budžeta itd.)		106.5	Da		
11.13	Da li su kontrole osmišljene i implementirane kako bi se osigurala potpunost, tačnost i dostupnost obrade podataka?		107.5	Da		
11.14	Da li je jasno ko je (unutar ili izvan subjekta) odgovoran za održavanje svakog IT sistema koji se koristi u subjektu?		108.5	Da		
	<i>IT politika</i>					
11.21	Da li imate jasan plan razvoja IT u subjektu?		109			Djelimično
11.22	Da li su identifikovani specifični rizici za IT i da li su usklađeni sa npr. Vladinom vizijom o e-upravi?				Ne postoji zakonska obaveza	
	<i>IT sigurnost</i>					
11.31	Postoje li sigurnosne procedure za zaštitu sredstava i podataka od neovlašćenog pristupa i fizičkih oštećenja?		110	Da		

11.32	Da li se IT-a procedure bezbjednosti redovno ažuriraju i testiraju?	111	Da	
11.33	Da li uspostavljeni rezervni sistemi (back-up) i procedure?	112	Da	
	Svijest o značaju IT			
11.41	Da li su rukovodioci i zaposleni dovoljno upoznati sa politikom bezbjednosti informacionih sistema?	113	Da	
11.42	Da li je bezbjednost informacionog sistema redovna tema na sastancima rukovodstva?	114	Da	
PRINCIP 12: RAZVOJ KONTROLNIH AKTIVNOSTI KROZ POLITIKE I PROCEDURE				
	Knjiga procedura			
12.11	Da li ste usvojili knjigu procedura?	115	Da	
12.12³	Da li su opisani svi ključni procesi? Na primjer: - priprema i izvršenje strateškog plana - priprema i izvršenje godišnjeg budžeta		Da	
			Da	

³ Ukoliko je odgovor na dva ili više pitanja NE, pitanje se boduje sa 0 bodova. Ukoliko je odgovor na jedno pitanje NE, pitanje se boduje sa 0,5 bodova, a ukoliko je 6 ili više odgovora DA, pitanje se boduje sa 1 bod. Ukoliko je na većinu pitanja odgovor DJELIMIČNO onda se pitanje boduje sa 0,5 bodova.

	- vođenje i evidentiranje računovodstvenih transakcija			Da	
	- postupak nabavki i ugovaranja			Da	
	- upravljanje imovinom			Da	
	- zaštita, korišćenje i arhiviranje dokumentacije			Da	
	- upravljanje rizikom.			Da	
12.13	Na koji način je obezbijeđeno njihovo ažuriranje i primjena u praksi?	Ažuriranje se vrši u slučaju izmjena zakona			
	Procedure				
12.21 ⁴	Da li procedure sadrže:		116		
	- detaljna uputstva za rad,			Da	
	- protok dokumentacije,			Da	
	- odgovornosti i ovlašćenja zaposlenih koji su uključeni u proces,			Da	

⁴ Ukoliko je odgovor na dva ili više pitanja NE, pitanje se boduje sa 0 bodova. Ukoliko je odgovor na jedno pitanje NE, pitanje se boduje sa 0,5 bodova, a ukoliko je 6 ili više odgovora DA, pitanje se boduje sa 1 bod. Ukoliko je na većinu pitanja odgovor DJELIMIČNO onda se pitanje boduje sa 0,5 bodova.

	- korake u donošenju odluka,				Da	
	- rokove,				Da	
	- rizike i				Da	
	- kontrolne mehanizme?				Da	
12.22	Da li su one dostupne i razumljive i za nove zaposlene?				Da	
	Implementacija procedura					
12.31	Da li odgovorna lica izvršavaju svoje zadatke blagovremeno i na način kako je to definisano u politikama i procedurama?		117		Da	
12.32	Da li rukovodioci organizacionih jedinica nadgledaju aktivnosti u svojoj organizacionoj jedinici?		118		Da	
	Pregled i ažuriranje procedura					
12.41	Da li rukovodioci periodično pregledaju/revidiraju politike, procedure i uputstva kako bi utvrdili da li su još uvijek važeće i ažurirali ih ukoliko je potrebno?		119		Da	
12.42	Da li ste u tekućoj godini ažurirali neke procedure?		120		Da	
12.43	Da li ih usklađujete sa novinama u zakonodavnom okviru?		121		Da	

INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE					
PRINCIP 13: PRIKUPLJANJE, OBRADA I KORIŠĆENJE RELEVANTNIH I KVALITETNIH INFORMACIJA					
Neophodne informacije za sprovođenje zadataka					
13.11	Da li izvještaji daju dovoljno informacija rukovodiocima za donošenje odluka? Na primjer, da li sadrže sveobuhvatne informacije, uključujući objedinjene finansijske informacije i informacije o realizaciji planiranih aktivnosti ili informacije dolaze pojedinačno od organizacionih jedinica?	*	122	Da	
13.12	Da li se zaposleni žale da ne dobijaju dovoljno informacija za obavljanje zadataka?				Ne
Kvalitet informacija					
13.21	Da li se u subjektu ocjenjuje kvalitet informacija koje se dobijaju, objedinjuju i koriste?		123	Da	
13.22	Da li sprovodite aktivnosti na otklanjanju slabosti u vezi kvaliteta informacija i koje su aktivnosti definisane za njihovo rješavanje?		124	Da	
Praćenje realizacije ciljeva					
13.31	Da li sistem izvještavanja pruža dovoljno informacija za praćenje realizacije ciljeva i u subjektu i u subjektima nad kojima vršite nadzor?		125	Da	

13.32	Da li se pripremljeni izvještaji analiziraju?	*		126	Da	
	Informacije organizacionih jedinica	u				
13.41	Da li rukovodioci organizacionih jedinica imaju informacije o budžetskim sredstvima opredijeljenim za njihovu organizacionu jedinicu i npr. mjesečne podatke o izvršenju budžeta?			127	Da	
13.42	Da li rukovodioci organizacionih jedinica mogu dobiti ažurirane informacije kad god su im potrebne (npr. kroz pristup IT sistemu)?			128	Da	
13.43	Da li rukovodioci organizacionih jedinica svoje zahtjeve ili odluke pravdavaju podacima o finansijskim i nefinansijskim rezultatima?			129	Da	
13.44	Da li se o tome razgovara na sastancima?			130	Da	
	PRINCIP 14: INTERNA RAZMJENA INFORMACIJA					
	Interna komunikacija					
14.11	Da li je analiziran trenutni sistem interne komunikacije u subjektu?			131	Da	

14.12 ⁵	Da li sistem komunikacije u subjektu obezbeđuje:	132		
	- blagovremenu komunikaciju sa zaposlenima (zaposleni informacije o donjetim odlukama, projektima, inicijativama koje mogu uticati na njihov rad dobijaju od rukovodioca, a ne od medija)		Da	
	- saopštavanje važnih poruka neposredno		Da	
	- mogućnosti za uspostavljanje dijaloga i interakcije sa zaposlenima i rukovodiocima		Da	
	Nedostaci u komunikaciji			
14.21	Da li ste uspostavili sistem koji omogućava detektovanje nedostataka u unutrašnjoj komunikaciji koji prouzrokuju probleme ili utiču na rad subjekta?			Ne
14.22	Da li se analiziraju osnovni uzroci problema komunikacije?			Ne
14.23	Da li su preduzete mjere za sprječavanje sličnih problema komunikacije u budućnosti?			Ne
	IT u ključnim procesima			

⁵ Ukoliko je odgovor na dva ili više pitanja NE, pitanje se boduje sa 0 bodova. Ukoliko je odgovor na jedno pitanje NE pitanje se boduje sa 0,5 bodova, a ukoliko je odgovor na tri pitanja DA, pitanje se boduje sa 1 bod. Ukoliko je na većinu pitanja odgovor DJELIMIČNO onda se pitanje boduje sa 0,5 bodova.

14.31	Da li su ključni poslovni procesi (finansije, nabavke, ugovaranje, upravljanje imovinom, nadgledanje kapitalnih projekata, zaposlenih itd.) dovoljno podržani od strane IT sistema?	133	Da		
14.32	Da li su IT sistemi interoperabilni (npr. automatski interfejsi, jedna baza podataka, zajednički softver)?	134	Da		
14.33	Da li rezultati redovnog praćenja IT sistema, kao što su nalazi revizije ili informacije iz drugih izvora ukazuju na moguće slabosti u vezi bezbjednosti IT-a?				Ne
14.34	Da li se o tome raspravlja na odgovarajućem nivou rukovodstva?				
14.35	Da li su utvrđene aktivnosti za njihovo rješavanje?				
	Komunikacija sa subjektima nad kojima se vrši nadzor				
14.41	Da li imate proceduru koja definiše kako informišete subjekte nad kojima vršite nadzor?			Ne postoji subjekt nad kojim Pošta vrši nadzor	
14.42	Da li ova procedura funkcioniše u praksi?				
14.43	Da li se subjekti žale da im nedostaju informacije kako bi uspješno obavljali svoj posao?				

PRINCIP 15: EKSTERNA RAZMJENA INFORMACIJA			
	Transparentnost web stranice subjekta		
15.11	Da li je osigurana transparentnost podataka (da li se objavljuju ključni dokumenti na web stranici subjekta)?	135	Da
15.12	Da li je definisano koji se dokumenti mogu deliti na web stranici subjekta?	136	Da
15.13	Da li se informacije i dokumenti na web sajtu ažuriraju?	137	Da
	Posjete web stranici subjekta		
15.21	Da li se prati koliko često se posjećuje web stranica subjekta i koja vrsta informacija se traži?	138	Da
15.22	Postoji li na sajtu dio sa često postavljanim pitanjima?	139	Da
15.23	Da li koristite povratne informacije za prilagođavanje postojećih strategija ili procesa?	140	Da
PRAĆENJE I PROCJENA			
PRINCIP 16: SPROVOĐENJE KONTINUIRANIH ILI PERIODIČNIH PROCJENA UNUTRAŠNJIH KONTROLA (ILI KOMBINACIJA OBJE)			

	Izveštavanje o stanju razvoja sistema upravljanja i kontrole				
16.11	Da li lice za koordinaciju aktivnosti upravljanja i kontrole redovno izveštava rukovodioca subjekta i rukovodioce o stanju razvoja sistema upravljanja i kontrole?	141	Da		
16.12	Da li učestalost izveštavanja i sadržaj izveštaja daju rukovodstvu uvid u prednosti i slabosti sistema kako bi odredili prioritete i sledeće korake?	142	Da		
	Izveštavanje o stanju razvoja sistema upravljanja i kontrole subjekata nad kojima se vrši nadzor				
16.21	Da li vas subjekti nad kojima vršite nadzor izveštavaju o funkcionisanju njihovog sistema upravljanja i kontrole?			Ne postoji subjekt nad kojim Pošta vrši nadzor	
16.22	Da li izveštaji daju jasan uvid u uspostavljanje i razvoj njihovih sistema?				
16.23	Da li se izveštaji o unutrašnjim kontrolama analiziraju?				
16.24	Da li su izveštaji osnova za dalje unapređenje?				
	Samoprocjena				
16.31	Da li organizacione jedinice vrše samoprocjenu svog (dijela) sistema?	143	Da		

16.32	Da li lica koja su uključena u samoprocjenu dovoljno razumiju sistem upravljanja i kontrole?	144	Da	
16.33	Da li se preduzimaju aktivnosti kako bi se izbjegle pogrešne interpretacije ili nesporazumi koji bi mogli uticati na rezultate i zaključke samoprocjene?	145	Da	
PRINCIP 17: BLAGOVREMENA RAZMJENA INFORMACIJA O SLABOSTIMA UNUTRAŠNJIH KONTROLA, KAKO BI SE PREDUZELE KOREKTIVNE AKTIVNOSTI				
	Uočene slabosti u u oblasti upravljanja i unutrašnjih kontrola			
17.11	Da li je jasno definisano kome zaposleni mogu da prijave uočene nedostatke u oblasti upravljanja i unutrašnjih kontrola?	146	Da	
17.12	Postoji li uvid u broj nedostataka prijavljenih prošle godine?			Nije bilo prijavljenih nedostataka prošle godine
17.13	Da li su prijave analizirane i da li su dovele do poboljšanja procedura ili primjene?			
17.14	Da li su neka od ovih pitanja raspravljana na sastancima rukovodstva?			
17.15	Da li ste donijeli Plan za unapređenje upravljanja i kontrola za tekuću godinu?			U toku
				Ne

	Unutrašnja revizija					
17.21	Da li unutrašnja revizija vrši redovne procjene sistema upravljanja i kontrole?		147	Da		
17.22	Da li se preporuke unutrašnje revizije sprovode?		148	Da		
17.23	Dodaju li preporuke vrijednost subjektu?		149	Da		
17.24	Da li rukovodstvo prati sprovođenje preporuka?		150	Da		
17.25	Da li se o rezultatima unutrašnje revizije razgovara na sastancima rukovodstva?		151	Da		
	Eksterna revizija					
17.31	Da li se preporuke eksterne revizije odnose na poboljšanje sistema upravljanja i kontrole?		152	Da		
17.32	Da li se preporuke sprovode?		153	Da		
17.33	Da li rukovodstvo prati sprovođenje preporuka?		154	Da		
17.34	Da li se na sastancima rukovodstva razgovara o rezultatima eksterne revizije?		155	Da		
	Efekti preduzetih (korektivnih) aktivnosti					

17.41	Da li se prati efekat preduzetih (korektivnih) aktivnosti kako bi se utvrdilo da li daju očekivane rezultate (npr. preporuke unutrašnje ili eksterne revizije ili rezultati aktivnosti praćenja)?	156	Da		
17.42	Da li većina mjera vodi poboljšanju sistema u praksi?	157	Da		
17.43	Da li se rezultati prenose rukovodstvu i zaposlenima i onima koji su predložili/preporučili mjere?	158	Da		
UKUPAN REZULTAT		158			

Cilj upitnika je procjena trenutnog stanja u subjektu i identifikovanje aktivnosti za dalje unapređenje upravljanja i kontrola.

Upitnik treba da popune rukovodioci u subjektu.

Neka od pitanja nijesu primjenljiva za pojedinačni subjekat, zbog njegovih specifičnosti, pa subjekti odgovaraju samo na ona pitanja koja su primjenljiva za njihov subjekat.

Na svako primjenljivo pitanje može se odgovoriti NE, DJELIMIČNO i DA. Odgovori na pitanja se boduju na način da odgovor DA znači 1 bod, odgovor DJELIMIČNO znači 0,5 bodova i odgovor NE znači 0 bodova. Od ovog pravila izuzetak su pitanja broj 4.31.,12.12.,12.21 i 14.12, a način ocjenjivanja dat je pojedinačno za svako pitanje.

Nakon što se odgovori na svako pitanje a koje je primjenljivo za subjekat, potrebno je razmotriti prednosti i slabosti na nivou teme (npr. etički kodeks, delegiranje,...).

Ocjenjivanje se vrši po elementima upravljanja i unutrašnjih kontrola. Svaki subjekat mora ostvariti minimum bodova u okviru svakog elementa, a skala bodovanja data je u tabeli 2.

Tabela 2.

Elementi	Nivo 0	Nivo I minimum	Nivo II	Nivo III	Nivo IV
Kontrolno okruženje	< 30.5	30.5	31-45.5	45.5-60.5	61.0+
Procjena rizika	< 16	16.0	16.5-24.0	24.0-32.0	32.5+
Kontrolne aktivnosti	< 14.5	14.5	15.0-21.5	22.0-28.5	29.0+
Informacije i komunikacija	< 11.5	11.5	12.0-17.5	18.0-23.0	23.5+
Praćenje i procjena	< 10.5	10.5	11.0-15.5	16.0-20.5	21.0+
Ukupno	< 83	83	83.5-124.0	124.5-165.5	166.0+

Ukupno ostvareni rezultat ukazuje na kom nivou razvoja se nalazi subjekat.

Ukoliko subjekat u okviru bilo kog elementa ostvari broj bodova niži od minimuma, smatra se da je nivo unutrašnjih kontrola 0.

Objašnjenje ocjenjenih nivoa dato je u sljedećoj tabeli 3.

Tabela 3

Nivo razvoja	Objašnjenje
Nivo 0	Ne zadovoljava minimum standarda po elementima upravljanja i unutrašnjih kontrola u skladu sa Zakonom
Nivo I	Zadovoljava minimum standarda po elementima upravljanja i unutrašnje kontrole u skladu sa Zakonom
Nivo II	Zadovoljava osnovni nivo za svaki elemenat sistema upravljanja i unutrašnjih kontrola u skladu sa Zakonom i najboljom međunarodnom praksom
Nivo III	Uspostavljen je dobar sistem upravljanja i unutrašnje kontrole u skladu sa Zakonom i najboljom međunarodnom praksom
Nivo IV	Napredan sistem upravljanja i unutrašnjih kontrola u skladu sa Zakonom i najboljom međunarodnom praksom

Rezultati samoprocjene ukazaće na trenutno stanje i ostvareni napredak tokom određenog perioda.

Preporučuje se obavljanje samoprocjene najmanje jednom godišnje, što subjektu pruža šansu da uporedi odgovore i ocjene sa prošlom godinom i vidi - zahvaljujući bodovanju - i kvantitativno napredak u svom upravljanju i sistemu unutrašnje kontrole.

Samoprocjenu upravljanja i kontrola subjekti u javnom sektoru vrše i popunjavanjem godišnjeg izvještaja o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola o čemu izvještavaju Ministarstvo finansija, odnosno nadležna tijela uz godišnji izvještaj o radu.

Unutrašnja revizija je nezavisno, objektivno uvjeravanje i savjetodavna aktivnost dizajnirana da doda vrijednost i unaprijedi poslovanje institucije.

Unutrašnja revizija ocjenjuje i daje stručno mišljenje za unapređenje upravljanja, upravljanja rizikom i unutrašnjih kontrola.

Pošta Crne Gore AD Podgorica
Odbor direktora
Broj: 00010-20240418-2/2
Podgorica 23.04.2024. godine

Na osnovu Zakona o privrednim društvima (»Službeni list RCG« br. 06/02 i »Službeni list CG« br. 17/07, 80/08, 40/10, 73/10, 36/11, 40/11, 065/20 i 146/21) i člana 15 i 16 Statuta Pošte Crne Gore AD Podgorica (»Službeni list« br. 61/11, 12/13 i 18/17, 105/20) Odbor direktora je na sjednici održanoj dana 23.04.2024. godine, za Osnivača -Vladu Crne Gore utvrdio:

PREDLOG ODLUKE
o usvajanju Godišnjeg Izvještaja o radu i finansijskom poslovanju Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2023.godinu

Član 1.

Usvaja se Godišnji izvještaj o radu i poslovanju Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2023.godinu, u tekstu koji čini sastavni dio ove Odluke, sa sljedećim finansijskim iskazima kao sastavnim djelovima:

1. Bilans stanja u periodu od 01.01. do 31.12.2023. godine u kome su:

UKUPNA AKTIVA	47.472.711€
STALNA IMOVINA	32.539.641 €
Nematerijalna ulaganja	1.894.176€
Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva	30.645.465 €
1. Zemljište i objekti	28.194.421 €
2. Postrojenja i oprema	2.248.377 €
3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema	202.667 €
OBRTNA SREDSTVA	14.519.027 €
Zalihe	242.419 €
1. Zalihe materijala	132.341 €
2. Gotovi proizvodi i roba	84.956 €
3. Dati avansi	25.122 €
Kratkoročna potraživanja	4.873.379 €
1. Potraživanja od kupaca	4.062.347€
2. Ostala potraživanja	811.032€
Kratkoročni finasijski plasmani	30.000€
Gotovina na računima i u blagajni	9.373.229€
Aktivna vremenska razgraničenja	414.043€

UKUPNA PASIVA	47.472.711€
KAPITAL	38.923.192 €
Osnovni kapital	35.331.033 €
Pozitivne revalorizacione rezerve	124.042 €
Neraspoređena dobit	3.468.117 €
DUGOROČNA REZERVISANJA I OBAVEZE	2.704.369 €
Dugoročna rezervisanja	975.186 €
Dugoročne obaveze	1.729.183€
ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	406.708 €
KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE	5.180.657 €
Kratkoročne obaveze	5.180.657€
1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova	88.412 €
2. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	1.302.424 €
3. Obaveze prema dobavljačima	1.511.937 €
4. Ostale obaveze iz poslovanja	2.003.607 €
PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	68.789 €

2. Bilans uspjeha u periodu od 01.01. do 31.12.2023. godine u kome su:

Prihodi od prodaje	19.830.083 €
Ostali prihodi iz poslovanja	1.271.663 €
Troškovi poslovanja	(7.046.564) €
Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala	(1.100.994) €
Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	(5.055.422) €
Troškovi amortizacije	(890.148) €
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(13.095.440) €
Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske)	(27.799) €
Ostali rashodi iz poslovanja	(149.132)€
Poslovni rezultat	782.811 €
Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite)	853 €
Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	-
Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	(579.853)€
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	(64.834) €
Finansijski rezultat	(643.834) €
Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja	138.977 €
Rezultat prije oporezivanja	138.977 €
Poreski rashod perioda	12.372 €
Odloženi poreski rashodi perioda	12.372€
NETO SVEOBUHVATNI REZULTAT	126.605 €

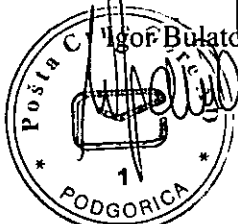
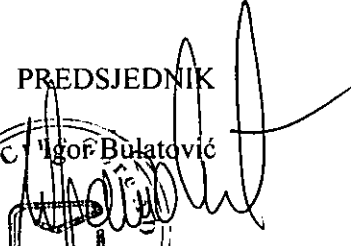
3. **Iskaz o promjenama kapitala (imovine) u periodu od 01.01. do 31.12.2023. godine.**

4. **Bilans tokova gotovine u periodu od 01.01. do 31.12.2023. godine.**

Član 2.

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSJEDNIK
Igor Bulatović

Dostaviti:

- Ministarstvu ekonomskog razvoja
za Vladu Crne Gore

Pošta Crne Gore AD Podgorica
Odbor direktora
Broj: 00010-20240329-1/15
Podgorica, 23.04.2024. godine

Na osnovu člana 29 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Službeni list Crne Gore“, broj 075/18) i člana 15 i 16 Statuta Pošte Crne Gore AD Podgorica, Odbor direktora Pošte je na nastavku 69. sjednice održanom dana 23.04.2024. godine, donio

ODLUKU

o usvajanju Godišnjeg izvještaja o radu unutrašnje revizije i izvršenju godišnjeg plana unutrašnje revizije za 2023. godinu

Član 1

Usvaja se Godišnji izvještaj o radu unutrašnje revizije i izvršenju godišnjeg plana unutrašnje revizije za 2023. godinu, u tekstu koji čini sastavni dio ove Odluke.

Član 2

Za realizaciju ove Odluke zadužuje se Odbor direktora.

Član 3

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Pošta Crne Gore AD Podgorica
Odbor direktora
Broj: 00010-20240329-1/6
Podgorica, 05.04.2024.godine

Na osnovu člana 15 i 16 Statuta Pošte Crne Gore AD Podgorica, Odbor direktora Pošte je na sjednici održanoj dana 05.04.2024. godine, donio

O D L U K U
o usvajanju Godišnjeg izvještaja o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2023. godinu

Član 1

Usvaja se Godišnji Izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2023. godinu, u tekstu koji čini sastavni dio ove Odluke.

Član 2

Za realizaciju ove Odluke zadužuje se Izvršni direktor.

Član 3

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSJEDNIK
Igor Bulatović

The stamp is circular with the text "Pošta Crne Gore" at the top and "PODGORICA" at the bottom. In the center, there is a stylized logo of a mail envelope with a checkmark and the number "1". A handwritten signature in black ink is written over the stamp.